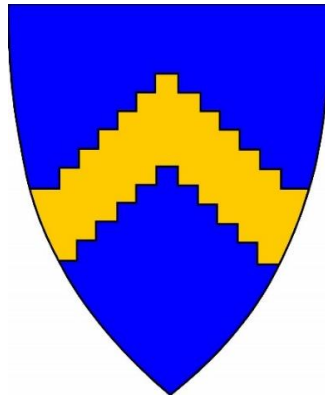

SILLAMÄE LINNA ARENGUKAVA

2014-2020

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	3
2. SEOS TEISTE STRATEEGILISTE DOKUMENTIDEGA	6
3. SILLAMÄE LINNA SEISUNDI JA ARENGUSUUNDUMUSTE ÜLEVAADE	10
3.1. OLULISEMAD ARENGUTRENDID SILLAMÄEL AASTATEL 2000-2014	10
3.1.1. Sillamäe elanikud	10
3.1.2. Majandusareng	20
3.1.3. Sotsiaalelu	31
3.1.4. Keskkond	47
3.2. SILLAMÄE SWOT- ANALÜÜS	49
3.3. OLUKORRA ANALÜÜSI KOKKUVÕTE	51
4. SILLAMÄE LINNA VISIOON 2020	52
5. SILLAMÄE LINNA ARENGU STRATEEGILISED EESMÄRGID	52
6. SILLAMÄE LINNA ARENDUSTEgevuse VALDKONNAD	53
6.1. TÖÖHÕIVE JA ETTEVÕTLUS	53
6.2. MAAKASUTUS JA LINNAPLANEERIMINE	55
6.3. TRANSPORDIÜHENDUSED, TEHNILISED INFRASTRUKTUURID JA KOMMUNAALMAJANDUS	56
6.4. KESKKONNAKAITSE JA JÄÄTMEKÄITLUS	58
6.5. HARIDUS	59
6.6. HUVIHARIDUS, HUVITEGEVUS JA NOORSOOTÖÖ	60
6.7. KULTUUR	61
6.8. SPORT JA TERVISEEDENDUS	62
6.9. SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID	63
6.10. TURVALISUS	64
6.11. JUHTIMINE, KOOSTÖÖ JA VÄLISSIDEMED	65
7. TERVISEPROFIIL	68
8. SILLAMÄE LINNA EELARVESTRATEEGIA	70
8.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos	70
8.2. Eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud	71
8.3. Investeermistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud	85
8.4. Eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus	94
8.5. Ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast	95
8.6. Kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast	98
8.7. Kohaliku omavalitsuse üksuse ja sõltuva arvestusüksuse põhitegevuse tulemi prognoos	101
8.8. Muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon	104
8.8.1. Sillamäe linna poolt Rahandusministeeriumile esitatavad eelarvestrateegia vormid	104
8.8.2. Sillamäe linna investeerimisvajadused	120

1. SISSEJUHATUS

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 2 lõike 1 järgi on kohalik omavalitsus põhiseaduses sätestatud omavalitsusüksuse - valla või linna - demokraatlikult moodustatud võimuorganite õigus, võime ja kohustus seaduste alusel iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu, lähtudes valla- või linnaelanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla või linna arengu iseärasusi. Erinevate seadustega on kohalikele omavalitsusüksustele antud otsustada väga erinevaid kohaliku elu küsimusi, kuid õigusaktidega pole määratud kohaliku elu küsimuste ring, millega linn peab tegelema. Lisaks kohaliku elu küsimustele peab kohaliku omavalitsuse üksus teatud juhtudel täitma riiklikke kohustusi. Käesolev arengukava on eelkõige dokument määratlemaks linnaelanike huvidest ja vajadustest ning Sillamäe linna arengu iseärasustest linna arengu eesmärgi ja nende saavutamiseks vajalikke tegevusi, planeerides ühtlasi nende tegevuste elluviimiseks vajalikke vahendeid.

KOKSi § 37 lõike 1 järgi peab igal linnal olema arengukava ja eelarvestrateegia, mis on aluseks eri eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele. Seaduse kohaselt esitatakse arengukavas vähemalt majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalised suundumused ja vajadused, mis tulenevad tegevusvaldkondade probleemide ja võimaluste hetkeolukorra analüüsist. Arengukavas kajastatakse kuni arengukava perioodi lõpuni strateegilised eesmärgid ja tegevused eesmärkide saavutamiseks.

KOKSi § 37¹ lõike 1 järgi on arengukava osa või sellega seotud iseseisev dokument eelarvestrateegia, mille nõuded sätestatakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses. Seaduse kohaselt on arengukava ja eelarvestrateegia aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeeringute kavandamisel ning investeeringuteks toetuse taotlemisel. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse järgi on eelarvestrateegia kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavast tulenev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 20 lõike 3 järgi esitatakse eelarvestrateegias:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks;
- 2) eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksvaks aastaks kavandatud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud, eeldatavad põhitegevuse kulud, investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus;
- 2¹) informatsioon eelarvestrateegia perioodiks kavandatavatest kohalike maksude ja maamaksu muudatustest;
- 3) ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse määra arvutamiseks;
- 4) kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav põhitegevuse tulemi;
- 5) kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse tegelik netovõlakoormus eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoormus;
- 6) muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon.

KOKS § 37² lõike 3 järgi peavad arengukava ja eelarvestrateegia hõlmama iga aasta 15. oktoobri seisuga vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Kui kohaliku omavalitsuse üksusel on pikemaajalisi kohustusi või neid kavandatakse pikemaks perioodiks, tuleb arengukavas esitada andmed arengukava kehtivusaega ületavate kohustuste kohta.

Nõuded arengukavadele ja linna kohustus teatud valdkondade osas arengukava koostada tulenevad ka teistest seadustest. Säästva arengu seaduse § 4 lõike 2 järgi peab kohalik omavalitsus omavalitsusüksuse arengukava kinnitamisel ja ettevõtluse korraldamisel arvestama välislepingutest tulenevaid kohustusi ja nende täitmiseks kinnitatud riiklikke programme. Eelkõige on seda nõuet arvestatud käesoleva arengukava kolmandas osas. Ühistranspordiseaduse § 5 lõike 1 punkti 1 järgi omavalitsusorgan oma haldusterritooriumil suunab ja koordineerib ühistranspordi arengut ning töötab välja ja viib ellu asjaomaseid arengukavasid, mida rahastatakse omavalitsusüksuse eelarvest, riigieelarvest ning ettevõtjate sihteraldistest. Seda nõuet on arvestatud eelkõige peatükis 6.3. Noorsootöö seaduse § 8 punkti 1 järgi linnavolikogu määrab noorsootöö prioriteedid oma haldusterritooriumil ning sätestab nende saavutamiseks vajalikud ülesanded linna arengukavas. Noorsootöö prioriteedid ja ülesanded on toodud peatükis 6.6. Jäätmeseaduse § 42 lõike 1 järgi on kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava osa, mis käsitleb valla või linna jäätmehoolduse arendamist. Sillamäe linna jäätmekava on eraldi dokumendina vastu võetud Sillamäe Linnavolikogu 31. mai 2005. a määrusega nr 34/83-m. Sotsiaalhoolekande seaduse § 8 punkti 1 järgi on kohaliku omavalitsusüksuse ülesandeks sotsiaalhoolekande korraldamisel kohaliku sotsiaalhoolekande arengukava väljatöötamine linna arengukava osana. Sotsiaalhoolekande tegevused on toodud peamiselt arengukava peatükis 6.9. Lähtudes ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse §st 4, on Sillamäe Linnavolikogu 28. septembri 2010.a määrusega nr 34 kehtestatud Sillamäe linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava.

KOKS § 37 lõike 4 järgi peavad täiendavad arengukavad olema kooskõlas linna arengukavaga, mis omakorda peab arvestama linna üldplaneeringut. Arengukava koostamisel on arvestatud Sillamäe Linnavolikogu 26. septembri 2002. a määrusega nr 43/102-m kehtestatud Sillamäe linna üldplaneeringut, Sillamäe linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava ning Sillamäe linna jäätmekava.

Arengukava koostamine on kokkuleppemenetlus, mille tulemusel valmiv dokument peab arvestama terviklikult erinevate eluvaldkondade vajadusi, üha laienevaid võimalusi koostööks ja tegevuste rahastamiseks. Vastavalt kehtivale õigusele, riiklikele arengukavadele ja regionaalprogrammidele on käesolev arengukava linnaeelarve koostamise lähtekohaks ja linna arengule kaasaaitavate projektide esitamise aluseks ning aluseks linna arengu vahendite kaasamiseks Euroopa Liidu struktuurifondidest, riiklikest fondidest ning erasektorilt.

Sillamäe arengu strateegiliseks ja erinevate eluvaldkondade terviklikuks kavandamiseks kinnitas Sillamäe Linnavolikogu esimese linna arengukava 2001. aastal. Seda arengukava on igal aastal üle vaadatud ja täiendatud.

Eelnevast lähtuvalt on arengukava koostatud järgmise struktuuriga:

Esimene peatükk "Sissejuhatus" kirjeldab arengukava ülesannet, samuti metodoloogilisi põhiprintsiipe, annab ülevaate arengukava koostamise protsessist.

Teine peatükk loob seoseid teiste strateegiliste dokumentidega.

Kolmandas peatükis "Sillamäe linna seisundi ja arengusuundumuste ülevaade" on toodud hetkeolukorra analüüs ning analüüsitud majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi. Linnaelu analüüs koostati olemasolevate statistiliste andmete, registriteabe, uuringute, rahandusministeeriumi prognooside jms põhjal. Analüüsis esitatud andmed loovad faktilise aluse püstitatud strateegilistele eesmärkidele mõõdikute ja täitmist näitavate kriteeriumite seadmisel. Analüüsi valdkonnad põhinevad Statistikaameti põhistatistika valdkondadel, mis võimaldab peatüki süstematiseerimist ja analüüsi paremat integreeritust, võrreldes eelarve klassifikaatoris toodud valdkondlikele klassifikaatoritele (eelarveklassifikaatorite järgi on üles ehitatud kuues peatükk, et võimaldada tegevuste paremat sidumist eelarve ja majandusaasta aruandega). *Samas peatükis* on koostatud "Sillamäe SWOT-analüüs", kus selgitatakse välja linna arenguvõimalused ja –riskid.

Neljas peatükk "Sillamäe linna visioon" esitab linna arengu visiooni.

Viiendas peatükis "Sillamäe linna arengueesmärgid" on sõnastatud linna pika- ja lühiajalised strateegilised eesmärgid, lähtudes linna arengu visioonist, linnaelu analüüsist ja SWOT-analüüsist.

Kuuendas peatükis "Sillamäe linna arendustegevuse valdkonnad" on tegevusvaldkondade kaupa määratud tegevused strateegiliste eesmärkide saavutamiseks. Tegevusvaldkondade määratlemisel on lähtutud Vabariigi Valitsuse poolt kohaliku omavalitsuse üksustele eelarve liigendamiseks kehtestatud kulude klassifikaatorist tegevusalade järgi, mis võimaldab arengukavaga kavandatava parimal viisil siduda eelarve kavandamise, täitmise ja aruandlusega.

Seitsmendas peatükis on toodud linna terviseprofiil. Terviseprofiil on elanike tervise ja seda mõjutavate tegurite kvantitatiivne ja kvalitatiivne kirjeldus, mis määratleb probleemeid, sekkumist nõudvad valdkonnad ja vajalikud tegevused. Peatükis on toodud sekkumist nõudvad valdkonnad ja vajalikud tegevused.

Kaheksandas peatükis "Eelarvestrateegia" on toodud finantsplaan kavandatavate tegevuste finantseerimiseks investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistegevuse maht, näidatud likviidsete varade muutus ja prognoositav põhitegevuse tulem.

Linna arengukava ülevaatamise algatab igal aastal linnavolikogu, arengukava ja selle muutmise eelnõu koostab linnavalitsus.

Linna arengukava eelnõu ja selle muutmise eelnõu avalikustatakse pärast nende heakskiitmist linnakantseleis ja Sillamäe linna veebilehel. Avalikustamise, arutelu toimumise ja ettepanekute esitamise aja kehtestab volikogu. Sellekohase informatsiooni avaldab linnavalitsus ajalehes ja linna veebilehel.

Ettepanekud kehtiva linna arengukava muutmise kohta esitab linnavalitsus volikogule hiljemalt iga aasta 1. juuniks. Hiljemalt iga aasta 1. oktoobriks vaatab volikogu läbi ja võtab vastu otsuse arengukavade muutmise kohta.

Arengukava ja eelarvestrateegia ning volikogu ja volikogu komisjonide istungite protokollid arengukava ja eelarvestrateegia menetlemise kohta avaldatakse linna veebilehel seitsme tööpäeva jooksul arengukava ja eelarvestrateegia vastuvõtmisest arvates.

Arengukava viivad ellu Sillamäe Linnavalitsus koos Sillamäe Linnavolikoguga. Linnavalitsus esitab igal aastal volikogule läbivaatamiseks aruande linna arengukava ja valdkondade arengukavade täitmise kohta. Arengukava ning valdkondade arengukavade täitmise aruanne esitatakse ülevaatenähtuna majandusaruande koosseisus tegevusaruandes. Arengukava täitmise aruandes antakse hinnang arengukavas püstitatud eesmärkide täitmisele, analüüsitakse eesmärkide saavutamises tõhusust ja selleks kasutatud abinõude otstarbekohasust, samuti tuuakse välja arengukava mõju linna arengule tervikuna. Ülevaates tuleb esitada indikaatorite kavandatud ja tegelikud andmed.

2. SEOS TEISTE STRATEEGILISTE DOKUMENTIDEGA

Et linn ei toimi suletud süsteemina, on arengukava koostamisel arvestatud riiklikke strateegiadokumente. Seepärast on käesolevas peatükis refereeritud olulisemaid riiklikke strateegiadokumente, milles toodud eesmärkide ja tegevustega peab linna arengukava kooskõlas olema.

KONKURENTSIVÕIME KAVA 'EESTI 2020' (kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt, 26.04.2012)

HARITUD RAHVAS JA SIDUS ÜHISKOND

1. Haridussüsteemi kvaliteedi parandamine ning kohandumine demograafiliste muutustega.
2. Tööjõu väljaõppe vastavusse viimine kaasaegse tööturu vajadustega (sh kasutades paremini EL siseturu ja teiste poliitikate võimalusi) ning kutse- või kõrghariduse tasemel erialase haridusega inimeste osakaalu suurendamine.

KONKURENTSIVÕIMELINE ETTEVÕTLUSKESKKOND

11. Transpordi, IKT ja teiste riigi poolt pakutavate ettevõtlust toetava taristu ja institutsioonide viimine rahvusvahelisele tasemele.

KESKKONNASÕBRALIK MAJANDUS JA ENERGEETIKA

13. Majanduse üldise ressursi- ja energiamahukuse vähendamine.

JÄTKUSUUTLIK JA KOHANDUV RIIK

15. Avaliku sektori sotsiaalkulutuste jätkusuutlikkuse parandamine tööelise elanikkonna vähenemise ja vanemaealiste osakaalu suurenemise tingimustes, kindlustades seejuures tulemuslik tervishoid ning hästi sihitud ja tulemuslik sotsiaalpoliitika (sh vajalikud tugiteenused).

RAHVASTIKU TERVISE ARENGUKAVA 2009–2020

Kohalik omavalitsus korraldab tegevuste rakendamist oma pädevuse piires (sh luues vajalikud õiguslikud alused). Tagab inimestele piisava teabe, mis võimaldab teha teadlikke valikuid terviseriskide vähendamiseks. Soovituslikud tegevused kohaliku omavalitsuse tasandil rakendamiseks:

- Käivitada omavalitsuste juures partnerlusel põhinevate tervisenõukogude ja tervise tööühmade töö, kaasata sotsiaalselt tundlikke grappe.
- Integreerida rahvastiku tervise arengukava eesmärgid kohalike omavalitsuste arengukavadesse või koostada omavalitsuse tervise arengukava.
- Arendada kohaliku tasandi sotsiaalset infrastruktuuri, toetada koostöö- ja toetusvõrgustike ja huvialaühenduste tegevust ning luua inimeste omaalgatust ja sotsiaalset aktiivsust soosiv keskkond.
- Arendada elukvaliteeti ja toimetulekut suurendavaid teenuseid ja meetmeid.
- Tagada tervisega seonduva teabe kättesaadavus sotsiaalselt tundlikele gruppidele nende õiguste, neile suunatud hüvitiste ja teenuste kohta, kasutades selleks neile arusaadavaid suhtlusvorme.

LASTE JA PEREDE ARENGUKAVA 2012–2020

Meede 3.2: varase sekkumise ja lastekaitstesüsteemi tõhustamine

Praeguse lastekaitstesüsteemi korralduse kitsaskohad

Kohalikule omavalitsusele langeb põhiline vastutus laste kaitsmisel ja abistamisel. Praegu ei ole aga kohalikel omavalitsustel, eriti väikese tulubaasiga omavalitsustel, piisavat ressursi lastekaitse teenuste arendamiseks ja elluviimiseks. Paljudes kohalikes omavalitsustes puudub professionaalne lastekaitsetöötaja. Selline olukord ei võimalda efektiivsete abimeetme rakendamist ning õigeaegset sekkumist laste heaolu tagamiseks.

Tegevussuund 3.2.4: lastekaitsetöö korraldamise ja järelvalve tõhustamine

Lastekaitsetöötajatega kaetuse tagamine kohalikes omavalitsuses, määratledes muuhulgas minimaalsed haridus- ja kvalifikatsiooninõuded

EESTI MERENDUSPOLIITIKA 2012-2020

Eesmärk 2 – Kaubavood läbi Eesti sadamate on suurenenud.

Samas omab sadamate areng tähtsust ka regionaalpoliitilisest seisukohast ja sealjuures on positiivne mõju vastastikune. Ida-Virumaal on üheks oluliseks arengumootoriks ja tööandjaks kujunenud Sillamäe sadam koos oma territooriumil tegutsevate terminalidega, kelle kaubavoogude suurenemist toetab samas piirkonnas arenev ettevõtlus.

Lahendamist vajavad probleemid

Oluliselt on vaja parandada sadamate koostööd kohalike omavalitsustega. Seda ei saa teha kohalikke omavalitsusi survestades, vaid kõigil osapooltel peab olema huvi sadamate arengu vastu.

Meede 2.3. Sadamate infrastruktuuri väljaarendamise soodustamine

Kuna sadamate areng sõltub muuhulgas kohalikust omavalitsusest, mille territooriumil sadam paikneb, siis on oluline koostöö sadama omaniku, kohaliku omavalitsuse ja riigi vahel. Lisaks kaubavahetust puudutavatele arengutele on vaja tagada ka sadamate infrastruktuuri vastavus riigikaitsele vajadustele.

Meede 8.4. Täiendõppe ja huvihariduse edendamine

Varane kokkupuude merega ja merendusega seotud tegevustega on üks olulisemaid mõjutajaid noorte huvi tekkimisel merenduse vastu. Seetõttu on oluline merelise huvihariduse kättesaadavus kõikides regioonides. Samas peaks ressursside kokkuhoiu mõttes nii huvikui täiendharidus koonduma kutseõpet andvatesse piirkondadesse.

Peamised tegevusvajadused:

- Koostöö riigi, kohalike omavalitsuste ja ettevõtjate vahel huvihariduse võimaldamiseks.
- Väikesadamate võrgustikku kuuluvate sadamate juures merendusega seotud noortele suunatud klubide toetamine.
- Noortekeskustesse (eriti merega piirnevates omavalitsustes) merendusega seotud tegevuste juurutamine (purjetamine, meremehesõlmed, mere- ja kalalaagrid).

LIIKUMISHARRASTUSE ARENGUKAVA 2011-2014

3. Liikumisharrastuse tugisüsteem

Liikumisharrastuse edendamisel on väga oluline kohaliku omavalitsuse roll, suhtumine, võimalused ja rahaline panustamine. Liikumisparkade rajamine ja hooldamine ning liikumisharrastuse propageerimine oma kodukandis mõjutavad oluliselt inimeste harjumusi.

4.1 Liikumisparkad

Liikumis- ja spordiparkade ning mänguväljakute rajamine programmitoetuse põhimõttel

Spordi- ja mänguväljakute rajamine on eelkõige kohalike omavalitsuste kohustus, kuid seda tegevust on toetanud programmitoetuse põhimõttel ka Kultuuriministeerium. Spordi- ja mänguväljakute rajamine asulate ja ka külade territooriumile on olulise tähtsusega maal elavate laste ja noorte tervisliku ja sportliku eluviisi kujunemisel. Spordi- ja mänguväljakud peavad olema kõigis asulates ning lastele ja nende vanematele võimalikult kodu või kooli lähedal. Järgnevate aastate jooksul on vaja rajada palliplatse, multifunktsionaalseid spordiväljakuid, ka laste mänguväljakuid ja terviselinnakuid tervisespordikeskustesse.

Koolispordi arendamine – (...) Koostöö Kohalike omavalitsustega:

Sportimisvõimaluste kättesaadavuse parandamine – hinnapoliitika ja transpordiühenduse loomise osas – peab toimuma koostöös kohalike omavalitsustega. KOV-dega koostöös toimub ka mänguväljakute rajamine ning olemasolevate spordiobjektide ja -parkade käigushoidmine.

ÜLERIIGILINE PLANEERING EESTI 2030+

3.2.3. Elukeskkonna kvaliteet

(21) Kohalikud omavalitsused peavad senisest rohkem võtma vastutuse kohaliku ruumilise arengu kujundamise eest üldplaneeringute kaudu ja tunnistama vajaduse korral kehtetuks detailplaneeringud, mille elluviimine ei taga kestlikku arengut ega elukeskkonna kvaliteeti. Eesmärgiks tuleb seada ühtsem asustuse kujundamine, mida on võimalik ellu viia ajakohaste üldplaneeringute abil.

Planeeringu elluviimine

(3) Ruumi planeerimisel tuleb kõikjal lähtuda sarnastest põhimõtetest. Seetõttu töötatakse välja riigi suunised, mille eesmärk on väljendada avalikku huvi ja parandada ruumi kvaliteeti, pidades silmas energiatõhususe ja kestliku arengu põhimõtteid, mida maavalitsused ja kohalikud omavalitsused peavad planeeringute koostamisel arvestama.

2014–2020 PERIOODI EUROOPA LIIDU EELARVE VAHENDITE RAHASTAMISVALIKU ETTEPANEK

EL VAHENDITEST KAASRAHASTATAVAD EESMÄRGID

1. Haridus on kvaliteetne, kättesaadav ning õppija ja ühiskonna vajadusi arvestav

Lahendusteel:

1.1. Haridusasutuste võrgu paindlik arendamine.

Koostöös kohalike omavalitsustega on võimalik suunata vahendeid koolivõrgu korrastamise tulemusel vabaneva infrastruktuuri kasutamiseks huvihariduse, noorsootöö teenuste ja teiste avalike teenuste osutamise eesmärgil. Haridusasutuste võrgu arendamisel tehtavate investeeringute puhul tuleb tagada hoonete energiatõhusus (ülalpidamiskulude kokkuhoid) ja multifunktsionaalsus. Koolivõrgu korrastamisel tuleb arvestada piirkonna prioriteetidega ning lähtuda põhimõttest kasutada võimalusel piirkonnas

olemasolevaid ühiskasutuses olevaid hooneid (nt spordirajatised) ka kooli õppetöö (sh huvihariduse) läbiviimiseks. Kvaliteetse hariduse kättesaadavus on oluline eeldus inimeste tööhõive tõstmiseks ning suhtelise vaesuse riski ja sotsiaalsüsteemi koormuse vähendamiseks.

1.2. Õppe vastavusse viimine muutuva tööturu ja ühiskonna vajadustega.

1.3. Kõrghariduse rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmine.

2. Kõrge tööhõive ja kvaliteetne tööelu

Lahendusteel:

2.1. Tööturuteenuste arendamine ja tulemuslik rakendamine.

2.2. Tööjõu mobiilsuse toetamine ning selle kasutamine Eesti heaks.

2.3. Hoolekandeteenuste arendamine ja kättesaadavuse parandamine.

2.4. Kvaliteetsete tervise-teenuste arendamine ja nende kättesaadavuse parandamine.

2.5. Ühiskondliku kihistumise ja tõrjutuse vähendamine ning kõikidele Eesti elanikele võrdsete võimaluste tagamine ühiskonnas osalemiseks ja eneseteostuseks

3. Teadmistemahukas ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline majandus

Lahendusteel:

3.1. Majanduse kasvualade arendamine ning TA&I süsteemi kohaliku mõju suurendamine läbi nutika spetsialiseerumise.

3.2. TjaA tegevuse rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine.

3.3. Kasuvõimelise ettevõtluse arendamine ja rahvusvahelistumise toetamine.

4. Puhas ja mitmekesine looduskeskkond ning loodusressursside tõhus kasutus

Lahendusteel:

4.1. Loodusressursside kasutamise tõhususe suurendamine.

4.2. Elurikkuse säilitamine ja taastamine.

4.3. Kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine.

4.4. Säästev energia tootmine, ülekanne ja tarbimine.

5. Elanike vajadusi rahuldavad ja ettevõtlust toetavad kestlikud ühendused ja liikumisvõimalused

Lahendusteel:

5.1. Piirkondlikke eripärasid arvestava, erinevaid liikumisviise integreeriva ning efektiivse liikuvuskeskkonna terviklik arendamine.

5.2. Ühendusvõimaluste parendamine välispartneritega.

5.3. IKT taristu ja seotud teenuste viimine rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisele tasemele.

IDA-VIRU MAAKONNA ARENGUKAVA 2014-2020

1.3 Majandus

1.3.3.2. Veetransport

Sadamate arengus on maakonna seisukohalt suurima mõjuga Sillamäe sadama perspektiivid. Sillamäe sadamas käivitus konteinerivedude terminal. Ülioluline on taaskäivitada Kotka – Sillamäe regulaarne laevaühendus.

1.3.3.4. Maanteetransport

Sillamäe sadama laienemist arvesse võttes on oluline parandada maanteetranspordivõimalusi konteinerite veoks. Olulisteks maanteevõrgu edasiarendusteks Ida-Virumaal on Sillamäe ümbersõit ning Jõhvi idapoolne ümbersõit. Maanteevõrgustik peab tagama ligipääsu ka arenevatele tööstusaladele Ida-Virumaal.

1.3.3.5. Rongiliiklus

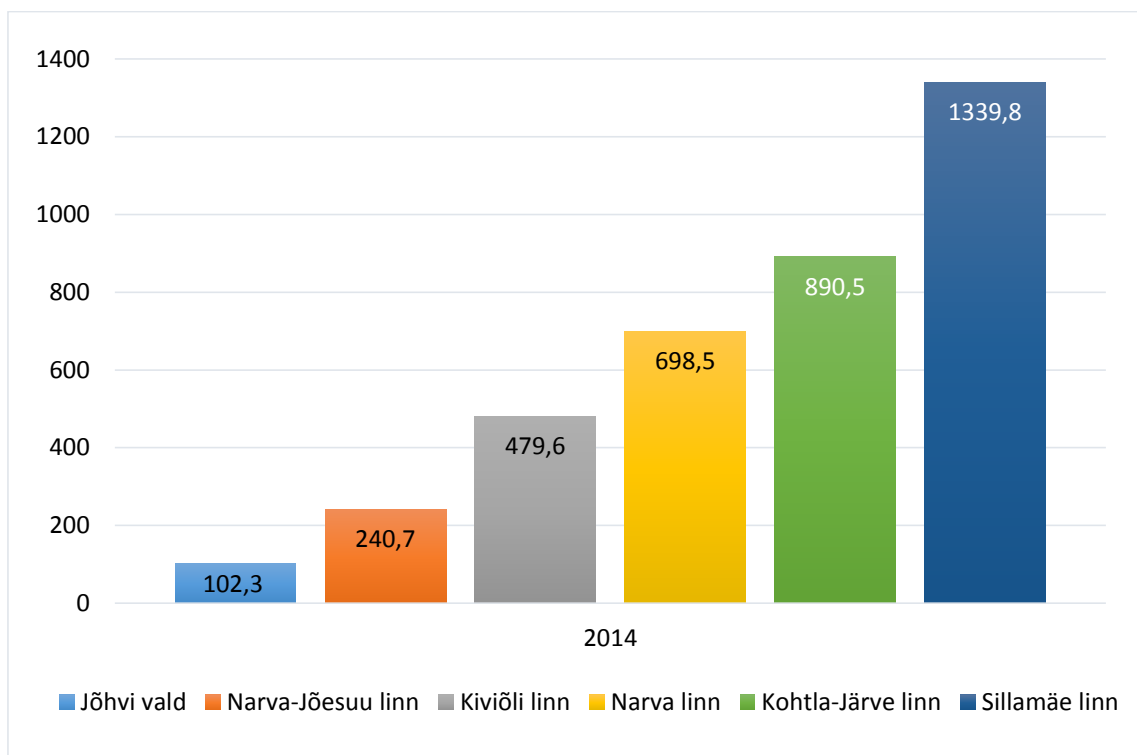
Oluline kitsaskoht on vähene reisijatevedu ida-lääne suunal raudteel. Narva ja Tallinna vahel sõidab reisirong 4 korda päevas. Arvestades praegust arengut – uute tööstusobjektide käivitumist Narvas ja Sillamäel, Sillamäe sadama laienemist, uute tööstusalade väljaarendamist Jõhvis, Kiviõli-Aidu-Kohtla-Nõmme turismi piirkonna väljaarendamist – saab nii tööjõu, kui turistide mobiilsuse tagamine Tallinn – Narva suunal lähiaastatel maakonna arengu seisukohalt oluliseks küsimuseks.

3. SILLAMÄE LINNA SEISUNDI JA ARENGUSUUNDUMUSTE ÜLEVAADE

Tulevikku suunatud arendustegevuse kujundamisel on tähtis teada seda, kus ollakse ja kuidas on sinna jõutud – teiste sõnadega, millised on olnud valitsevad arengutrendid ja millises punktis oma arengutes ollakse ning millised võivad olla tulevikuarengud. Järgnev käsitlus haarab olulisemaid arenguid, mis iseloomustavad Sillamäel toimunud muutusi 21. sajandi algul. Arengusuundumuste analüüsil on lähtutud põhimõttest, et linnaelu valdkonnad on omavahel tihedalt seotud ja mõjutavad üksteist, seepärast ei saa neid vaadelda eraldi, kuid parema ülevaate andmiseks on arengusuundumused jagatud nelja valdkonda. Iga valdkonna lõpus on toodud kokkuvõtlikud järeldused valdkonna arengusuundumustest.

3.1. OLULISEMAD ARENGUTRENDID SILLAMÄEL AASTATEL 2000-2014

3.1.1. Sillamäe elanikud

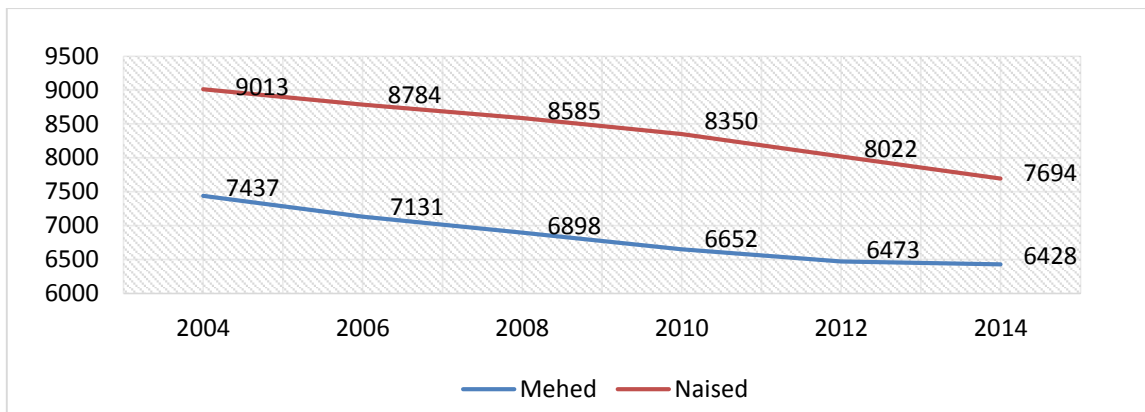
Joonis 3.1. Asustustihedus Ida-Virumaal, elanikku km² kohta. Allikas: Statistikaamet

Sillamäe on Ida-Virumaa linnadest suurima asustustihedusega (1339,8 inimest km² kohta). Sillamäe kuulub suurima rahvaarvuga linnade hulka: rahvastikuregistri 2015. aasta 1. märtsi andmetel elab linnas 14 282 inimest, nendest 6515 meest ja 7767 naist. Võrreldes varasemate aastatega on elanike arv vähenenud. Nii oli alles 2003.a. alguses Sillamäel elanikke 17 593, mis on ligi kolm tuhat inimest rohkem kui täna, 1990. aastate alguses oli elanikke üle 20 tuhande.

Tabel 3.1

Sillamäe elanike arv							
	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2014
Mehed	7525	7301	7031	6751	6541	6544	6428
Naised	9023	8899	8683	8455	8163	7832	7694
Mehed ja naised	16548	16200	15714	15206	14704	14376	14122

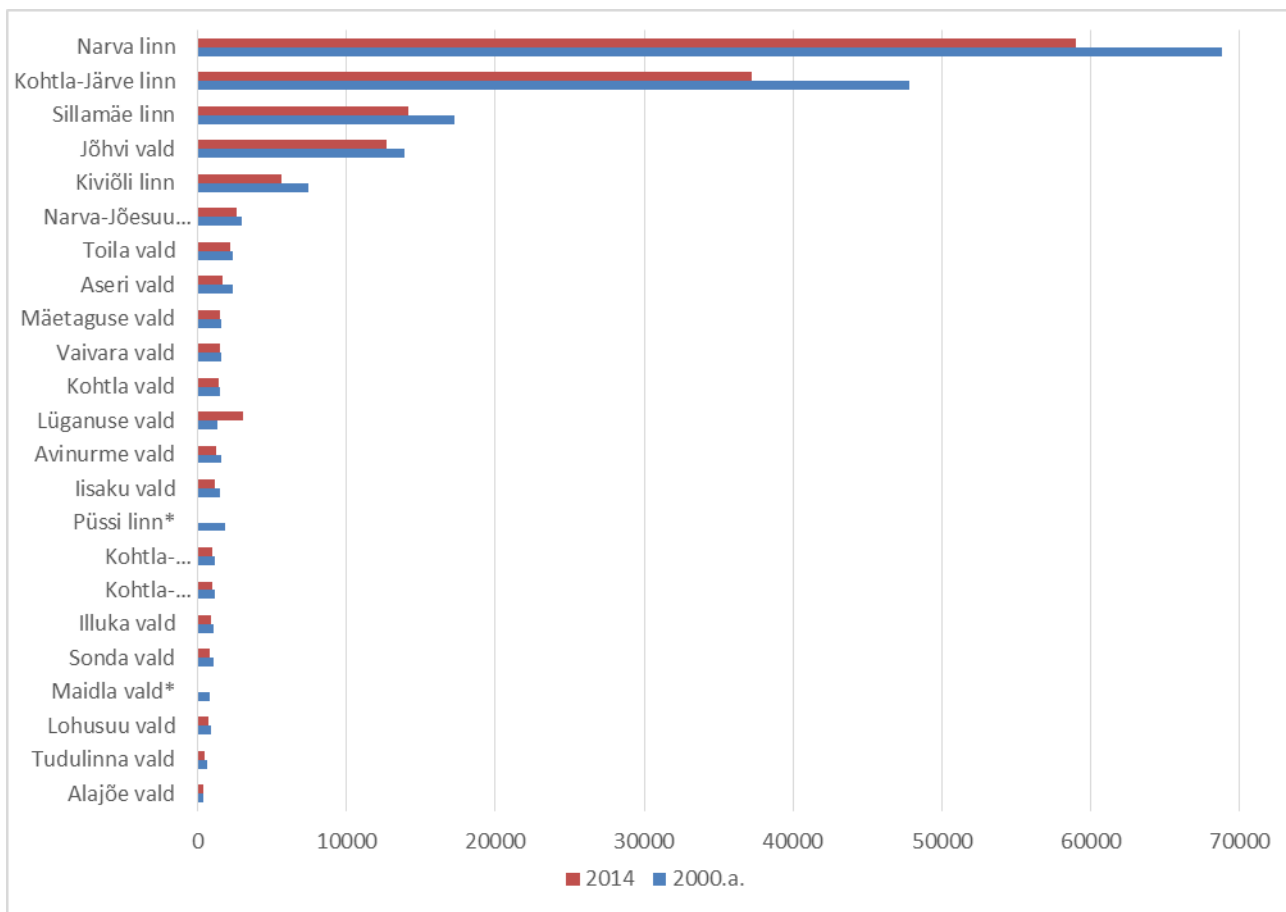
Allikas: Statistikaamet

Joonis 3.2. Sillamäe elanike arvu muutus soo järgi. Allikas: Statistikaamet

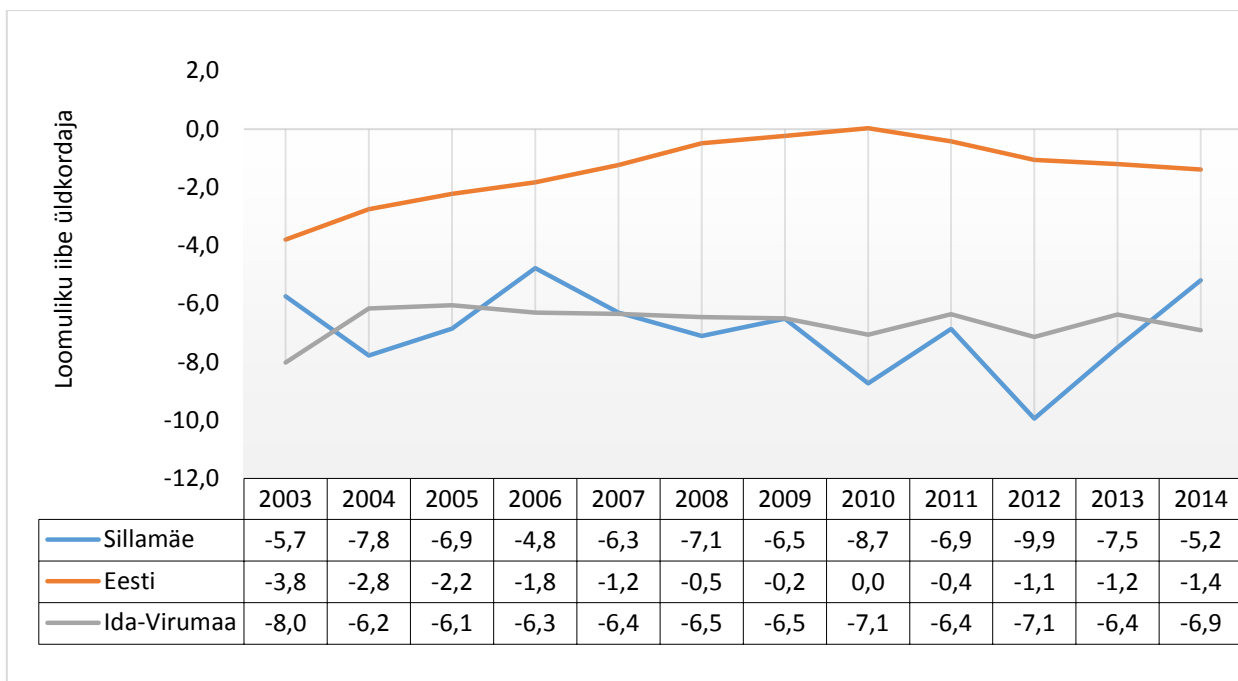
Rahvaarv Sillamäel näitab langustendentsi. Aastast 2004 kuni 2014 lõpuni on linna elanike arv vähenenud 2 328 inimese võrra. Samal ajal oli Eesti rahvaarv tervikuna 2004. aastal 1 366 250 inimest, 2014. aastal aga 1 315 819 inimest, seega sama perioodi jooksul vähenenud 50 431 elaniku võrra.

Statistikaameti andmetel näitab Ida-Viru maakonna rahvaarv samuti langustendentsi. Aastast 2004 (172 450 inimest) kuni 2014 lõpuni (149 483 inimest) on maakonna elanike arv vähenenud 22 967 inimese võrra. Ida-Virumaa on viimase 10 aasta jooksul kaotanud 13,3% elanikkonnast, seejuures on elanikke kaotanud kõik Ida-Virumaa linnad. Maakonna suurim ja iidseim linn Narva on kaotanud elanikkonnast ligi 11%, Kohtla-Järve 15,6%, Sillamäe 14,7% ja Kiviõli 16,5%:

Joonis 3.3. Ida-Viru maakonna rahvastik 2000-2014. Allikas: Statistikaamet

Linnas on negatiivne iive, 2014. aastal oli loomulik iive -74 inimest ja mehhaaniline iive -86 inimest. Siiski võib viimastel aastatel täheldada märke elanike arvu stabiliseerumisest linnas.

Joonis 3.4. Loomuliku iibe kordaja. Allikas: Statistikaamet

Antud diagrammilt näeme, et Sillamäe linna iseloomustab 2014. aastal negatiivne iibe kordaja -5,2, samal ajal kui Ida-Virumaal on see -6,9 ja Eestis keskmisena -1,4. Eesti iibe kordaja liigub negatiivse arvu suunas, Sillamäe linna näitaja on viimase paari aastaga natuke paranenud, olukord Ida-Virumaal tervikuna on aga suhteliselt stabiilne.

Sündide arv on mõnevõrra vähenenud: kui 2006. aastal sündis 135 last, siis 2014. aastal ainult 120 last. Rahvastiku vähenemine on Eesti omavalitsusüksustele iseloomulik ning erandiks on vaid Tallinn ja selle lähiümbruse vallad ning maakonnakeskused. Eesti rahvastiku arengud lähenevad Lääne-Euroopa arengutele, kus tendentsideks on rahvastiku vähenemine, vananemine, tööealise elanikkonna osakaalu vähenemine ja üksikute inimeste osakaalu suurenemine. Erinevuseks on Eesti suhteliselt madalam immigratsioon. Eeldatavalt jääb Sillamäe iive lähiaastatel negatiivseks, kuid elanike arvu kahanemine pidurdub. Siinjuures võib ette näha ka valglinnastumisest tuleneva väljarände suurenemist (eelkõige Vaivara valda ning eeldatavalt jõukama ja nooremapoelse elanikkonna osas). Ka arenenumates Euroopa riikides on tendentsiks jõukamate elanike väljaränne linna lähialadele. Sillamäe elanikkonna suurenemine ei ole reaalne sisserände arvelt ja ka sündivuse osas on piiravaks noorte vähesus.

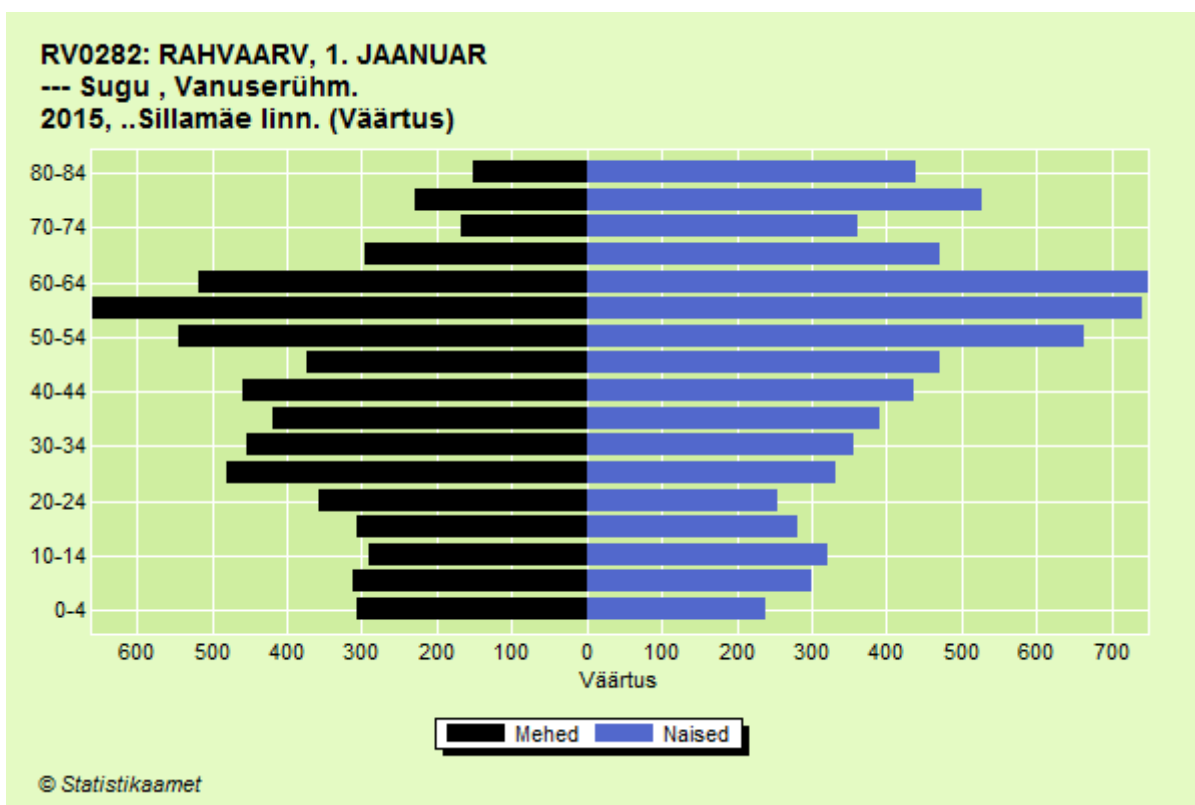
Tabel 3.2

Sisserände, väljarände ja rändesaldo kordajad

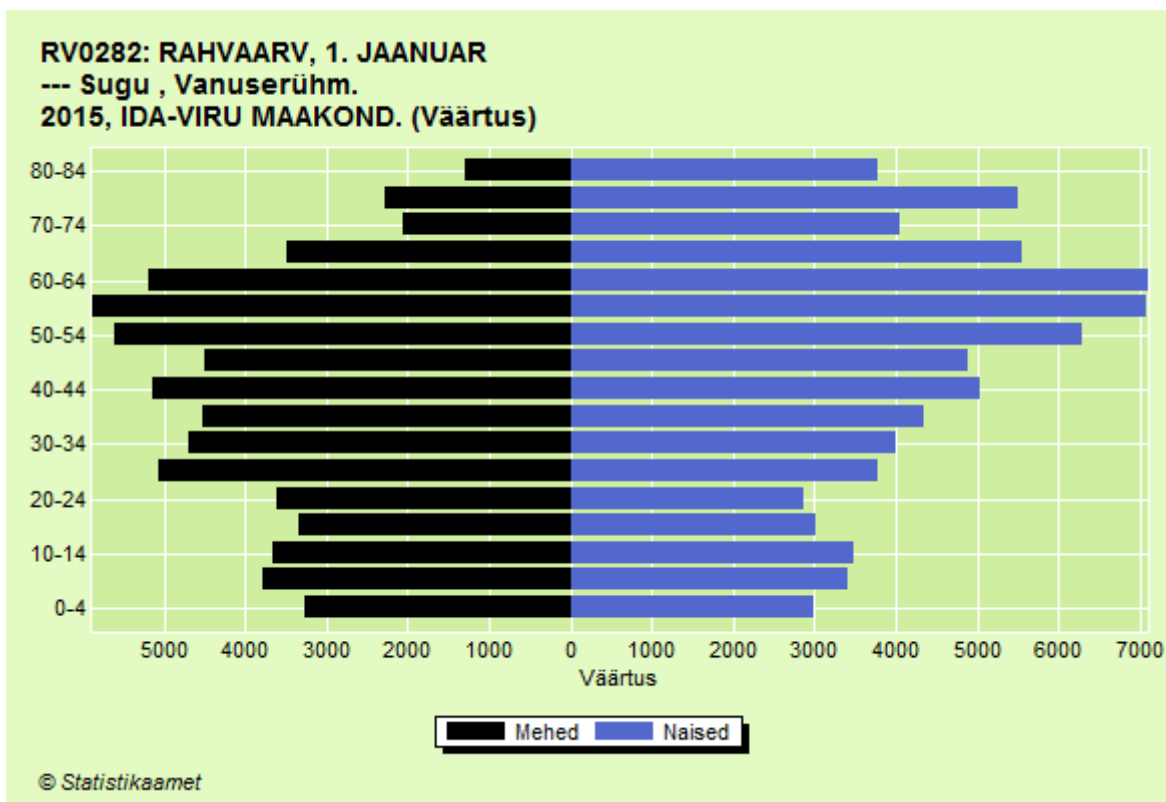
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sisseränne (sise- ja välisränne)	Arv	125	114	138	155	128	168	126	155
	1000 elaniku kohta	8,0	7,4	9,1	10,3	8,7	11,6	8,7	10,9
Väljaränne (sise- ja välisränne)	Arv	261	282	243	322	243	334	271	241
	1000 elaniku kohta	16,6	18,2	16,0	21,5	16,5	23,1	18,7	16,9
Rändesaldo	Arv	-136	-168	-105	-167	-115	-166	-167	-86
	1000 elaniku kohta	-8,7	-10,9	-6,9	-11,1	-7,8	-11,5	-11,4	-6,1

Allikas: Statistikaamet

Suurim negatiivne rändesaldo oli 2002. aastal. Aastal 2014 on rändesaldo 1 000 elaniku kohta -6,1 ehk linnast on lahkunud 86 inimest rohkem kui siia sisse rännanud.

Joonis 3.5. Sillamäe linna rahvastikupüramiid seisuga 01.01.2015

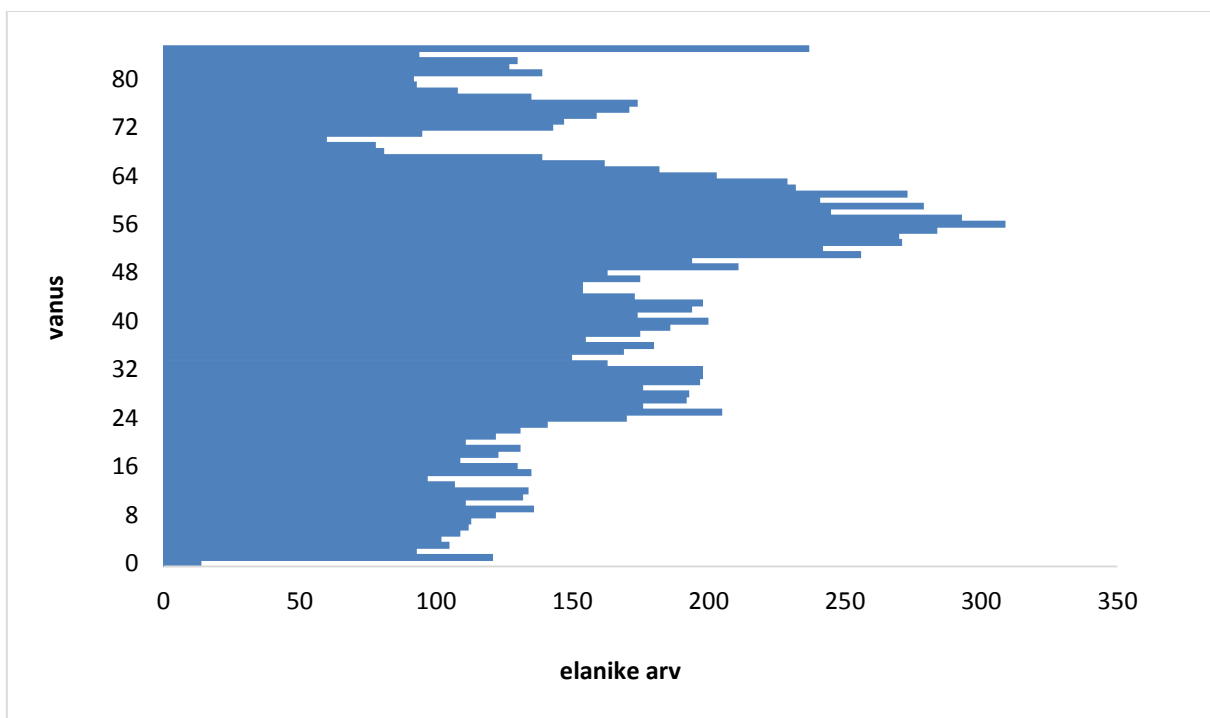

Joonis 3.6. Ida-Viru maakonna rahvastikupüramiid seisuga 01.01.2015

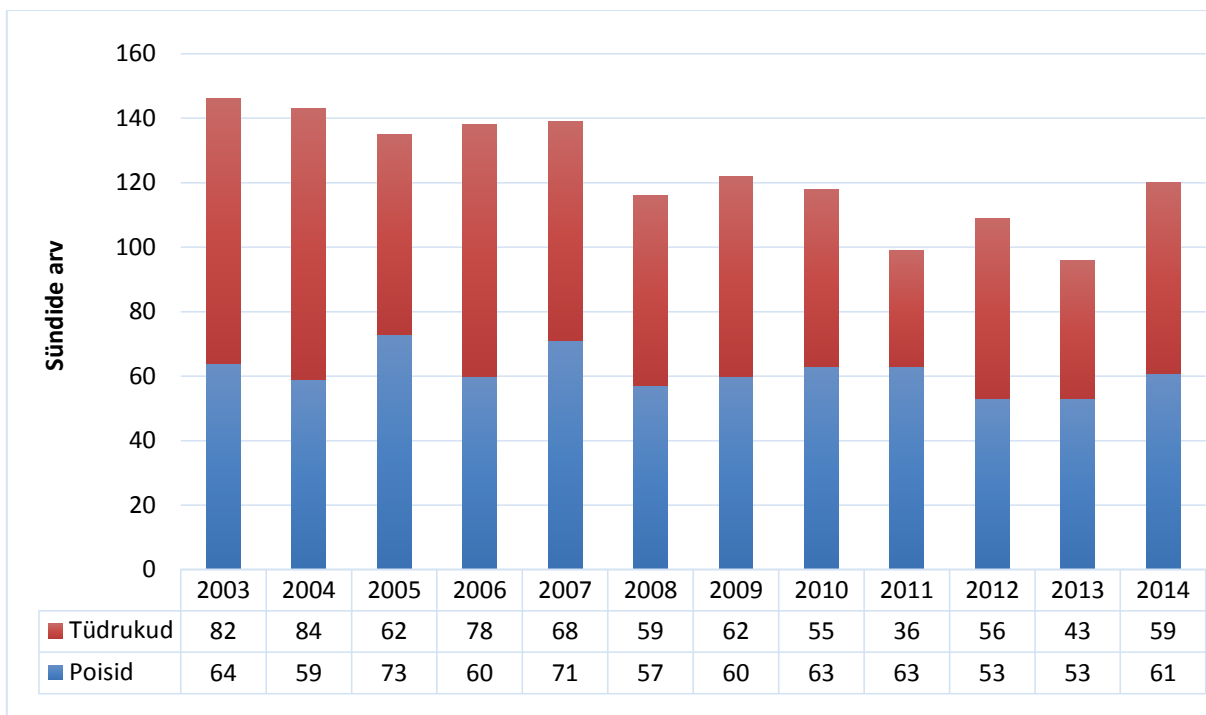
Nii Sillamäe linna kui Ida-Viru maakonna elanike soolis-vanuselise struktuuri iseloomustab väga ebaühtlane vanuskoostis. Kõige arvukamad on 25-29 ja 50-64 aastaste vanuserühmad. Ühelt poolt võib olukorda hinnata soodsaks, sest parimas tööeas elanikerühm ning noorte vanuserühm, mille liikmed on just tööjõuturule sisenemas, on teistest suhteliselt arvukamad. Linna tuleviku seisukohalt on oluline, et need

noored ei lahkuks linnast jäädavalt, vaid isegi kui õpingud viivad neid teistes regioonides asuvatesse kõrgkoolidesse, nad sooviksid linna naasta. Ettevõtluse arengu ja tööhõivepoliitika kõrval saab oma panuse anda sellesse ka noortele peredele suunatud sotsiaalteenuste ja -toetuste areng. Teisalt jääb Sillamäe linnas sarnaselt kogu Eestiga praegu kõige nooremates vanusrühmades paiknevate vanuskohortide (0-4, 5-9, 10-14) arvukus väga oluliselt alla eelnenud rahvastikukohordi arvukusele, millest tingitult toimub koolivõrgu korrastamine.

Üldisem tendents on suunatud rahvastiku vananemisele. 2015. aasta 1 jaanuari seisuga moodustasid 65-aastased ja vanemad 21% elanikkonnast, kusjuures nendest mehi on vaid 30,5%. Selline asjaolu viitab meeste suurele tervisekaole võrreldes naistega ning vajadusele panustada elanikkonna tervise väärtustamisele. Praegu arvukaima 50-59 aastaste rahvastikurühma jõudmine 5-10 aasta pärast pensioniikka tähendab, et valmistuda tuleb vanuritele suunatud sotsiaalteenuste nõudluse oluliseks kasvuks. Rahvastiku vananemine ei tähenda ainult ja peamiselt pensionikulu, hoopis suurem on tervishoiu-, hoolekande-, nii elukohtade kui ka avaliku ruumi, infrastruktuuri jms ümberkorraldamise kulu. Lisaks vananemisele iseloomustab elanikkonda tööealiste inimeste vähenemine, sest arvukamad elanike vanusegrupid jõuavad pensioniikka ja tööikka jõuavad vanusegrupid, mille arvukus on väga madal. Pensioniseaduse kohaselt kõik 1961. aastal sündinud või nooremad saavad pensioniõiguse 65. eluaastast, mis omakorda toob kaasa töötaja keskmise vanuse tõusu.

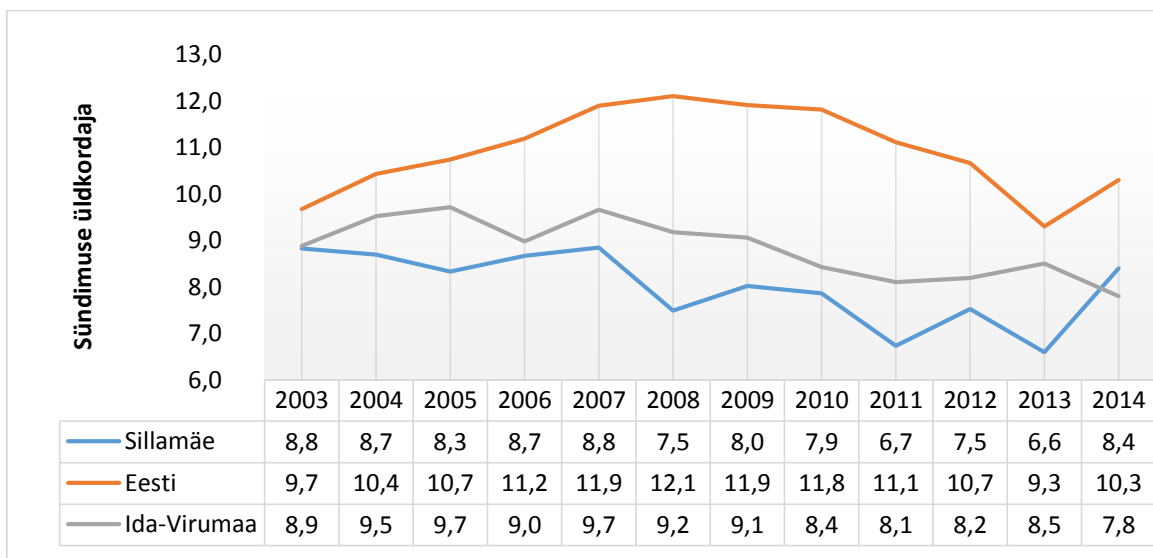

Joonis 3.7. Sillamäe elanike arv vanuse järgi seisuga 01.03.2015. Allikas: Rahvastikuregister

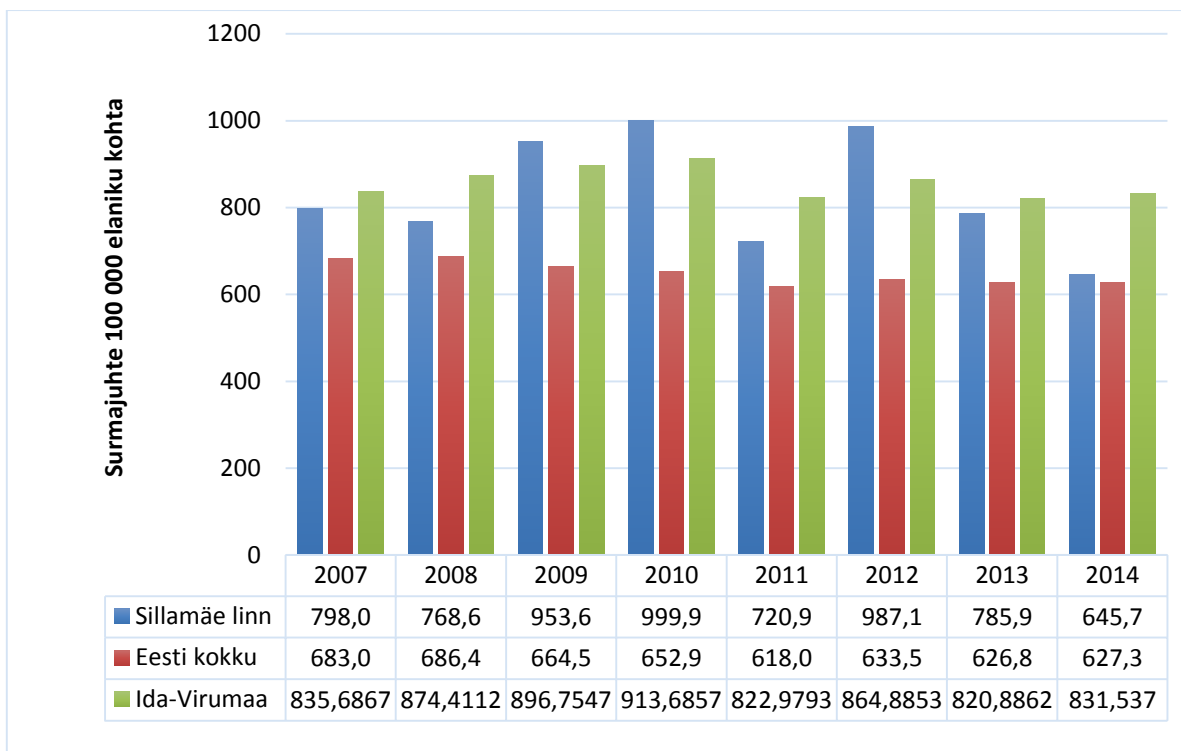
Joonis 3.8. Elussünnid. Allikas: Statistikaamet

Analüüsidel elussünde soo järgi, võib öelda, et tüdrukuid sünnib keskmiselt natuke rohkem kui poisse. 2011. aastal sündis aga ainult 36 tüdrukut, mis on madalaim näitaja läbi aegade. Viimasel kahel aastal sündis natuke rohkem poisse kui tüdrukuid.

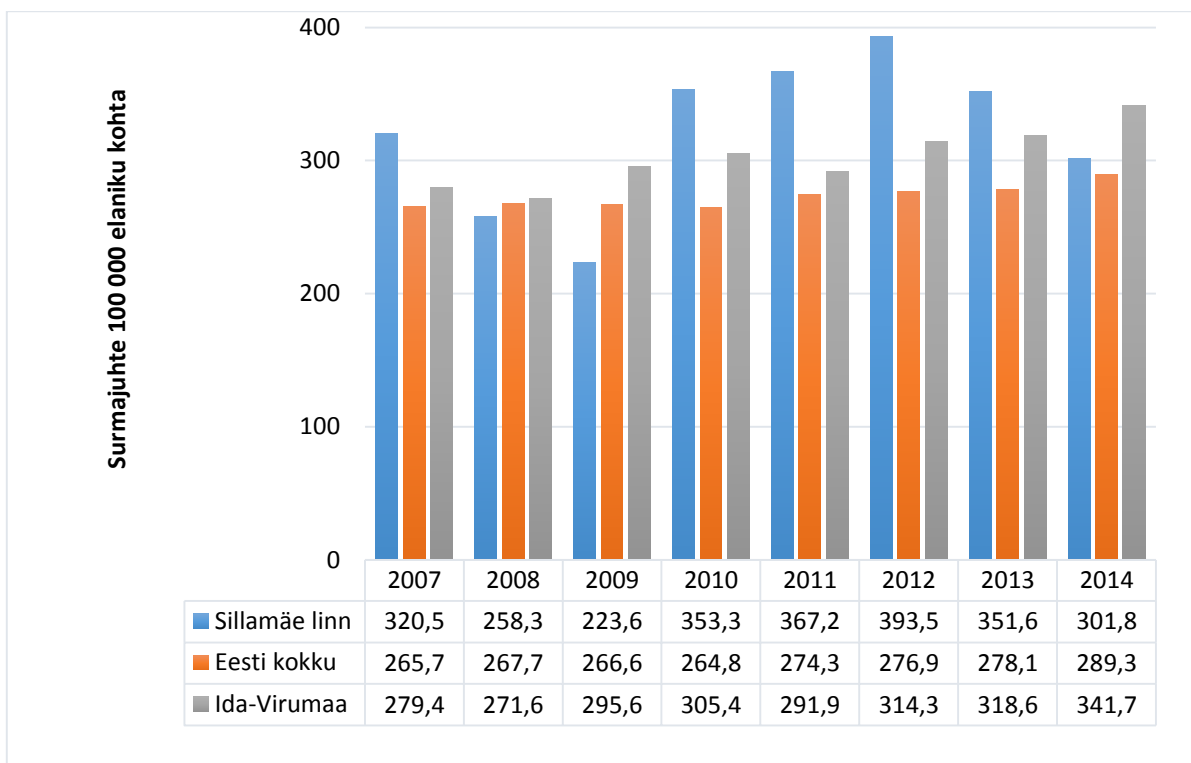

Joonis 3.9. Sündimuse kordajate võrdlus (1000 elaniku kohta). Allikas: Statistikaamet

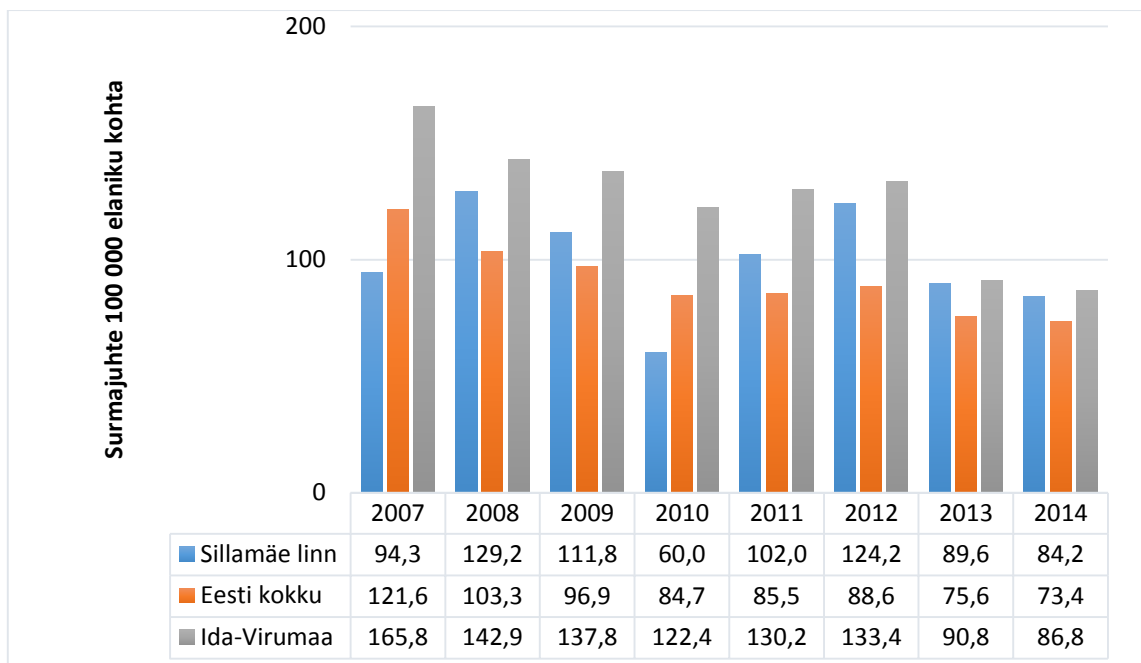
Sündimuskordaja on olnud kõrgeim 2003. ja 2007. aastatel, kuid siiski madalam kui Eestis tervikuna. Sotsiaalministeeriumi kogumiku "Tervis, töö- ja sotsiaalelu 2000-2008" andmetel on nii meeste kui naiste surmade põhjusena esikohal vereringehaigused, seejärel pahaloomulised kasvaja ning kolmandal kohal on õnnetusjuhtumid, mürgistused, traumad. Sama kehtib Sillamäe linna kohta. Südame-veresoonkonna haigustesse suurem osakaal on Sillamäel natuke kõrgem kui Eestis tervikuna.

Joonis 3.10. Suremuskordaja vereringeelundite haigustesse. Allikas: Tervise Arengu Instituut

Joonis 3.11. Suremuskordaja pahaloomulistes kasvajatesse. Allikas: Tervise Arengu Instituut

Joonis 3.12. Suremuskordaja välispõhjustesse. Allikas: Tervise Arengu Instituut

Tabel 3.3

Surmajuhtude arv Sillamäel							
	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014
Mehed	116	136	115	123	121	130	96
Naised	120	135	99	103	128	123	98
Kokku	236	271	214	226	249	253	194
Surmad 1000 elaniku kohta	14,0	16,5	13,4	14,6	16,6	17,5	13,6

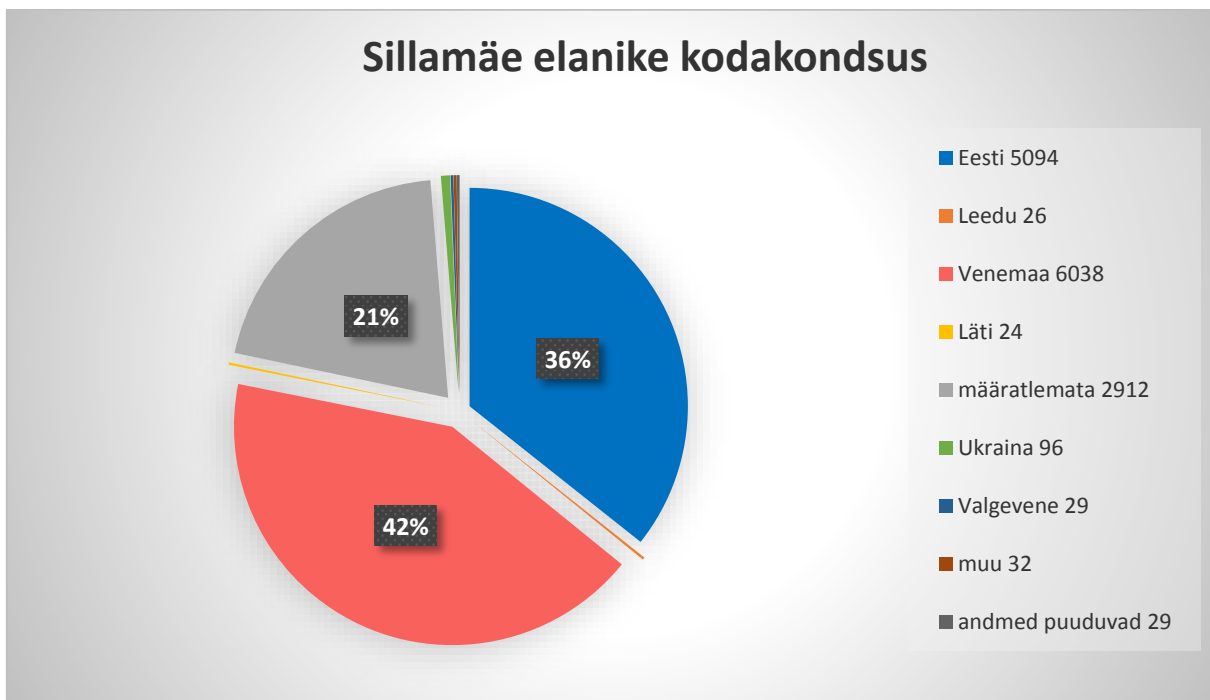
Allikas: Statistikaamet

Võrreldes 2013. aastaga on 2014. aasta surmajuhtude arv langenud 11 juhtumi võrra.

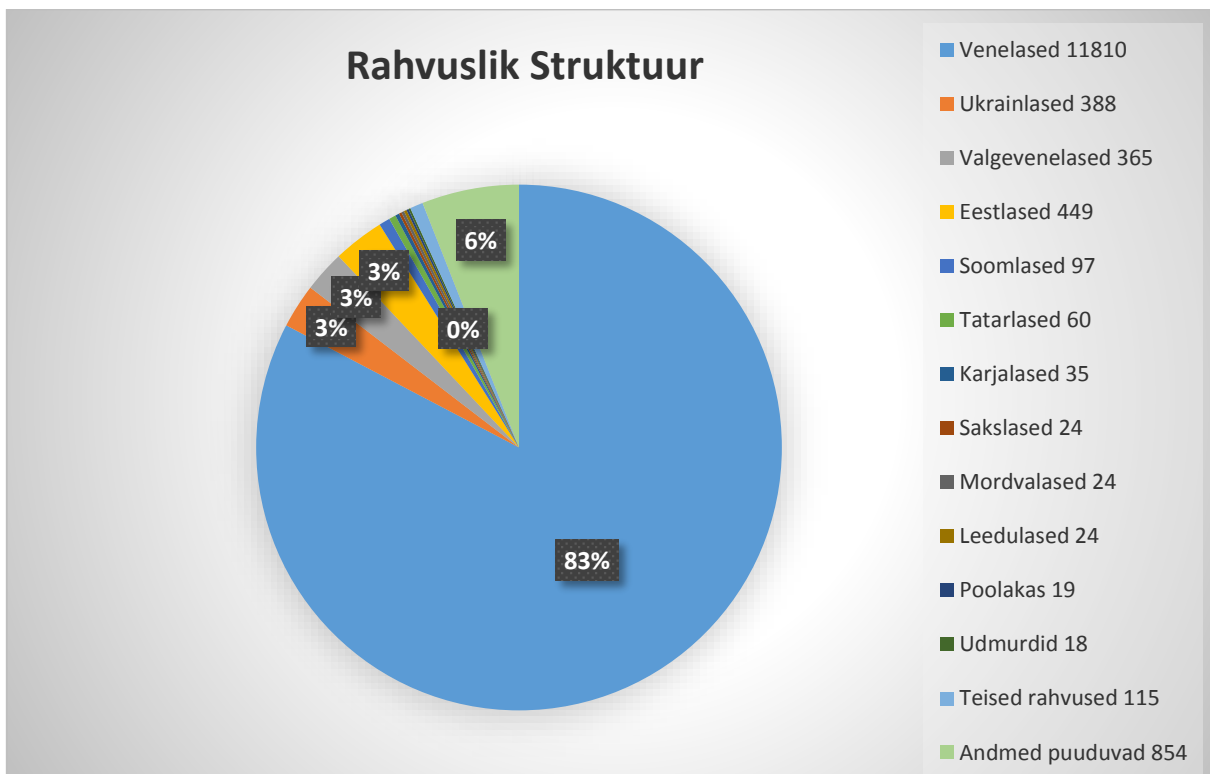

Joonis 3.13. Surmajuhtude arv. Allikas: Statistikaamet

Linna elanikkonnast omab Eesti kodakondsust 5187 (34,97%), Vene Föderatsiooni kodakondsust 6204 (41,8%), esineb ka teiste riikide kodanikke (Ukraina, Valgevene, Usbekistan, Läti, Leedu, Kasahstan ja muu kodakondsusega) ja määratlemata kodakondsusega on 3204 inimest (21,6%). Seega on Sillamäe elanikkond riikliku identiteedi alusel jaotunud kolme suuremasse rühma. Positiivne on, et Eesti kodanike arv jätkuvalt näitab kasvutrendi ja vähenenud on määratlemata kodakondsusega inimeste arv. Alla 18-aastaste seas on valdavaks Eesti kodakondsus (1576 inimest). Enese kodakondsust mittemääranute väga suur osakaal elanikkonnas tähendab, et selles suunas on oluline jätkata tööd, soovitatavalt Eesti kodanikkonna laiendamise suunas.

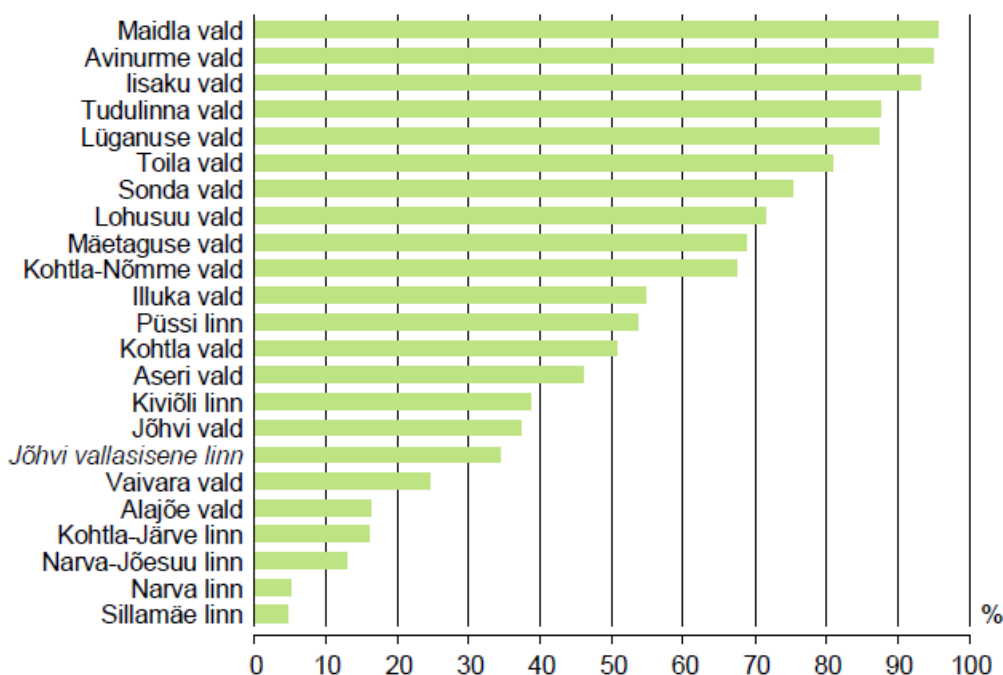

Joonis 3.14. Sillamäe elanike kodakondsus seisuga 01.03.2015. Allikas: Rahvastikuregister

Joonis 3.15. Sillamäe elanike rahvuslik struktuur seisuga 01.03.2015. Allikas: Rahvastikuregister

Rahvuselise koosseisu iseloomustamiseks võib öelda, et Sillamäe on küll paljurahvuseline, kuid 83% elanikest on vene rahvusest. Eestlasi on 3%, ukrainlasi 3% ja valgevenelasi 3%, teistest rahvustest inimesi vähem. Rahvuselise koosseisu iseärasusi tuleb arvestada nii kultuurielu korraldamisel, elanike informeerimisel kui ühiskonnaellu kaasamisel.

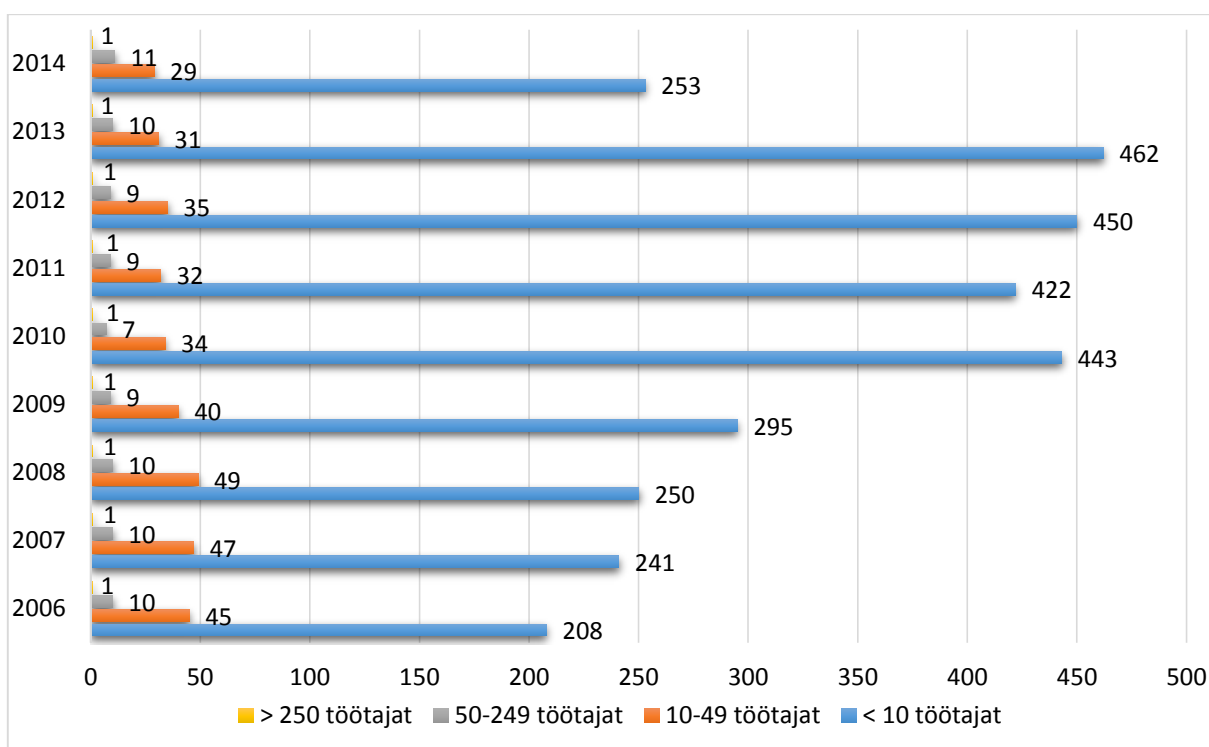

Joonis 3.16. Eestlaste osatähtsus Ida-Viru maakonnas. Allikas: Statistikaamet.

Järeldused. Linnaelu korraldatakse linnaelanike huvidest lähtuvalt ja linna eesmärgiks ei saa olla ainult elanike arvukuse kasv, vaid elukvaliteedi tõus. Linna arengu kavandamisel tuleb arvestada elanike arvu langemisega ja stabiliseerumisega (arvestades iibe negatiivsusega, kuid negatiivse iibe mõningase vähenemisega, võib 2017. aasta alguseks prognoosida Sillamäe elanike arvuks 14 000 elanikku). Sündide arv on viimase viie aasta jooksul mõnevõrra vähenenud. Suureneb pensioniealise elanikkonna osakaal ja väheneb tööealise elanikkonna osakaal. Seega suureneb ka ülalpeetavate määr ja väheneb tulu teenivate inimeste osakaal. Seeläbi võib muutuda linnaelarve tulude ja kulude struktuur – väheneb üksikisiku tulumaksu osakaal ja suureneb sotsiaalhoolekande kulude osatähtsus. Elanike arvu stabiilsuseks on oluline toetada noori peresid, et luua eeldusi sündivuse tõusuks, ja luua noortele linnas sobilik elukeskkond ning eneseteostusvõimalused. Eelnev tähendab ka sotsiaalteenuste ja –toetuste struktuuri muutust: noortele peredele paremate võimaluste loomine ja vanemaealistele suunatud teenuste osakaalu tõus. Noorte arvu vähenemine tingib vajaduse täpsustada haridus- ja kultuuriasutuste kasutust. Lisaks tuleb korraldada ka kultuuritegevust. Seda nii elanike vanuselise struktuuri muutuse tõttu (vanemaealistele kultuuritegevuse võimaluste loomine, noorte huvitegevuse ja vaba aja veetmise võimaluste mitmekesistamine) kui elanikkonna rahvuselisest struktuurist tingituna (erinevate rahvuste kultuuritegevuse toetamine). Rahvuselist eripära on vaja arvestada ka elanike kaasamisel ja informeerimisel, samuti turismi korraldamisel (rahvuslike ürituste läbiviimine, suveniirid jmt). Mehaanilise iibe parandamiseks tuleb panustada elu- ja ettevõtluskeskkonna parandamisele (võimalused individuaalelamuehituseks, miljööala elamute renoveerimise toetus, avalikud spordi- ja mänguväljakud, koostöö ettevõtluskeskkonna arendamisel ja tööjõu ettevalmistamisel). Valglinnastumisega seonduvate probleemide ennetamiseks tuleb teha koostööd naabervaldadega maakasutustingimuste seadmisel. Oluline on tervise väärtustamine, spordiklubide tegevuse toetamine ning võimaluste loomine sportimiseks ja vaba aja aktiivseks veetmiseks omal käel.

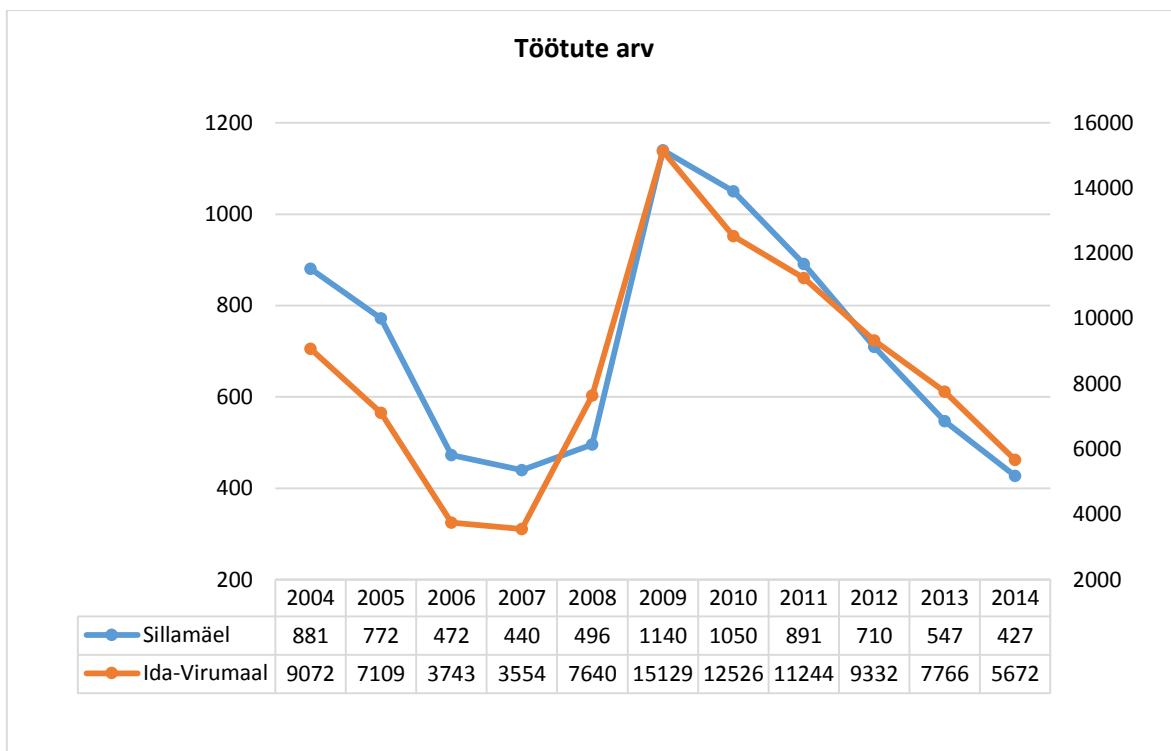
3.1.2. Majandusareng

Sillamäe kuulub Ida-Viru majandusregiooni, kus muutused viimastel aastakümnetel on olnud suurimad Eestis. Muudatused puudutavad eelkõige endiste suurettevõtete ümberstruktureerimist ja sellest tulenenud muutusi ning hilisemaid suuri investeeringuid. Ettevõtlusaktiivsus Sillamäe linnas on 64,7 ettevõtet 1000 elaniku kohta. Kuigi ettevõtlusaktiivsus on tõusnud, on see jätkuvalt madalam Eesti keskmisest, kuid see on iseloomulik kogu regioonile ning tuleneb osaliselt tõsiasjast, et Ida-Virumaale on koondunud rohkem suurettevõtteid. 2015. aasta 1. jaanuari seisuga on Sillamäel äriregistri andmetel 987 ettevõtet (sh MTÜd), nendest 20 aktsiaseltsi, 490 osaühingut, 16 täisühingut, 14 usaldusühistut, 9 sihtasutust, 35 tulundusühistut ja 249 füüsilisest isikust ettevõtjat. Ettevõtjatest on linnaelanikele suurimad tööandjad Eesti Energia Kaevandused AS, AS Molycorp Silmet, AS Sillamäe Sadam ning sadama terminalid, AS Sillamäe SEJ, AS Meke-Sillamäe. Sillamäe elanikud saavad tulu rohkem kui 1500 ettevõttest üle Eesti. Kodanikuühiskonna arengus edasiliikumist iseloomustab vabatahtlike ühenduste loomine. Seisuga 1. jaanuar 2015 on Sillamäel registreeritud 155 mittetulundusühingut, sealhulgas 69 hoone-, korteri- ja aiandusühistut, 9 usulist organisatsiooni ning ülejäänud 77, mis teeb mittetulunduslikuks aktiivsuseks 10,2 ühendust 1000 elaniku kohta. Sillamäe elanikud on kohaliku elu korraldamisel aktiivsed, mida iseloomustab ka Eesti keskmisest veidi kõrgem kohalikel valimistel osalemise protsent (58,25% Sillamäel ja 57,97% Eestis 2013.a. KOV volikogu valimistel).

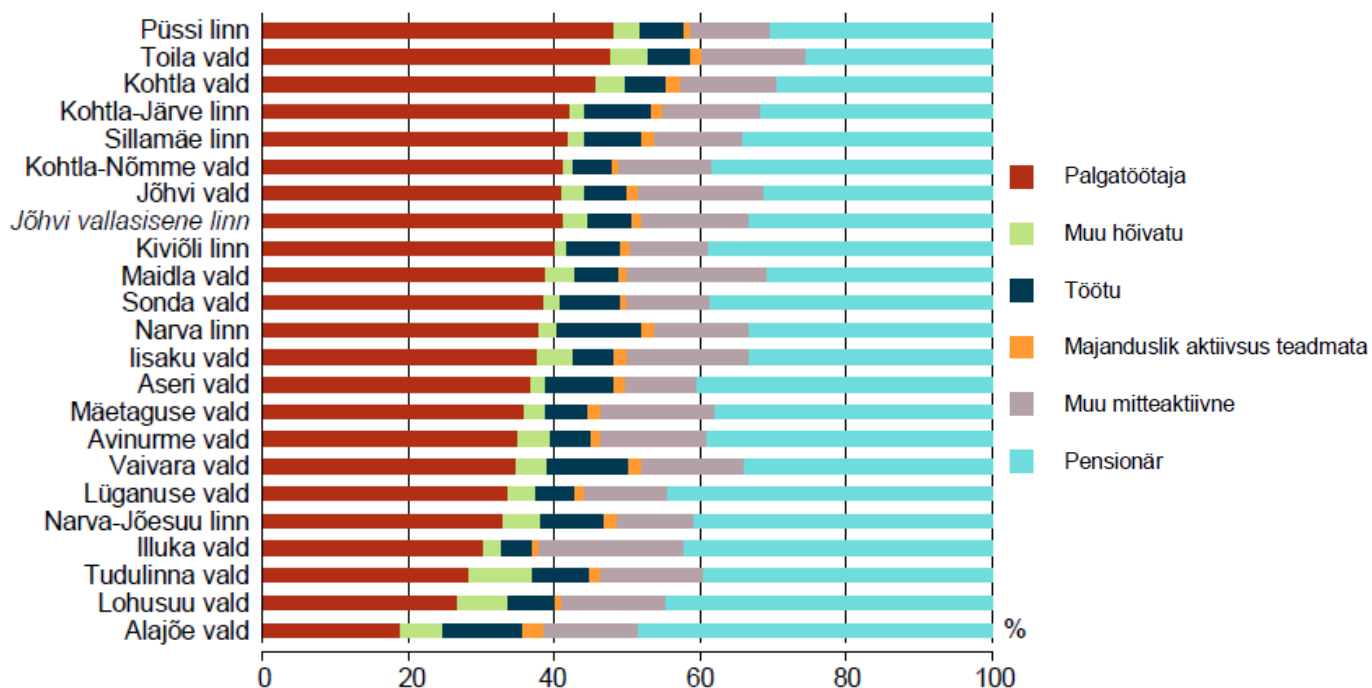
Joonis 3.17. Majanduslikult aktiivsed üksused/ettevõtted Sillamäel. Allikas: Statistikaamet

Hõive seisukohast on oluline käsitleda Ida-Virumaad ühe piirkonnana, kus vahemaad linnade vahel on suhteliselt väikesed. Pärast 2008. aasta III kvartali tööpuuduse suurenemise algust on 2010. aastast näha töötute inimeste vähenemist olulisel määral.

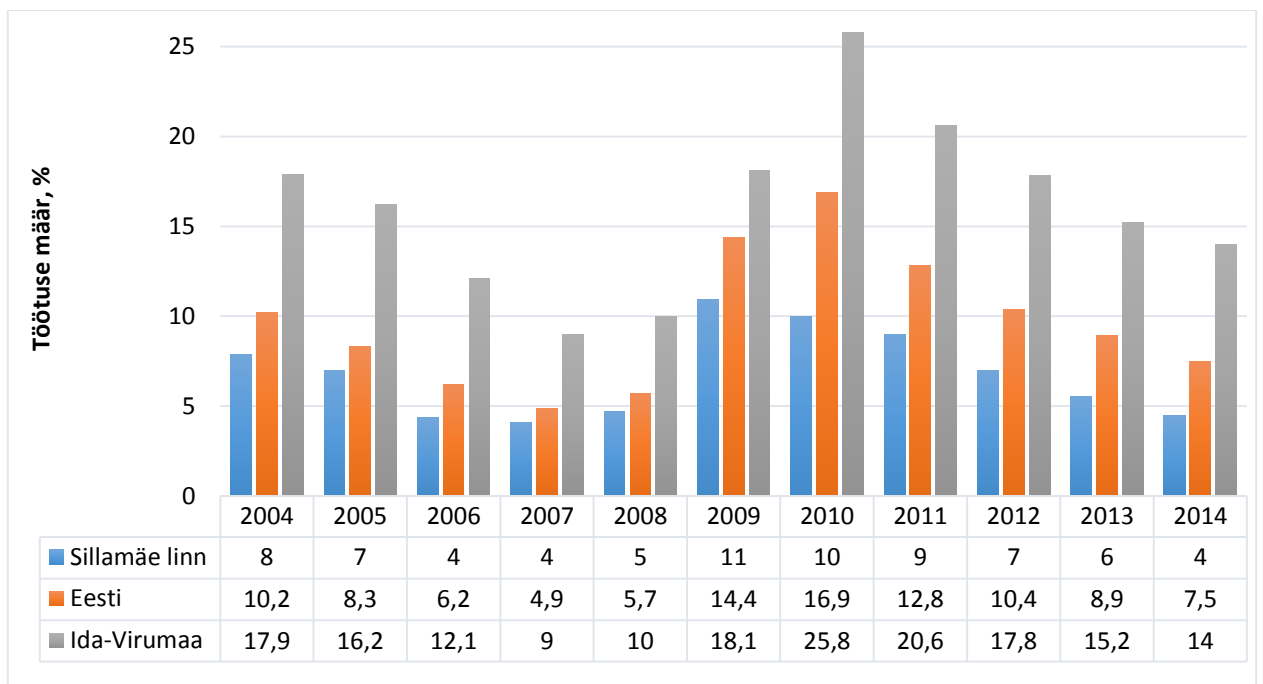

Joonis 3.18. Keskmise töötute arv Sillamäel ja Ida-Virumaal. Allikas: Töötukassa

Palgatöötajate ja pensionäride vahekord on Ida-Virumaa valdades ja linnades üsnagi erinev. Suhteliselt palju on palgatöötajaid Toila ja Kohtla vallas, samuti Püssi linnas. Narva, Kohtla-Järve, Jõhvi ja Sillamäe linnas on küll palgatöötajaid rohkem kui enamikus valdades, kuid linnades on ka võrdlemisi palju töötuid – ligi kaks korda riigi keskmisest rohkem.

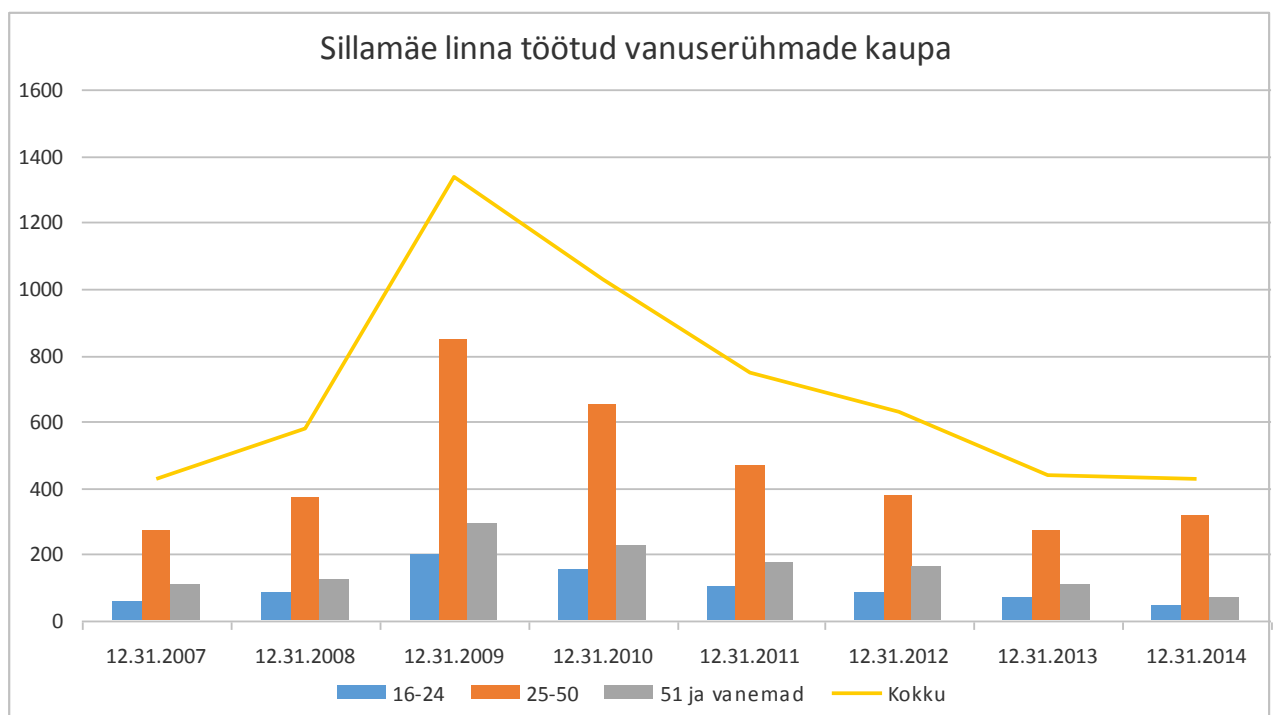

Joonis 3.19. Ida-Viru maakonna vähemalt 15-aastased sotsiaal-majandusliku seisundi järgi, 31.12.2011. Allikas: Statistikaamet

Joonis 3.20. Registreeritud töötuse määr. Allikas: Statistikaamet

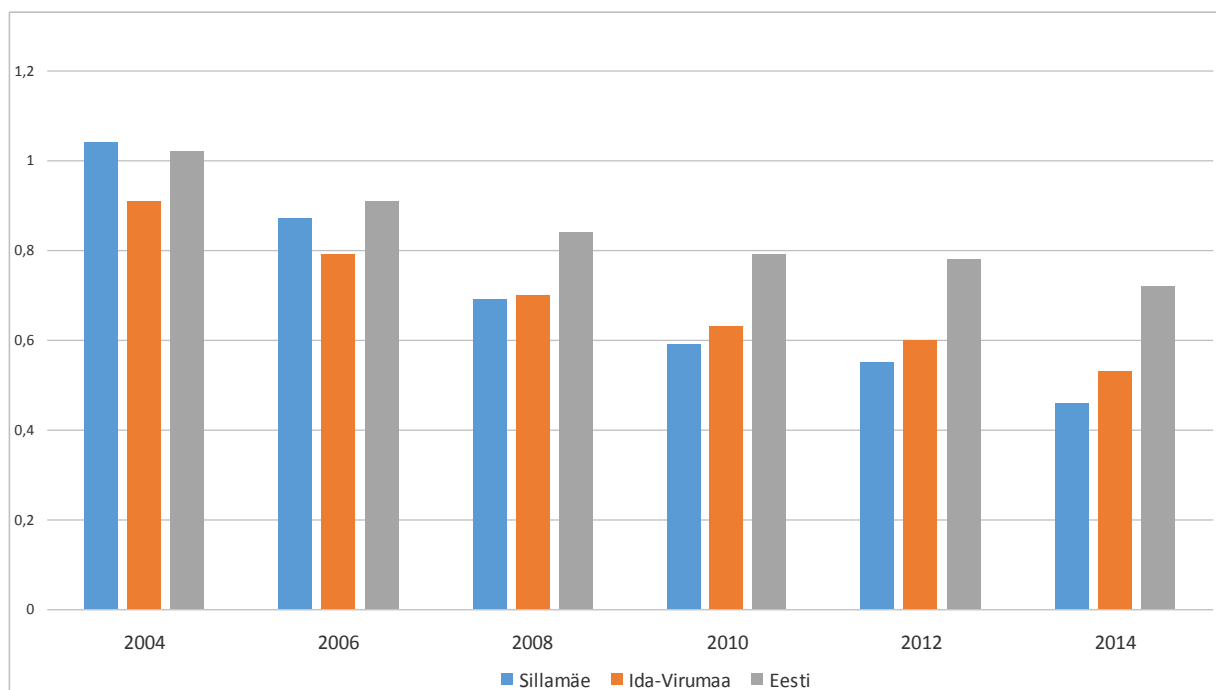
Töötuse määr langes Sillamäel 2003. aastast alates ning jõudis 4 protsendini 2007. aastal, hakkas aga uuesti tõusma 2008. aastal nii Ida-Virumaal kui Eestis tervikuna. Alatest 2011. aastast näitab töötus jällegi langustendentsi.

Joonis 3.21. Registreeritud töötute arv vanuserühmade kaupa Sillamäe linnas. Allikas: Töötukassa

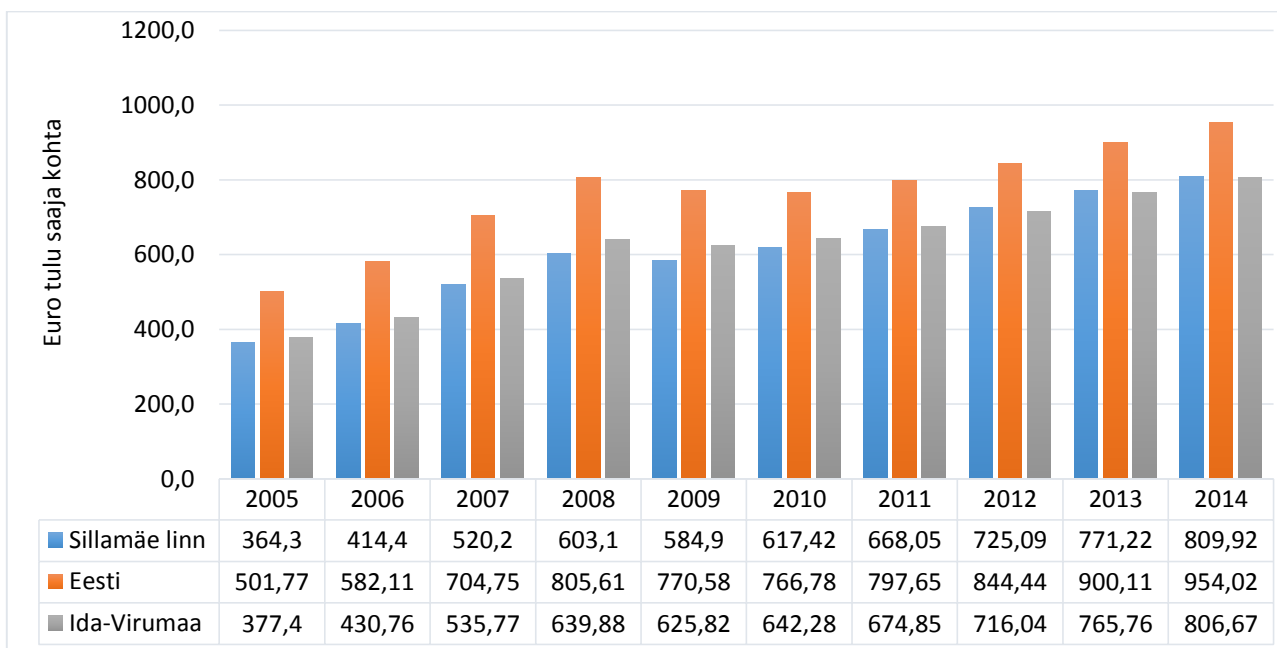
Töötutest ligikaudu pooled on pikaajalised töötud. Tööpuudus Sillamäel 16-24-aastaste seas on viimase kolme aasta jooksul oluliselt vähenenud ning peaaegu jõudnud kriisieelsele tasemele. Töötute arv vanusegrupis 51 ja vanemad on samuti vähenenud, kuid vanusegrupis 25-50 on 2014.a. lõpus suurenenud. Samuti teeb muret see, et töötute seas on eesti keele mitteoskajaid endiselt palju: kui 2006. aastal oli neid 78,5%, siis 2015. aastal juba 84%. Positiivseks võib pidada asjaolu, et riigikeelt mittevaldavate inimeste

osakaal tööturus langeb (2013. aastal oli neid 89,5%). Vanuse poolest ligikaudu 24,5% töötutest on üle 51-aastased ja ligikaudu 14,7% 16-24-aastaseid).

Joonis 3.22. Demograafiline tööturusurveindeks. Allikas: Statistikaamet

Demograafiline tööturusurveindeks on eelseisval kümnendil tööturule sisenevate noorte (5-14-aastased) ja sealt vanuse tõttu potentsiaalselt lahkuvate inimeste (55-64-aastased) suhe. Kui indeks on ühest suurem, siseneb järgmisel kümnendil tööturule rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb. Olukord Sillamäe linnas on viimase kümne aasta jooksul oluliselt halvenenud: kui 2001. aasta prognooside järgi oleks kahe tööturule siseneva inimese kohta ainult üks lahkuv, siis praegu on hoopis vastupidi. Antud juhul tasub mõelda vastavate strateegiliste suundade arendamise peale ning kavandada tegevusi olukorra tasakaalustamiseks.

Joonis 3.23. Keskmine brutotulu. Allikas: Statistikaamet

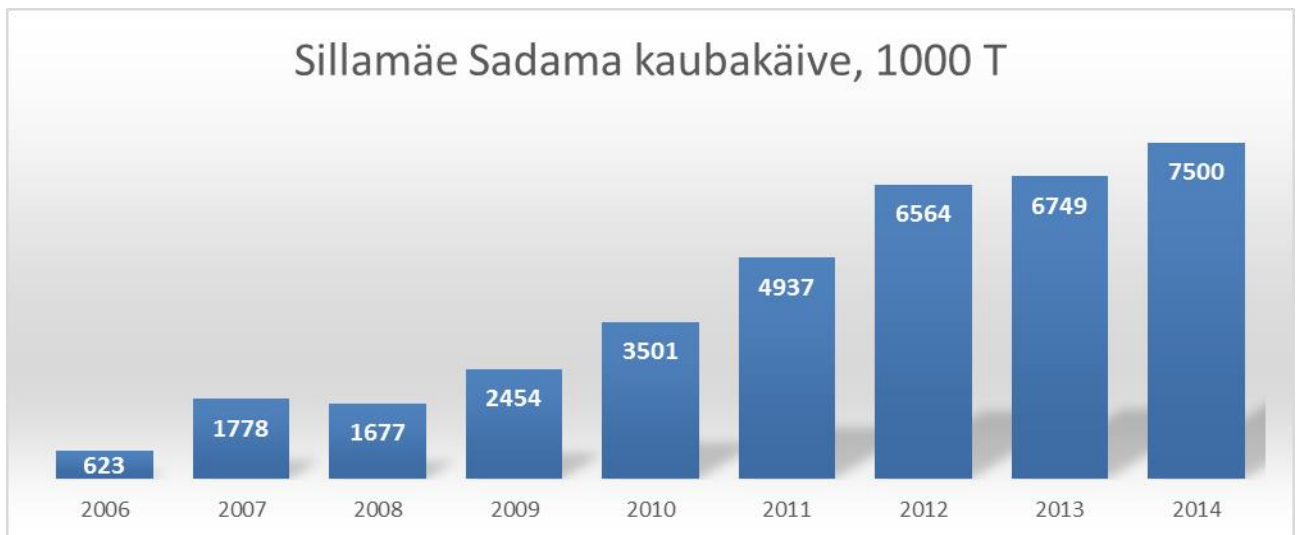
Linna arengu planeerimisel tuleb arvestada ka Rahandusministeeriumi 2015. aasta kevadise majandusprognoosiga, mille põhistsenaariumi kohaselt kasvab Eesti sisemajanduse koguprodukt 2015. aastal 2% ja 2016. aastal 2,8%. Rahandusministeerium on 2015 ja 2016 aasta majanduskasvu prognoose allapoole korrigeerinud, mille põhjuseks on Eesti peamiste kaubanduspartnerite kasvuväljavaadete halvenemine. Järgnevate aastate majanduskasvu prognoosid ei ole võrreldes eelneva prognoosiga muutunud. Ekspordi kasv 2015. aastal kiireneb, kuid peamiseks majanduse kasvuedajaks jääb sisenõudlus ja import kasvab ekspordist kiiremini. Alates 2016. aastast ootame ekspordi kasvu järk-järgulist kiirenemist, kuid ka sisenõudluse panus püsib tänu investeeringute taastumisele stabiilne. Aastatel 2018–2019 peaks Eesti majandus kasvama keskmiselt 3% aastas. Lisaks ekspordile toetab neil aastail SKP kasvu sisenõudlus, mille kasvutempo taas suureneb.

Prognoosist tuleneb ka, et tarbijahindade tõus ulatub 2015. aastal 0,2 protsendini. 2016. aastal kiireneb inflatsioon 2,2%ni peamiselt välistegurite suureneva panuse tõttu, sest naftafutuurid on tõusutrendil ning ka toiduainete hinnad pöörduvad suureneva nõudluse mõjul tõusule. Teenuste hinnatõus kiireneb tasuta kõrghariduse mõju taandumise ning palgakasvu järkjärgulise kiirenemise tõttu. Lisandub ka tubakaaktsiisi tõus. 2018. aastal võib oodata inflatsiooni kiirenemist 2,9%ni hoogsamast palgakasvust tingitud teenuste kiirema hinnatõusu, välistegurite suureneva panuse ning riigipoolsete meetmete mõjul. 2019. aastal toimuv aeglustumine 2,6%ni on seotud valitsuse poolt kinnitatud aktsiisitõusude lõppemisega.

On avastatud, et loomemajanduse kasvutempo on ülemaailmselt kiirem kui teistes majandussektorites, kuna loomemajandus põhineb teadmistepõhisel majandusel ja rakendab maksimaalselt innovatsiooni. Selles mõttes võib loomemajanduse taset pidada kogu majanduse edukuse indikaatoriks. Samuti on tõdetud, et majanduse arenedes suudab kultuur end ise paremini majandada, suurenevad investeeringud kultuuri kui elukeskkonna kujundamise võtmetegurisse ning traditsioonilised tööstusharud panustavad senisest enam loominguliste valdkondade, nagu näiteks disain, muusika, kunst, arendamisele. Loomemajandus on otseselt seotud uute tehnoloogiate kasutuselevõtuga loomeprotsessides, mis tagab kultuuripärandi säilimise ja vahendamise, avardades nii kultuurist osasaamise võimalusi. Sillamäe linnas on potentsiaal loomemajanduse valdkonna ja turismiinfrastruktuuri arendamiseks. Linnas on palju loovaid inimesi, kes valmistavad oma tooteid ja pakuvad huvitavaid teenuseid, kuid ei ole ametlikult registreeritud. Selleks osaleb linn Ida-Virumaa Loomemajanduskeskuse arendustegevuses ja panustab loomemajanduse valdkonna arendamisse Sillamäe linnas.

Viimastel aastatel kavandab Sillamäe linn ka elukeskkonna ja turismiinfrastruktuuri arendamist. Selleks töötakse välja mereranna ala arendamise konseptsioon, mille keskseks elemendiks on Mere puiestee ja rannapromenaad. Sellega kasvab nõudlus uuemate teenindusettevõtete vastu kesklinnas ja mere ääres. Mereranna arendamise konseptsioon eeldab ka jahisadama ehitamist, mis annab uue hoo merendusele, turismile ja kalandusega tegelevatele ettevõtetele.

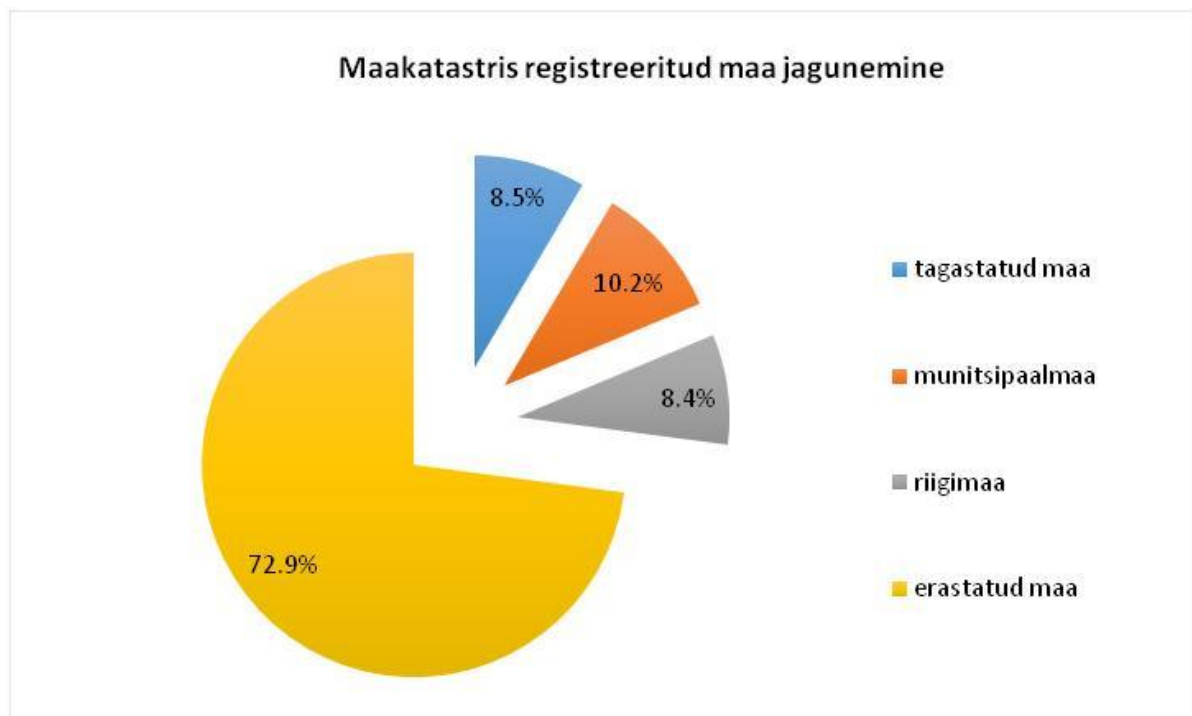
Linna majanduselu arendamine toimub avaliku-, era- ja mittetulundussektori koostöös. Sillamäe linn koos tööstusettevõtetega asutas ettevõtluse toetamiseks mittetulundusühingu Sillamäe Vabatsooni Arendus. Mittetulundusühingu eesmärkideks on vabamajandustsooni arendamine, alustavate ettevõtjate nõustamine ja rendipindadega toetamine, samuti muud linna majanduselu soodustavad tegevused. Äriinkubaatorisse mahub kuni 20 ettevõtet. Keskseks Sillamäe majanduselu on sadama arendamine ja strateegiliseks valikuks tööstusala arendamine sadamaga seotud ettevõtetele. Sillamäe Sadama eelisteks on tema lähedus Venemaale ja paiknemine Euroopa Liidu õigusruumis, samuti suur süvis, aastaringne navigatsioonivõimalus, hea raudtee- ja maanteeühendus ning vabatsooni kasutamisest tulenevad tootmissisendi eelised. Viimastel aastatel on Sillamäe tööstusalale lisandunud mitmeid uusi suuri ettevõtteid - AS Sillamäe Sadam, Alexela Sillamäe (naftatooted), EuroChem Terminal Sillamäe AS (vedelkeemia), Silsteve (üldkaubad), AS BCT (vedelkeemia) jt. Sillamäe Sadama kaubakäive on iga aastaga kasvanud ja vaatamata Rahandusministeeriumi varasematele majandusprognoosidele, mille järgi nähti ette üldist ekspordikasvu pidurdumist, on Sillamäe sadamas oodata ekspordikasvu jätkumist. Sillamäe sadama kaubakäive kasvas 2014. aastal 10,6 protsenti ligi 7,5 miljoni tonnini.

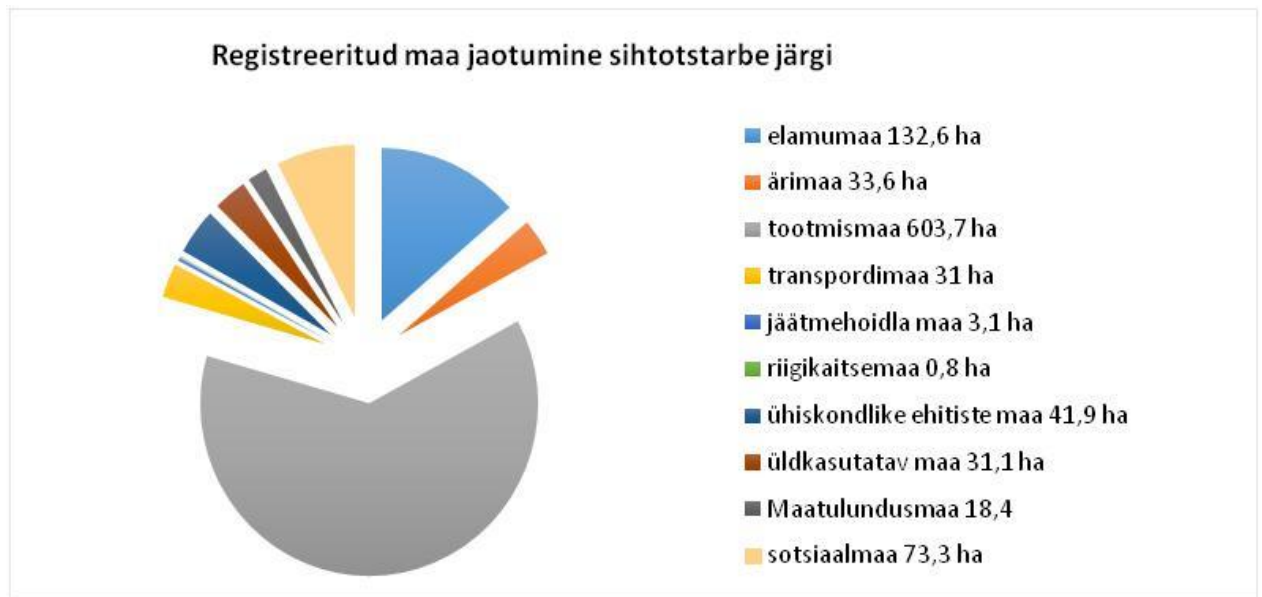
Joonis 3.24. Sillamäe Sadama kaubakäive 2006-2014. Allikas: Sillamäe Sadam

2006. ja 2007. aastal toimis regulaarne reisiliiklus Sillamäe-Kotka (Soome) liinil, reisijate arv liinil suurenes pidevalt. Sobiva operaatori leidmisel on võimalik reisiliikluse jätkamine ning sadamal on tingimused reisilaevaliikluse taastamiseks olemas. Praegu käib praamiliiklus Ust-Luugasse. Üritatakse pikendada liini Kotka-Hamina sadamani ja reisida kolmnurgas. Sillamäe Sadama arenguplaanides on eraldi reisikaehitamine ja kruisilaevade vastuvõtmine. Selleks on olemas juba tegutsev tolliterminal mere ääres. Seoses elanike elatustaseme üldise tõusuga, sadama arenguga ja tööstusettevõtete tegevuse laienemisega on elavnenud teenindussfäär, mille tähendus suureneb ka tulevikus kindlasti. Registrate ja Infosüsteemide Keskuse andmetel on seisuga 01. 01. 2015.a. registreeritud Sillamäel 987 ettevõtjat, Kaubanduspindade osas on linnas avatud uusi kaubanduskeskusi ja planeeritakse kaubanduspindade juurdeehitamist.

Linna ruumilise arengu põhimõtted on määratud Sillamäe linna üldplaneeringuga. Riigi maakatastris on Sillamäe linnas 31.03.2015.a seisuga registreeritud 1351 katastriüksust pindalaga 896,27 ha, mis moodustab 83,7% omavalitsuse pindalast.

Joonis 3.25. Maakatastris registreeritud maa jagunemine 31.03.2015. Allikas: Maa-amet

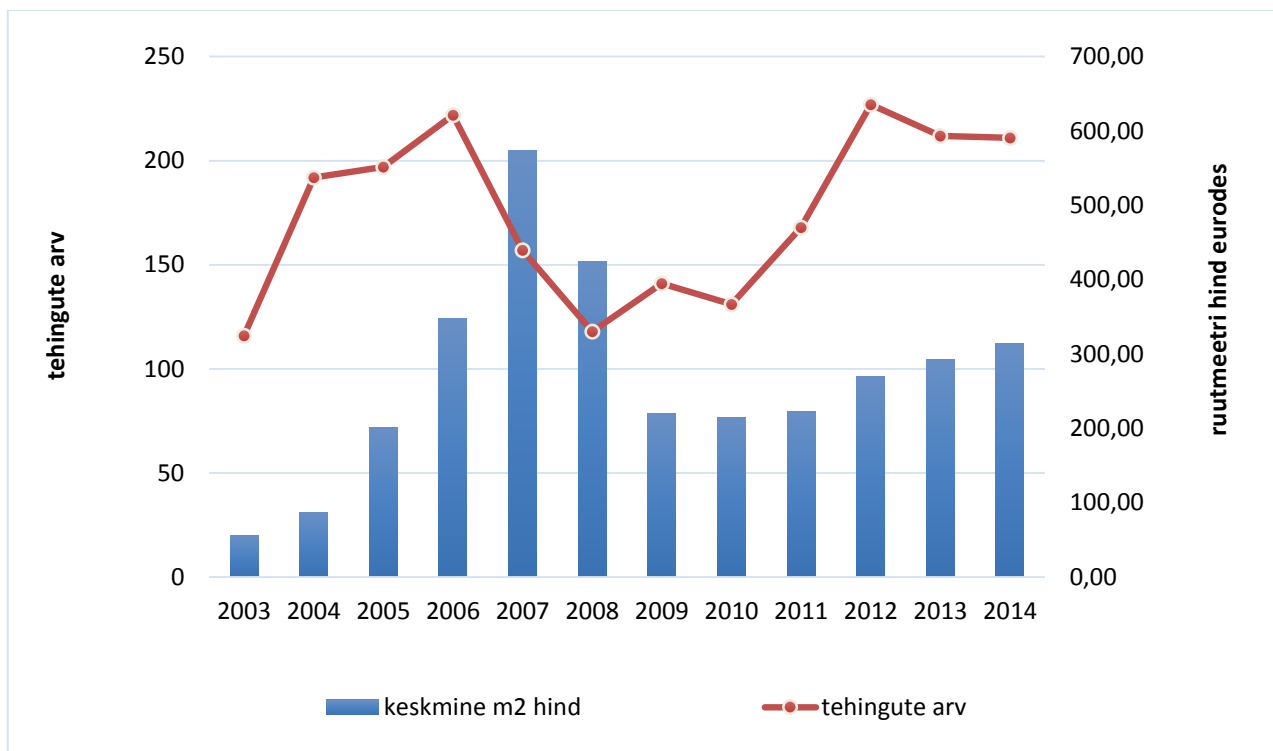

Joonis 3.26. Maakatastris registreeritud maa jagunemine sihtotstarvete järgi 31.03.2015. Allikas: Maa-amet

Seega võib järeldada, et ligikaudu 16,8% maa osas ei ole omandireform lõppenud. Katastrisse on kantud praktiliselt kogu tööstusala, samas aga toimuvad kruntide piiride ja ehitusõiguse täpsustamised seoses tööstusala arendamisega.

Suuremahulisemad ehitused on toimunud tööstusrajoonis seoses sadama ja selle hulka kuuluvate kaide, terminalide ja muu infrastruktuuri rajamisega. Linna tänavate kogupikkus teederegistri andmetel on 38,6 km, nendest 36,7 km kuuluvad Sillamäe linnale 1,6 km on erateed ning 0,3 km avalikuks kasutamiseks määratud erateed. Tänavate rahuldava seisundi säilitamiseks ei piisa olemasolevast investeeringutemahust. Põhitänavad, sõiduteed ja kõnniteed vajavad remonti. Välja on vaja ehitada ühendused põhimaantee (L. Tolstoi tänav ning kogujatee I. Pavlovi ja Geoloogia tänava vahelisel lõigul). Kõrvaltänavad vajavad samuti remonti, arendamist vajab tööstusala teedevõrk ja kaasajastamist linna liikluskkeem, sh parkimislahendused. Ka tänavavalgustuse viimine kaasaja tasemele nõuab olulisi investeeringuid. Seoses sadama arenguga on ette näha uute tänavate ehitamise vajadust. Linnaruumis jätkuvalt leidub alakasutatud ja heakorrastamata maa-alasid.

Kuni 2007. a. alguseni kasvasid kinnisvara hinnad. 2008. a. algusest aga ületab korteriomandite pakkumine kinnisvaraturul oluliselt nõudlust ning eluruumide hinnad langesid järsult. Aastatel 2009-2014 on näha hindade stabiliseerumist ja isegi mõningat tõusu. Sama perioodi jooksul on tehingute arv teinud hüppelise kasvu ning jõudnud 2006. aasta rekordtasemele, mis näitab kinnisvaraturu märgatavat elavnemist.

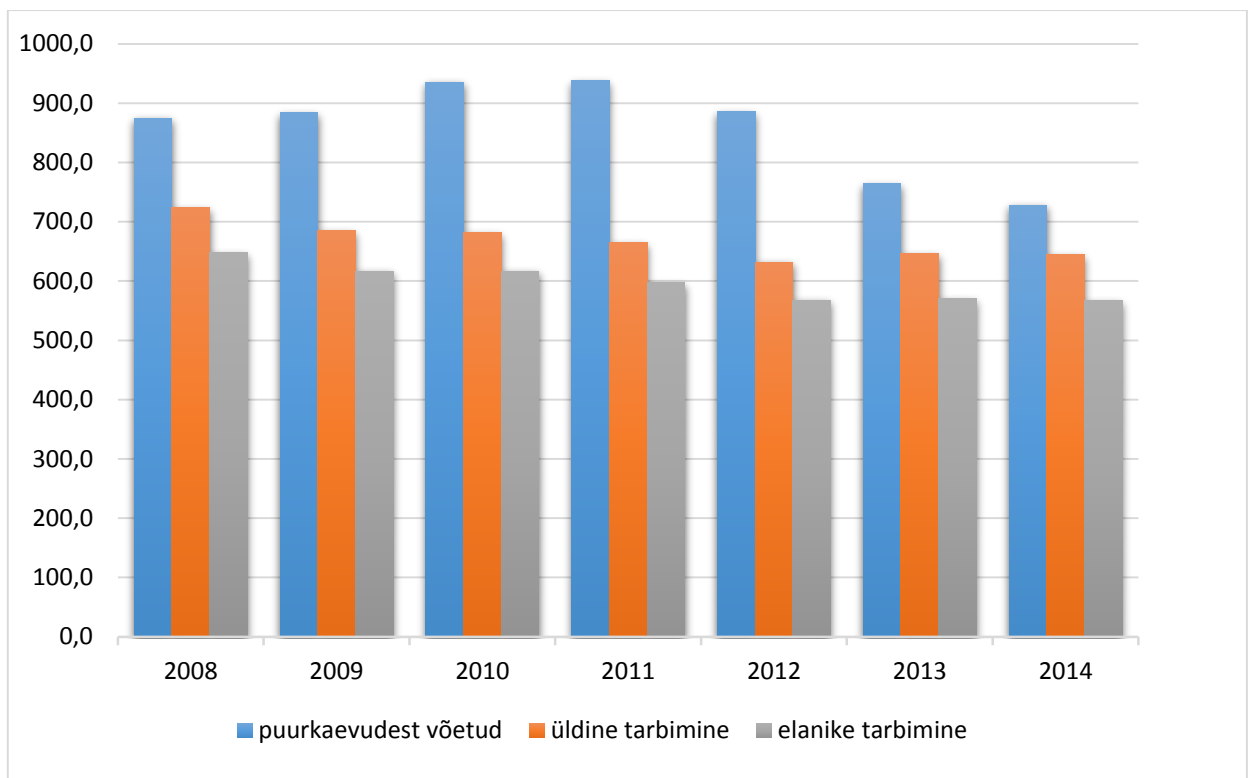

Joonis 3.27. Ostu-müügi tehingud korteriomanditega Sillamäel. Allikas: Maa-amet

Sillamäe hoonete kasulik pind on ligikaudu 368 567 m², sellele lisanduvad veel aiamajad 10 000 m². Eluruumide kasuliku pinna suurus ühe elaniku kohta on ligikaudu 24,2 m². Munitsipaalalamufondi suurus on 9 808,8 m². Kõrgema elatustasemega riikides on suurem ka elamispind elaniku kohta. Rahvastiku tihedus Sillamäel on 1364 inimest/km², mis on Eesti mõistes suur. Arvutused näitavad, et linnas on võimalik ehitada ligi 100 individuaalamut, samuti saab laiendada ehitustegevust aiandusühistu „Sillamäe Sputnik” alal. Üldiselt võib järeldada, et uute eluruumide järele on ette näha nõudlust, kuid see sõltub eelkõige elanike ostujõu ning laenuvõimaluste paranemisest.

Linna elamud on tagatud soojavarustusega ning linnas on moodustatud kaugkütte piirkond. Põhiliseks soojusenergia tootjaks on AS Sillamäe SEJ, umbes 14% elamufondist on käesoleval ajal üle viidud alternatiivküttele (gaas, elekter). Soojamajanduse ökonoomsemaks muutmiseks on vajalik teha investeeringuid. Kõik elamud on ühendatud ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemiga, kuid ühisveevärgi ja ühiskanalisatsioonivõrkude ja süsteemi teiste rajatiste renoveerimiseks on vaja jätkuvalt eraldada vahendeid.

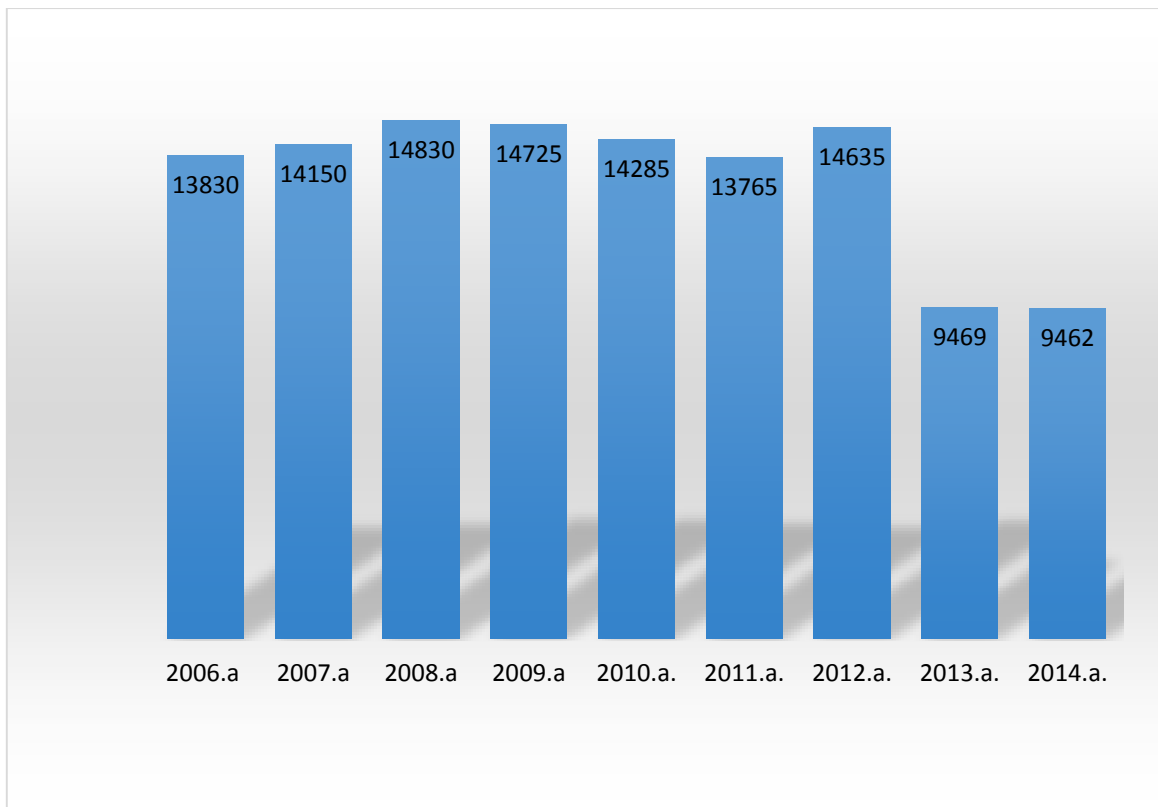
Kommunaalkulude kasv on olnud märkimisväärne peamiselt tänu sooja hinna kasvule, mis omakorda tingib sotsiaaltoetust vajavate inimeste arvu suurenemise. Seega tekib vajadus investeerida energiasäästu meetmetesse. Suuremaid investeeringuid on teinud soojuselektrijaam, mis võimaldab soojuse ja elektri koostootmist ning kus on võimalik kasutada erinevaid kütteid (põlevkivi, gaas, puiduhake). Soojatorustiku rekonstrueerimine võimaldab vähendada soojakadusid trassides. Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni võrgu ja seadmete renoveerimiseks on tehtud investeeringuid EL Ühtekuuluvusfondi vahendite toetusel, teenuse kvaliteedi tagamiseks on vaja investeeringuid jätkata. AS Sillamäe Veevärg investeringute tulemusel vähenevad veekaod ja paraneb vee kvaliteet. Kommunaalteenuste tarbimine on üldkokkuvõttes vähenenud, mida võib osaliselt seletada teenuste täpsema mõõtmisega. AS Sillamäe Veevärg andmetel on vee tarbimine stabiilne.

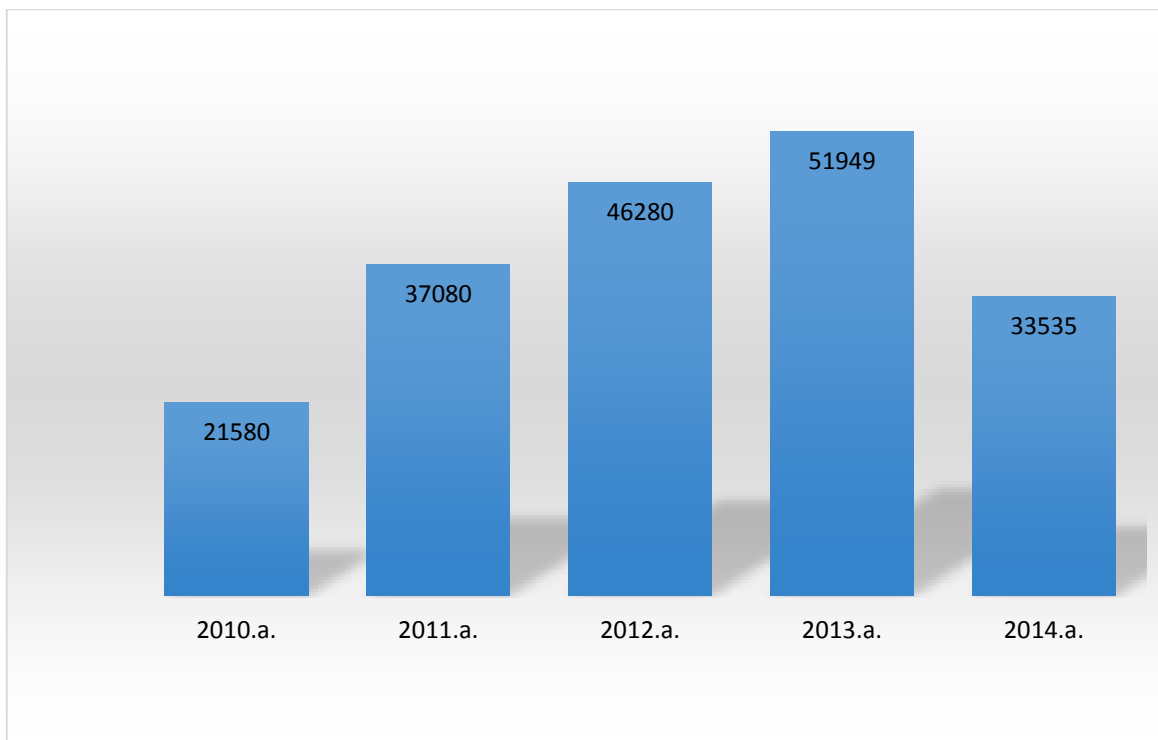
Joonis 3.28. Vee tarbimine Sillamäel läbi AS Sillamäe Veevärk (Sillamäe Veevärgi andmetel)

Sillamäe elanikud on vee tarbimise osas hinnatundlikud. Elaniku kohta tarbiti 2014. aastal 108,6 liitrit vett päevas (2013. aastal 107,3 liitrit), mis on 1,3 liitri võrra rohkem kui aasta tagasi. Sellele vaatamata langes siiski elanike vee tarbimine aastaga 2 500 m³ võrra. Seoses veevärgi renoveerimisega tõuseb vee hind ja see mõjutab ka tarbimist. Kuigi Lääne-Euroopa eeskujul prognoosivad spetsialistid vee tarbimise kasvu ligikaudu 150 liitrini inimese kohta päevas, võib seoses hinnatõusu ja mõtteviisi muutusega siiski eeldada stabiilset vee tarbimist ligikaudu 100 liitrit elaniku kohta päevas. Selge on ka vee hinna tariifi prognoos (hind hakkab mõõdukalt tõusma, kuid jääb ilmselt alla 2% keskmisest leibkonnaliikme netosissetulekust) ja linnapoolsete investeeringute hinnanguline maht ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni renoveerimise projektis (linna investeerimiskohustus langeb aastatele 2010-2015).

Ka majapidamisgaasi tarbimine on vähenenud, kuid selles osas tuleb arvestada, et tarbimist mõjutab oluliselt ilm, so suur on kütteks kasutatava gaasi osakaal. Tarbismahud on püsinud stabiilsena. VKG Elektrivõrgud OÜ andmetel näitab elanike elektritarbimine mõningast langust. Elektri tarbimise tase iseloomustab üldiselt elatustaseme tõusu. Tööstusettevõtetele müüb elektrit AS Sillamäe SEJ ja osaliselt VKG Elektrivõrgud OÜ. Tööstusettevõtete elektritarbimine on kasvanud ja oodata on kasvu jätkumist.

Joonis 3.29. Elanike elektritarbimine läbi VKG Elektrivõrgud OÜ

Joonis 3.30. Asutuste elektritarbimine läbi VKG Elektrivõrgud OÜ

Elektritarbimise langus läbi VKG Elektrivõrgud OÜ võrreldes 2013. aastaga on tingitud elektrituru avamisest, sest tarbijatel on nüüd võimalik valida erinevate teenusepakkujate vahel.

Sillamäel toimib Eestis ainulaadse ilma konteineriteta olmejäätmete kogumise süsteem, mis omab harjumispärase jäätmekogumissüsteemi ees rida eeliseid: puhtus, vedeleva prügi puudumine, majanduslik kasu. Toimib ohtlike jäätmete kogumise süsteem ja eraldi kogutakse suuremõõtmelised jäätmed. Tagatud

on pandipakendi eraldi kogumine. Elanikel on võimalik anda tasuta pakendijäätmed, paber ja papp ning ehitusjäätmed. Olmejäätmed töödeldakse Uikala prügilas.

Transport on linnas oluliselt intensiivistunud. Jätkuva autostumise tulemusena on teravnenud parkimise probleem linnas. Ajavahemikul 2002-2014 on linlaste omanduses olevate sõiduautode arv kasvanud üle kolme korra, 1312-lt 4861-le (seisuga 31.12.2014). Suurenenud on ka mootorrataste, veoautode ja busside arv ning väikelaevade arv. Seoses liikluse intensiivistumisega tuleb lahendada parkimisprobleemid, linnatänavate ristumised Tallinn-Narva maanteega, samuti raudtee ja maantee ristumiskoht. AS Teede Tehnokeskuse 2014. aasta liiklusloenduse tulemuste järgi oli Tallinn-Narva maanteel Sillamäel keskmine aastane ööpäevane liiklussagedus 6571 sõidukit. Võrreldes 2006. aastaga (ööpäevane liiklussagedus oli 4570 sõidukit) kasvas keskmine liiklussagedus 2014. aastal ligikaudu 43,8%. Sinimäe püsiloenduspunktis suurenes liiklusintensiivsus 2014. aastal (ca 5306 sõidukit) 2013. aastaga võrreldes (5100 sõidukit) 4%, kuid kogu Kohtla-Järve-Narva teelõigul 3,3% (7000 autot ööpäevas 2014. aastal). Seega liiklusintensiivsus Sillamäed läbival maanteel pidevalt tõuseb ning sellel teelõigul on liiklusintensiivsus oluliselt kõrgem kui riigi põhimaanteedel keskmiselt (4553 autot ööpäevas 2014. aastal).

2014. aastal registreeris politsei Sillamäe linnas 33 liiklusõnnetust, neist 6 inimkannatanutega.

Sillamäe linnas teenindab elanikke üks linnabussiliin. Linna läbivad mööda Tallinna maanteed ka maakondlikud ja rahvusvahelised bussiliinid. Linna ühistranspordi liini teedevõrgu pikkus Sillamäel on 6 kilomeetrit. Kohaliku transpordi tihedus 2014. aastal oli 47,4 tuhat liinikilomeetrit. Reisijate arv 2014. aastal oli 52600 inimest (2011. aastal 60700, 2012. aastal 51000, 2013. aastal 44000). Reisijate arvu vähenemine on eeldatavasti seotud elanike arvu vähenemisega. Buss teeb liinil 746 reisi kuus. Linn doteerib linnaelanike teatud gruppide ühistranspordi kasutamist ja suvehooajal bussiliiklust linna ja aiandusühistu "Sillamäe Sputnik" vahel ning linna ja Sirgala ja Viivikonna vahel. Ühistransport täidab hetkel elanike vajadused. Ühistranspordi kasutajate arvus suurt muutust ei prognoosita. Seoses võimaliku turistide arvu kasvuga võib ette näha vajadust korraldada ühistransport selliselt, et see arvestaks ka turistide huve.

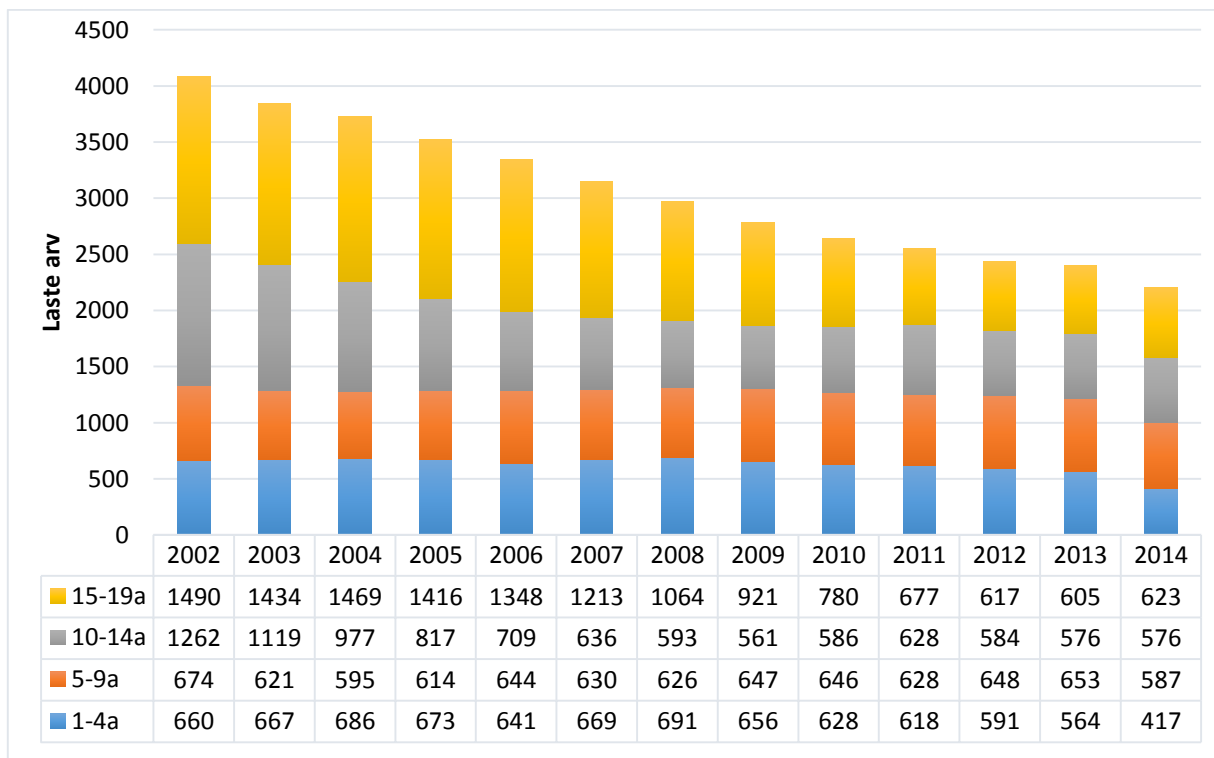
Järeldused. Ettevõtlusaktiivsus linnas on tõusnud ja ettevõtlus on mitmetahuline, linnas on suur teeninduse osakaal. Selgelt on oodata muutusi majanduselusel. Linnavõimude jaoks seab see eesmärgiks majandusliku kasvu ergutamise, ettevõtjate ümberorienteerumise, ettevõtlusõppe ja töötajate ümberõppe soodustamise ning inimkapitali arendamise. Rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna loomiseks tuleb jätkuvalt keskenduda sadama ja tööstusrajooni projektide toetamisele transiidiga seotud ettevõtetele soodsa ettevõtluskeskkonna loomiseks. Selleks tuleb jätkata koostööd sadamaga ja sadama ettevõtetega ning mittetulundusühinguga Sillamäe Vabatsiooni Arendus. Kohalik võim peab algamata ka oma projekte ettevõtluse- ja tööhõivekeskkonna elavdamiseks. Prioriteetseks on koostöö haridus- ja koolitusasutustega ümber- ja täiendõppe tagamiseks. Regiooni tööjõuressursi ärakasutamiseks tuleb panustada koostööle ühistranspordi korraldamisel. Tähelepanu väärib teenindussfääri ja turismi arendamine. Teenindussfääri arenguks on vaja investeringud infrastruktuuri: ranna-ala kasutuselevõtt teenindus- ja puhkealana, kesklinna äri- ja teeninduskeskuse hoonestamine ning Tallinna maantee äärse teenindusala väljaehitamine. Tähelepanu tuleb pöörata ka teeninduse kvaliteedi tagamisele. Oluline on turismitoodete ja -teeninduse kvaliteedi tõstmine, uute toodete loomine ja tuurundamine. Jätkata tuleb maareformi, et tagada maa-aladele reaalsed omanikud ja maale efektiivne kasutus. Eriti on vaja intensiivistada linna kasutuses oleva reformimata maa munitsipaliseerimist. Maakasutuse tingimuste seadmisel tuleb eelkõige lähtuda üldplaneeringu tingimustest. Tähelepanu tuleb pöörata kesklinna miljööväärtuse säilitamisele ning rannaala ja parkide väljaarendamiseks puhke- ja kultuuritegevuseks. Üheks olulisemaks arengutsooniks peaks kujunema sadama-ala ja elamurajoonide vaheline ala, milleks on vaja sinna rajada aga kaasaegne infrastruktuur. Sadama ja elamualade arenguga paralleelselt tuleks tagada linnakeskuse ranna-ala kasutamine puhkealana suurendades selle atraktiivsust ning miljööväärtust. Elamuehituseks on nii linnas kui lähiümbruses võimalusi ja vajadus, samas pole linna territooriumil sobivaid maid eramute ehitamiseks. Seoses kinnisvaraarenduse survega tuleb ka edaspidi pöörata suurt tähelepanu linna miljööväärtuse säilitamisele, seda nii uute hoonete püstitamisel kui olemasolevate renoveerimisel. Lähiaastatel ehitatavad suuremad objektid on seotud tööstusrajooni infrastruktuuriga, elamurajoonis on ette näha linna keskosa hoonestamine (äri- ja teeninduskeskuse ehitus), rannaalale puhke- ja teenindusala ehitus ning Tallinna

maantee äärde jäävate ärihoonete ehitus. Üldkasutatavate hoonete puhul on lähiaastate suuremaks projektiks Sillamäe Linna Keskraamatukogu hoone renoveerimine, Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei, Muusikakooli, muuseumi ning koolieelsete lasteasutuste hoonete renoveerimine, samuti spordikompleksi renoveerimise jätkamine. Üldkasutatavate hoonete puhul on vaja läbi viia energiasäästualased tegevused. Jätkuvalt tuleb investeerida linna teedesse ja avaliku ruumi heakorda. Transpordi korraldamise probleeme tuleb käsitleda terviklikult. Sooja-, vee- ja kanalisatsiooni- ning gaasitrassid vajavad investeeringuid. Realiseerida tuleb linna jäätmekava, luua elanikele võimalusi jäätmete liigiti kogumiseks ja liigiti kogutud olmejäätmete tasuta äraandmiseks.

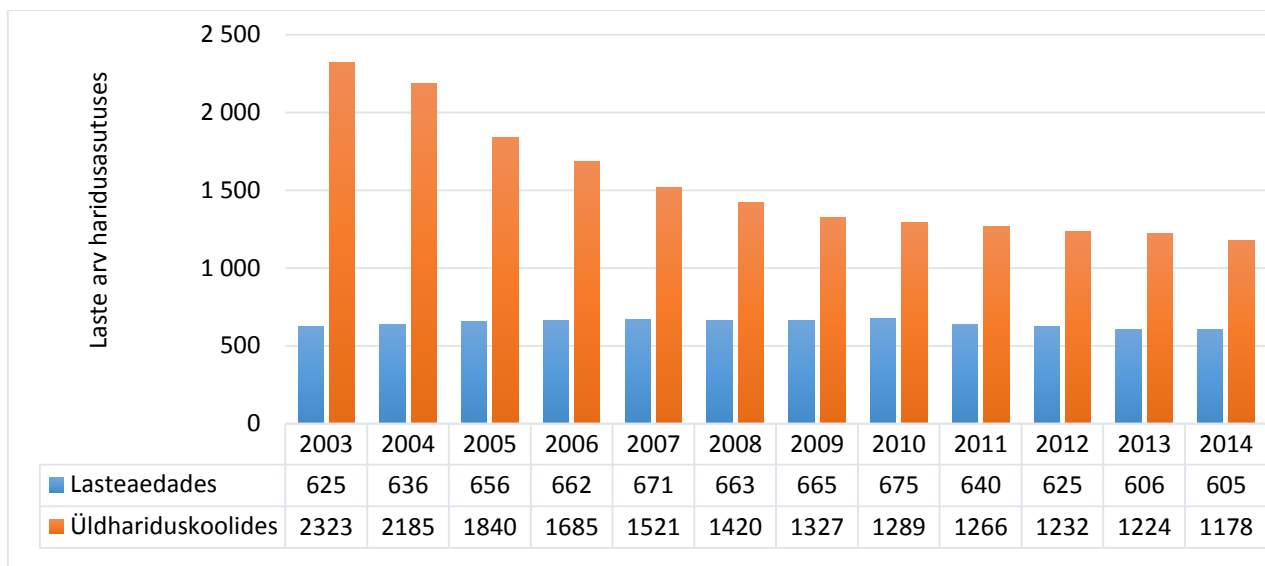
3.1.3. Sotsiaalelu

Ida-Virumaa on suurima rahvastikutihedusega regioon Eestis. Sillamäe rahvastikutihedus on Eesti mõistes suur. Viimastel aastatel on toimunud rahva arvu mõningane vähenemine. Tendentsideks on elanikkonna vananemine, sündivuse kerge tõus, tööealise elanikkonna osakaalu vähenemine ja negatiivne rändesaldo. Selle kõrval on toimunud suured muutused tööhõives, majanduslanguse tingimustes suurenenud tööpuuduse määr on tänaseks oluliselt vähenenud ja hõive struktuur on muutunud mitmekesisemaks. Majanduslanguse tingimustes vähenesid elanike sissetulekud ja vara väärtus, nüüd on sissetulekud hakanud kasvama.

Sillamäel töötab 5 lasteaeda (neist üks eesti õppekeelega), 3 põhikooli (neist üks eesti õppekeelega) ja üks gümnaasium, Sillamäe Muusikakool, Huvi- ja Noortekeskus Ulei, Avatud Noortekeskus ESN, Sillamäe Kutsekool. Linn on avatud ka teistele kõrgkoolidele tegevuse arendamiseks. Haridusasutuste hoonete amortisatsioon on üldiselt suur ja need vajavad remonti. Et õpilaste arv langeb jätkuvalt, tuleb koolijuhtidel ka edaspidi analüüsida kooliruumide kasutusefektiivsust.

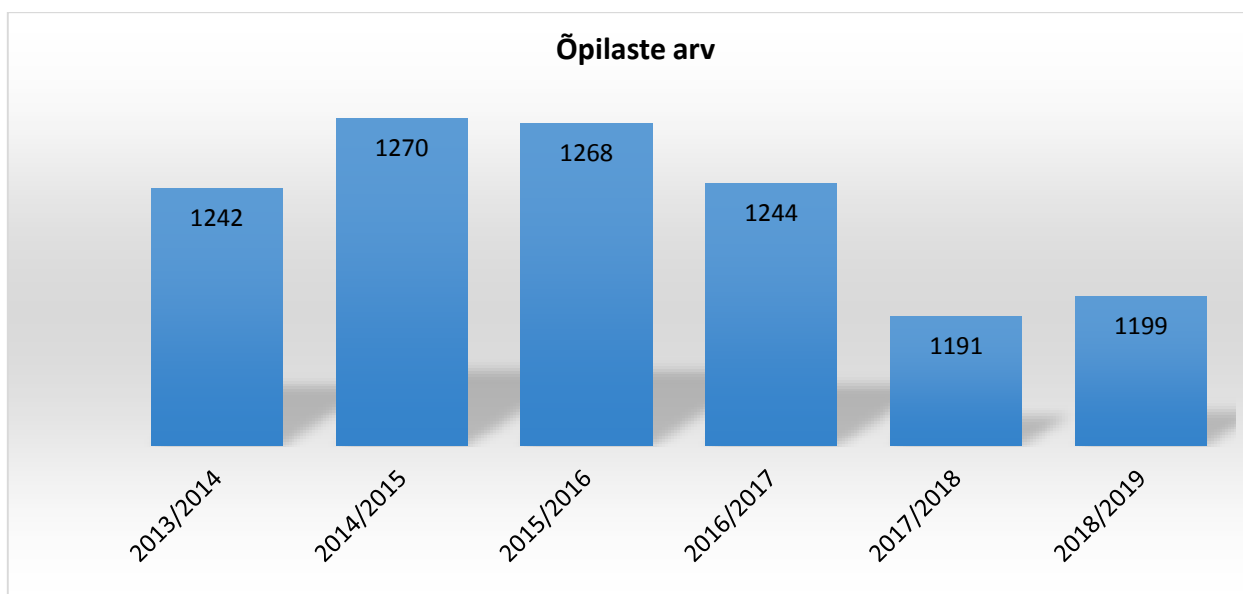

Joonis 3.31. Laste arv Sillamäel. Allikas: Statistikaamet

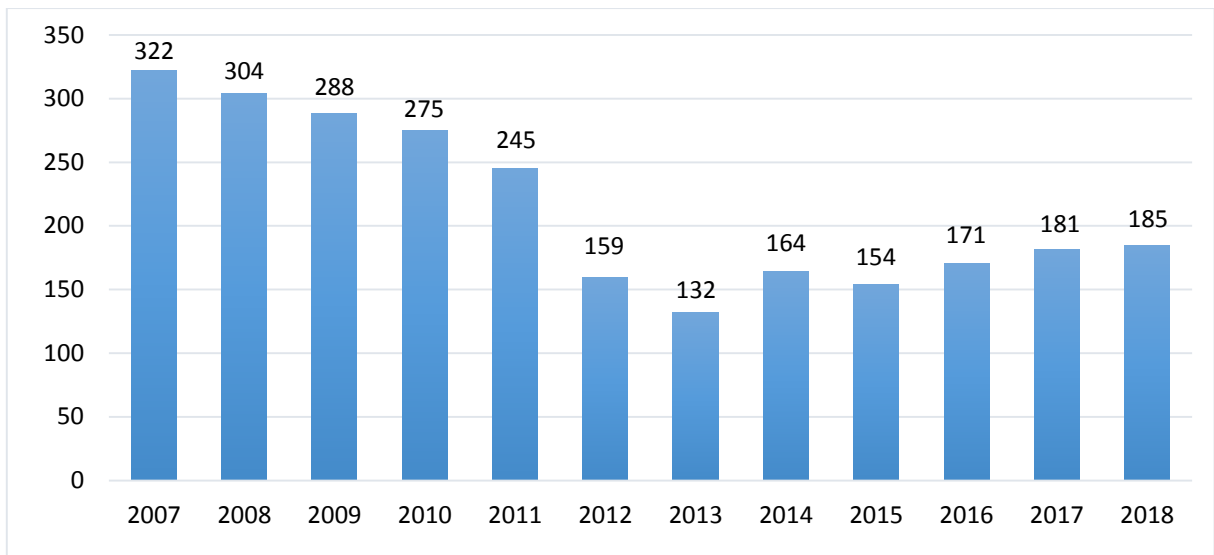

Joonis 3.32. Laste arv haridusasutustes. Sillamäe Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna andmetel

Lasteaedades käivate laste arv seisuga aprill 2015.a. ning eeldatav arv seisuga september 2015.a. väheneb, st lasteaedades on kokku vabu kohti 61. Samal ajal on linna finantsiline koorem lasteaedade ülalpidamiseks märkimisväärne.

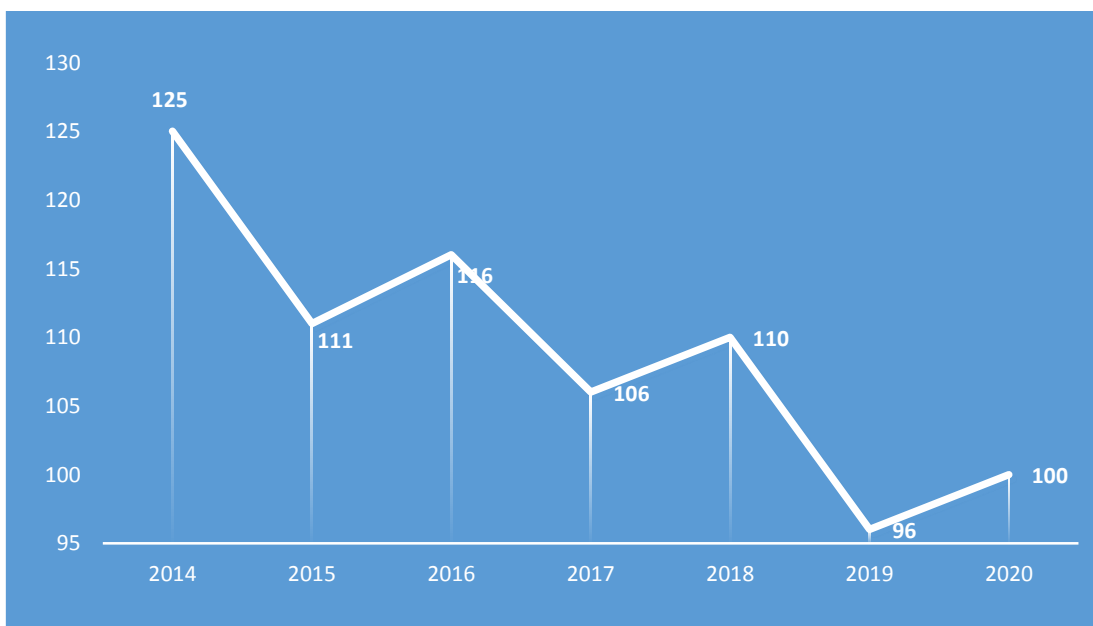

Joonis 3.33. Õpilaste arvu prognoos Sillamäe üldhariduskoolides 2014-2019 haridus- ja kultuuriosakonna andmetel

Joonis 3.34. Gümnaasiumiõpilaste arvu analüüs ja prognoos. Allikas: Sillamäe Gümnaasium

Alates 2012. aasta septembrist alustas tegevust nn. puhta gümnaasiumina Sillamäe Gümnaasium ning kolm kooli jätkavad tegevust põhikoolidena. Alates 2011. aastast saab esimesse klassi minejatest moodustada igal aastal vähemalt 5 klassi.

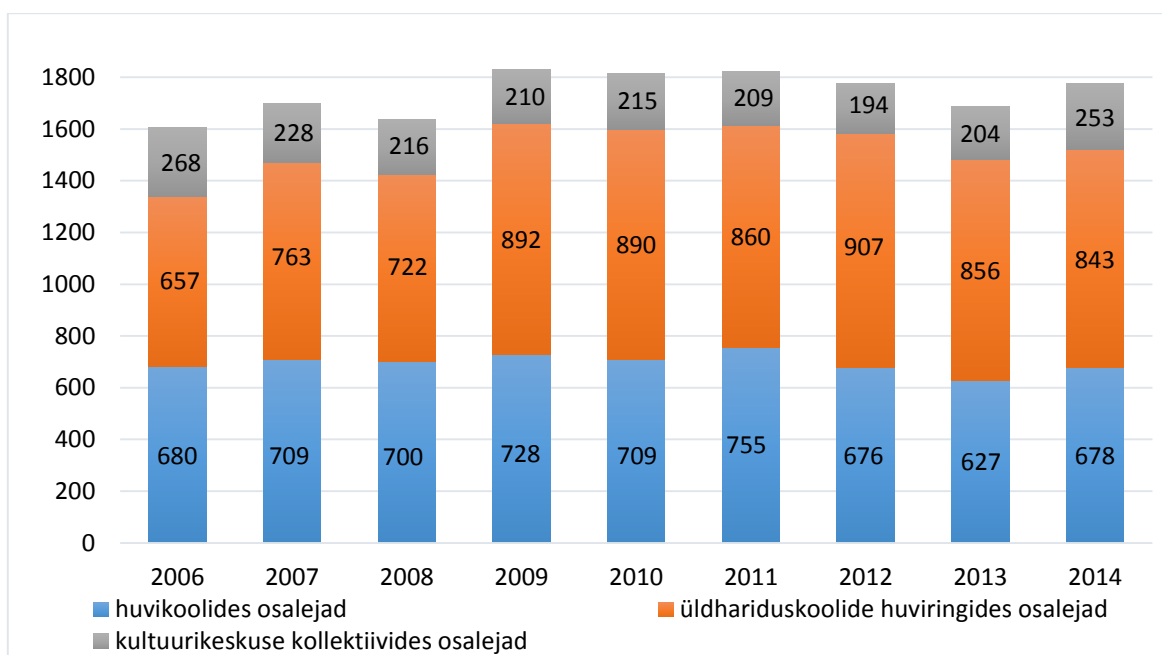

Joonis 3.35. Esimesse klassi minevate õpilaste arvu prognoos

Sillamäe linna iseloomustab kultuurielu mitmekesisus ja aktiivsus. Linna paljurahvuseline elanikkond, asukoht Euroopa Liidu ja Vene Föderatsioonil piiril, samuti Põhja- ja Kesk-Euroopa piiril, tekitavad kokkupuutepunkti erinevate kultuuride vahel. Tingimustes, kus linna arengus tuleb lahendada küsimus Sillamäe linna integreerumisest Eesti ja Euroopa Liiduga ning laiendada turismi kandepinda regioonis, on oluline kultuurisidemete lõimimine ja loometegevuse toetamine. Toimivad linna kultuuriasutused loovad selleks head eeldused. Kultuuriseltsid on väga aktiivsed, välja on kujunenud iga-aastased traditsioonilised kultuurisündmused. Oluline on jätkata kultuuriseltside tegevuse toetamist.

Huvi- ja noorsootegevus toimub erinevates linna hallatavates asutustes (Sillamäe Huvi- ja Noortekeskus Ulei, Sillamäe Kultuurikeskus, Avatud Noortekeskus ESN, üldhariduskoolid, erinevad MTÜ-d jne) selle korraldamine vajab korrastamist. 2003. aastast alates tegutseb Sillamäel Avatud Noortekeskus, mis on Sillamäe Linnavalitsuse ja MTÜ Noorte Omaalgatuse Toetamise Organisatsiooni ESN ühisprojekt. Keskus on

loodud linna noorte inimeste initsiatiivil ning tegutseb arvestades noorte huve. Põhitegevuseks on töö noortega, arengukeskkonna loomine ning huvitegevuse tagamine. Noortekeskuse spetsialiseerumiseks on noorsootöö, mille eesmärgiks on pakkuda noortele võimalust vabatahtlikult ning iseseisvalt osaleda erinevates projektides, tegevustes ja ühiskondlikus elus ning algatada oma initsiatiivi. Avatud Noortekeskus loob positiivset keskkonda, milles noor inimene tunneb end aktiivse ühiskonnaliikmena.

Joonis 3.36. Huvitegevuses osalejate arv Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond

Sillamäe kultuurielus on tähtsal kohal Sillamäe Linna Keskraamatukogu tegevus. Raamatukogust on saanud kogukonna- ja infokeskus, kus lisaks raamatute hoiule ja laenutusele toimuvad mitmesugused üritused, näitused, kohtumised jm. Planeeritud on Sillamäe Linna Keskraamatukogu tegevuse ümberkorraldamine seoses raamatukogu uute ruumide renoveerimisega Sillamäe Gümnaasiumi hoone I korrusel. Ümberkorralduse tulemusel paranevad keskraamatukogu töötingimused, Kalda tn 12 asuv filiaali hoone vajab rekonstrueerimist. Keskraamatukogu hakkab täitma ka Sillamäe Gümnaasiumi kooliraamatukogu ülesandeid põhikogu osas.

Tabel 3.4

Sillamäe Keskraamatukogu statistika

	2004	2006	2008	2010	2012	2013	2014
Kogude arv	144 423	156 695	166 539	169 592	186 263	193 795	199 871
Lugejate arv	6 508	6 106	5 535	5 463	5 047	5146	5081
Laenutuste arv aastas	217 662	201 311	185 723	193 730	198 977	204 772	205488
Keskmine laenutuste arv päevas	837	774	714	587	652	671	675

Allikas Sillamäe Keskraamatukogu

2014. aastal oli raamatukogu kasutajaid 34,8% linna elanikest. Linna elanike arv vähenes 2,5% võrra, raamatukogu kasutajate arv vähenes 1,3%. Kasutajate arvu langusega on seotud ka külastuste ja laenutuste arvu väike langus. Külastuste arvule mõjus ka keskraamatukogu ürituste saali kaheks kuuks remondi tõttu sulgemine. Üritusi sellel ajal ei toimunud.

Ühe lugeja kohta oli 2014.a külastuste arv (17,6) ja laenutuste arv (40) eelmise aasta tasemel.

Tabel 3.5

Sillamäe Keskraamatukogu sündmused 2014.aastal

	Näitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Sillamäe Linna Keskraamatukogu	31+59	311	7085

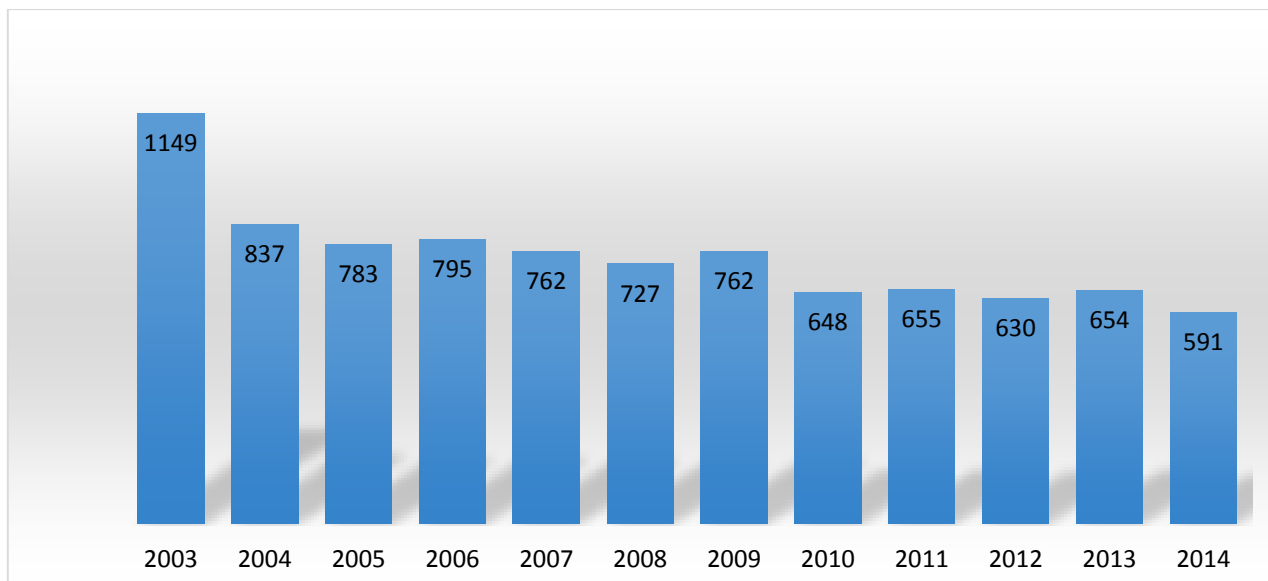
Raamatukogus on igaühele tagatud juurdepääs avalikustatud teabele, info leidmisel on vajadusel abiks raamatukoguhoidja. Internet on kättesaadav linna elanikele seitsmel päeval nädalas, seitse tundi päevas.

Kultuurikeskuse renoveerimine on toimunud etappidena ja linna rahaliste vahenditega, millele on alates 2010. aastast lisandunud toetus läbi kohalike avalike teenuste arendamise programmi. Linna kultuuriasutuste (Sillamäe Muuseum, Sillamäe Kultuurikeskus ja huvikoolid) tegevuses on oluliseks väljakutseks omatulude tõstmine ja olemasolevate kultuuritoodete müügistrateegia väljatöötamine, külastuste ja liikmelisuse kasv. Linna omanäolisuse säilitamiseks ja eksponeerimiseks on vajalik Sillamäe muuseumi arendamine (nišiks nõukogude periood ja tehase ajaloo eksponeerimine eraldi väljapanekuna). 2014. aastal avati muuseumi filiaal „Nõukogudeaegne Sillamäe” kultuurikeskuse ruumis.

Sillamäe on pööranud suurt tähelepanu spordi arendamisele. Tervise-, harrastus- ja tippspordi treeningute läbiviimise tagavad Sillamäe Spordikompleks Kalev ja teised sporti toetavad organisatsioonid. Linnas tegutsevad tervisegrupid igas vanuses ja erinevate huvidega inimestele, sealhulgas terviseprobleemidega inimestele. Spordikompleksis korraldatakse ka maakondlikke, vabariiklikke ja rahvusvahelisi spordi-, kultuuri- ja muid üritusi. Spordikompleksi kasutavad treeningute ja ürituste läbiviimiseks enamus spordiklubisid. Lisaks kohalikule sporditegevusele on tänu baaside kompleksusele ja võõrastemaja olemasolule võimalik vastu võtta treeningrühmi ka mujalt.

2014. aastal eraldati linnaeelarvest spordile 186 598 eurot (s.o 1,58 % eelarve kuludest), kusjuures sporditegevuseks eraldati arvestuslikult 12,9 eurot elaniku kohta. Jätkunud on spordihoonete ja -rajatiste renoveerimine. Spordikompleksi kuuluv ujula on renoveeritud. Spordihoones, kus asuvad spordisaalid ja kergejõustikuhall, jätkub hoone etapiline kaasajastamine. 2014. aastal toimus skatepargi kaasajastamine. 2011. aastal teostati spordisaalide ja riietusruumide remont. Eelnevalt on hoone soojustatud energiasäästu meetmete abil (aknad, ukSED, laed). 2009. aastal rajati Spordikompleksi juurde kunstmurukattega jalgpalliväljak.

Kohalikud omavalitsused Ida-Virumaal on toetanud spordirajatiste avamist ja kasutamist ning rajanud looduses erinevaid tervise- ja matkaradasid. Nende hulgas on ka Sillamäe-Sinimäe terviserada. Sillamäe mereparki on paigaldatud välitrenažöörid.

Joonis 3.37. Sillamäe spordiklubides tegutsevad alla 21-aastased. Allikas Sillamäe Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond

Rahalised vahendid kultuuri-, spordi- ja noorteürituste korraldamiseks eraldatakse linna eelarvest. Samuti toetavad nende ürituste läbiviimist erinevad fondid, ministriumid ja Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit. Sillamäe Linnavalitsus eraldab raha üritusteks 1 kord kvartalis vastavalt linnavolikogu poolt kehtestatud korrale. Haridus- ja kultuuriosakond koordineerib taotluste esitamist, vajadusel lepingute sõlmimist ja kontrollib ürituste kohta esitatud aruandeid.

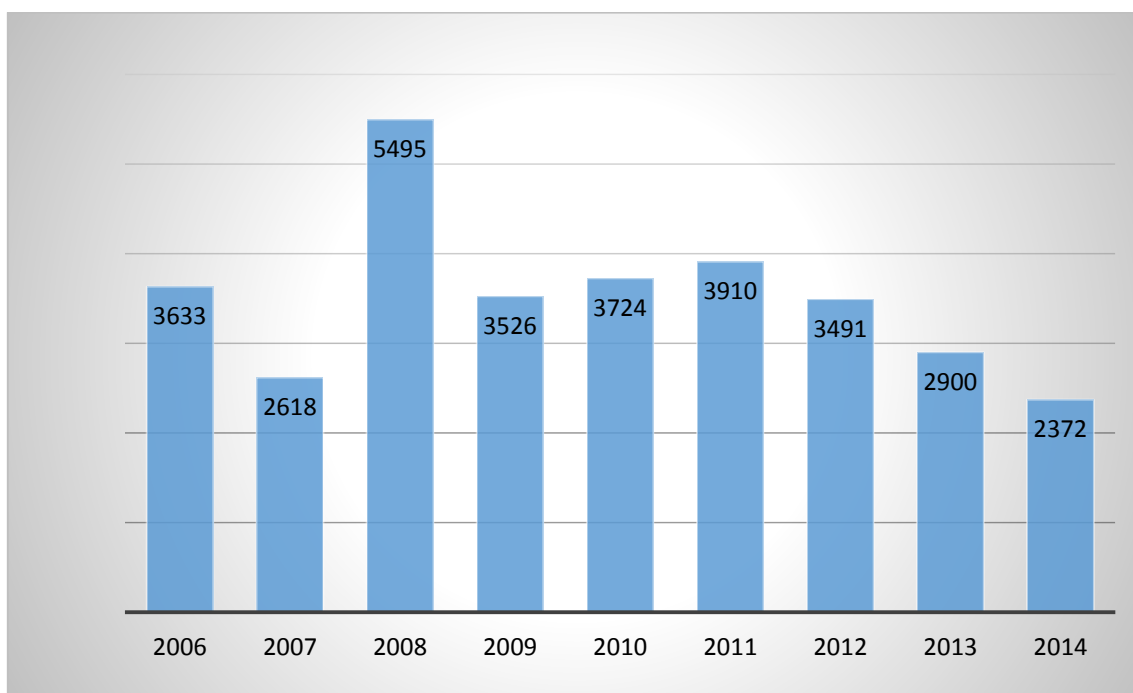
Tabel 3.6

Laste ja noortega tegelevad asutused ja organisatsioonid	
Asutuse või organisatsiooni nimetus	
Sillamäe koolieelsed lasteasutused (5)	Sillamäe Spordikompleks Kalev
Sillamäe üldhariduskoolid (4)	Spordiklubid
Sillamäe Muusikakool	Lastekaitseleidu esindus "Märka last"
Sillamäe Huvi- ja Noortekeskus Ulei	MTÜ Miloserdie
Sillamäe Kultuurikeskus	Rahvuskultuuriseltsid, kirikud
Sillamäe Linna Keskraamatukogu	Sillamäe Muuseum
MTÜ Noorte Omaalgatuse Toetamise Organisatsioon ESN	MTÜ Sillamäe Avatud Lastekeskus Kodusoojus

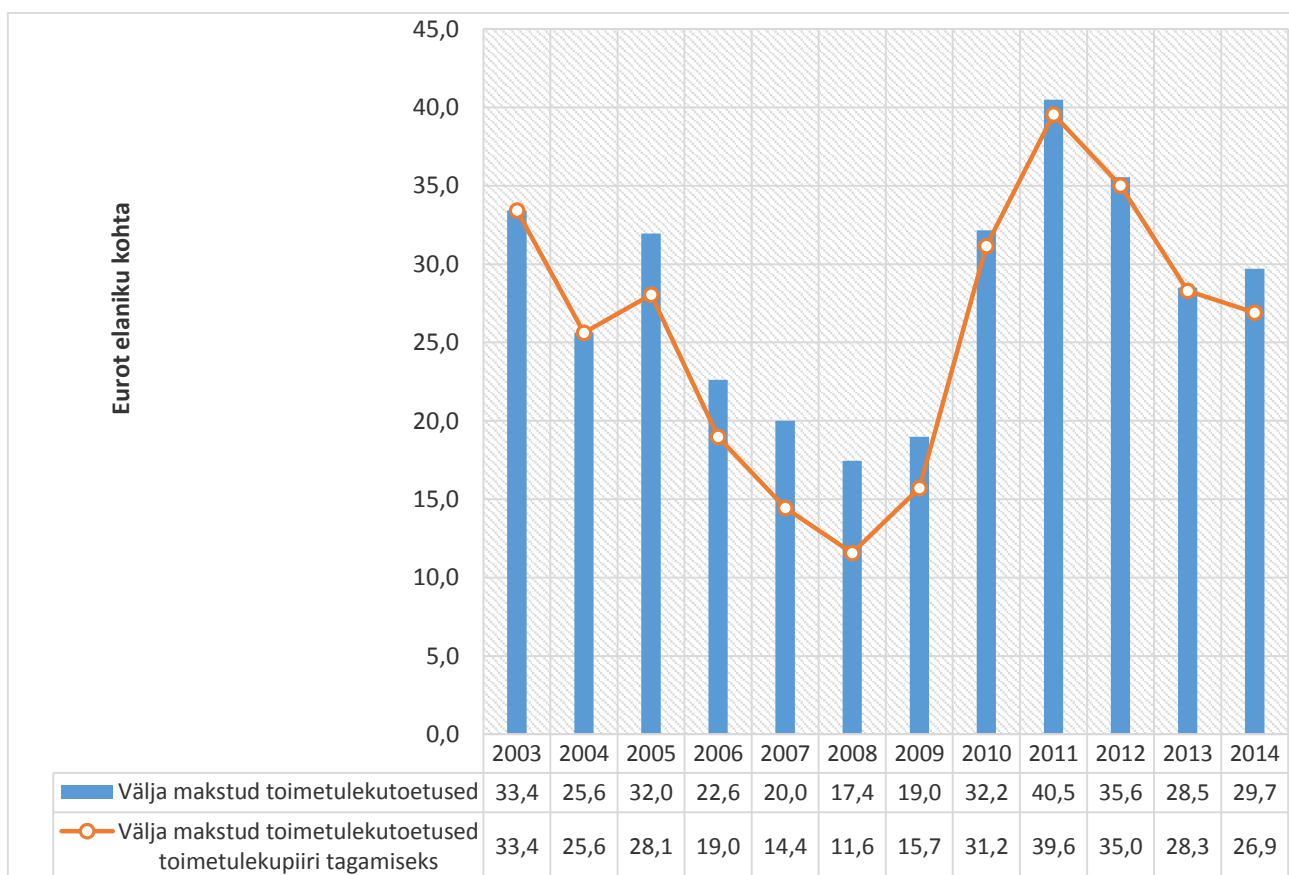
Allikas: Sillamäe Linnavalitsus

Sillamäe peamiseks sportimiskohaks on Spordikompleks Kalev koos ujulaga, kahe jalgpallistaadioniga, skatepargiga, võrk- ja korvpalliväljakuga. Sellele lisanduvad üldhariduskoolide spordisaalid, lastemänguväljakud ning merepargis asuvad trenaažöörid ja terviserada.

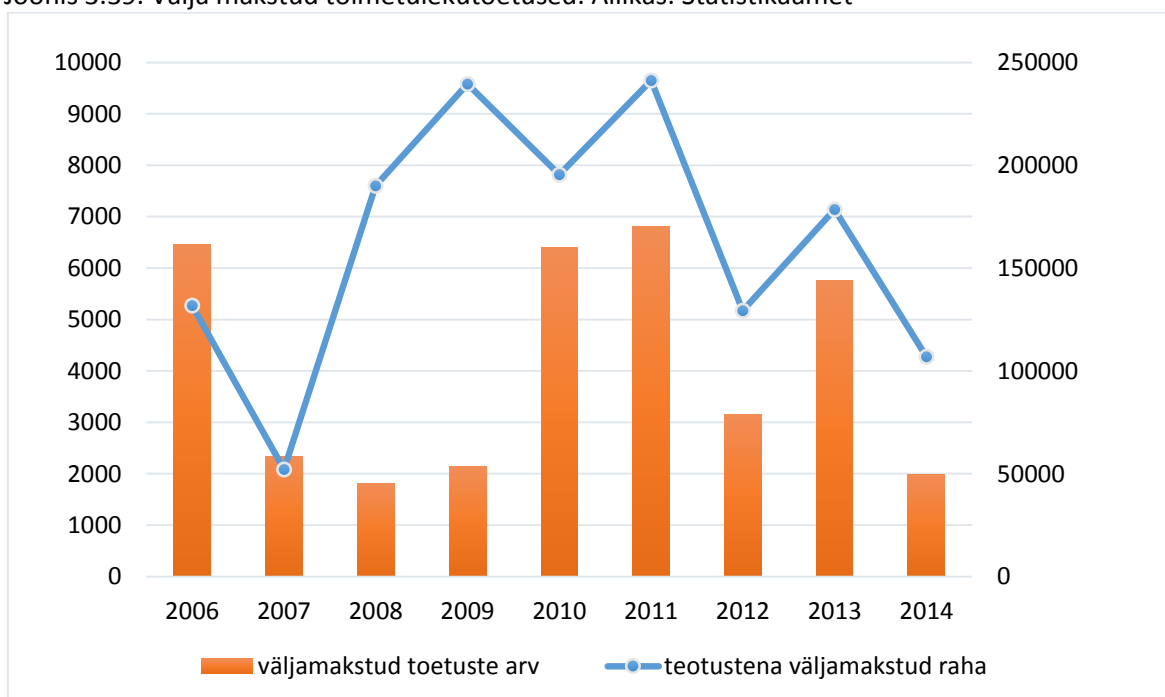
Sotsiaalhoolekannet iseloomustab teenuste mitmekesisus. Kuni 2008. aastani võib toetuste maksimise hinnata stabiilseks ja üldine tendents oli toimetulekutoetuse vajajate hulga vähenemine. Alates 2009. aastast on vajadus toetuse järele veidi kasvanud. Igakuiselt saab Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakonna poolt toimetulekutoetust keskmiselt 198 peret. Ka linnaeelarvest toetuseks tehtud väljamaksete arv ja toetusena väljamakstud summad on suurenenud.

Joonis 3.38. Riiklike toimetulekutoetuste väljamaksete juhtude arv Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Joonis 3.39. Välja makstud toimetulekutoetused. Allikas: Statistikaamet

Joonis 3.40. Linnaelarvest makstud toetuste arv ja toetusena väljamakstud raha (eurodes). Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Toetus vähekindlustatud (madala sissetulekuga) isikutele ja peredele on:

- 1) vältimatu sotsiaalabi;
- 2) kohamaksu toetus lasteaias
- 3) haigestumisega seotud kulutuste osaliseks kompenseerimiseks;

- 4) lapse põhikooli või gümnaasiumi lõpetamise kulude osaliseks hüvitamiseks;
- 5) raske majandusliku olukorra leevendamiseks;
- 6) soodustoitlustamiseks;
- 7) riskigrupi perede probleemide lahendamiseks;
- 8) elluastumistoetus laste hoolekandeesutuste kasvandikele

Toetus isikutele ja peredele on:

- 1) lapse sünnitoetus;
- 2) koolimineku toetus;
- 3) kooli õppeaasta alguse toetus;
- 4) toetus gümnaasiumi medaliga lõpetanutele;
- 5) muud Sillamäe linna eelarvest finantseeritavad sotsiaaltoetused.

Toetus vähekindlustatud (madala sissetulekuga) puuetega isikutele, puudega lapse perele ja töövõime kaotusega isikutele: ravimite ostmiseks puudega kaasneva haiguse korral, kui erakorraline kulu on dokumentaalselt tõestatud ja summa ületab puudega täiskasvanu toetuse suuruse; puudega lapse perele, kui perekonna sissetulek on ühe perekonna liikme kohta alla kehtiva palga alammäära; elamiskulude osaliseks katmiseks. Samuti osutatakse linnas hooldusteenust ja makstakse välja hooldustoetusi.

Tabel 3.7

Lisatoetuste väljamaksed riigi ja Sillamäe linna eelarvest

Aasta	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Summa, €	67 693	54 052,5	86 060	83 021	79 061	52 234	34 288,5	166 641	148187

Tabel 3.8

Hooldustoetuste väljamaksmine

Aasta	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Summa, €	75781	72635	77401	73006	60477	57768	56905	64433	81005
Hooldustoetuse saajate arv	247	252	241	220	219	217	332	419	456
hooldatav	257	258	249	229	228	226	323	411	449

Iga inimese jaoks on oluline tervisteenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Efektivne meditsiini ja rahvatervisteenuste korraldus ning osutamine aitab palju kaasa tervisenäitajate paranemisele. Oluline on jõuda paikkondlike osapoolte vaheliste tervisevõrgustike tekkele, mille eesmärk on koordineerida tegevusi nende teostamiseks tervishoidlikul viisil. Selle valdkonna indikaatorid annavad infot osutatavate teenuste kvaliteedist ja kättesaadavusest kogukonnale.

Sillamäe linnas on SA Sillamäe Haigla, kus on 120 voodikohta ja osutatakse hooldusravi, millest haigekassa rahastab umbes 10 voodikohta, ülejäänud voodikohtade eest tasub klient või osaliselt lepingu alusel Sillamäe Linnavalitsus või mõni muu omaavalitsus. Lisaks on linnaelanikel võimalus saada hooldusravi lepingupartneritelt.

Tabel 3.9

Hooldusravi osutajad lepingupartneritena

Raviasutus		
SA Narva Haigla	SA Sillamäe Sadama Haigla	Tervisekeskus Ljumam OÜ
Tapa Haigla AS	SA Jõhvi Hooldekeskus	Kirde Kohalik Haigla SA
SA Kiviõli Tervisekeskus	Sõmeru Tervisekeskus OÜ	Sillamäe Haigla SA
Järvamaa Haigla AS	OÜ Koduõendus	Sihtasutus Sillamäe Hooldushaigla
Sihtasutus Jõhvi Hooldushaigla	Irina Issajeva	Riina Sinisoo
AS Rakvere Haigla	Corrigo OÜ	Tervisekeskus Valentina Vassiljeva

SA Ida-Viru Keskhaigla	SA IVEA Keskus	OÜ Kadrina Hambaravi
Sihtasutus Koeru Hooldekeskus	Aasa Kliinik OÜ	Koduõde Aili Roots

Tabel 3.10

Eriarstiabi osutajad lepingupartneritena

Raviasutus		
SA Ida-Viru Keskhaigla	Tiina Rannala-Lille OÜ	SA IVEA Keskus
TÜ Kliinikum SA	OÜ VIP Kliinik	Corrigo OÜ
Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	OÜ Silmaarst Marje Sepping	Jõgi Marika OÜ
SA Narva Haigla	Reetina OÜ	Almeda Kliinik OÜ
AS Rakvere Haigla	Tervisekeskus Valentina Vassiljeva	Mari Viik OÜ
Järvamaa Haigla AS	OÜ Kanni Vahvik-Heinsoo	OÜ Narva Kliinik
Ida-Tallinna Keskhaigla AS	LT Mitt OÜ	Tapa Haigla AS
SA Ahtme haigla	Otorinolarüngoloog Tiina Pruler-Ild	Tiina Mäeker OÜ
Tallinna Lastehaigla SA	Ruuta Tiimus	Ciconia OÜ
Lääne-Tallinna Keskhaigla AS	Tiina Kurg FIE	Tiiu Tandre OÜ
Tervisekeskus Ljumam OÜ	Kelli Tühis Eraarst	Kirde Kohalik Haigla SA
OÜ Sillamäe Tervisekeskus	Kõiva Maie eraarst	Aasa Kliinik OÜ
Promelauks OÜ	Hilja Köhler Eraarst	Tatjana šlök
Maire Kuusk	Merike Enniko-Väljaots	OÜ Niina Neglason
Boriss Katšanovski	FIE Tatjana Volkova	EMK Gratsija OÜ
Sillamäe Haigla SA	SA Sillamäe Sadama Haigla	

Teenused psüühilise erivajadustega inimestele

- Ööpäevaringne hooldamine

Selliseid hooldekodusid on Ida-Virumaal üks – AS Hoolekandeteenused Sillamäe Hooldekodu 61 kohaga. Inimest juhendatakse ja abistatakse igapäevaelus vajalike toimingute sooritamisel, kaasatakse aktiveerivatesse tegevustesse, kindlustatakse inimesele enesele ja teistele turvalisus ööpäev läbi, tagatakse eriarsti määratud toetav ravi. Ei sisalda arstiabi diagnoosimist, ravi määramist ja aktiivravi.

Linnas tegutseb ka narkomaanide ja alkohoolikute rehabilitatsioonikeskus - SA Sillamäe Narkorehabilitatsioonikeskus. Metadooni asendusravi korraldab Sillamäel OÜ Aasa Kliinik.

Nõustamisteenused

Seni oli vanglast vabanenutele rehabilitatsiooniteenust Ida-Virumaal osutatud ainult Sillamäel. Seda finantseeriti osaliselt linna eelarvest ning Sotsiaalministeeriumi vastava projekti kaudu. Alates aastast 1999 kuni 2007 oli vabanenud vangidele SA Sillamäe rehabilitatsioonikeskuses olemas psühholoogi teenused (rühmatreeningud), dokumentide vormistamine, töö leidmine (v.a neile, kes on kriminaalhoolduse all), koolitused. Samuti oli võimalik saada eluaset kuni neljaks kuuks.

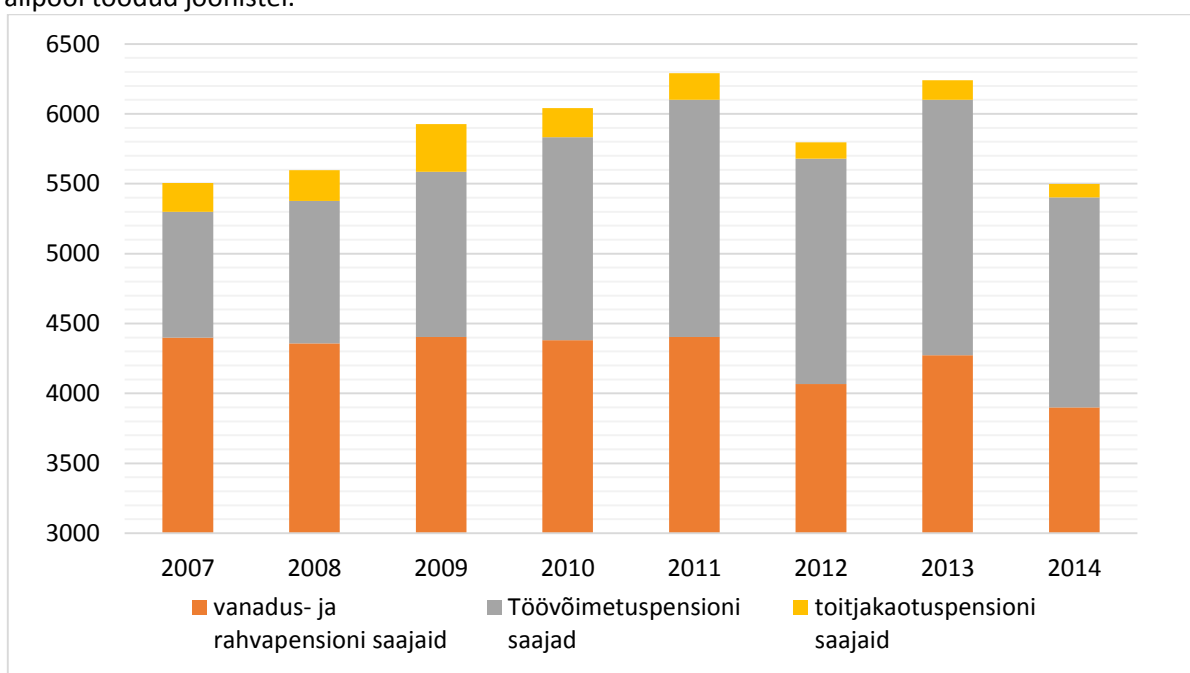
Alates 5. aprillist 2010.a. kuni novembrini 2012.a. toimus Sillamäel projekt „Riskirühma kuuluvate sotsiaalne rehabiliteerimine läbi tööoskuste omandamise ning keele- ja ametiõppe”. Projekti rahastati Euroopa Sotsiaalfondi “Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine” meetmest. Projekti sihtgruppi kuulusid: mittetöötavad hoolduskoormusega inimesed, puuetega inimesed, töötud noored (16–24-aastased), vanglast vabanevad ja/või vabanenud inimesed, sõltuvusprobleemidega inimesed ning eesti keelt mittevaldavad inimesed. Projekti raames toimus psühholoogiline nõustamine, viidi läbi raamatupidaja abi- ja arvutikursus, õpetati välja tiserid ning osutati tugiisiku teenused.

Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekandeosakond tegeleb võlanõustamisega, kogudused tegelevad diakooniatööga, MTÜ Miloserdie nõustab puuetega inimesi, MTÜ Kodusoojus nõustab riskirühma kuuluvaid lapsi ja nende vanemaid.

Mitmeid sotsiaalsfääri teenuseid osutab linn läbi mittetulundusühingute. Seda praktikat tuleb jätkata läbi linnaeelarveliste tegevustoetuste ja sellekohaste lepingute. Linna sotsiaalhoolekande korraldamisega tegelevad üksused (volikogu komisjon, linnavalitsuse osakond, Hoolekandeaustus Sügis, Laste Hoolekande Asutus Lootus, SA Sillamäe Haigla, erahaiglad, erihooldekodu, mittetulundusühingud) on jäänud põhimõtteliselt samaks.

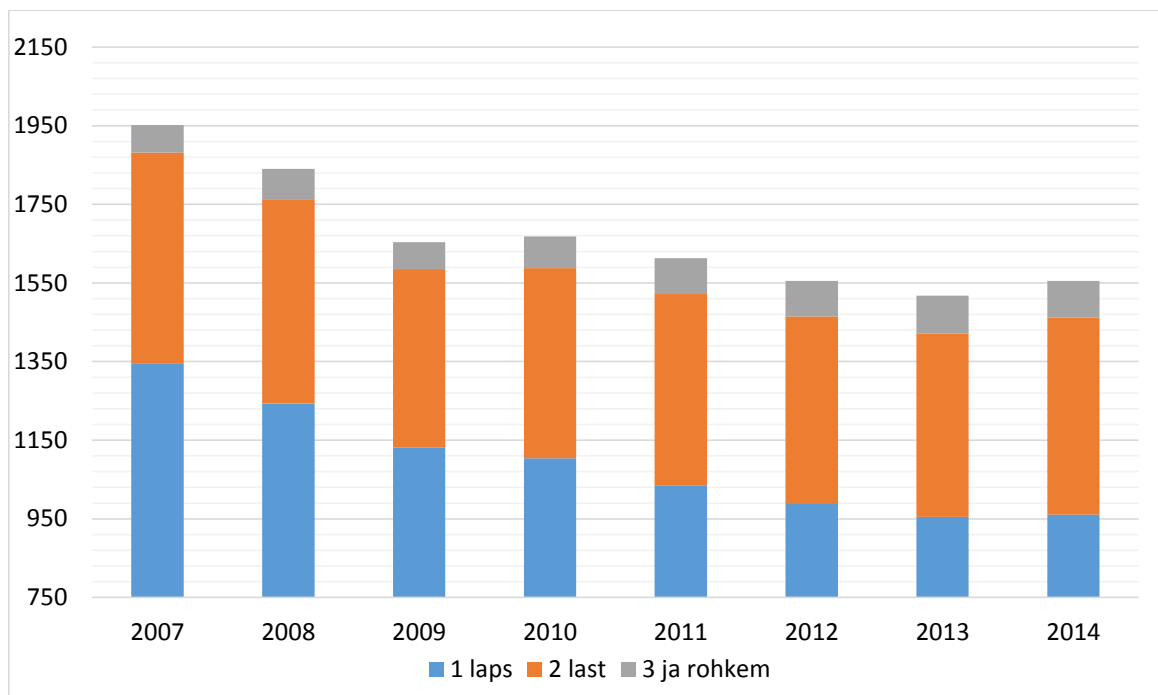
Linnas tegutses riiklik hoolekandeaustus Sillamäe Hooldekodu. Tulenevalt sotsiaalministeeriumi suundadest korraldati psüühiliste erivajadustega inimeste hoolekanne ümber ning Sillamäe Hooldekodu tegevus anti üle AS-ile Hoolekandeteenused. Hoolekannet osutav asutus kannab nime AS Hoolekandeteenused Sillamäe Hooldekodu. Linnavalitsus korraldab sotsiaalhoolekannet ka munitsipaalasutuste kaudu: Sillamäe hoolekandeaustus Sügis ja Sillamäe laste hoolekandeaustus Lootus. Linnas tegutseb ka erivajadustega inimeste päevakeskus.

Pensioni saajate hulk Sillamäe linnas suureneb. Perioodil 2007-2014 on pensioni saajate arv tõusnud 189 inimese võrra ehk 5392-st 5581-ni, mis moodustab 39% linna elanikkonnast. Seda tendentsi võib jälgida allpool toodud joonistel.

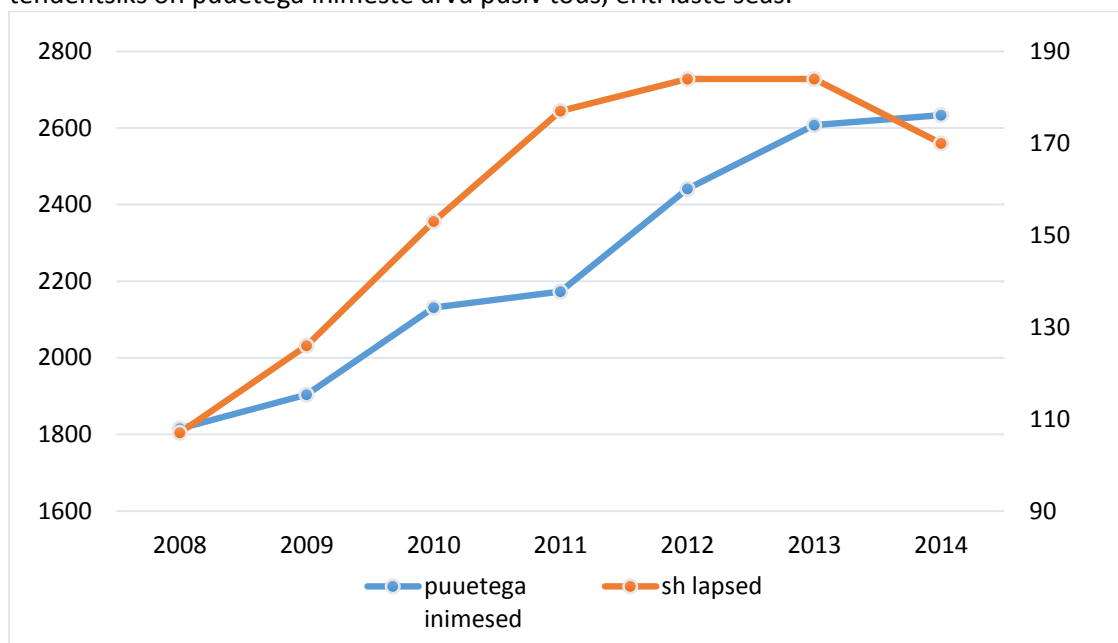
Joonis 3.41. Pensioni saajate jaotus. Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

Kuigi vanadus- ja rahva pensioni saajate arv on enam-vähem stabiilne, on suurenenud töövõimetuspensioni saajate hulk. See tähendab, et inimeste võimekus oma eluga toime tulla on oluliselt piiratud, kuna üht või teist tööd nad enam teha ei saa.

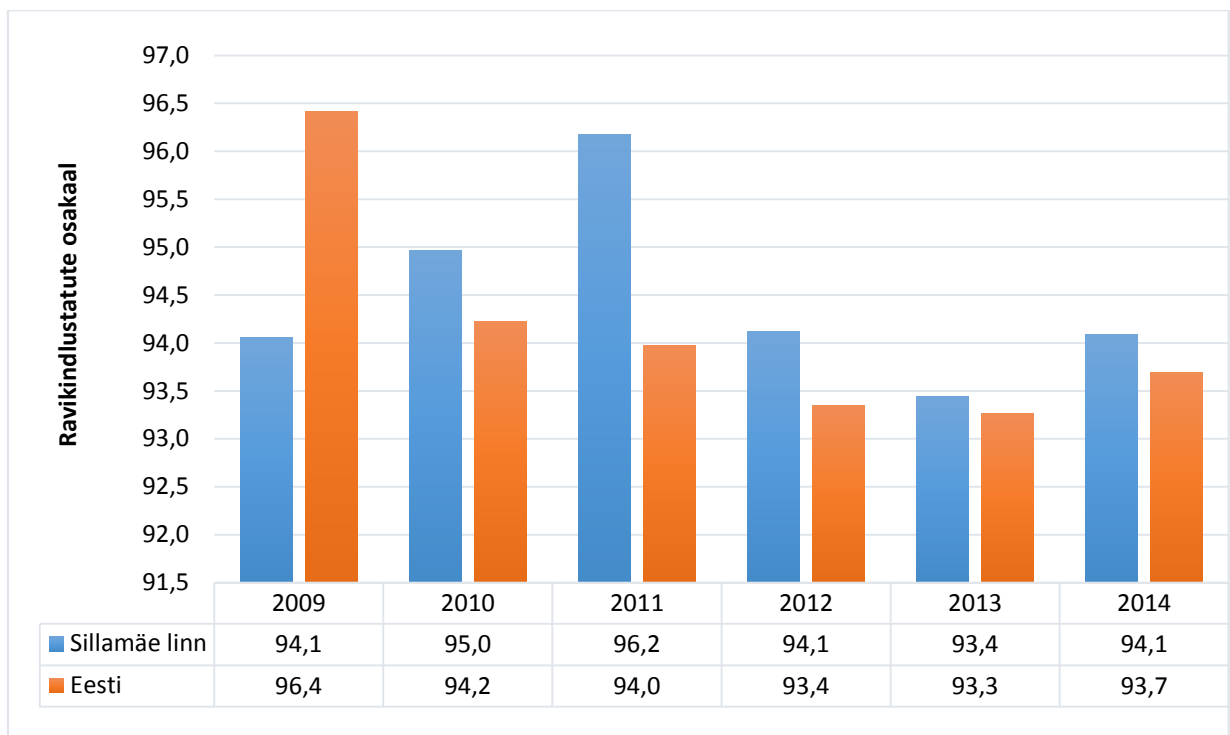
Joonis 3.42. Peretoetuse saajate liigendus. Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

Peretoetuse saajate arv on 2007 aastaga võrreldes vähenenud 20% võrra (1952-st – 1570-ni), mis võib tähendada nii pere toimetuleku paranemist kui taoliste pere lahkumist Sillamäelt. Murettekitavaks tendentsiks on puuetega inimeste arvu püsiv tõus, eriti laste seas.

Joonis 3.43 Puuetega inimeste arvu muutus. Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

Ümberkorraldused on toimunud tervishoiu valdkonnas, kus on tekkinud haiglaid uute juriidiliste isikutena. Tervishoiureformi tulemusel vähenes eriarstiabi teenuste kättesaadavus, kuid eriarstiabi kättesaadavus on viimase aasta jooksul paranenud. Arstiabi tagatakse vastavaid riiklikke litsentse omavate raviasutuste, pere- ja eraarstide poolt. Eriarstiabi kättesaadavus kohapeal on tagasihoidlik. Linnas puudub traumapunkt erakorralise abi andmiseks. Hooldusraviks kohandatud linnale kuuluvad SA Sillamäe Haigla ruumid on alarakendatud, kuna haigekassa on andnud vahendid teistele juriidilistele isikutele. Jätkab oma tegevust SA Sillamäe Narkorehabilitatsiooni Keskus. Tervishoiukulud linnaelarvest moodustavad erinevatel aastatel 0,8-1,9%.

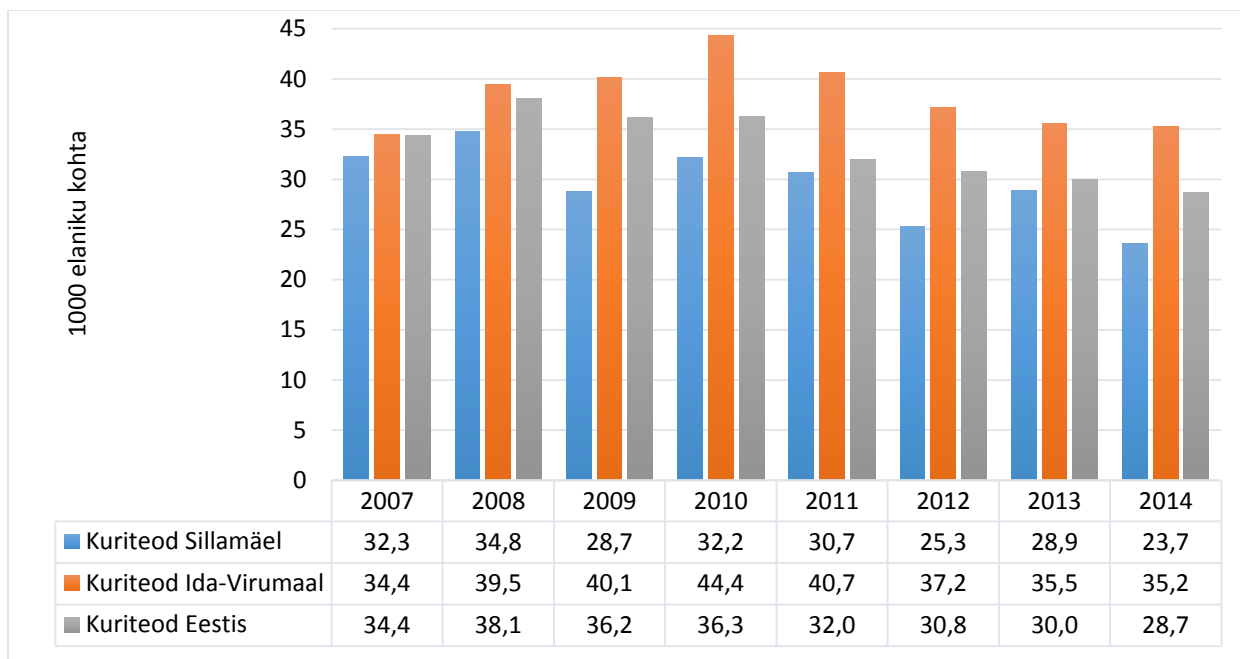

Joonis 3.44. Ravikindlustusega kaetud. Allikas: Haigekassa

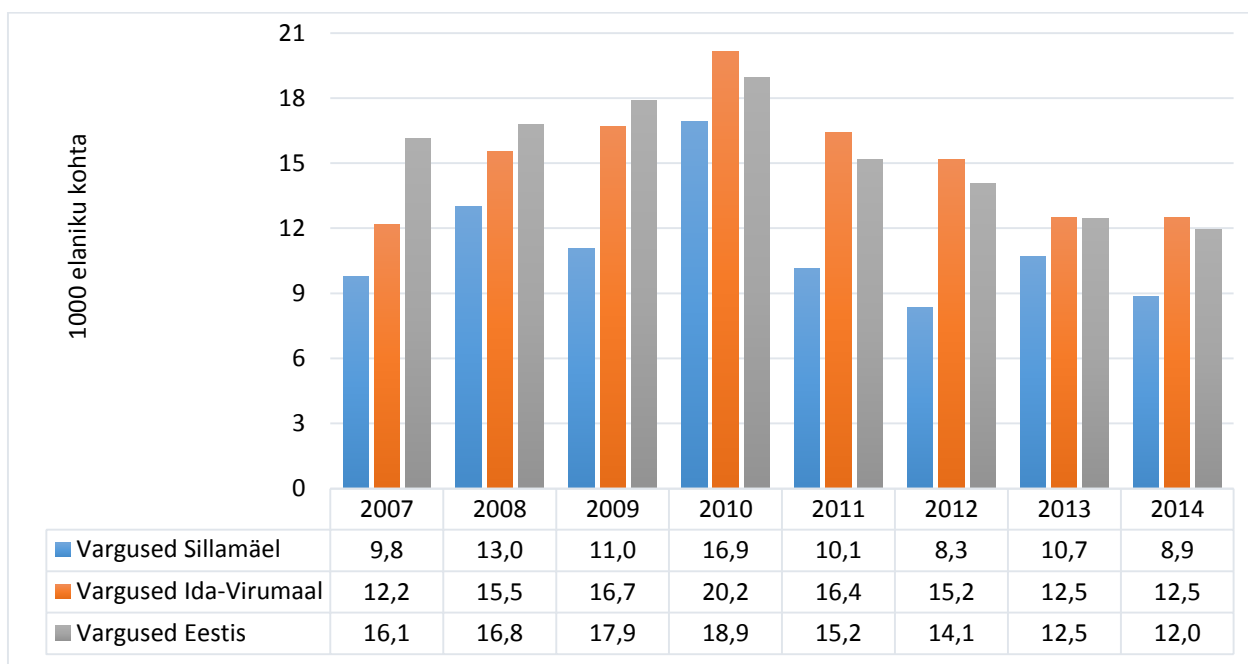
Linnaarsti rahvatervise seaduse mõttes Sillamäel ei ole. Elanike hulgas on põhjustanud suurt rahulolematust riigiasutuste sulgemine Sillamäel. Likvideeritud on Kodakondsus- ja Migratsiooniameti esindus, pensioniameti esindus, perekonnaseisuosakond ja kohus, reformitud on Politsei ja Päästeamet. Seni on suudetud säilitada Töötukassa kohalik esindus ja koostöös Tarbijakaitseametiga korraldada kord kuus tarbijate vastuvõtt. Seega osa avalikest teenustest osutatakse linna elanikele Jõhvis või Narvas.

Majanduslikku aktiivsust 2014. aastal võib nimetada stabiilseks, tänu millele on alanenud ka töötuse määr linnas. Võttes arvesse, et on ette näha Sillamäe vabatsooni uute ettevõtete tulekut ja ettevõtlusaktiivsuse mõningast üldist tõusu, tuleb suuremat tähelepanu pöörata spetsialistide ettevalmistusele ja ümberõppele kohapeal. Oodata on ka tööalase pendelrände intensiivsuse tõusu ning tööjõuvahetuse aktiivsemaks muutumist naaberomavalitsusüksustega.

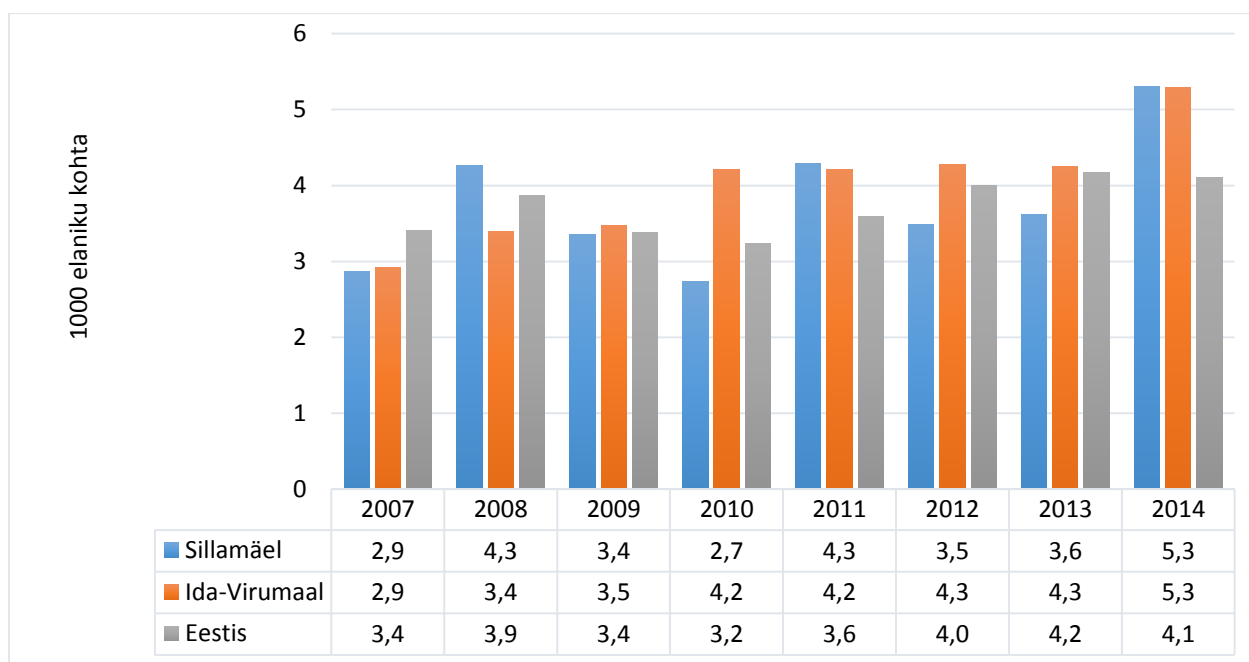
Statistika näitab rikkumiste, sh ka esimese astme kuritegude arvu stabiilsust. 2014. aastal sooritati Sillamäel 23,3 kuritegu 1000 elaniku kohta. Politsei ja Piirivalve Ameti andmetel on registreeritud kuritegude arv võrreldes 2013. aastaga langenud (2013. aastal 387, 2014. aastal 334). Registreeritutest 90 olid isikuvastased kuriteod (2013.a. 59 juhtumit) millest omakorda 83 olid tervisevastased kuriteod (2013.a. 54 juhtumit). Alaealiste kuritegevus on võrreldes 2013 aastaga vähenenud (2013. aastal 23 kuritegu, 2014.a. - 13) Varavastaseid kuritegusid registreeriti 175, neist 125 olid vargused.

Joonis 3.45. Kuritegude arv 1000 elaniku kohta. Allikas: Justiitsministeerium, Statistikaamet

Joonis 3.46. Varguste arv 1000 elaniku kohta. Allikas: Justiitsministeerium, Statistikaamet

Joonis 3.47. Kehalise väärkohtlemise juhtude arv 1000 elaniku kohta. Allikas: Justiitsministeerium, Statistikaamet

Tabel 3.11

Alaealiste komisjonis arutatud süüteod

Loetelu	2011	2012	2013	2014
Sillamäe Linnavalitsuse alaealiste komisjonis on õiguserikkumise asju (arvestusega, et üks taotlus on ühe asja arutamise alus) arutatud kokku, sh:	29	35	61	52
tüdrukute poolt toimepandud õigusrikkumiste arv	11	11	21	7
poiste poolt toimepandud õigusrikkumiste arv	18	24	40	45
Alaealiste vanus, kelle õigusrikkumist on arutatud alaealiste komisjonis:				
alla 14 aastased	23	19	15	44
14-18 aastased	6	10	15	8
Pöördumiste aluseks on järgmised teod:				
nooremana kui neljateistaastasena toime pandud karistusseadustikus ettenähtud kuriteokoosseisule vastav õigusvastane tegu	18	5	6	7
nooremana kui neljateistaastasena toime pandud karistusseadustikus või muus seaduses ettenähtud väärteokoosseisule vastav õigusvastane tegu	5	15	19	22
neljateist- kuni kaheksateistaastasena toime pannud karistusseadustikus ettenähtud kuritegu, kuid prokurör või kohus on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust või karistusseadustiku §-s 87 ettenähtud mõjutusvahendit kohaldamata ja kriminaalmenetlus on tema suhtes lõpetatud	5	2	9	3
14 kuni 18-aastasena toime pandud karistusseadustikus või muus seaduses ettenähtud väärtegu, kuid kohtuväline menetleja on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust kohaldamata, või kohus on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust või karistusseadustiku §-s 87 ettenähtud mõjutusvahendit kohaldamata ja väärteomenetlus on tema suhtes lõpetatud	0	3	10	4
koolikohustuse mittetäitmine tulenevalt Eesti Vabariigi haridusseaduse § 8	1	4	9	6

Taotluse esitajad on olnud järgmiste institutsioonide esindajad: (institutsiooni esindaja ja pöördumiste arv)	2) politseiametnik 26 3) kooli esindaja direktori volikirja alusel 1 4) prokurör 2	2) politseiametnik 29 3) kooli esindaja direktori volikirja alusel 0 4) prokurör 0	LV volitatud esindaja 5 politseiametnik 44 sotsiaalametnik 4 prokurör 8	LV volitatud esindaja 7 politseiametnik 44 sotsiaalametnik 42 prokurör 3
Mõjutusvahendeid (AMS §3 lg 1) on määratud järgmiselt: (mõjutusvahendi liik)	1.hoiatus 4 2.koolikorralduslikud mõjutusvahendid 13 3.vestlusele suunamine spetsialisti juurde 0 4.üldkasulik töö 16	1.hoiatus 10 2.koolikorralduslikud mõjutusvahendid 2 3.vestlusele suunamine spetsialisti juurde 20 4.üldkasulik töö 20	hoiatus 6 koolikorralduslikud mõjutusvahendid 2 vestlusele suunamine spetsialisti juurde 13 üldkasulik töö 34	hoiatus 12 koolikorralduslikud mõjutusvahendid 0 vestlusele suunamine spetsialisti juurde 2 üldkasulik töö 34
Eri-õppekasvatusasutusse on suunatud (AMS §6)	0	0	4	2
Mõjutusvahendi kohaldamisel ei ole alaealine täitnud talle pandud kohustusi ja on tulnud korraldada kordusarutelu (AMS §9 lg 2)	2	2	0	6
Sundtoomist (AMS §18) on kohaldatud	1	0	0	1
Komisjon on pidanud määrama esindaja (AMS §20 lg 5)	0	5	5	4

Järeldused. Lasteaiarühmade ja klassikomplektide komplekteerimisel linna lasteaedades ja koolides tuleb jälgida laste arvu (lähituleviku prognoosi), lastevanemate huve, tagada hariduse kvaliteet ning arvestada majanduslikku põhjendatust tagamaks muu hulgas ka ruumide efektiivne kasutus. Samuti on vaja analüüsida kultuuriasutuste ruumikasutust. Linna koolieelsetes lasteasutustes ja põhikooliastmes leida võimalusi eestikeelse hariduse andmiseks. Oluline on tagada eestikeelne aineõpe gümnaasiumis. Seoses sadama ja piirkonna arenguga on vajalik muuta kutsekooli õppekavasid, tööturu nõudlust jälgides arendada täiskasvanute täiend- ja ümberõpet, õpetada logistika erialasid, teha küsitlusi õhtu- ja kaugõppevormi vajadusest linnas. Et linna majandusstruktuur on muutunud mitmekesisemaks ja juurde on tulnud palju uusi ettevõtteid, tuleb suuremat tähelepanu pöörata Sillamäe Kutsekooli arendamisele ja koostööle ettevõtjatega, seda nii tööjõu ettevalmistamisel kui täiskasvanute ümberõppel, samuti haridusasutuste ja tööandjate vahelisele koostööle töötajate ettevalmistamisel. Huvihariduse ja huvitegevuse osas on esmatähtis vajalike ruumide, vahendite ja kvaliteedi tagamine. Kõikide haridustasandite korraldamisel on oluline õpilaste, õpetajate ja ringijuhtide motiveerimine.

Oluline on jätkata kultuuri- ja loometegevuse toetamist kultuurilise mitmekesisuse väärtustamiseks. Kultuuritegevuse korraldamisel tuleb arvestada nii erinevate rahvuste väärtushinnangutega kui põlvkondadevaheliste hoiakute erisusega. Seega on kultuuritegevuse korraldamisel vajalik leida erinevate ühiskonnagruppide vahelisi ühisosi ning pakkuda neile sobivaid üritusi ja isetegemisvõimalusi.

Turismi korraldamisel peab keskenduma linna eripäradele ja asukoha identiteedi esiletoomisele. Lähtudes sise- ja välituristide eelistustest ja Sillamäe turismiressursist, keskendub linn ajaloo- ja kultuuriturismile (sotsialismiperioodi kultuuripärand, arhitektuur jm erinevad kultuurisündmused ja traditsiooniline elulaad). Sillamäe turismikeskuses peab edukaks konkureerimiseks olema välja arendatud üksteist toetavate teenuste ja objektide kompleks, mis tugineksid valitud fookusele ning kannaks endast ühtset stiili ja lähenemist. Samuti on oluline ettevõtjate ja elanikkonna kaasamine turismitoote arendamise protsessi ning eriti turismiteenust pakkuvate ettevõtjate teavitamine teenuste osutamisel vajalikust stiilist.

Linnaelanike elukvaliteedi tõstmisel on oluline linna identiteedi tugevdamine läbi miljööväärtusliku hoonestusala säilitamise ja elanike kultuurilise eneseteadvuse. Kultuuriasutuste osas on tähtis kultuurikeskuse kui arhitektuurimälestise korrashoidmine, raamatukogule sobilike ruumide väljaehitamine, muusikakooli ruumide laiendamine ning muuseumi ruumide rekonstrueerimine. Erinevate sotsiaalprobleemide ennetamiseks ja elukvaliteedi tagamiseks on tähtis jätkata sporditegevuse toetamist ja spordibaaside korrastamist, eelkõige realiseerida Spordikompleksi Kalev rekonstrueerimise projekt, staadioni rekonstrueerimine. Elanike vananemine loob vajaduse pöörata rohkem tähelepanu eakamate inimeste kultuuritegevuse korraldamisele, aga ka neile suunatud sotsiaalteenuste tagamisele. Tööhõive taseme säilitamiseks muutub majandusolukorras ning struktuurse tööpuuduse vähendamiseks ja sotsiaalsete probleemide ennetamiseks tuleb osaleda koostööprojektides haridusasutuste, ettevõtjate ja töötukassaga, soodustada töötajate ümber- ja täiendõpet. Turvalisuse tagamisel tuleb jätkata koostööd Politsei- ja Piirivalveameti Ida Prefektuuriga ning tagada linnaruumi heakord ja avalike kohtade hea jälgitavus.

3.1.4. Keskkond

Viimastel aastatel on suuremat tähendust saanud linna arhitektuuriline ilme, seda nii linnavõimude, elanike kui turistide seas. Väärtustatakse Sillamäe unikaalset ja terviklikku arhitektuuriansamblit ning rohelist. Sillamäe nn. stalinistlik osa on miljööväärtuslik, mis pakub huvi turistidele ja arhitektuurispetsialistidele. Asjaolu, et linn on läinud kaunimaks, on taganud elanikele ka paremad elamistingimused. Samuti on ilus linnapilt lisaargumendiks uute spetsialistide elamaasumisele linna, soodustanud linna külastavate turistide arvukuse kasvu ja andnud tõuke teenindussektori laiendamisele. Pargid ja puisteed, jõe kallas ja mererand vajavad jätkuvalt korrastamist, et Sillamäe saaks kanda heakorrastatud ja rohelist linna nime. Põhja-Eestile omane radooniprobleem ei ole Sillamäel eriti aktuaalne, sest mikrorajoonis ehitatud enamus hoonete

puhul on radooniprobleemiga arvestatud ja 1940.-50. aastatel ehitatud elamute osas on linna toetusel tehtud investeeringuid ventilatsiooni ning isolatsiooni tagamiseks.

Viimaste aastate suurimad arengud on toimunud tööstusrajoonis. Suurt keskkonnaohtu kujutanud radioaktiivsete jäätmete hoidla saneerimine on lõppenud. Projekt tagas jäätmehoidlaga seotud keskkonnariskide likvideerimise. Sadamas on välja ehitatud esimene ja teine kai, rajamisel on kolmas kai. Ehitamisel on konteineriterminalid. Sadama rajatistena on ehitatud raudteed, sadama territooriumi sõiduteed, üldkaupade ja suuremõõtmeliste veoste terminal, naftatoodete terminal, vedelkeemia terminal, väetiseterminal, ammoniaagiterminal ning reisiterminal. Sadamarajatistena on nii kaid, keemia-, väetise- ja naftaterminalid kui raudtee olulise keskkonnamõjuga objektid. A-kategooria ohtlikud ettevõtted on BCT AS, Alexela Sillamäe AS, EuroChem AS ja Molycorp Silmet AS. Seetõttu kaasnevad sadama tegevusega linnale ka erinevad riskid: keskkonnariskid (näidatud keskkonnamõjude hinnangutes), riskid inimestele ja varale ning sotsiaalsed riskid (eelkõige seoses reisisadamaga). Oluline on sihipärane tegevus riskide maandamiseks: keskkonnaseire programmi laiendamine, analüüside arvestamine otsuste tegemisel, elanike teavitamine ja valmisolek ohuolukordadeks. Tagada tuleb veoste käitlemisega kaasnev ohutus nii sadamas, raudteel kui Tallinna maanteel.

Vee osas teostatakse seiret ranna-alal ja puurkaevudest võetava joogivee osas. Ranna-ala veeproovid näitavad merevee sobivust supluseks. Puurkaevudest võetav vesi on peamiselt hea kvaliteediga, kuid probleem liigse rauasisaldusega vees on veel olemas. Joogivee kvaliteedi tagamiseks on vee-ettevõtja teinud olulisi investeeringuid, kuid teenuse kvaliteedi tagamiseks on vaja investeeringuid jätkata. Käivitatud on 2 veepuhastus seadet, mis on oluliselt tõstnud joogivee kvaliteeti. Vee tarbimine on olnud stabiilne ning seoses vee hinna tõusuga täheldatakse vee tarbimise mõningast langust. Ka Sõtke jõe veekasutus tehniliseks tarbeks ja aiandusühistu poolt on olnud stabiilne. Linnale on Sõtke jõgi muu kõrval oluline ka esteetilisest aspektist, sest moodustab Eestis ainulaadse veehoidlate kaskaadi. Kõige intensiivsem veevõtt jõest toimub suvekuudel, siis langeb veetase tavalisega võrreldes ligikaudu 1,5 m.

Seoses tööstuse arenguga on tööstusettevõtete energiatarve suurenenud. Elanike elektritarbimine on suurenenud, gaasi ja soojuste tarbimine oleneb ilmast ja on olnud stabiilne. Linnas on moodustatud üks kaugküttepiirkond ning kaugküttesüsteemi efektiivsemaks muutmiseks on Norra ja EMP toetusrahade abil tehtud olulisi investeeringuid.

Jäätmetekke osas on loodud võimalused jäätmete liigiti kogumiseks. Saab öelda, et olmejäätmetena kogutakse valdavas osas sorteeritud jäätmeid ja jäätmetekke on tunduvalt vähenenud. Ehitusjäätmete hulk on stabiliseerinud. Kuigi olmejäätmete hulk üldises jäätmetekkes on väike osa, elanike käitumine olmejäätmete käitlemisel on oluliselt paranenud ning peegeldab positiivset keskkonnateadlikkust ja tarbimisharjumusi. Iga-aastase jäätmete sorteerimise- ning käitlemise juhendite väljaandmine on võimaldanud inimeste hoiakuid ja harjumusi muututa nii jäätmete käitlemisel kui tarbimisharjumustes, ressursside kasutamisel. Oluline on seejuures tagada võimalused keskkonnasõbralikult käituda. Heaks näitajaks võib pidada linna jäätmekava täitmist ning kaasaegsete tehnoloogiate rakendamist olmejäätmete ümbertöötamises, mis andis linnale võimaluse saada juhtpositsiooni Eestis jäätmekäitluse osas.

Merelinnana ei jää linn kõrvale mereohutuse ja meresaaete küsimustest. Läänemerd hinnatakse üheks saastatumaks mereks, kus veevahetus ja isepuhastusvõime on väike, kuid laevaliiklus suhteliselt suur. Seetõttu on järjest olulisem koostöö mereohutuse tegemisel ning meresaaete vältimisel ja likvideerimisel.

Järeldused. Sillamäe linna iseloomustab tugev identiteet ja rohelus, linna hoonestus ja haljastus on ühtses stiilis ja ansamblitena. Toetamist vajab elamute korrashoid, seda eriti miljööväärtuslikul hoonestusalal. Elukeskkonna kvaliteedi tõus tähendab prioriteedina korrastatud tänavaid, haljastust, spordi- ja mänguväljakuid, ühiskondlike hoonete renoveerimist. Linn peab vajalikuks Eesti Energia Õlitööstuse ning Sillamäe sadama terminalide sujuva töö tagamiseks õhuseiret ja ohutusprogrammi väljatöötamist, arvestades keskkonna pidevseire tulemusi. Samuti tuleb ehitiste projekteerimisel ja tegevuste kavandamisel arvestada tööstusrajooni objektide riskianalüüse. Linn peab vajalikuks osaleda partnerina ka

gaasivarustussüsteemi ja kaugküttesüsteemi renoveerimisel. Võimalusel tuleb osaleda Sõtke jõe veestiku uurimises, et tagada jõe veetase. Ellu tuleb viia tegevusi elanike hoiakute ja väärtuste muutmiseks, oluline on väärtustada linnamiljööd, energiasäästlikku tarbimist ja keskkonnasõbralikku jäätmekäitlust. Realiseerida tuleb jäätmejaama ehitamine. Linn peab partnerina osalema projektides, mis on suunatud Läänemere keskkonnaprobleemide ennetamisele ja lahendamisele.

3.2. SILLAMÄE SWOT- ANALÜÜS

Sillamäe arengueelduste hinnangu koondpildi pakub linna SWOT analüüs, milles avatakse linna tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud.

3.2.1. Linna tugevused

- Linna soodne transpordigeograafiline asend, EL piiri lähedus ja sadam Soome lahes
- Tööstusliku tootmise traditsioon ja oskusteave
- Ettevõtlike inimeste olemasolu, tugevad ettevõtted ja toetav tugistruktuur
- Avatud tööturg, teiste linnade (Narva, Kohtla-Järve, Jõhvi) lähedus
- Linna ettevõtluse kiire areng ja sadama areng
- Soodne elukeskkond (ökoloogiliselt puhas, heakorrastatud, inimsõbralik linnaruum)
- Suur rohealade võrgustik (umbes 15 % linna territooriumist on kaetud rohealadega)
- Miljööväärtuslik linna keskosa ja heakord, viimastel aastatel toimunud elukeskkonna kvaliteedi tõus (avaliku linnaruumi heakorrastamine, avalike infrastruktuuriobjektide renoveerimine)
- Komplekselt lahendatud elamise, õppimise, vaba aja ja töövõimalused
- Linna infrastruktuuri suhteliselt hea seisund
- Vaba maa tööstuspiirkonnas
- Atraktiivsed investeerimisvõimalused ranna-ala ja jõeääre arendamiseks
- Mitmekesine kultuurielu
- Pingutused kutseõppe ja keeleõppe parandamiseks
- Aktiivne sotsiaaltöö ja riskigruppide kaetus teenustega
- Noorte aktiivsus ja osalus huvitegevuses
- Kohaliku võimu soosiv toetus sporditegevusele, spordiobjektide koondamine ühtse juhtimise alla ja suhteliselt lai valik viljeletavaid spordialasid ja head tingimused sportimiseks
- Vene keelt valdavate inimeste suur osakaal suhtluseks Vene Föderatsiooni ettevõtetega ja erinevate asutustega.

3.2.2. Linna nõrkused

- Rahvastiku vananemine ja vähenemine ja suur pensionäride osakaal
- Elanike vähene eesti keele oskus, ainult vene keelt rääkivate inimeste suur osakaal
- Struktuurne tööpuudus, kvalifitseeritud spetsialistide ja juhtide puudus
- Teeninduse kvaliteedi suhteliselt madal tase, eriarstiabi vähene kättesaadavus
- Sillamäe linna negatiivne üleriigiline kuvand
- Kohalike ettevõtlike inimeste vähesus, väikeettevõtete tagasihoidlik osakaal
- Vähe ettevalmistatud maid individuaalelamu ehituse ja teenindussektori arenguks
- Nõukogude perioodil ehitatud hoonete ja tehnovõrkude tehnilised puudujäägid
- Riigiasutuste teenuste kaugenemine
- Mõningad kultuuri-, huvitegevuse ja spordiehitised ei vasta kaasaegsetele nõuetele
- Suhteliselt madalad palgad võrreldes Eesti keskmisega

- Määratlemata kodakondsusega inimeste suur osakaal
- Vähesed võimalused vaba aja veetmiseks ja kõrghariduse omandamise võimaluse puudumine, langev huvi aktiivse eluviisi vastu
- Elektrooniliste teabesüsteemide vähene kasutamisoskus ettevõtjate seas
- Kvaliteetsete kaupade piiratud kättesaadavus

3.2.3. Väliskeskkonna võimalused

- Huvi uute tööstusinvesteeringute tegemiseks ja logistilistesse lahendustesse panustamiseks
- Head väljakutsed haritud juhtidele ja spetsialistidele
- Narva, Narva-Jõesuu, Jõhvi, Vaivara ja Toila valdade, Kotka piirkonna omavalitsuste soov arendada turismi ja logistika alast koostöövõrku
- Külaliste kasvav huvi Sillamäe ajaloo, arhitektuuri ja kultuurilise eripära vastu, nõudluse kasv isikuteenuste osutamiseks
- Uute tehnoloogiate arendamine tööstuses
- Vene keelt valdavate inimeste kasutamine äritegevuseks Venemaaga
- EL struktuurifondide rahastamisvõimaluste kasutamine
- Teiste kohalike omavalitsuste huvi koostööks infrastruktuuri arendamisel (teed, ühisveevärk- ja -kanalisatsioon, jäätmemajandus, turismimarsruudid)
- Merega seotud harrastuste populaarsuse kasv, mereturismi laienemine, jahisadama ja puhkemajanduse edendamine
- Suurenev huvi töötada Sillamäel, tööturu rahvusvahelistumine
- Uued elu- ja puhkekohad linnas tulenevalt linna ja sadama-ala arengust
- Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalused

3.2.4. Ohud väliskeskkonnast

- Tallinn, naaberlinnad ja välismaa tõmbavad linnast tööjõu, eriti noori
- Surve kiireks tootmissisendite hinnatõusuks, soojus- ja energiahindade kasv
- Transiidi- ja turismivoogude peatumine, Narva piiriületuskoha läbilaske piiratus
- Välispoliitika muutumine, suhete jähinemine Vene Föderatsiooniga
- Majandusolude halvenemine, ettevõtete majanduslangus ja sotsiaalprobleemide võimendumine, tööpuuduse kasv.
- Merereostus, ökoloogilise olukorra halvenemine, suurõnnetus
- Naaberomavalitsuste vähene huvi koostöö vastu, ebapiisav regionaalne haldussuutlikkus
- Sotsiaal-majanduslike probleemide süvenemine (seaduste rikkumised, kuritegevuse kasv, vaesus)
- Suurenev liiklusintensiivsus, koormus linnatänavatele ja liiklusohutuse halvenemine
- Seaduste rikkumiste ja kuritegevuse kasv süveneva majanduskriisi tõttu
- Tööstusettevõtete kahjulik mõju keskkonnaseisundile.

3.3. OLUKORRA ANALÜÜSI KOKKUVÕTE

Sillamäe positsioon Ida-Virumaal ja Eestis tervikuna on tugevnev. Eelkõige on selle põhjuseks viimaste aastate hoogne majandusareng, sadama ehitamine ja avatud tööturg. Sillamäe soodne asukoht Euroopa Liidu idapiiril, vaba tootmismaa koos hästi toimiva ettevõtlust toetava tugistruktuuriga, linnavõimu soosiv suhtumine ettevõtlikkusse ja jõupingutused linna elukeskkonna parandamiseks, tihenevad koostöö- ja majandussidemed ning investeeringud inimkapitali arengusse loovad eeldused linna konkurentsivõime kasvuks. Linna arengu olulisteks märksõnadeks on sidususe suurenemine Eesti teiste piirkondadega ning rahvusvahelistumine majanduses. Eesti kodakondsust omavate inimeste arvu kasv, riigikeele oskuste omandamine, teenuste kvaliteedi parandamine ja mitmekesistamine ning turismi sihtkoha maine suurendamine ja selleks infrastruktuuri arendamine lubavad Sillamäel osaleda paremini piirkondlikus koostöös ja suurendada paindlikkust konkurentsivõime teiste piirkondadega.

Linnavõimul tuleb koostöös haridusasutustega teha jõupingutusi õpikeskkonna märgatavaks uuendamiseks, pedagoogilise kaadri tugevdamise ning haridusteenuse efektiivsuse ja kvaliteedi tõstmise suunas, et reageerida ühiskonnas toimuvatele muutustele. Jätakuvalt tuleb investeerida mereäärse puhkeala arendamisse, linna heakorda ja miljööväärtusse. Olulisel kohal arendustöös peavad olema investeeringud teedesse ja tänavatesse, mis arvestavad lisanduvate transiidivoogudega ja Tallinn-Narva liikluskoormuse kasvuga. Linna tasakaalustatud ja keskkonnasõbralik areng eeldab tulevikku suunatud avaliku-, era- ja mittetulundussektori koostööd, mille üheks osaks on koordineeritult projektide esitamine Euroopa Liidu tugifondidest ja riigieelarvest toetuste saamiseks.

4. SILLAMÄE LINNA VISIOON 2020

Sillamäe on Ida-Viru merevärav ja arengumootor, multikultuurne, mitmekesise majandusega sotsiaalselt turvaline kiiresti arenev loodust säästev tuntud linn Eestis ja Euroopas, kus on unikaalne miljööväärtuslik elukeskkond, konkurentsivõimelised tingimused ettevõtluseks ja soodsad võimalused elanikele eneseteostuseks ning täisväärtuslikuks eluks.

5. SILLAMÄE LINNA ARENGU STRATEEGILISED EESMÄRGID

Lähtudes Sillamäe linna visioonist aastaks 2020 ning võttes arvesse linna arengueeldusi, juhindutakse linna arendustegevuses aastatel 2014–2020 järgmiste strateegiliste arengueesmärkide täitmise vajadusest:

- Sillamäel on hinnatud õpi- ja elukeskkond, mis toetab linna elanike isiksuse arengut ja suurendab nende elukvaliteeti. Selleks on vajalik arendada õpikeskkonda ning panustada avaliku infrastruktuuri korrastamisse, eelkõige haridus-, kultuuri- ja spordiasutuste hoonete renoveerimisse ja avaliku linnaruumi heakorda.
- Linna säilinud arhitektuuripärand ja uusehitiste kvaliteet tagavad linnamiljöö omapära ning kõrge miljööväärtuse ning on üheks linna identiteedi märgiks;
- Linna arengut toetab kaasaegne ja keskkonnasõbralik tehniline infrastruktuur, esmatähtis on nõuetekohase vee- ja kanalisatsiooniteenuse tagamine ning autostumise ja liikluse intensiivistumisega kaasnevate transpordiküsimuste lahendamine;
- Sillamäe linn on Ida-Viru logistiline keskus;
- Linnas on välja kujunenud rahvusvaheliselt atraktiivne ettevõtluskeskkond;
- Linnas tegutsevate ettevõtete, asutuste ja majapidamiste looduskasutus on jätkusuutlik, elanike tervist ja looduskeskkonda säästev;
- Linna elanikele on tagatud kvaliteetsed ja mitmekesised avalikud teenused;
- Sillamäe on Läänemere regioonis tuntud turismisihtkoht;
- Kohaliku omavalitsuse tegevus linna arengu huvides on jätkusuutlik ning põhineb avaliku, era- ja mittetulundussektori partnerlusel.

Nende strateegiliste eesmärkide suunas liikumisel on edu saavutamiseks kõige otstarbekam ennast efektiivselt Ida-Virumaa teiste linnade ja asulate seas positsioneerida, tuginedes seejuures oma arengueeldustele – soodsale logistilisele asendile, õppimisvõimelisele inimkapitalile, mitmekülgsel kõrgtehnoloogilisele ja keskkonnasõbralikule ettevõtlusele, mainekale ja miljööväärtuslikule linna elukeskkonnale ning multikultuursele ühistegevusele.

6. SILLAMÄE LINNA ARENDUSTEGEVUSE VALDKONNAD

Sillamäe linna konkreetsete arendustegevuste kavandamisel ja elluviimisel valdkondade kaupa on arvestatud kohaliku omavalitsuse kulude klassifikaatorist tegevusalade järgi¹ ((tööhõive ja ettevõtlus - 01 Üldised valitsussektori teenused, maakasutus ja linnaplaneerimine – 04 Majandus, transpordiühendused ja tehniline infrastruktuur – 04 Majandus, 05 Keskkonnakaitse, 09 Haridus, huviharidus ja noorsootöö - 08 Vaba aeg, kultuur ja religioon, sport ja terviseedendus -, sotsiaaltoetused ja tervishoid - 10 Sotsiaalne kaitse, turvalisus - 02 Riigikaitse, koostöö ja välissidemed - 01 Üldised valitsussektori teenused).

6.1. TÖÖHÕIVE JA ETTEVÕTLUS

Eesmärgid:

- Kõrge töövõimega, konkurentsivõimelised ja hästi tasustatud töökohti pakkuvad ettevõtted
- Tööjõu väljaõppe vastavusse viimine kaasaegse tööturu vajadustega (sh kasutades paremini EL siseturu ja teiste poliitikate võimalusi) ning kutse- või kõrghariduse tasemel erialase haridusega inimeste osakaalu suurendamine.
- Tugev ettevõtluse tugistruktuur ja ettevõtjate hea informeeritus ning ettevõtlust toetav tehniline infrastruktuur
- Paindlik töötur ja tööturu osapoolte motiveeritud koostöö
- Mitmekülgne ettevõtlus, keskendudes sadama ja transpordisfääri ettevõtetele

Indikaatorid: äriühingute arv 1000 elaniku kohta, tööhõive määr, Sillamäe sadama kaubakäive, Sillamäe elanike keskmine palk

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Koolitada tööjõudu vastavalt linna ja regiooni majandusarengu vajadustele, rõhutades täiendõppimise tähtsust.** Transiidi- ja logistika areng ning ettevõtete väärtusahelate arendamine rahvusvahelistumise tingimustes toovad kaasa väga olulised muutused piirkondlikus tööhõive struktuuris. Seoses sellega on vajalik teha uuringud ja sellest lähtuvad ümberkorraldused haridussüsteemis, mis aitaksid valmistada ette kohalikku õpikeskkonda paindlikult reageerima tööturul toimuvale. Selleks on vaja teha koostööd ettevõtjatega, riiklike, regionaalsete ja kohalike õppeasutustega (sh Sillamäe Gümnaasiumi, Sillamäe Kutsekooli), Haridus- ja Teadusministeeriumi, Töötukassa ja äriühingutega, võimaluse korral ka välispartneritega, et selgitada välja perspektiivsed erialad noorte ja täiskasvanute kutsettevalmistamisel, aga samuti viia läbi täiskasvanute täiend- ja ümberõpet ning üldhariduskoolides eelkutsõpet. Pidada oluliseks õppeasutustes turumajanduslike elementide õpetamist, koolides äri-ideede konkursside korraldamist ja linna ettevõtetega tutvumist, jätkata osalemist projektis "Ettevõtlik Kool". Lisaks luua võimalusi uute haridusasutuste tulekuks linna. Samuti algatada ja toetada tööhõive parandamisele ja majandustegevuse aktiveerimisele suunatud projekte. Teha koostööd õpilaste ja üliõpilaste praktika korraldamiseks, tutvustada õpilastele kohaliku ettevõtluse võimalusi.
- 2) **Arendada ettevõtluse tugistruktuure.** Ettevõtluse tugistruktuuride areng loob paremad eeldused uusettevõtluse ja investeringute meelitamiseks Sillamäele. Ettevõtlusinkubaatori suunatus alustavatele ettevõtjatele ning tugiteenused juba toimivale ettevõtlusele loovad eeldused töökohtade jätkusuutlikuks toimimiseks. Toetada inkubatsioonikeskust ja MTÜd Sillamäe Vabatsiooni Arendus projektipõhiselt, laiendada inkubatsiooniteenuseid Sillamäe vabatsoonis ning kujundada seal välja tehnopark. Koostöös MTÜga Sillamäe Vabatsiooni Arendus ja Töötukassaga aidata kaasa ettevõtlusalase info levitamisele (seminarid, koolitused, infolistid, koostööprojektid). Otstarbekas on toetada Sillamäe ettevõtjate turu-uuringuid ja toote-alast arendustööd, seda nii

¹ Rahandusministri 11. 12. 2003 määruse nr 105 "Riigi raamatupidamise üldeeskiri" järgi

kodumaisest kui rahvusvahelisest nõudlusest tulenevalt. Osaleda Sillamäe ettevõtluse arendamiseks vajalikes koostöövõrgustikes.

- 3) **Aidata kaasa tehnilise infrastruktuuri arengule tootmispiirkonnas.** Arendada Sillamäe kaubasadama ja ranna-ala tööstusinfrastruktuuri, reisisadama infrastruktuuri, sh sadama juurdepääsuteid. Optimeerida tööstusala infrastruktuuri lähtudes pakutavate teenuste maksumuse minimiseerimise ja konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna loomise seisukohast. Toetada tööstusliku kinnisvara arendamist uute loodavate ettevõtete konkurentsivõime tagamiseks, üldplaneeringus analüüsida võimalusi maa-alade juhtfunktsioonide täpsustamiseks, leidmaks ettevõtluseks sobivaid maaüksusi. Seoses transiitvedude kasvuga Tallinn-Peterburi maanteel tuleb lahendada Tallinna maantee ja raudtee ristumisega seonduv liikluskorraldus. Lõpule tuleb viia Lev Tolstoi tänava rekonstrueerimine, tagamaks ettevõtjatele ühendus riigi põhimaanteega ning võimaldamaks transiitühendusi reisiterminalist ja kaubasadamast.
- 4) **Aktiivselt pakkuda potentsiaalsetele investoritele ettevõtluseks vaba maad vastavalt linna üldplaneeringus ettenähtud maakasutusplaanile.** On vajalik parandada juurdepääsu planeeringutele linna kodulehel, luua kasutajasõbralik kaardirakendus.
- 5) **Osaleda sadamaala ja vabamajandustsooni arendamise projektides.**
- 6) **Realiseerida linna turismiarengu strateegia** Linna tuleviku seisukohalt on oluline saavutada Sillamäe linna lülitamine Eesti turismimarsruutidesse. Rajada reisi-, jahi- ja paadisadamate tarvis infrastruktuur. Avada linnale parem väljapääs merele, mille tarvis toetada ranna-ala puhkemajanduslike funktsioonide arendamist, arvestades rohealade säilimist ja looduskasutuse säästvat majandamist. Sillamäe ranna-ala tuleb korrastada ning teenindus- ja puhkealad välja arendada. Tõsta olemasolevate turismitoodete ja –teeninduse kvaliteeti ning luua uusi tooteid, mõelda läbi nende turundus. Arendada teenuseid elamusturismi, turismi (sh nõukogude ajaloo eksponeerimine, pakkudes ajastule iseloomulikku miljööd, tooteid ja tegevusi) ja spordi valdkondades. Kaasata ettevõtjaid ja elanikkonda turismitoote arendamise protsessi. Tootearendust peab toetama linna tutvustavate materjalide, voldikute jm. väljaandmine. Keskne koht kultuuri- ja linnaturismile keskendumisel on Sillamäe kesklinna hoonete ja tänavapildi säilitamine ning nende tegevuste toetamine. Paralleelselt tuleb tagada linnakeskuse ranna-ala kasutamine puhkealana suurendades selle atraktiivsust ning miljööväärtust. Vastavalt tootearenduskavale "Sillamäe Süda" tuleb Sillamäe Kultuurikeskuses arendada temaatilise muuseumi tegevust, tuleb renoveerida keskväljaku arhitektuuriansambel, sealhulgas keskväljak ja Mere puistee. Mere puistee rekonstrueerimine ja rannapromenaadi rajamine aitavad siduda Sillamäe kesklinna turismimarsruutidega, luua ühendused kesklinna, reisiterminali ja jahisadamaga ning tagada eeldused piirkonna ettevõtlustegevuse mitmekesistamiseks ja elavdamiseks. Vastavalt tootearenduskavale "Sillamäe Süda" ning Sillamäe Muuseumi arengukavale tuleb muuseumihoone renoveerida ja territoorium heakorrastada, mis võimaldaks muuseumi baasil välja arendada linna kultuuri- ja vabahariduskeskuse ning külastus- ja vabaajakeskuse, mis pühenduks paikkonna kultuuri- ja ajalooainese kogumisele, säilitamisele, uurimisele, eksponeerimisele ning populariseerimisele, kasutades selleks uusi tehnoloogiaid ning võimaldaks kaasaegse tugiinfrastruktuuri väljaarendamisel ligipääsu kõigile külastajaile, aidates seeläbi kaasa ka turismi arengule.
- 7) **Toetada uute töökohtade loomist.** Algatada ja toetada uute töökohtade loomisele suunatud uuringute teostamist ja projektide elluviimist. Toetada puuetega inimestele töökohtade loomise projekte. Tunnustada ettevõtteid, kes loovad uusi töökohti ning keskenduvad töötaja heaolule (töötajale lisaks palgale loodavad hüved tervise, pereelu ja kultuurielu osas), osaleda sellekohastes ühisprojektides.
- 8) **Tähtsustada ettevõtluskultuuri ja -haridust läbi õppetoetuste ja stipendiumide ettevõtjate poolt ning parimate Sillamäe ettevõtete tunnustamise.**

- 9) Toetada loovisikuid nende loomepotentsiaali ja intellektuaalse omandi efektiivsemaks rakendamiseks, tugevdada loomeettevõtluse konkurentsivõimet ning viia kultuurikeskse mõtlemise aspekt ka muudesse poliitikatesse.

6.2. MAAKASUTUS JA LINNAPLANEERIMINE

Eesmärgid:

- Korrastanud ja linna arengut toetavad maaomandi suhted.
- Elamu- ja tööstuskinnisvara ning teede ja tehniliste infrastruktuuride arendamine toimub vastavalt linna üldplaneeringule.
- Üldplaneeringu, detailplaneeringute ning linna ehitusmäärusele tugineva ehitus- ja renoveerimistegevuse järelvalvega tagatakse miljööväärtuslike piirkondade hoonete ja muude miljööelementide säilimine ja kvaliteetne renoveerimine.

Indikaatorid: reformitud maa osakaal

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Lahendada maareformi küsimused ja munitsipaliseerida vabad maad.** Linn munitsipaliseerib maatükid, mida ta vajab avalikest huvidest ja linna arengukava elluviimisest lähtuvalt. Linna munitsipaalmaa müügi asemel tuleb eelistada maa andmist pikaajalisse kasutusse. Linna kinnisvara võõrandamine on lubatud vaid ehitusõiguse olemasolul. Lisaks maade munitsipaliseerimisele tuleb lahendada küsimus maareformi käigus eraomanike omandisse läinud avalikult kasutatavate teede kasutusõiguse reguleerimiseks.
- 2) **Koostada linna digitaalkaart** (elektrooniline kohtteabesüsteem keskkonnakaitse ja sotsiaalmajandusliku infoga) linnaruumi analüüsimiseks ja planeerimiseks. Planeerimis- ja maakasutusinfo avalikustamine linna kodulehel.
- 3) **Mereäärsed alad tuleb ette näha puhke- ja kultuuriliseks sihtotstarbeks ning muuta need linna ökoloogiliseks tsooniks.** Mere pst, Mereranna ja Sõtke jõe äärsed ala planeerimisel on vaja silmas pidada pargi rajamist ja supelranna heakorrastamist, rannarajatiste ning rannakohviku ehitamist alal sobiliku kaubanduse ja teeninduse võimaldamiseks. Pikemas arenguperspektiivis tuleb planeerida jahisadamate ja -kaide, jahtklubi, paadisadamate ja veespordiobjektide ehitamist, rahvapidustuste ja massiürituste läbiviimiseks sobiva paiga rajamist alustades selleks maapealsete kommunikatsioonide rekonstrueerimist ja väheväärtuslike ehitiste lammutamist. Nende projektide puhul on oluline ka liikumisteede kavandamine erinevate tõmbepunktide vahel ning liikumisteede liitmine linna ja regiooni kergliiklusteede võrguga, samuti ühistranspordiliikumise ja sõidukite liikumise kavandamine. Mereäärsete alade planeerimine, heakorrastusprojektid ja hoonestuse projekteerimine tuleb reeglina teostada konkursside alusel, kaasates hindamisse selle eriala spetsialiste. Merepargi heakorrastamiseks ja arendamiseks tuleb koostada kompleksne projekt.
- 4) **Säilitada ajalooliselt väljakujunenud linna ilme.** Vajalik on parandada linna üldist heakorda ja lahendada nn. vanalinna küsimused terviklikult. Selleks tuleb näha ette vajalikud piirangud ja nõuded linna üldplaneeringus. Linna rohevõrgustikus olulisi muutusi ei tohiks planeerida. Ka linna elamukvartalite hoonestusstruktuur säilitatakse kui miljööväärtuslik. Üldplaneeringu ja eriplaneeringute alusel koostada detailplaneeringud ja heakorrastusprojektid kesklinna ja selle kontaktsoonide arendamiseks. Lisaks eraomanike ehitus- ja remonditegevust suunavate planeeringute ja ehitusjärelvalve kvaliteedi tõstmisele on vaja vanalinna korrastamiseks ja kultuurikeskusesse sotsialismimuseumi rajamiseks kaasata vahendeid linnaeelarvest ning taotleda ka linnaeelarvevälist raha
- 5) **Tootmisalade planeerimisel tuleb silmas pidada ühise infrastruktuuri loomise vajadust, olemasolevate ettevõtete ümberstruktureerimise ja uute ettevõtete rajamise vajadusi.** Koostada

sadama ja sellega piirneva maa-ala ning rannaala detailplaneering, samuti detailplaneering tööstusrajooni uute ettevõtete rajamiseks, sh haarates maatükke väljaspool vabatsooni piire.

- 6) **Lua detailplaneeringute näol tingimused elamualade väljaarendamiseks vastavalt üldplaneeringule.** Seoses liikluse intensiivistumise ja autode arvu hüppelise kasvuga tuleb linna üldplaneeringus lahendada transpordiküsimused. Koostada detailplaneeringud elamuehituse alustamiseks aiandusühistu "Sputnik" alal. Linna idaosas hoonestada vastavat planeeringutele madalakorruseliste hoonete ja eramutega. Detailplaneeringute koostamisel tuleb reeglina lähtuda põhimõttest, et planeeringu koostaja või koostamise tellija on linnavalitsus, kes planeeringu ise koostab või valib sobiva spetsialisti, kusjuures planeeringu koostamisest huvitatud isik kannab planeeringu koostamisega seotud kulud.

6.3. TRANSPORDIÜHENDUSED, TEHNILISED INFRASTRUKTUURID JA KOMMUNAALMAJANDUS

Eesmärgid:

- Linna hea kättesaadavus ja mitmeliigiline transpordiühendus teiste regioonidega.
- Ohutu ja sujuv linnaliiklus ning mugav ühistranspordisüsteem.
- Majandustegevuse muutuste ja elamuarendusega kaasas käiv tehnilise infrastruktuuri areng.
- Linnaelanikele ja linnas tegutsevatele ettevõtjatele on tagatud kommunalteenuste hea kättesaadavus, varustuskindlus, kvaliteet ja ökonoomsus.

Indikaatorid: reisijate arv aastas linnaliini bussis, munitsipaalhoonete energiatarve, linna välisvalgustuse energia- ja hoolduskulu

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Linna soodsa asendi ärakasutamiseks on tähtis ehitada välja kaubavoogude liikumisteed.** Veoste mahu kasv sadamasse hakkab takistama liiklust Tallinna maanteel. Vajalik on leida lahendused Tallinna maantee ja tööstusrajooni suunduva raudtee ristumiskoha lahendamiseks ning reisisadama juurdepääsutee (Tolstoi tn) rekonstrueerimiseks (nõuetekohane laius, kergliiklustee, katend jmt).
- 2) **Tihendada ja laiendada linna tänavatevõrku.** Sillamäe linna põhitänavad väljuvad kõik Tallinna maanteele. Vajalik on ehitada nn. kogumistee, et vähendada maanteega ristumiste arvu ja sellega liiklusintensiivsuse tihenedes ohtu. Nimetatud abinõud võimaldavad kasutusele võtta maantee ja mikrorajooni vahelise ala äri- ja tootmistevõrgu arendamiseks. Tööstusrajoonis tuleks ehitada uus teedevõrk ning turismi ja muu teenindussfääri arendamiseks ühendada omavahel sadam ja elamurajoon. Turismi arendamiseks ja kesklinna miljööväärtuse parandamiseks tuleb rekonstrueerida Mere puiestee ning keskväljak koos Kultuurikeskuse ümbrusega. Tänavatevõrgu täiustamiseks ja liikluse paremaks korraldamiseks tuleb transpordiküsimused lahendada linna üldplaneeringus, mis võimaldab kokku leppida komplekses lähenemise parkimis- ja liikluse korraldamise küsimuste lahendamisel.
- 3) **Rekonstrueerida linna teid ja tänavaid.** Rekonstrueerimist nõuavad Sillamäe sadamasse viivad avalikud teed (L.Tolstoi tänav, Sõtke tänav), Mere puiestee ja linna keskväljak, V.Majakovski, Ranna tänav, Kesk ja I.Pavlovi tänava ristmik, Tškalovi ja Rumjantsevi tänava ristmik, linna trepistikud (võimaluse korral ka Kesk 14, Kesk 16 ja I.Pavlovi tänavatel), I.Pavlovi tn kõnnitee rajamine klindi juures) jmt. Viru puiestee rekonstrueerimiseks on vajalik koostada tehniline projekt, mis peab silmas puiestee linnaehituslikku tähendust. Kompleksset rekonstrueerimist vajab Majakovski tänav, kus tuleb lahendada jalakäijate ohutu liiklemine ning lasteaia Rukkilill ning Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei juurdepääsud ja parkimine. Liiklus- ja parkimiskorralduse lahendamiseks tuleb koostada lokaalseid projekte, sh Ivan Pavlovi ja Kesk tänava ristmik, Kauba tee ja Viru puiestee lahendus. Tänavate ehitusel ja rekonstrueerimisel tuleb lähtuda ehitusseadustikust, st ehitus ja rekonstrueerimine, mis pole auguremont ega teekatte vahetus (uuendamine samasuguse kattega),

tuleb teha ehitusprojekti alusel. Tänavate rekonstrueerimisel prioriteetide määramisel tuleb arvestada üldplaneeringus määratud teede kategooriaid, st prioriteet on kõrgema kategooriaga ja suurema kasutusintensiivsusega teel ning arvestada tuleb väljatöötatud ehitusprojektide olemasolu (praeguseks on koostatud või koostamisel Mere pst rekonstrueerimisprojekt, Sillamäe Kultuurikeskuse ümbruse heakorrastusprojekt, Tolstoi tänava rekonstrueerimisprojekt, Majakovski tänava rekonstrueerimisprojekt, Kajaka tn treppide projekt ning Pavlovi tänava treppide projekt). Ülekäiguradade ohutumaks muutmisel tuleb viia läbi tegevusi liikluskiiruse piiramiseks ülekäiguradade lähedal, samuti ülekäigukohtade paremaks märgistamiseks ja valgustamiseks. Toetada tuleb kvartalisestest teede remonti. Võimalusel panustada linna läheduses olevate teede rekonstrueerimisse koostöös naaberomavalitsustega.

- 4) **Lua paremaid võimalusi kergliikluse arenguks, projekteerida ja ehitada jalgrattateid.** Järk-järgult tuleb realiseerida Sillamäe-Sinimäe terviseraja idee, laiendada kerliiklusteede võrgustikku linnas: Ranna tn, Sõtke tn, Tolstoi tn, Tallinna mnt, Geoloogia tn.
- 5) **Arendada Sillamäe sadama infrastruktuuri.** Peale sadama teise järgu valmimist on vajalik projekteerida paadi- ja jahisadam, et Sillamäest kujundada täisvääruslik merelinn.
- 6) **Parandada teede märgistust ja viidamajandust.** Paigaldada täiendavalt liiklusmärke, turismiobjektide, ettevõtete, linnaasutuste juurde juhatavaid viitasid. Liikluse ohutumaks muutmiseks tuleb jalakäijate ülekäigud muuta hästi nähtavaks.
- 7) **Jätkata ühistranspordi toetamist kohaliku eelarve vahenditest ning linnaelanike teatud gruppide ühistranspordi kasutamise doteerimist.** Vajalik on ühistranspordisüsteemi täiustamine eesmärgiga vähendada autostumist ja autostumisega kaasnevaid kahjulikke mõjusid – selleks tuleb täiustada nii infrastruktuuri (bussipeatused, bussiootepaviljonid jmt) kui esitada kõrgendatud nõudeid vedajale, mis peavad tagama kõikide elanikegruppide teenindamise. Regiooni tööjõuressursi ärakasutamiseks tuleb panustada koostööle ühistranspordi korraldamisel.
- 8) **Linna küttesüsteemid, puhastusseadmed ning ühisveevärgi ja -kanalisatsioonitrassid vajavad rekonstrueerimist.** Realiseerida linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni renoveerimine peab tagama vee kvaliteedi, lekete likvideerimise ja kulude vähenemise, samuti mere saastuse vähenemise. Vee- ja kanalisatsiooniteenuse kvaliteedi ja hinna kujundamiseks säilitab linn kontrolli osaluse vee-ettevõttes.
- 9) **Lua tingimused linna avamiseks mere suunas.** Likvideerida vahetult kaldal olevad ehitised ja rajatised (kuurid), avada vaated sadamale. Rajada paadi- ja jahisadam ning linn ühendada merepromenaadiga. Vajalik on teede ehitamine ujumisalale juurdepääsuks, merepargi korraldamine ja suvestraadilava ehitamine.
- 10) **Soodustada elamuehitust.** Sillamäel on elamuehituseks sobivaid maid vähe. Linn peab looma tingimusi elamute ehitamiseks (planeeringud ja infrastruktuur). Üldplaneeringus täpsustada elamuehituseks sobivad maa-alad.
- 11) **Säilitada ja parendada linna elamufondi.** Linna eelarve vahenditest tuleb jätkata elamute remonditööde toetamist, sh arhitektuuriväärtuslike hoonete renoveerimise toetamist, sotsiaalkorterite ja munitsipaalramufondi ostmist ning remondiabi osutamist materiaalselt vähekindlustatuile, kulude osalist katmist avariilukordade likvideerimisel jm. Toetada korteriühistute tegevust, sh. seminaride, loengute, infopäevade läbiviimist, võimaldada konsultatsioone linnamajanduse küsimustes. Teha koostööd KredExiga korterielamute renoveerimise ja energiasäästule suunatud tööde kaasfinantseerimiseks.
- 12) **Parandada kesklinna ja selle kontaktsooni heakorda,** et tuua paremini välja selle miljööväärtus. Vajalik on taastada vana linnaosa arhitektuurilised detailid (tänavavalgustuspostid, prügiurnid, pingid, skulptuurid). Paigaldada teeviidad ja sildid. Linna keskpargi heakorrastamiseks on vajalik koostada kompleksne projekt.
- 13) **Panustada korterelamurajoonide õuealade heakorda.** Toetada vanade mänguväljakute taastamist ja uute rajamist ning väikevormide paigaldamist elumajade lähedusse. Sobivatesse kohtadesse

rajada spetsiaalsed koerte jalutamis- ja dresseerimisplatsid. Toetada linna õuealade heakorrastamistööid. Realiseerida tuleb Mere pst rekonstrueerimisprojekt ning kultuurikeskuse ümbruse heakorrastusprojekt ja Kajaka tänava treppide rekonstrueerimisprojekt.

- 14) Arendada linna välisvalgustust.** Välisvalgustuse rekonstrueerimine peab tagama avalikus ruumis normatiivse valgustuse ja energiaefektiivsuse. Seetõttu tuleb alustada projekteerimist, misjärel on võimalik vahetada kogu linnas amortiseerunud toed uute vastu, asendada kaabel ja asendada valgustid energiasäästlikumate vastu. Arendada välisvalgustuse automaatjuhtimise süsteemi. Linna olulisemate arhitektuurielementide esiletoomiseks ja linna atraktiivsemaks muutmiseks pimedal ajal tuleb lisaks tänavavalgustusele kasutada hoonete ja muude objektide eraldi valgustamist.

6.4. KESKKONNAKAITSE JA JÄÄTMEKÄITLUS

Eesmärgid:

- Säästva arengu idee pidev järgimine kõigis linnaelu valdkondades.
- Looduse iseregulatsiooni tagatus - saastamise piiramine keskkonna talumisvõimest lähtuvalt, bioloogilise mitmekesisuse säilitamine.
- Kaasaja nõuetele vastav jäätmekäitlussüsteem.

Indikaatorid: munitsipaalhoonete energiatarve, linna välisvalgustuse energiatarve, olmejäätmete kogus elaniku kohta aastas

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Propageerida säästva ühiskonnakorralduse ideed ning rakendada seda praktikas.** Säästva ühiskonnakorralduse vahenditeks on eri haldustasanditel selliste otsuste vastuvõtmine, mis tagavad ühiskonnas eesmärgistatud ja pikaajalised muutused investeeringutes, ressursikasutuses, inimeste tarbimisharjumustes, uute tehnoloogiate ja sotsiaalsete lahenduste pakkumises. Selleks tuleb kehtestada nii halduslikke, majanduslikke kui ka kommunikatiivsed meetmeid. Koguda regulaarselt keskkonnainfot, koostada linna energiabilanss ja rakendada energia kokkuhoiumeetmeid. Kaasata elanikkond enam linna arengu kavandamisse ja planeerimisse. Tarbimisharjumuste muutmiseks edastada elanikele perioodiliselt säästvat arengut käsitlevat informatsiooni. Luua ergutus- ja tunnustustavad säästvatele majapidamistele ja ettevõtetele. Arendada rahvusvahelist koostööd kõigis valdkondades, eriti keskkonnakaitse osas.
- 2) **Vähendada infrastruktuuri ja hoonete energiakadusid.** Sillamäel elamufondi, avaliku infrastruktuuri ja tootmisettevõtete kaasajastamine eeldab vananenud tehniliste süsteemide uuendamist. Küttesüsteemide efektiivsus ja soojuste säilitamine vanades hoonetes on väga madal. Linn on sunnitud toetama nende objektide funktsioneerimist, tasudes optimaalsest oluliselt rohkem soojuskulude eest. Sealjuures ei saa linn keelduda nende objektide kasutamisest, aga süsteemide renoveerimine ja nende viimine vastavusse tänapäeva nõuetega nõuavad suuri investeeringuid, mida linn ei suuda teostada oma eelarveliste vahenditega. Energiakadude vähendamine võimaldab paremini majandada, vähendada keskkonnasaastet ja hoida kokku taastumatute ressursside kasutamist. Lisaks energiakadude vähendamisele on oluline soojussüsteemide efektiivistamine ja stabiilsus.
- 3) **Tagada linna hõlmav terviklik rohevõrgustik.** Jätkata Langevoja joa territooriumi heakorrastamist, valmistada ette matkamarsruudid nii kohalike elanike jaoks kui ka ökoturismi arendamiseks. Rajada Sõtke jõe paisjärvede kaskaadile rekreatsioonikompleks, selleks eelnevalt looduskaitse ja ehitustehnilisi abinõusid rakendades. Sõtke jõe tammidel tagada võimalused kalade liikumiseks vastavalt õigusaktidele ja veelubadele. Sõtke jõe põhja ja kallaste puhastamine. Teha dendroloogilised uuringud linna parkides, misjärel koostada heakorraprojektid. Merepargi haljastuse osas on vajalik välja töötada kompleksne lahendus. Ka linna idapoolsem osa vajab haljastuse osas komplekset lahendust.

- 4) **Suurendada linnaelanike looduskaitsealast haritust.** Viia läbi looduskaitsepäevi- ja kuusid ja kaasata elanikke loodushoiu alastele üritustele. Luua lastele ja noortele mõeldud ökoloogiakeskus (looduskool) ja loodusradasid, eesmärgiga arendada laste ja noorte ökoloogilist mõtlemist.
- 5) **Osutada kaasabi ja kontrollida tähtsate ökoloogiliste probleemide lahendamist tööstusrajooni territooriumil** vastavalt väljatöötatud programmidele ja õigusaktidele, sealhulgas teostades seiret saneeritud Sillamäe radioaktiivsete jäätmete ja tuhahoidlas, juurutades tootmisjäätmete eurodirektiividele vastav uus käitlussüsteem, viies atmosfääriõhu, heitvete ja territooriumide saastetaseme normidega vastavusse. Jälgida säästva arengu ja keskkonnaohutuse nõudeid Sillamäe sadama objektide ehitusel ja töös. Taotleda pideva dispetšeri kontrolli rakendamist terminalide ohutu töö tagamiseks arvestades ilmastikutingimusi ning välisõhu puhtuse kindlustamiseks elamupiirkonnas.
- 6) **Kindlaks määrata abinõud rannaerosiooni tõkestamiseks,** rannariba ja kaitsetsoonides kalda kindlustamiseks ja saneerimiseks.
- 7) **Viia ellu ja kaasajastada linna jäätmekava.** Tegevuse peamised eesmärgid on vähendada laadestusse suunatavate jäätmete teket ja jäätmekäitluse kulusid, samuti kaasa aidata uute tehnoloogiate juurutamisele tööstusjäätmete töötlemises. Sillamäe tahkete olmejäätmete prügila kaeti ja suleti 2014. aastal. Vajadusel tuleb etapiviisiliselt realiseerida Sillamäe jäätmejaama ehitusprojekti. Jäätmejaama ehitus peab tagama jäätmete liigiti kogumise ja töötlemise võimaluse, ohtlike, probleemsete ja suuremõõtmeliste jäätmete kogumise, elektroonikaromude kogumise, ehitusjäätmete kogumise, linna territooriumilt kogutud reostunud lume kogumise ja biolagunevate jäätmete kogumise. Jätkata projekti "Elanikkonnalt ohtlike jäätmete kogumine, vastuvõtt ja utiliseerimine" teostamist. Uuendada linna jäätmekäitluse reeglid. Uuendada linna jäätmete omanike registripidamise arvutiprogrammi.
- 8) **Töötada välja keskkonnaseire meetmed.** Seoses tööstusrajooni arenguga ja olulise keskkonnamõjuga Sillamäe sadama objektide ehitusega taotleda linnas riikliku välisõhu pidevseire punkti töö korraldamist, vajadusel osaleda välisõhu pidevseire projektis. Osaleda partnerina projektides, mis on suunatud Läänemere keskkonnaprobleemide ennetamisele ja lahendamisele. Teha seireküsimustes koostööd riiklike struktuuridega, Keskkonnauuringute keskusega ja ettevõtjatega. Sõtkke jõe hüdroloogilise ja bioloogilise kompleksseire teostamismetoodika väljatöötamine.
- 9) Tagada järelevalve jäätmehoolduseeskirja täitmise üle.

6.5. HARIDUS

Eesmärgid:

- Optimaalne koolieelse hariduse süsteem ning korrastatud koolivõrk;
- Haridussüsteemi kvaliteedi parandamine ning kohandumine demograafiliste muutustega
- Kaasaegne õpikeskkond nii konkurentsivõimelise üldhariduse andmiseks kui ka kutse- ja kõrghariduse omandamiseks vastavalt õpilase võimetele ning ühiskonna huvidele ja ootustele;
- Kvalifitseeritud õpetajaskond, kes suudab täita kehtivate riiklike õppekavade nõudeid;
- Elanikele on loodud elukestva õppe võimalused;
- Tõsta laste ja noorte tervisealast teadlikkust vähendades sellega riskikäitumist

Indikaatorid: haridusasutuste majandamiskulud õpilase kohta, põhikoolist väljalangenute osakaal, gümnaasiumis haridusteed jätkavate õpilaste osakaal

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Kindlustada õpilastele ja pedagoogidele kaasaegsed õpitingimused.** Jätkata etapiviisiliselt haridusasutuste renoveerimist (katused, akende vahetus, õpperuumide ja elektrivarustussüsteemide remont, energiasäästu abinõude rakendamine jt.) Koolide rekonstrueerimisel pidada prioriteetseteks järelevalveasutuste ettekirjutuste täitmist ning energiatõhususmeetmeid, kaasaegse õpikeskkonna loomist ning optimaalset pinnakasutust. Jätkata koolide ja lasteaedade õpperuumide sisustuse ja tehnika uuendamist. Heakorradada koolide ja lasteaedade territooriumid, sealhulgas ka kooli- ja õpiõued, spordiväljakud, mänguväljakud ja staadionid, lasteaedade varjualused. Jätkata koolieelsete lasteasutuste fassaadide soojustamist. Varustada õppeasutused infotehnoloogiavahenditega, tarkvaraprogrammide ja Wi-Fi -ga.
- 2) **Lua võimalused ja motivatsioon pedagoogide täiendõppeks, arvestades riikliku õppekava nõudeid.** Aidata kaasa õpetajate kvalifikatsiooni tõstmisele, arvestades õpetajate kvalifikatsiooni nõudeid. Arendada ja tugevdada sidemeid ning koostööd haridusala töötajate vahel nii Eestis kui välisriikides. Jätkata keelekümblusmetoodika rakendamist.
- 3) **Soodustada laste ja noorte terviseedendust.** Rakendada koolieelsetes lasteasutustes ja koolides vastavad terviseetendus programme Tervist Edendav Kool ja Tervist Edendav Lasteaed. Soodustada koolivälist tegevust.
- 4) **Laiendada täiskasvanute ümber- ja täiendõppe võimalusi,** mis võimaldab paremini reageerida tööturu nõudlusele, kaasates sellesse ülikoole, õppekeskusi ja firmasid, mittetulundusühinguid ja rahvusvahelisi programme pakkuvaid institutsioone. Võimaldada gümnaasiumi hariduse omandamist täiskasvanud inimestele ning laiendada neile õppimisvõimalusi (nt statsionaarõpe, kaugõpe jm)
- 5) **Arendada kutse- ja kõrgharidusteenust vastavalt linna ettevõtete ja asutuste vajadustele.** Noorte kutse- ja kõrghariduse omandamise ja töö leidmise hõlbustamiseks ning enese teostamisele kaasaaitamiseks on oluline säilitada ja arendada linna kutsekooli ja teha koostööd kõrgkoolidega, teavitada noori regiooni õppimis- ja töövõimalustest ning kaasata noori linna tuleviku kujundamise otsustamisse. Toetada Sillamäe Kutsekooli arendamist võimekaks tänapäevase materiaalse ja intellektuaalse potentsiaaliga keskuseks, kus lisaks noorte kutseõppele toimub ka täiskasvanute ning erivajadustega inimeste kutseõppe ning kust on võimalik väikeettevõtjatel ja tööandjatel saada konsultatsiooni.
- 6) **Toetada eesti keele ja võõrkeelte õpetamise teenuseid osutavate organisatsioonide tööd.**
- 7) Töötada välja meetmed lasteaedade võrgu optimeerimiseks.

6.6. HUVIHARIDUS, HUVITEGEVUS JA NOORSOOTÕ

Eesmärgid:

- Mitmekesised huvihariduse ja huvitegevuse võimalused ning huviharidust omandavate õpilaste ja huvitegevuse osalejate, sh. ka täiskasvanute osakaalu kasv.
- Noorsootöö arendamine tagab noortele võimaluse positiivseks eneseteostuseks, viia ellu oma ideid ja tunnetada eneserealiseerimise perspektiivi Sillamäe linnas.
- Narkomaania, HIV-i leviku ja kuritegevuse ennetamine noorte hulgas.
- Arendada laste ja noorte tervisedendavaid tegevusi
- Suurendada koolivaheaegadel juhendatud tegevusi noortele

Indikaatorid: huvihariduses ja huvitegevuses osalevate laste ja noorte arv, asutuste majanduskulu ühe õpilase kohta

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Lua lastele soodne elukeskkond ning noortele võimalused omandada huviharidust ja veeta vaba aega sisukalt.** Tegemist on meetmetega, mis hõlmavad investeeringud linna infrastruktuuri, haridus-, kultuuri- ja spordiasutustesse.
- 2) **Laiendada noorte vaba aja veetmise ja huvihariduse ning huvitegevuse võimalusi.** Otsida huvihariduse ja huvitegevuse võimaldamiseks uusi töövorme ja avada noortele uusi huviringe ja –klubisid. Toetada avatud laste ja noortekeskuste tegevust, korraldada ülelinnalisi noorteüritusi. Arendada ja toetada huvitegevust ja -haridusasutuste (Huvi- ja Noortekeskus Ulei, kultuurikeskus, spordiklubid, muusikakool, MTÜ ESN) tegevust. Huvikoolide- ja ringide tegevus on Sillamäel traditsiooniliselt populaarne. Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei ja Sillamäe Muusikakooli ruumid (Vladimir Majakovski 7) on amortiseerunud ja õpikeskkond ja –vahendid on vananenud ning hoone vajab projekteerimist ja renoveerimist, ühtlasi tuleb korraldada hoone territoorium ja soetada vajalik mööbel ja muud õpivahendid. Huvihariduse andmiseks ja noorsootöö ja huvitegevuse korraldamiseks tuleb projekteerida ja renoveerida tervikuna Valeri Tškalovi 25 hoone, kus praegu tegutsevad Sillamäe Kultuurikeskuse taidluskollektiivid ja Sillamäe Huvi-ja Noortekeskuse Ulei kunsti- ja tantsuklassid. Huvitegevuse ja –hariduse osas on vaja analüüsida linna asutuste funktsioone ja rahastamise aluseid. Toetada laste töölaagrite ning spordi- ja huvilaagrite korraldust. Noortekeskustesse merendusega seotud tegevuste juurutamine (purjetamine, meremehesõlmed, mere- ja kalalaagrid).
- 3) **Lua noortele mitmekesisemaid võimalusi vaba aja veetmiseks ja kultuuritegevuseks** ning lisaks kultuuriasutuste infrastruktuuri arendamisele laiendada tegevusvalikut ning arendada kultuuri- ja vaba aja tegevusi muu hulgas ka koolivaheaegadel, eriti suvel. Laste ja noorte turvalise ning tervisliku arengu tagamiseks korraldada koolivaheaegadel juhendatud tegevusi.
- 4) **Soodustada noorte initsiatiivi** ja korraldada selleks noorte vaba aja veetmise projektide konkursse. Toetada noorte algatust ja õpilasomavalitsuste tegevust.
- 5) **Soodustada linna laste ja noorte lõimumist ühiskonda.** Toetada õpilaste ja üliõpilaste linna arenguga seotud uurimuste ja tööde läbiviimist. Noorte lõimumiseks Eesti ühiskonda luua sidemed noorteorganisatsioonidega. Eesti keele paremaks omandamiseks toetada noorte osalemist eesti keele laagrites, korraldada ekskursioone Eesti teistesse piirkondadesse, kohtumisõhtuid ja temaatilisi üritusi.
- 6) **Kuritegevuse, narkomaania, alkoholismi ja HIV-i leviku tõkestamiseks** korraldada neid probleeme käsitlevaid noorteüritusi, teha vajalik info kõigi noorte jaoks kättesaadavaks, kasutades selleks mitmesuguste organisatsioonide ja fondide kogemusi ning abi, levitada temaatilisi infomaterjale.

6.7. KULTUUR

Eesmärgid:

- Sillamäe on mitmekultuuriline linn, kus on esindatud erinevad rahvused, kultuurid ja traditsioonid. Kultuuritegevus toetub tolerantsusele, üldinimlikel väärtustel ja üksteise austusel.
- Kohaliku omaalgatuse aktiivsus ja arenenud seltsiliikumine on aluseks tugevale kodanikuühiskonnale.

Indikaatorid: linna kultuuriasutuste (muuseum, raamatukogu, kultuurikeskus) külastatavus, linna kultuurürituste vaatajate arv.

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Toetada taidluskollektiivide ja rahvuskultuuriühingute tegevust.**
- 2) **Tähtsustada kodukandi kultuuri ja ajaloo uurimist, Sillamäe Muuseumi ning muuseumi- ja kunstifondi kogude täiendamist.** Toetada muuseumipedagoogika arendust kodukoha

tundmaõppimisel ja muuseumitundide korraldamist koolieelsetele lasteasutustele ja üldhariduskoolidele.

- 3) **Arendada olemasolevat kultuuritegevuse infrastruktuuri.** Toetada Sillamäe Kultuurikeskuse, Sillamäe Linna Keskraamatukogu ning huvikoolide ja -keskuste tegevust ja arengut. Renoveerida Sillamäe Muusikakooli ja Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei hoone, korrastada territoorium ja kaasajastada õpikeskkond. Laiendada muusikakooli ruume. Renoveerida ja varustada kaasaegse IT-tehnikaga Keskraamatukogu hoone (Kalda 12), samuti haruraamatukogu hoone (Viru pst. 26). Oma kultuuri säilitamiseks ja eksponeerimiseks on vaja välja arendada Sillamäe Muuseum. Renoveerida Sillamäe Muuseumi hoone ja heakorrastada territoorium, paigaldada ekspositsioonide tarvis kaasaegsed seadmed ja mööbel. Varustada kultuuriasutused WiFiga. Omandada linnamuuseumi kogude tarvis uusi eksponaate, suurendada nõukogude perioodi kajastavat ekspositsiooni, laiendada muuseumi ekspositsioonipinda. Prioriteetseks tegevuseks on Sillamäe Kultuurikeskuse temaatilise muuseumi tegevuse arendamine. Vajalik on ka turistide liikumisteede väljaarendamine (viidastamine, sh interneti kasutamise võimalusele raamatukogus, infotahvlid, parkimis- ja puhkekohad, vaatekohad ja -platvormid jm). Keskenduda turismi korraldamisel linna eripäradele. Linna miljööväärtuse tõstmiseks tuleb rekonstrueerida Mere puiestee ja linna keskvaljak koos Kultuurikeskuse ümbrusega.
- 4) **Lua uusi kultuuritegevuseks sobilikke paiku.** Renoveerida huvikoolide ja -keskuste hooned, heakorrastada territoorium ja kaasajastada õpikeskkond. Projekteerida rannaparki vabaõhulava.
- 5) **Kujundada linna traditsiooniliste festivalide, kontsertide ja kultuurisündmuste kultuurikalender,** mille raames korraldatakse linnas linna- ja merepäevad, jazzmuusika festival "Jazz-time", David Oistrahhi festival, muuseumiöö, noortekonkurss "Elav klassika", tantsufestival "Stiilivisioon", rahvakultuuripäevad "Läänemere kultuurisillad", teatrifestival "Ljubitelivõ", vastlapidu, Eesti Vabariigi iseseisvuspäeva kontsert-aktus, lastekaitsepäev, jaanipäev, õpetajate päev, romansiõhtu kulturikeskuse salongis. Jätkatakse ühisprojekti Eesti Kontserdiga "7 linna muusikafestival".
- 6) **Süvendada kultuurialast koostööd,** osaledes rahvusvahelistes liikumistes, ühingutes, assotsiatsioonides ja projektides ning viies sõpruslinnadega ellu ühiseid projekte. Tugevdada sidemeid kunstikollektiivide vahel nii Eestis kui ka väljaspool. Toetada tegevusi, mis aitavad kaasa erinevate ühiskonnagruppide lõimumisele.

6.8. SPORT JA TERVISEEDENDUS

Eesmärgid:

- Sporti ja tervist väärtustav elanikkond, laialdane kaasatus terviselikumisse.
- Linna spordibaasid ja tegutsevad spordiklubid pakuvad elanikele mitmekesiseid võimalusi spordiga tegemiseks.
- Suurendada tervislike eluviise järgivate inimeste arvu
- Parandada sportimisvõimaluste kättesaadavust
- Tõsta inimeste teadlikkust tervislikest eluviisidest

Indikaatorid: spordiklubides tegutsevate inimeste arv (osakaal elanikkonnast), spordiüritustest osavõtjate arv

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Toetada sportlike eluviiside propageerimist linnas, tervise- ja harrastusspordi arendamist ja vaba aja veetmise võimaluste laiendamist.** Tervise- ja harrastusspordi arendamine linnas aitab kaasa linnaelanike vaba aja veetmise võimaluste laienemisele, aitab hoida linnaelanike tervist ja füüsilist vormi. Linna haridusasutustes tervisespordi arendamisel on esmatähtis äratada huvi sportliku

tegevuse vastu ning propageerida tervislikke eluviise. Nende eesmärkide saavutamiseks on vaja heal tasemel läbi viia ühiseid spordi- ja tervisepäevi, kaasates tuntud sportlasi. Spordikompleksi Kalev baasil luua tervisespordi rühmi. Luua puuetega inimestele võimalused sportmiseks.

- 2) **Toetada aktiivse spordi- ja terviselikumise edasiseks arendamiseks olemasolevate spordiklubide tegevust.** Võttes arvesse Sillamäel olemasolevaid spordirajatisi, vastava kvalifikatsiooniga treenerite olemasolu, harrastajate arvu ja sportlikke saavutusi, toetada järgmisi spordialasid: ujumine, kergejõustik, jalgpall, suusatamine, korvpall, poks, male, iluvõimlemine, tennis, lauatennis, võitluskunstud. Täiendavalt toetada silmapaistvaid tulemusi saavutanud Sillamäe sportlasi ja meeskondi.
- 3) **Kaasajastada spordirajatisi.** Jätkata spordikompleksi renoveerimist, korrastada haridusasutuste spordiväljakuid, arendada avalikke spordi- ja mänguväljakuid, rajada linna jalgratta- ja terviseradasid vastavalt linna spordiehitiste arengukavale. Prioriteetseks tegevuseks on Sillamäe Spordikompleksi Kalev renoveerimine, sh staadioni ja välirajatisite ehitus. Tuleb luua võimalusi sportimiseks vabas õhus ja iseseisvalt. Mitmekesisendada Sillamäe Spordikompleksi Kalev poolt pakutavaid teenuseid. Koos sihtasutusega Eesti Terviserajad ja Vaivara vallaga rajada Sillamäe-Sinimäe terviseraja lõik Vaivaras.
- 4) **Teha igakülgset spordi- ja terviseedenduslikku koostööd maakondlikul, üleriigilisel ja rahvusvahelisel tasemel.** Spordi arengu seisukohalt on tähtis koostöö teiste omavalitsustega ühiste ürituste läbiviimisel. Linn on huvitatud regionaalsete, üleriigiliste ja rahvusvaheliste ürituste läbiviimisest Sillamäe spordibaasides, sest need aitavad kaasa kohaliku spordielu elavdamisele ja Sillamäe linna tutvustamisele.
- 5) **Anda linnaelanikele rohkem informatsiooni tervislikust eluviisist.** Kasutada erinevaid veebilehti (linna koduleht, noorteportaalid jms) ja meediat jagamaks inimestele infot tervislikest eluviisidest.

6.9. SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID

Eesmärgid:

- Inimeste (sh laste) sotsiaalse toimetuleku ja arengu tagamine sotsiaalteenuste ja –toetuse osutamise kaudu
- Esmatasandi tervishoiuteenuste, kiirabi ja hooldusravi osutamine
- Arendada elukeskkonna, eriti sotsiaal-majandusliku keskkonna jätkusuutlikkuse tagamist kõigi elanikkonna rühmade vajadusi arvestades
- Arendada elukvaliteeti ja toimetulekut suurendavaid teenuseid ja meetmeid
- Tagada ja arendada asjakohaste ja kõrge kvaliteediga sotsiaalteenuste kättesaadavust erinevatele sihtrühmadele

Indikaatorid: toimetulekutoetust saavate isikute arv aastas, toimetulekutoetuse väljamaksete suurus aastas, töötuse määr, sotsiaaltoetuste ja –teenuste arv

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Luua ennetusele ja rehabilitatsioonile suunatud sotsiaalhoolekandesüsteem.** Lähtuda põhimõttest, et toetustele tuleb eelistada ennetavaid tegevusi (toimetuleku toetamise asemel ettevõtluse alustamise või töötamise toetamine, võimaluste loomine osalemiseks täiend- ja ümberõppes, osalemiseks tööhõiveprojektides). Arendada riskigruppidega tehtavat ennetavat tööd. Osaleda töötute hõiveprogrammides ja teha aktiivset koostööd töötukassa, koolitajate ja tööandjatega pikaajalise töötuse minimeerimiseks ning pöörata tähelepanu tervise propageerimisele ja tervislike eluviiside soodustamisele.

- 2) **Arendada uusi teenuseid**, mis vastavad ühiskonna muutustele, nt võlanõustamisteenus, psühholoogiline nõustamine, sotsiaalnõustamine, perekeskne aitamistöö jne. Füüsilise ja sotsiaalmajandusliku infrastruktuuri, sh teenuste arendamine pensionäridele. Kasutada võimalusi struktuurifondidest toetuste saamiseks. Luua Sihtasutuse Sillamäe Haigla baasil esmatasandi tervisekeskus, mis tagaks oma linna elanikele lisaks perearstiabi ja –õe teenustele ka teised esmatasandi põhiteenused vajaliku regulaarsusega.
- 3) **Laiendada sotsiaalteenuste osutajate võrku**. Jätkata sotsiaalteenuste osutamist ja arendamist linna sotsiaalhoolekandenasutuste poolt ning soetada vajalikke teenuseid kõrvalt. Toetada SA Sillamäe Haigla tegevust hooldusteenuste osutamisel. Remontida Laste Hoolekande Asutust Lootus. Toetada eakate ja puudega inimeste päevakeskuse tegevust. Toetada riskigruppidega tegelevate mittetulundusühingute tegevust. Ühiskondlike ehitiste ehitamisel ja renoveerimisel tagada spetsiaalsed juurdepääsud puudega inimestele ning lastevankritega inimestele.
- 4) **Panustada pere ja laste sotsiaalkaitsele**. Toetada peresid seoses lapse sünniga ja kooli minekuga. Toetada vähekindlustatud lastega peresid. Toetada lastekodu arendamisega seonduvaid projekte. Tagada laste õigused. Linnas tuleb korraldada lastekaitse inspektori tegevus.
- 5) **Toetada puudega inimesi, pensionäre ja vähekindlustatud linnaelanikke**. Võimalusel leida vahendid sotsiaalkeskuste renoveerimiseks, sh puuetega inimeste ühingu (Miloserdie) ruumide rekonstrueerimiseks. Kaasata puuetega inimesi ja eakaid igapäevaellu, toetada nende iseseisvust ja huvitegevust. Luua puuetega inimestele võimalusi igapäevase elu toimetulekuks, õppimiseks ja arendamiseks. Jätkuvalt doteerida linna ühistranspordi-, samuti saunateenust. Saavutada valmisolek sotsiaaltoetuste osutamiseks kriisilukorda sattunud linlastele. Luua erivajadustega õpilastele võimalused õppeks (liftid, pandused jmt).
- 6) **Jätkuvalt tegeleda narkomaania probleemi ennetuse ja tagajärgedega**. Osaleda narkomaania profülaktikaga tegeleva sihtasutuste töös ja narkorehabilitatsioonikeskuse tegevuses.
- 7) **Soodustada esmatasandi tervishoiuteenuste, kiirabi ja hooldusravi osutamist linnas**. Peame oluliseks ambulatoorset meditsiiniabi ning –taastusravi kättesaadavust, ödede koduhoolduse arengut ja laste päevastatsionaari töö jätkamist. Toetada Sihtasutuse Sillamäe Haigla renoveerimist ja kaasage se meditsiinilise varustuse soetamist. Maakondliku kiirabi toetamine.
- 8) Tagada tervisega seonduva teabe kättesaadavus sotsiaalselt tundlikele gruppidele nende õiguste, neile suunatud hüvitiste ja teenuste kohta, kasutades selleks neile arusaadavaid suhtlusvorme.
- 9) **Toetada Narkorehabilitatsioonikeskuse arendamist**. Arendada Tervise tn asuvaid asutusi eesmärgiga, et piirkond muutuks terviselinnakuks st. terviseasutuste patsientide jaoks keskkonna väljaarendamine, mis toetab paranemist, puhkamist, vaba aja veetmist, pere ja lähedastega ühist aja veetmist ning vastavalt patsientide võimetele kohast sportlikku tegevust.

6.10. TURVALISUS

Eesmärgid:

- Vähenenud kuritegevus ja avaliku korra rikkumised.
- Keskkonnariskide maandatus ja valmisolek ohuolukordadeks.
- Teadvustada liikluskultuuri turvalisuse tagamiseks

Indikaatorid: süütegude arv, sh kuriteod, sh isikuvastased süüteod, liiklusõnnetuste arv

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Tõhustada üldsuse kaasamist kuritegude ennetamisse ning omandi kaitsmisse**. Arendada ja korraldada naabrivalve süsteemi.

- 2) **Tugevdada koostööd korrakaitseorganitega.** Vahetada õiguskorraalast informatsiooni Ida Politseiprefektuuriga ning tagada linnaruumi heakord ja avalike kohtade hea jälgitavus.
- 3) **Juurutada kriminaalpreventsiooni üldiseid põhimõtteid omavalitsuse tegevusse.** Analüüsida kuritegevusega seotud probleeme ja arvestada analüüsi tulemustega planeeringute tegemisel. Analüüsida suuremate massiürituste läbiviimisel turvalisuse ja parkimise jälgimisega seotud küsimusi ning arvestada nendega järgnevate ürituste läbiviimisel. Sõlmida turvafirmadega lepingud linnavara kaitseks.
- 4) **Suurendada turvalisust avalikes kohtades ja tänavatel.** Paigaldada linna tänavatele ning hallatavate asutuste õuedes turvakaamerad ja ühendada need ühtsesse videovalve süsteemi. Teha koostööda Politsei- ja Piirivalveametiga turvakaamerate paigaldamise osas.
- 5) **Parandada valmisolekut ohuolukordadega toimetulekuks.** Sadam, nafta-, keemia- ja gaasiterminalid ja ohtlike ainete käitlemine suurendavad oluliselt ohuriske. Turistide arvu märkimisväärne suurenemine ja reisisadama laienemine võivad põhjustavad ka kuritegevuse kasvu. Nimetatud riskide maandamiseks on vaja arendada asjaomaseid struktuure ja varustada need vajaliku tehnikaga.
- 6) **Suurendada liiklusohutust linna tänavatel ja maanteel.** Paigaldada täiendavalt liiklusmärke, rekonstrueerida teid ja ristmikke.
- 7) **Vähendada õnnetusjuhtumite riske.** Tagada tuleohutusnõuete täitmine laste-, tervishoiu- ja ühiskondlikes asutustes. Elanikkonda pidevalt päästealaselt teavitada. Korraldada vastavasisulisi üritusi (helkurite kasutamine, liikluseeskirjade täitmine jne).
- 8) **Tõsta hädaolukordadeks valmisolekut.** Arvestada riskianalüüsi linna planeerimisel. Moodustada kriisireguleerimismeeskond ning koostada linna kriisireguleerimisplaan, millega tagada ka hädaolukorraks vajalikud ressursid. Määratleda hädaolukorra plaani koostamise kohustusega ettevõtted ja asutused. Korraldada hädaolukordade vältimise ja kriisireguleerimisalase koolitust ning selgitustööd. Korraldada koolides ja ühiskondlikes asutustes regulaarselt evakuaatsioonitreeninguid. Tellida suvehooajaks turva- ja päästeteenus veekogude randa.

6.11. JUHTIMINE, KOOSTÖÖ JA VÄLISSIDEMED

Eesmärgid:

- Tulemuslik koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega ja sõpruslinnadega.
- Regionaalne areng koostöös teiste omavalitsusüksustega, era- ja kolmanda sektoriga.

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Jätkata koostööd Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu, Eesti Linnade Liidu ja naaberomavalitsusüksustega oma ühiste huvide väljendamiseks, esindamiseks ja kaitsmiseks riigi ja Euroopa tasemel.** Koostöös Vaivara valla, Narva, Narva-Jõesuu ja Toila omavalitsustega vajavad lahendamist samuti mitmed linnastu sotsiaalmajandusliku arenguga seonduvad küsimused - ühistransport, arstiabi ja korrakaitse, samuti jäätmekäitluse korraldamine, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine, mereäärse ranna-ala korrastamine ja turismi-alaste marsruutide koostamine ning teenuste osutamine, kalmistu haldamine.
- 2) **Mittetulundusühingu Sillamäe Vabatsiooni Arendus asutajaliikmena jätkata organisatoorset tegevust vabatsiooni idee realiseerimisel.**
- 3) **Teha avalike teenuste parimaks osutamiseks koostööd eraettevõtete ja mittetulundusühingutega.** Tellida ka edaspidi mitmeid teenuseid - eriti sotsiaalteenuseid - mittetulundusühingutelt, ühendades nii linnakodanike initsiatiivi linna vajaduste rahuldamisega.

- 4) **Osaleda rahvusvahelises koostöös.** Sillamäe linn jätkab oma tegevust Balti Linnade Liidus (UBC). Linn võtab aktiivselt osa keskkonna- ja linnaplaneerimise komisjonide tööst. Üheks prioriteediks rahvusvahelises koostöös on transpordiühenduste areng Läänemere regioonis, samuti Via Hanseatica ja Vene Föderatsiooni suunal. Linna tutvustamiseks ja turundamiseks on kavas korraldada linna tutvustavaid sihtkampaaniaid, mis on suunatud konkreetsetele sihtregioonidele ja sihtrühmadele. Sillamäe teadvustamiseks nii Eestis kui rahvusvaheliselt on tähtis välja töötada ja arendada tegevusvaldkond (näiteks keskkonnakaitse) ja linna omapära väljatoov tunnus (arhitektuur, sõjatööstus, nõukogude aja pärand). Tööstusala ning sadama ja turismi, samuti nende valdkondadega seonduva (näiteks keskkonnakaitse) arendada Sillamäe koostööd Kotka linna ja Hamina regiooniga.
- 5) **Korraldada ettevõtlus- ja elukeskkonda tutvustava teabe levikut.** Luua linna ettevõtlusressursside kohta linna investeerimispass. Viia läbi ettevõtlus- ja arenguseminare. Vajalik on Sillamäe tutvustamine ja teabe edastamine erinevate kultuuri-, spordi- ja teiste ürituste kohta, anda välja ja levitada linna tutvustavaid trükiseid, viia läbi kokkusaamisi teiste linnade ettevõtjatega ning ettevõtluse arendamisega tegelevate organisatsioonidega.
- 6) **Muuta avalike teenuste informatsioon linnaelanike tarvis kättesaadavamaks ja vähendada bürokraatiat.** Täiustada linna ja linna asutuste interneti kodulehekülgi, parandada infolevi ja linnaametnike klienditeeninduse kvaliteeti.
- 7) **ISO 9001:2008** nõuetele toetuva kvaliteedisüsteemi juurutamine Sillamäe Linnavalitsuses, võimalusel taotleda sellekohast sertifikaati (edaspidi ISO 9004:2009). Edukaks olemiseks peab iga organisatsioon olema suunatud ja ohjatud süstemaatilisel ning läbipaistval moel. Kvaliteedisüsteem peaks hõlmama kõiki tegevusi ja protsesse, mis võivad mõjutada omavalitsuse võimet rahuldada kodanike ja teiste osapoolte nõudeid.
- 8) **Tagada linna ametiasutuste ja hallatavate asutuste töötajatele konkurentsivõimelised töötingimused.** Avaliku teenuse kvaliteedi tagamiseks on oluline jälgida omavalitsuse teenistujate ja töötajate palgataset, et tagada kvalifitseeritud tööjõud.
- 9) **Jätkata koostööd sõpruslinnadega.** Sillamäe linn jätkab koostööd sõpruslinnadega nii Eestis kui ka väljaspool:
 - *Nokia* (Soome) – koostöö hariduse, tervishoiu, kultuuri, spordi, ökoloogia, sotsiaalsfääri vallas vastavate valdkondade, kunstikollektiivide osavõtt pidustustest, juhtivate spetsialistide delegatsioonide vahetamine.
 - *Havre de Grace* (USA Marylandi osariik) – kontaktid toimuvad linnavalitsuste kirjavahetuse ja mõlema linna metodisti kirikute tasemel, planeeritakse sõlmida noortevahelisi kontakte, linnade kunstikollektiivide, ametnike vahetust, ärikontaktide arendamist.
 - *Bützow* (Saksamaa) – kutsehariduse, kultuuri, turismi, sotsiaalsfääri ja noorsooliikumise vallas.
 - *Jaroslavli oblasti Nekrassovi munitsipaalringkond* (Venemaa) – kaubandus-majanduslik koostöö, kultuurialane koostöö, delegatsioonide vahetamine.
 - *Leningradi oblasti Kingissepa munitsipaalringkond* (Venemaa) – ettevõtlusalane koostöö Sillamäe vabatsiooni võimalusi arvestades.
 - *Kärdla* – ühiste kultuuriürituste ja näituste korraldamine.
 - *Brovarõ linn* (Ukraina Vabariik, Kiievi oblast) – majanduse, kultuuri ja ühiskondliku tegevuse valdkonnad.
 - *Mstislavl* (Valgevene) - kultuurialane koostöö.

Lisaks sõpruslinnadele jätkata koostööd partneromavalitsustega:

- *Kümenlaakso regioon* (Soome) – teostatud projekt ettevõtlusega alustajate nõustamiseks ja Sillamäe ümbritseva keskkonna arendamiseks, edasine koostöö sadama ehitamisel ja teenindamisel ja Sillamäe ettevõtluses.
- *Kotka* (Soome) – kutsealane koostöö, võimalikud ka teised koostöövormid: logistika, sadamad, turism, teenindus, metalli- ja puidutöötlemine.

7. TERVISEPROFIIL

Tervis on inimese elukvaliteedi üks alustalasid ning määrab suuresti selle, kui hästi või halvasti inimene oma eluga toime tuleb. Inimeste kollektiivne tervis määrab selle, kui terve on linn ning veelgi kaugemale vaadates, kui terve on riik.

Sillamäe linna terviseprofiil on hetkeolukorda peegeldav ning teaduslikul alusel põhinev linna terviseülevaade, mis võib suurendada avalikkuse huvi ja poliitilist toetust ning aidata määrata tulevikueesmärgid ja kontrollida liikumist nende poole. Valminud dokumendiga reastatakse linna terviseprofiili eesmärgid ja vajalikud tegevused.

Linna terviseprofiil ei ole eesmärk omaette, vaid see võib olla sisendiks teiste oluliste paikkonna strateegiliste plaanide ja muude dokumentide kavandamisel. Terviseprofiil ei ole ka lõplikult fikseeritud dokument, vaid vajab teatud aja tagant ülevaatamist ning täiendamist värskemate andmete ja tegevussuundadega.

Terviseprofiili koostamisel on aluseks võetud Tervise Arengu Instituudi poolt koostatud juhised “Kohaliku omavalitsuse ja maakonna terviseprofiili koostamine” ning “Kohaliku omavalitsuse terviseprofiili indikaatorid”. Indikaatorite põhiline eesmärk on aidata tervisepiirkondadel jälgida, kui edukad on nad rahva tervise säilitamisel ja parendamisel ning kui hästi toimib tervisesüsteem. Sillamäe linna terviseprofiil sisaldab terviseprobleemide ja vajaduste kirjeldust järgmiste peatükkide lõikes:

3.1.1. Sillamäe linna üldandmed

Peatükis antakse ülevaade linna tutvustavatest üldandmetest. Rahvastikust, sündidest ja surmadest, sisse- ja väljarändest, abortidest ja esmashaigestumistest. Linna andmeid võrreldakse ja analüüsitakse Eesti andmetega.

3.1.2. Majandusareng

Peatükis arutatakse tööturu situatsiooni, sh võrreldakse linna keskmist brutopalka, hõivatuid, töötust, tööjõu osakaalu jms. Analüüsitakse linna inimeste toimetulekut, tuuakse välja puuetega inimeste osakaal linna rahvastikust. Vaadeldakse sotsiaaltoetusi saanute arvu ning kogu linna kaasatust kogukonna tegevustesse.

3.1.3. Sotsiaalelu

Peatükis on välja toodud linna õpilaste ja haridusasutuste arv, koolispordi areng ja võimalused ning peredele suunatud tegevuste toetamine, SK Kalevi baasil tegutsevad spordiklubid, tervist edendavad sportlikud alad ja linna terviserajad, alaealiste asjade komisjoni mõjutusvahendite võimalused, on võrreldud noorte süütegusid aastate lõikes.

Peatükis loetletakse tervist edendavate töökohtade, lasteaedade ja koolide arvandmeid. On välja toodud linna üldkasutatavamad spordirajatised ja asutused (sh SK Kalev), spordimängud Ida-Virumaa tasandil, suusarajad, on vaadeldud linna transporti ja teedevõrku ning kirjeldatud keskkonnategureid ja nende mõjusid. On välja toodud statistika, mis iseloomustab linna kuritegude arvu linnas.

Peatükk sisaldab tervislike eluviiside loetelu ja annab ülevaate tervist kahjustavatest harjumustest.

Peatükis antakse ülevaade suuremate tervishoiuteenuste osutajatest: haiglad, perearstid, apteegid, nõustamisteenused, kiirabiteenus. Tuuakse välja linna meditsiinipersonali näitajad, ambulatoorsed vastuvõtud.

Terviseprofili koostamine on omavalitsuse elanike tervise ja seda mõjutavate tegurite kaardistamine. Terviseprofili sisendiks on nii indikaatorite alusel kogutud andmed kui ka kogukonnaliikmetelt, otsusetegijatelt ning tervise- ja muude valdkondade spetsialistidelt kogutud arvamused ja info. Protsessi väljund on otsusetegijaile ja kogukonnale esitatav profiil, milles kirjeldatakse nii teksti kujul kui ka graafiliselt lisaks kogukonna tervises seisundile terviseprobleeme ja -vajadusi ning nende võimalikke lahendusi. Profiil on aluseks tervise arendamise tegevuskava koostamisele, milles püstitatakse konkreetsed eesmärgid tervisetulemite parandamiseks ning määratletakse nende saavutamiseks vajalikud tegevused, ressursid ja vastutajad. Terviseprofili sisendiks olevad andmed on toodud arengukava 3. peatükis.

Tabel 7.1

Terviseprofili indikaatorid	
Indikaator	Kirjeldus
1. Subjektiivne tervise enesehinnang	Täiskasvanud elanike subjektiivne hinnang oma tervisele
2. Füüsiline aktiivsus	Inimeste osakaal täiskasvanud rahvastikust, kes vähemalt kaks korda nädalas vabal ajal harrastavad tervisesporti.
3. Toitumine	Tervisliku toitumise peamisteks näitajateks on: - vähemalt kuuel päeval nädalas värsket juurvilja söönute osakaal, - vähemalt kuuel päeval nädalas värsked puuvilju või marju söönute osakaal. Inimeste osakaal, kes enamasti söövad hommikust.
4. Ülekaalulised/rasvunud	Ülekaaluliste ja/või rasvunud inimeste osakaal täiskasvanud (vanuses 16-64 aastat) elanikkonnas. Ülekaaluliste inimeste kehamassiindeks (KMI) on 25-30 ja rasvunudel üle 30.
5. Alkoholi tarbimine	Alkoholi erineva sagedusega tarbivate inimeste osakaal. Näiteks: - vähemalt mõned korrad nädalas alkoholi tarbinute osakaal, - vähemalt 1 kord kuus korraga kuus või rohkem alkoholiannust tarbinute osakaal, Üks alkoholiannus on kas pudel õlut (0,5 l) või klaas veini (100 g) või pits kanget alkoholi (30 g).
6. Suitsetamine	Igapäevasuitsetajate osakaal kogu elanikkonnast.
7. Helkuri kasutamine	Peaaegu alati helkurit kasutajate osakaal.
8. Turvavöö kasutamine	Turvavöö kasutamine paikkonna elanike seas. peaaegu alati autot juhtides turvavööd kasutanute osakaal, peaaegu alati kaassõitjana esiistmel istudes turvavööd kasutanute osakaal, - peaaegu alati tagaistmel istudes turvavööd kasutanute osakaal.
9. Tervisealase teabe kättesaadavus	Viisid, milliste kanalite kaudu levitatakse tervisealast infot. Tervisealane teave kättesaadavus ka eesti keelt mittekönelevatele elanikele.
10. Tervislikku eluviisi toetavad üritused paikkonnas	Ürituste ja kampaaniate ning nendel osalejate arv.

Indikaatorite andmete kogumiseks ja analüüsimiseks on vaja läbi viia uuring (nt küsitluse vormis koolides, lasteaedades, linnavalitsuses).

8. SILLAMÄE LINNA EELARVESTRATEEGIA

Eelarvestrateegia on koostatud arengukava osana arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel ja investeeringuprojektide kavandamisel.

Linna eelarvestrateegia koostamise peamiseks eesmärgiks on tagada keskpikas perspektiivis eelarvepoliitika jätkusuutlikkus, mis tagaks linna tervikliku ja tasakaaluka arengu. Eelarvestrateegia hõlmab nelja eelseisvat eelarveaastat. Keskpika planeerimishorisondi juurutamise üldiseks eesmärgiks on suurendada eelarveprotsessi stabiilsust, tagada vahendite sihipärasem arenguprojektidesse suunamine, vahendite parem likviidsus ja rahastatavate tegevuste jätkusuutlikkus ning eelarveprotsessi läbipaistvus.

Linna eelarvepoliitika põhieesmärgid on tasakaalustatud eelarve ja eelarve ülejäägis hoidmine. Prioriteetideks on linnale seadustega pandud kohustuste täitmine ja sõlmitud lepingute järgi linnale võetud kohustuste täitmine, Euroopa Liidu struktuurifondide toetuse ning teiste toetuste kaasamine investeeringuteks ja muudeks projektideks.

Sillamäe eelarvestrateegia koostamise lähtealuseks on Sillamäe arengukavas toodud prioriteedid, valdkondlikud ja linna asutuste arengukavad ning majandusarengu prognoosid aastani 2019.

8.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks

Kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks on toodud arengukava peatükis 3. Peamised näitajad, millest eelarvestrateegia koostamisel on lähtutud:

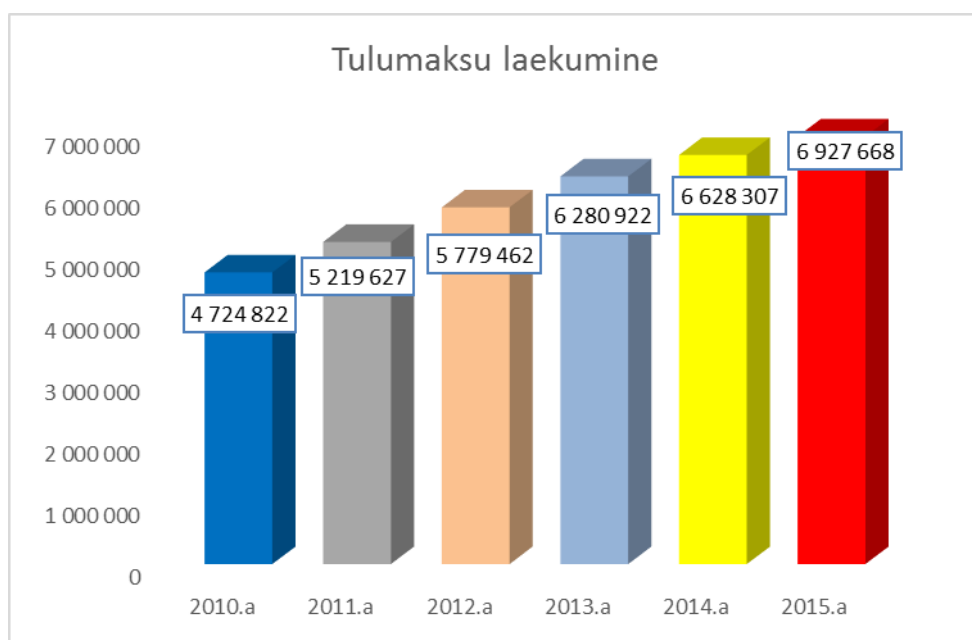
- 1) Rahandusministeeriumi 2015. aasta kevadise majandusprognoosi kohaselt kasvab Eesti sisemajanduse koguprodukt 2015. aastal 2% ja 2016. aastal 2,8%. Rahandusministeerium on 2015 ja 2016 aasta majanduskasvu prognoose allapoole korrigeerinud, mille põhjuseks on Eesti peamiste kaubanduspartnerite kasvuväljavaadete halvenemine. Järgnevate aastate majanduskasvu prognoosid ei ole võrreldes eelneva prognoosiga muutunud. Ekspordi kasv 2015. aastal kiireneb, kuid peamiseks majanduse kasvuedajaks jääb sisenõudlus ja import kasvab ekspordist kiiremini. Alates 2016. aastast ootame ekspordi kasvu järk-järgulist kiirenemist, kuid ka sisenõudluse panus püsib tänu investeeringute taastumisele stabiilne. Aastatel 2018–2019 peaks Eesti majandus kasvama keskmiselt 3% aastas. Lisaks ekspordile toetab neil aastail SKP kasvu sisenõudlus, mille kasvutempo taas suureneb.
- 2) Rahandusministeeriumi 2015. aasta kevadine prognoos ütleb, et tarbijahindade tõus ulatub 2015. aastal 0,2 protsendini. 2016. aastal kiireneb inflatsioon 2,2%ni peamiselt välistegurite suureneva panuse tõttu, sest naftafutuudid on tõusutrendil ning ka toiduainete hinnad pöörduvad suureneva nõudluse mõjul tõusule. Teenuste hinnatõus kiireneb tasuta kõrghariduse mõju taandumise ning palgakasvu järkjärgulise kiirenemise tõttu. Lisandub ka tubakaaktsiisi tõus. 2018. aastal võib oodata inflatsiooni kiirenemist 2,9%ni hoogsamast palgakasvust tingitud teenuste kiirema hinnatõusu, välistegurite suureneva panuse ning riigipoolsete meetmete mõjul. 2019. aastal toimuv aeglustumine 2,6%ni on seotud valitsuse poolt kinnitatud aktsiisitõusude lõppemisega.
- 3) Prognoosida on ettevõtlusaktiivsuse mõningast tõusu ja töötuse vähenemist. Vaatamata elanike arvu jätkuvale vähenemisele kasvab linnaeelarve maht, sh üksikisiku tulumaks. Töötuse vähenemise tõttu väheneb toimetulekutoetuse maht.
- 4) Et Euroopa Liidu uue rahastamisperioodi programmid avanevad valdavalt 2015. aastast alates, võib suuremate projektide teostamist oodata mitte varem kui 2016. aastal.

- 5) Majanduskulude osas väärrib tähelepanu 1. jaanuarist 2013 avanenud elektriturg ning investeeringud kaugküttesüsteemi ning ühisveevärki ja –kanalisatsiooni. Seetõttu ei planeerita elektrienergia kulude tõusu 2015-2019. Soojusenergia ning vee ja kanalisatsiooni hind tõuseb.
- 6) Eelarvestrateegia perioodil on eeldada nii ehitustööde kallinemist kui muude teenuste ja ka kaupade kallinemist. See tähendab kulude suurenemist. Siiski on vajalik säilitada investeeringute tase, et tagada linnavara säilimine, korrasolek ja vastavus normatiividele – seetõttu seab eelarvestrateegia eesmärgiks tagada linnaeelarve investeerimistegevuse mahud vähemalt olemasolevas proportsioonis (arvestatud ilma lisanduvate toetuste ja laenu rahata).
- 7) Statistikaameti andmete järgi oli 2014. aastal Sillamäe keskmine brutotulu 809,92 eurot, mis on Ida-Viru maakonna keskmisest natuke kõrgem (806,67 eurot). Tulutaseme vahe põhjuseks võib olla tööealise elanikkonna väiksem osakaal. Arvestada tuleb ka elanike arvu vähenemise, töötuse suurenemise ja linnaeelarvesse eraldatava osa vähenemisega. Saadud toetused sõltuvad riigi poliitikast ja rahastamisvõimalustest. Kaupade ja teenuste müügi ning muude tegevustulude osas tuleb seada eesmärgiks kultuuriasutuste omatulu kasv ning õpilaskohtade maksumuse korrigeerimine vastavalt tegelikele majanduskuludele, üüri- ja rendihindade korrigeerimine vastavalt sõlmitud lepingutele – seega arvestatakse selle tulu osas kasvu proportsionaalselt prognoositava majanduskasvuga.
- 8) Üha prioriteetsemaks muutub omatulude tõstmisele ning hallatavate asutuste töö optimeerimisele suunatud abinõude rakendamine, et leevendada survet linnaeelarvele.

Linna strateegilistest eesmärkidest lähtudes on koostatud linna eelarve tulude prognoos ja määratletud kavandatavate kulude ja investeeringute mahud ning linna laenustrateegia. Arvestades linna majandustegevuse suurt sõltuvust väliskeskkonna mõjudest, uuendatakse strateegiat iga-aastaselt, et viia prognoosid kooskõlla üldiste muutustega Eesti majanduskeskkonnas.

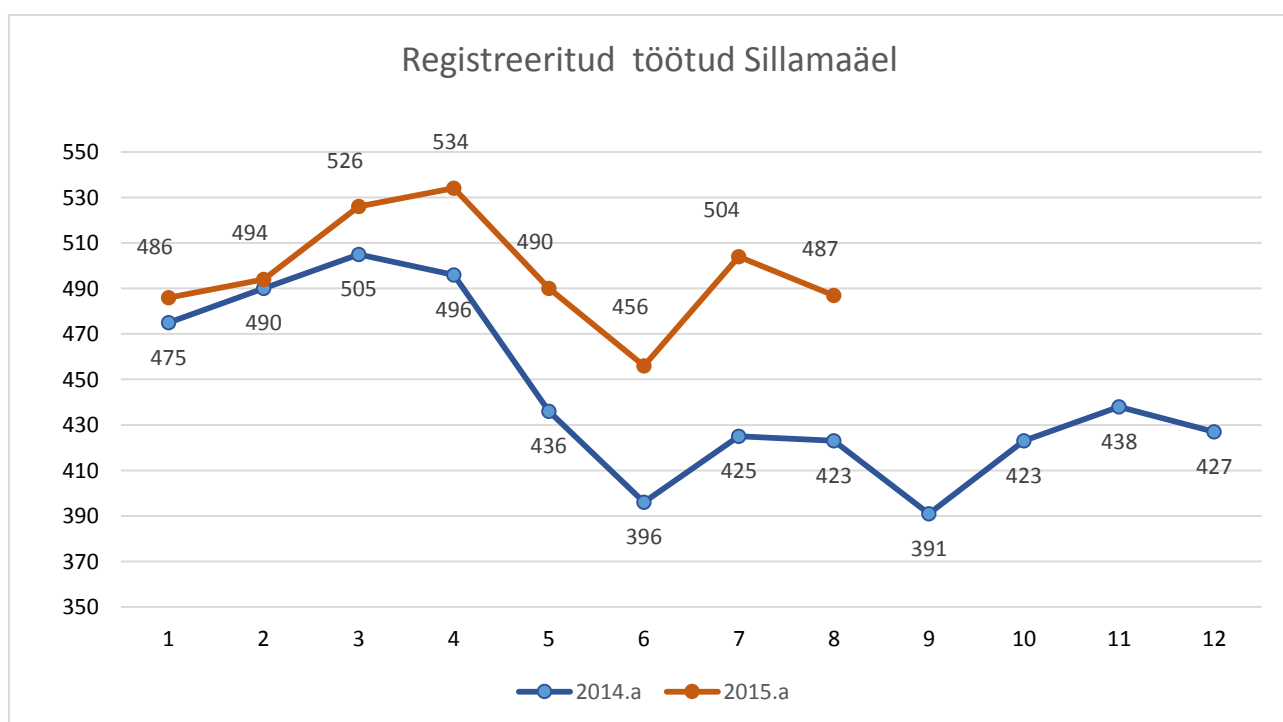
8.2. Eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksvaks aastaks kavandatud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud

2005-2008 majandustõusu ajal, kui tõusid palgad ja suurenes tööhõive, suurenes pidevalt ka Sillamäe linnaeelarve tulude maht keskmiselt 13,5% aastas, kusjuures kõige suurem oli kasv 2007. ja 2008. aastal, protsentuaalselt vastavalt 16,4% ja 12,7%. 2009. – 2010. aastal eelarve tulud vähenesid järsult. See oli seotud järgmiste asjaoludega: majanduslangus, mis teravnes 2008. aasta teisel poolel ja oli seotud maailmamajanduse üldise langusega; algas järsk töötuse suurenemine; 2009. aasta mais vähendas riik kohalikele omavalitsusüksustele laekuva tulumaksuosa määra (2009. aasta jaanuaris oli see 11,9% brutotulust, märtsis, aprillis 11,93% ja edasi 11,4%). Selle taustal vähenes järsult linnaeelarve tulude põhiallikas - laekumine füüsilise isiku tulumaksust. 2013. ja 2014. aastal suurenes KOV-idele ülekantav tulumaksuosa seoses maamaksuvabastuse rakendamise mõjude tasandamisega 11,57 % -ni ning 2014. aastal 11,6% -ni.

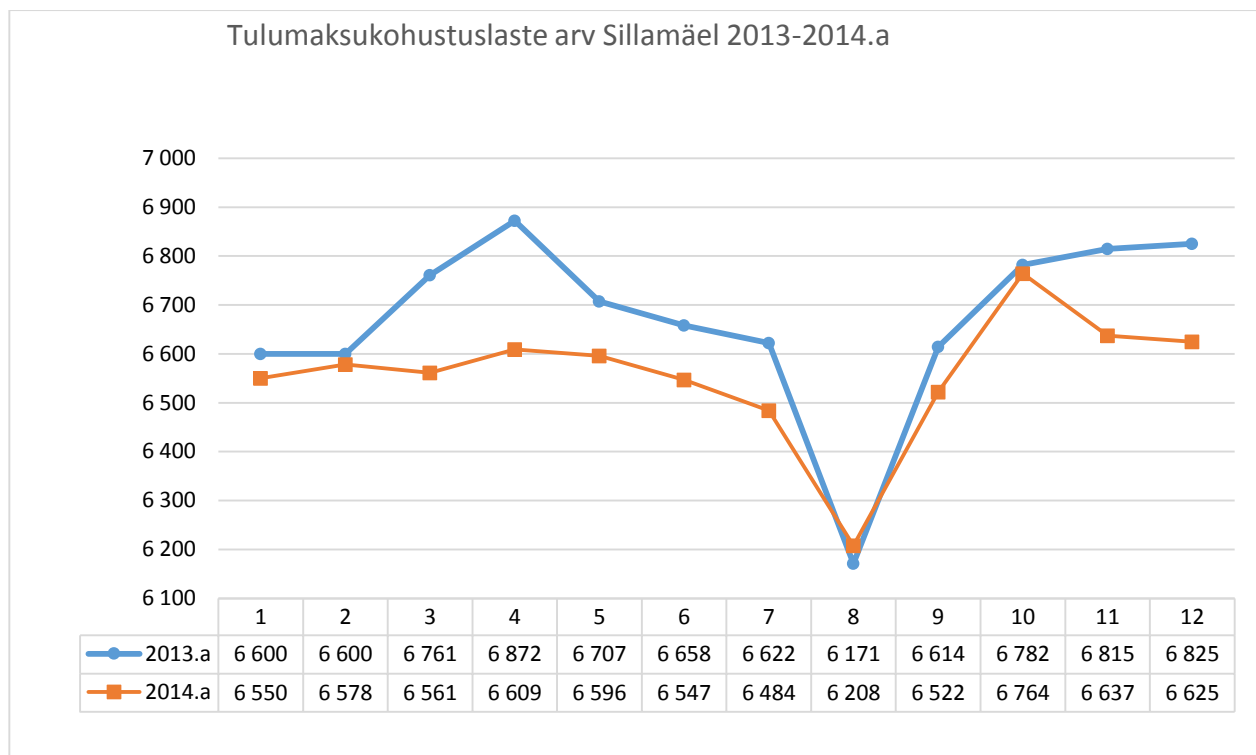
Joonis 8.1. Tulumaksu laekumine 2010-2015. Allikas: Rahandusministeerium ja Sillamäe Linnavalitsuse rahandusosakond.

Tulumaksu laekumine on 2014. aastal moodustas 454,4 eurot elaniku kohta. 2013. aastaga võrreldes kasvas laekumine 8,2 protsenti.

Joonis 8.2. Registreeritud töötud Sillamaäl (allikas: Töötukassa)

Võib näha, et töötute arvu muutuse dünaamika 2015. aasta aprilli seisuga ületab 2014. aasta näitajaid.

Joonis 8.3. Tulumaksukohustuslaste arv Sillamäel 2013-2014. aastal (allikas Maksu- ja Tolliamet)

Sillamäe linna tulubaasi olemasolev olukord ja kasvu prognoos

Tabel 8.1

KOV põhitegevuse tulud 2009-2014, €						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
* Kaupade ja teenuste müük	750 961	1 008 158	972 757	1 015 697	1 207 494	1 357 759
* Maksutulud	5 071 804	4 821 051	5 330 361	5 936 220	6 420 972	6 734 146
* Saadud toetused	4 657 456	4 642 256	4 648 798	4 621 180	4 321 748	5 382 593
* Muud tegevustulud	41 827	36 388	55 314	58 076	59 186	63 849
Kokku	10 522 048	10 507 852	11 007 229	11 631 173	12 009 399	13 538 347

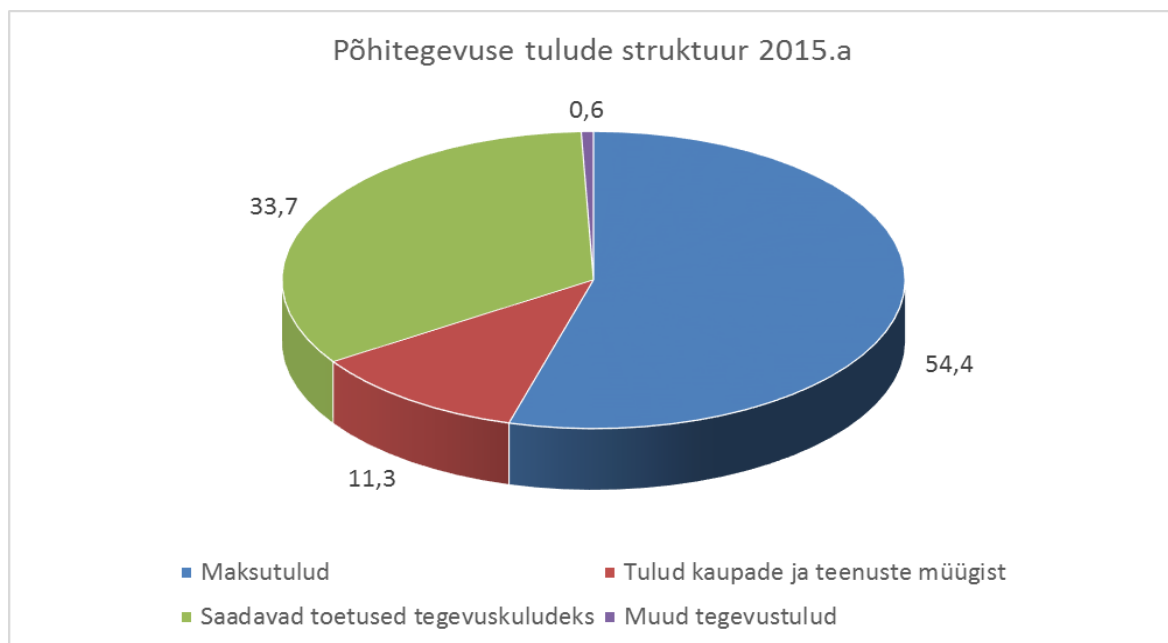
Allikas: Rahandusministeerium

Tabel 8.2

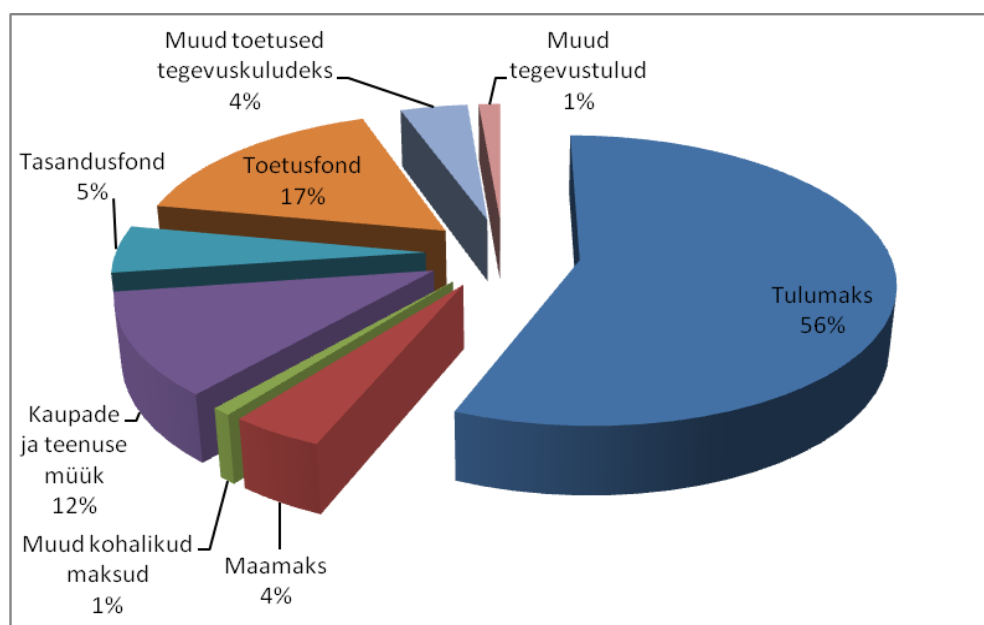
KOV konsolideerimisgrupi põhitegevuse tulud 2009-2014, €						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
* Kaupade ja teenuste müük	3 458 713	3 635 074	3 847 902	3 943 490	4 278 904	4 615 619
* Maksutulud	5 071 804	4 821 051	5 330 361	5 936 220	6 420 972	6 734 146
* Saadud toetused	4 657 456	4 643 609	4 648 860	4 623 562	4 322 174	5 383 359
* Muud tegevustulud	204 726	158 597	163 932	173 118	168 755	162 250
Kokku	13 392 699	13 258 332	13 991 055	14 676 390	15 190 805	16 895 374

Allikas: Rahandusministeerium

Tööhõive olukord oluliselt ei parane, mis ei luba eelarvestrateegia perioodiks planeerida tulubaasi olulist suurenemist.

Joonis 8.4. Põhitegevuse tulude struktuur 2015. aastal. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.5. KOV üksuste sissetulekute struktuur 2014. aastal. Allikas: Rahandusministeerium

Tabel 8.3

Põhitegevuse tulude prognoos						
Sillamäe linn	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	13 373 831	12 964 270	13 471 485	13 976 110	14 558 736	15 098 778
Maksutulud	6 721 501	7 020 168	7 328 485	7 691 110	8 149 544	8 688 778
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 363 657	1 436 460	1 600 000	1 650 000	1 750 000	1 750 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	5 237 404	4 414 242	4 458 000	4 550 000	4 574 192	4 575 000
Muud tegevustulud	51 270	93 400	85 000	85 000	85 000	85 000

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

- **Füüsilise isiku tulumaks** on linnaeelarve tulude peamiseks allikaks. Viimastel aastatel on laekumised füüsilise isiku tulumaksust ligikaudu 50% linnaeelarve tuludest. Ka aastatel 2015-2019 kavandatakse tulumaksulaekumisi samas osakaalus. Seejuures kavandatakse füüsilise isiku tulumaksu laekumiste suurenemist igal aastal 4-6%. Kasvutempo on põhjendatud tööhõive oodatava suurenemise ning palgatõusuga.

Tabel 8.3.1

	2014.a	2015.a	2016.a	2017.a	2018.a	2019.a
Tulumaksu laekumine (eurodes)	6 628 307	6 927 668	7 232 485	7 594 110	8 050 000	8 599 778
%		4,52%	4,40%	5,00%	6,00%	6,83%

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

- **Maamaksu** kavandatakse järgnevatel aastatel samas mahus.
- **Reklaamimaks** ei ole linnaeelarve jaoks oluline tuluallikas ja moodustab tuludest 0,5-1%.

Tulud kaupade ja teenuste müügist

Tulud, mis saadakse linna asutuste majandustegevusest, on järgmised:

- Lapsevanemate poolt makstav laste toidukulu ja kohatasu koolieelses lasteasutuses;
- Lapsevanemate poolt makstav tasu laste õppimise eest Vanalinna Kooli ja Kannuka Kooli inglise keele süvaõppeklassides;
- Lapsevanemate poolt makstav tasu laste õppimise eest Sillamäe Muusikakoolis;
- Ringitasud Sillamäe Kultuurikeskuses ja Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuses Ulei;
- Üüri- ja renditasu linnavara, sh linna asutuse ruumide kasutusse andmisest;
- Tasu Spordikompleksi Kalev teenuste eest;
- Lapsevanemate osalus laste ja noorte suvelaagrite organiseerimisel;
- Toimetuse "Sillamäeski Vestnik" majandustegevuse tulu;
- Teistelt valdadelt ja linnadelt laekuv tasu õppeasutuse tegevuskulude eest, kui teiste valdade ja linnade lapsed õpivad Sillamäel.

Alljärgnevate tululiikide osas prognoositakse 2015. ja 2016. aastal kasvu kuni 10%.

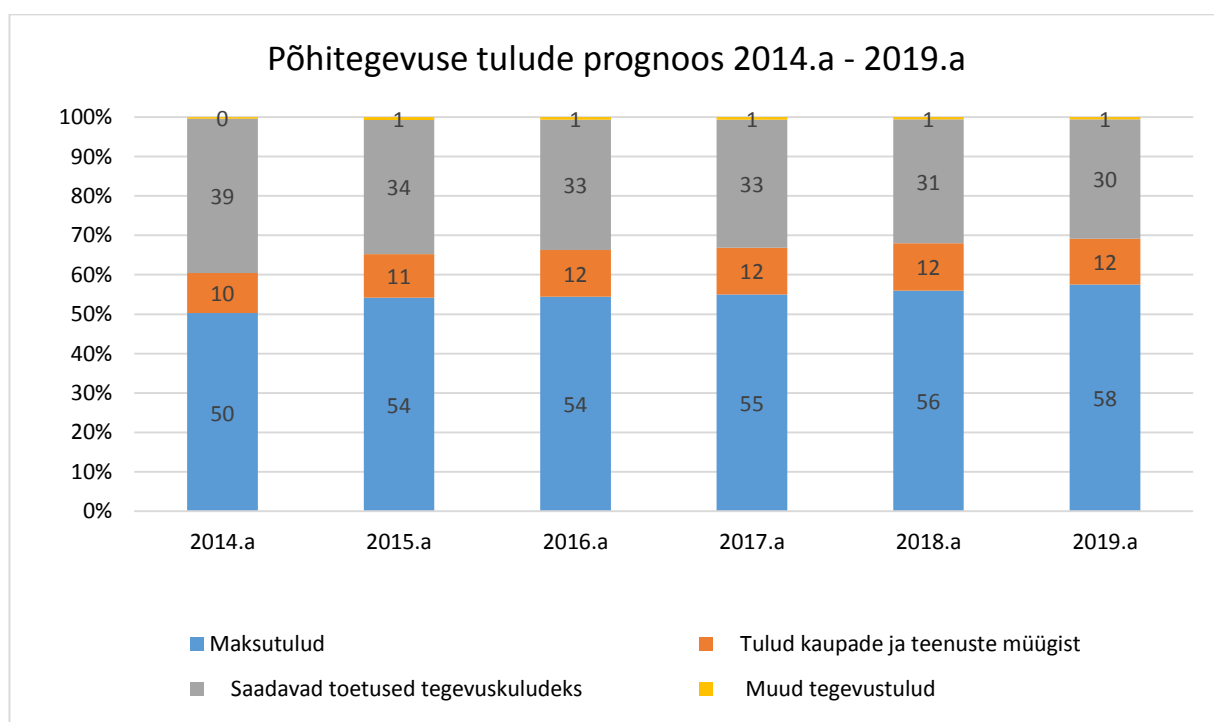
- Vastavalt Sillamäe Linnavalikogu 20. 12. 2007 määrusele nr 73 "Koolieelsete lasteasutuste kulude vanemate poolt kaetava osa määra kinnitamine" (et osa on määratud kui % palga alammäärast, siis seoses palga alammäära tõusuga tõuseb ka lapsevanemate poolt makstav summa),
- Kooskõlas Sillamäe Linnavalitsuse 13.12.2007 korraldusega nr 612-k suureneb lastevanemate tasu laste õppe eest Sillamäe Muusikakoolis (et tasu on määratud kui % palga alammäärast, siis seoses palga alammäära tõusuga tõuseb ka lapsevanemate poolt makstav summa),
- Vastavalt Sillamäe Linnavalitsuse 13.12.2007 korraldusele nr 611-k suureneb tasu laste õppimise eest Huvi- ja Noortekeskuse Ulei ringides ja õpperühmades (et osa on määratud kui % palga alammäärast, siis seoses palga alammäära tõusuga tõuseb ka lapsevanemate poolt makstav summa).

Saadavad toetused tegevuskuludeks

Riigi poolt eraldatavad rahalised vahendid on sihtotstarbelised ja suunatakse konkreetseteks kuludeks linnaeelarves:

- tasandusfond 2015. aastal on summas **1 530 291 eurot**. See tase on kavandatud säilitada ka järgmistel aastatel. Tasandusfond moodustab 12% linnaeelarve tuludest.
- 2015. aastal ei plaani riik eraldisi haridus- ja kultuuriasutuste investeeringuteks, välja arvatud Euroopa Liidu struktuuritoetuste vahenditest tehtavad projektid. Erandiks võib olla koolide investeeringuteks eraldatav summa.
- Riigi poolt hariduskuludeks eraldatavad vahendid on sihtotstarbelised ja need vahendid suunatakse kooliõpetajate palga, õpetajate täiendõppe, õpikute ostu ning 1.-12. klassi õpilaste toidukulude katteks. Hariduskulud võivad muutuda, arvestades õpilaste arvu vähenemist.
- Toimetulekutoetuse maksmiseks eraldatavad vahendid jäävad järgnevatel aastatel samale tasemele.
- Vahendid sotsiaaltoetuste ja –teenuste arendamise ja korraldamise kuludeks.
- Vahendid linna keskraamatukogus teavikute fondi.
- Põllumajandusministeeriumi toetus on kavandatud koolides piima ning puu- ja juurviljade ostuks.
- Linna asutustes töötab 8 inimest, kellel riigi poolt tasutakse õppelaenu tagastamiseks laenu põhiosa, selleks saab linn riigi poolt vahendeid.

Muud tegevustulud

Joonis 8.6. Põhitegevuse tulude prognoos 2014-2019

Tabel 8.4

SKP ja hindade prognoos (protsenti)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
SKP reaalkasv	2,1	2,0	2,8	3,4	3,2	3,0
SKP nominaalkasv	4,2	4,0	5,5	6,4	6,3	5,8
Tarbijahinnaindeks	-0,1	0,2	2,2	2,7	2,9	2,6

Allikas: Rahandusministeeriumi 2015. aasta kevadine majandusprognoos

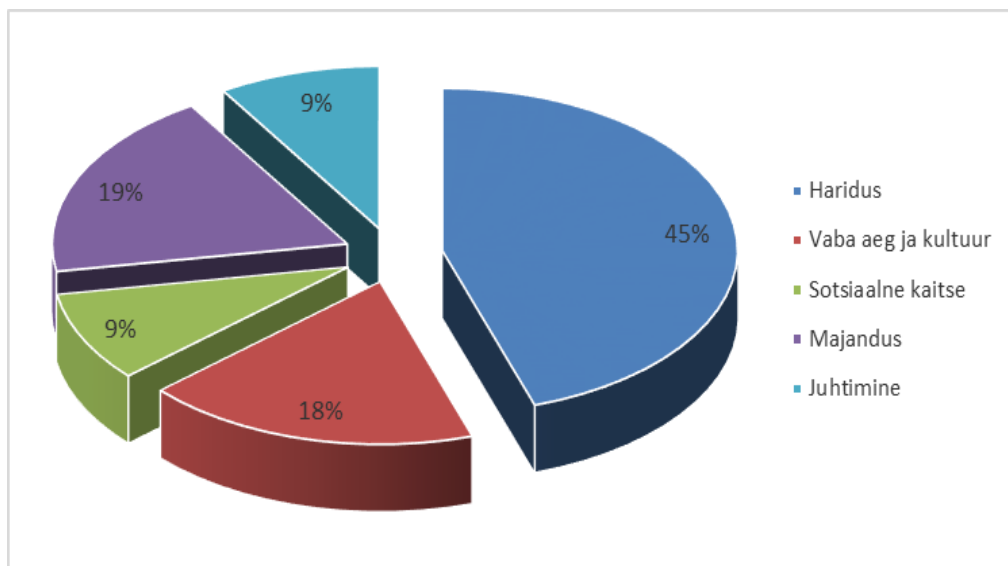
Tabel 8.5

KOV põhitegevuse kulud, €

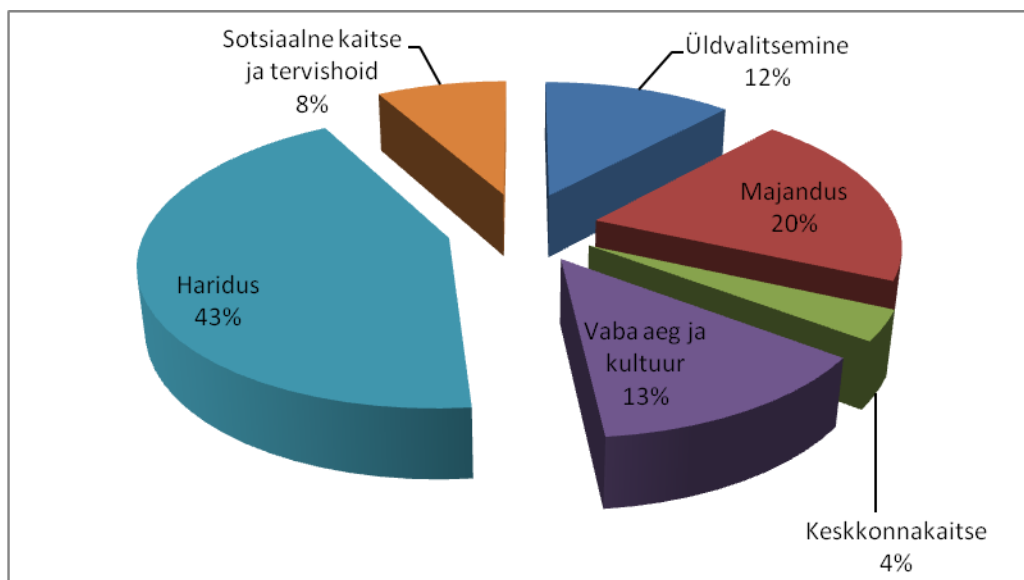
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
* Tööjõu- ja majandamiskulud	-8 233 219	-7 949 371	-8 183 371	-9 057 851	-9 984 436	-10 876 388
* Antud toetused	-883 348	-1 222 036	-1 215 162	-1 177 060	-1 214 650	-1 271 852
* Muud tegevuskulud	-361 043	-354 788	-406 149	-500 425	-551 297	-672 142
Kokku	-9 477 609	-9 526 194	-9 804 682	-10 735 335	-11 750 382	-12 820 382
Investeeringustegevus	-485 809	-720 551	-2 598 043	-1 989 444	-2 508 478	-1 008 809
* Põhivara soetus	-713 997	-792 030	-1 927 132	-1 972 601	-2 157 990	-1 803 691
* Põhivara müük	5 177	5 241	13 120	4 240	0	0
* Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	183 433	261 305	1 050 861	1 171 932	817 430	1 274 368
* Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-12 332	-192 605	-1 712 513	-1 151 843	-1 123 678	-417 280
* Finantstulud ja finantskulud	51 909	-2 462	-22 379	-41 251	-44 239	-62 888
<i>sh intressikulud</i>	-28 763	-18 592	-28 080	-48 237	-46 524	-64 530
Ülejääk / puudujääk	558 630	261 107	-1 395 496	-1 093 607	-2 249 460	-290 844

Allikas: Rahandusministeerium

Põhitegevuse kulud jaotuvad KOFS-i reeglite kohaselt tegevuskulude katteks linna poolt antavateks toetusteks ja muudeks linna tegevuskuludeks. Eelarvestrateegia perioodi jooksul planeeritakse mõõdukas tegevuskulude kasvu.

Joonis 8.7. Põhitegevuse kulude struktuur 2014. aastal. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.8. KOV põhitegevuse kulude ja investeerimistegevuse väljaminekute struktuur tegevusvaldkonniti 2014. aastal. Allikas: Rahandusministeerium

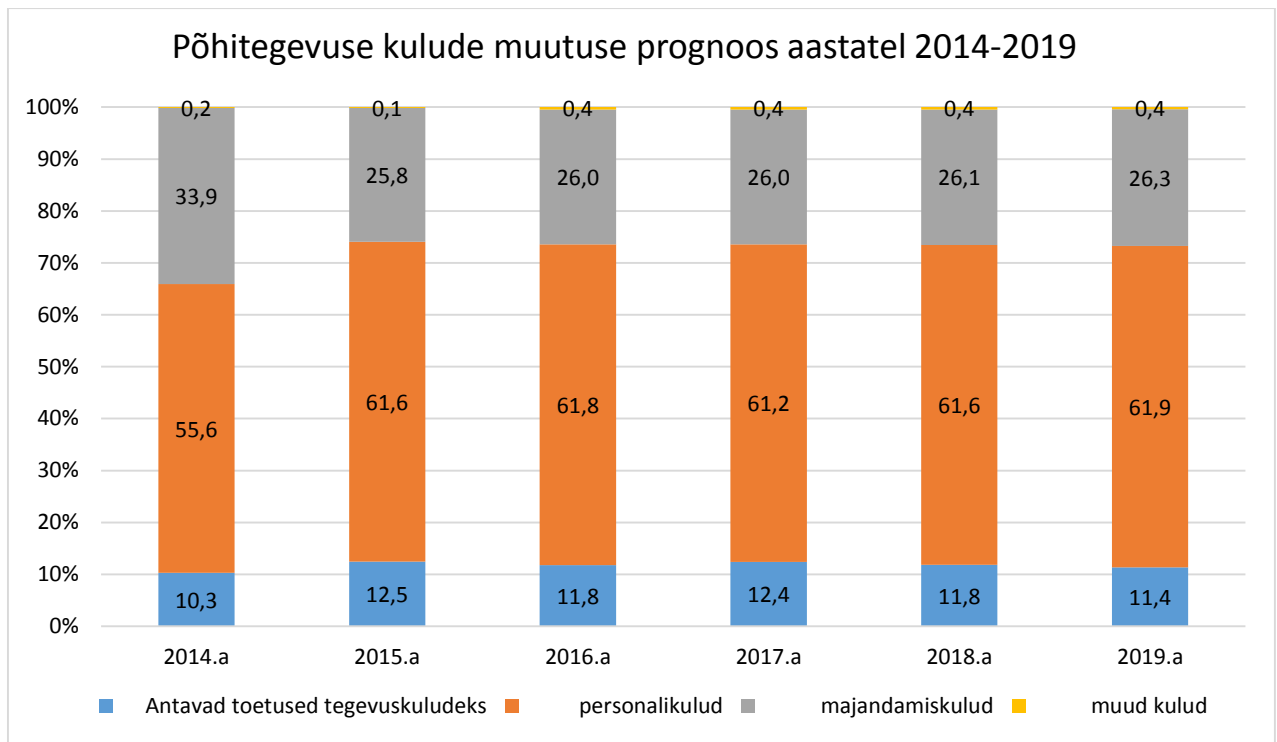
Haridus-, kultuuri- ja sotsiaalse kaitse osa linnaelarves oli 2014. aastal teiste KOVide keskmisest kõrgem. Samas on KOVide juhtimis- ja majanduskulude keskmine tase suurem kui Sillamäel.

Tabel 8.6

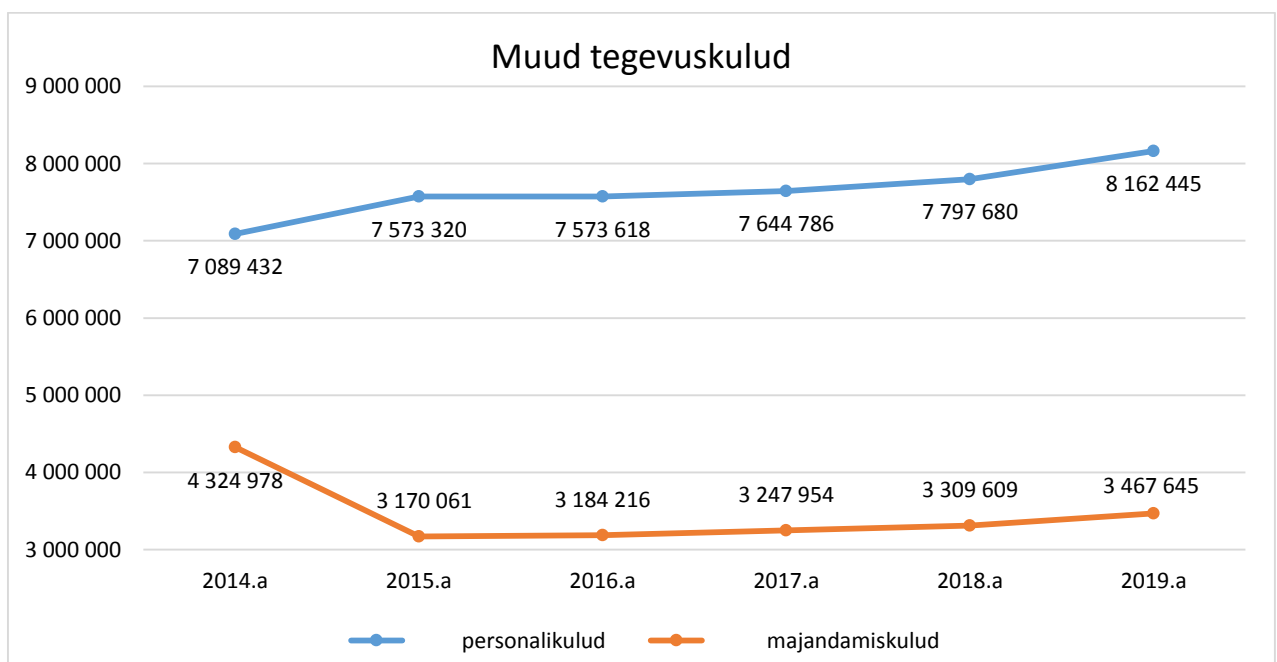
Põhitegevuse kulude jaotus 2014-2019

Sillamäe linn	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	12 748 835	12 293 381	12 261 518	12 496 740	12 662 289	13 185 090
<i>Antavad toetused tegevuskuludeks</i>	1 312 491	1 533 500	1 448 684	1 550 000	1 500 000	1 500 000
<i>Muud tegevuskulud</i>	11 436 344	10 759 881	10 812 834	10 946 740	11 162 289	11 685 090
sh personalikulud	7 089 432	7 573 320	7 573 618	7 644 786	7 797 680	8 162 445
sh majandamiskulud	4 324 978	3 170 061	3 184 216	3 246 954	3 309 609	3 467 645
sh muud kulud	21 934	16 500	55 000	55 000	55 000	55 000

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.9. Põhitegevuse kulude muutuse prognoos aastatel 2014-2019. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

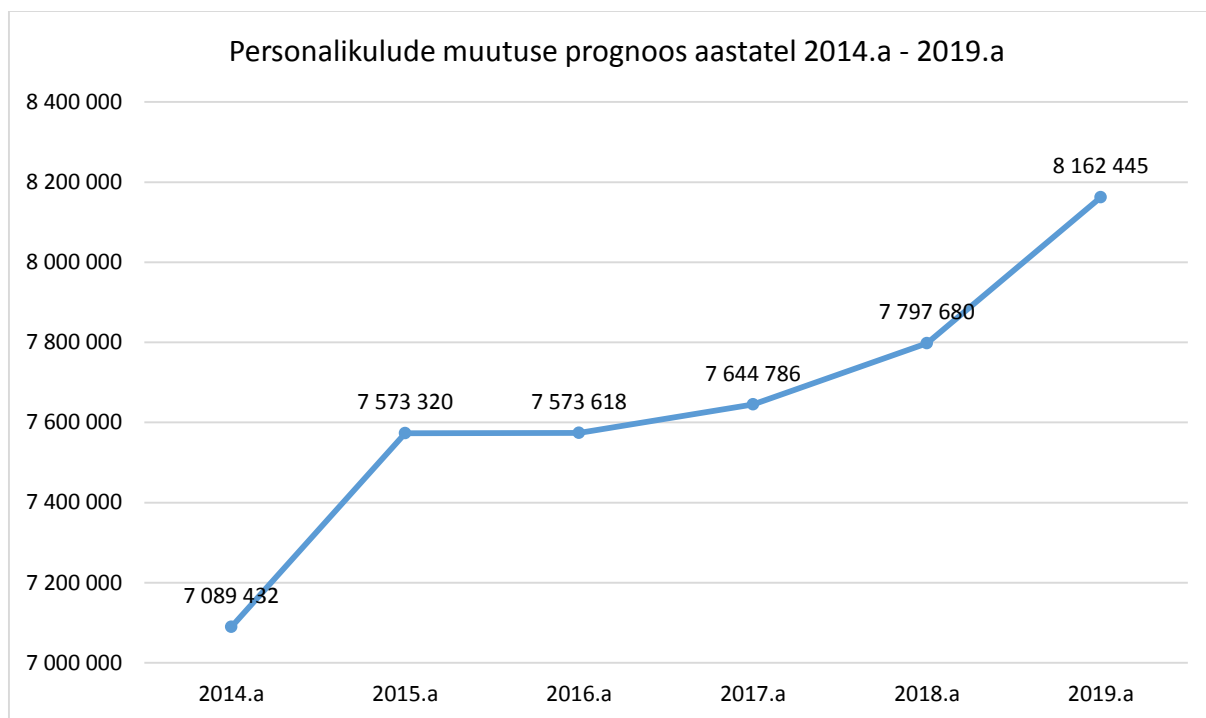
Joonis 8.10. Muude tegevuskulude, sh personali-, majandamis- ja muude kulude muutus 2014-2019. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Linnaeelarve kavandamiseks tegevusalade järgi on vajalik määrata peamised sisendid kõikide asutuste kohta, nendeks on iga asutuse personalikulu ja majanduskulu. Personalikulu on kuni 48% linnaeelarve kuludest. 2008. aastast 2013. aastani töötasusid ei tõstetud (va lasteaedada pedagoogid). Perioodil 2016-2019 pole samuti oodata linna asutuste palgafondi olulist suurendamist.

Tabel 8.7

Personalikulude prognoos 2014-2019						
	2014.a	2015.a	2016.a	2017.a	2018.a	2019.a
personalikulud	7 089 432	7 573 320	7 573 618	7 644 786	7 797 680	8 162 445
%		6,83%	0,00%	0,94%	2,00%	4,68%

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

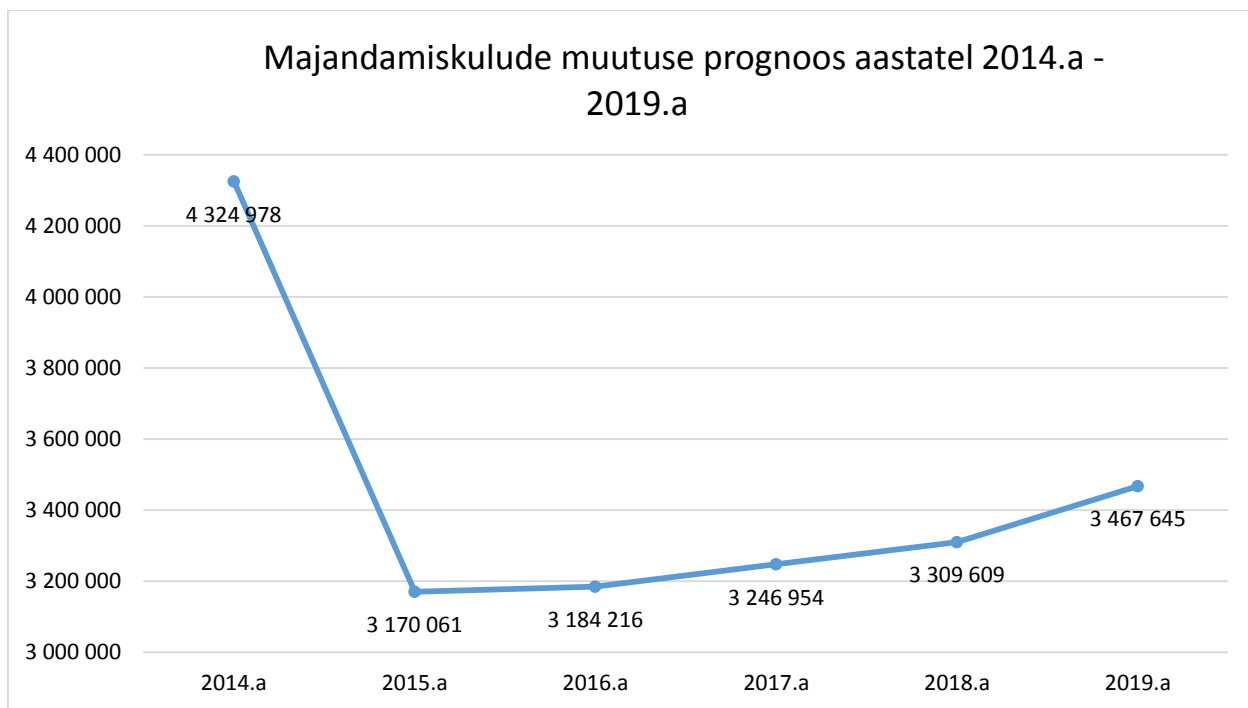
Joonis 8.11. Personalikulude prognoos 2014-2019. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

2016. aastast kavandatakse majanduskulude kasvu kõikides valdkondades vähemalt 2% igal aastal.

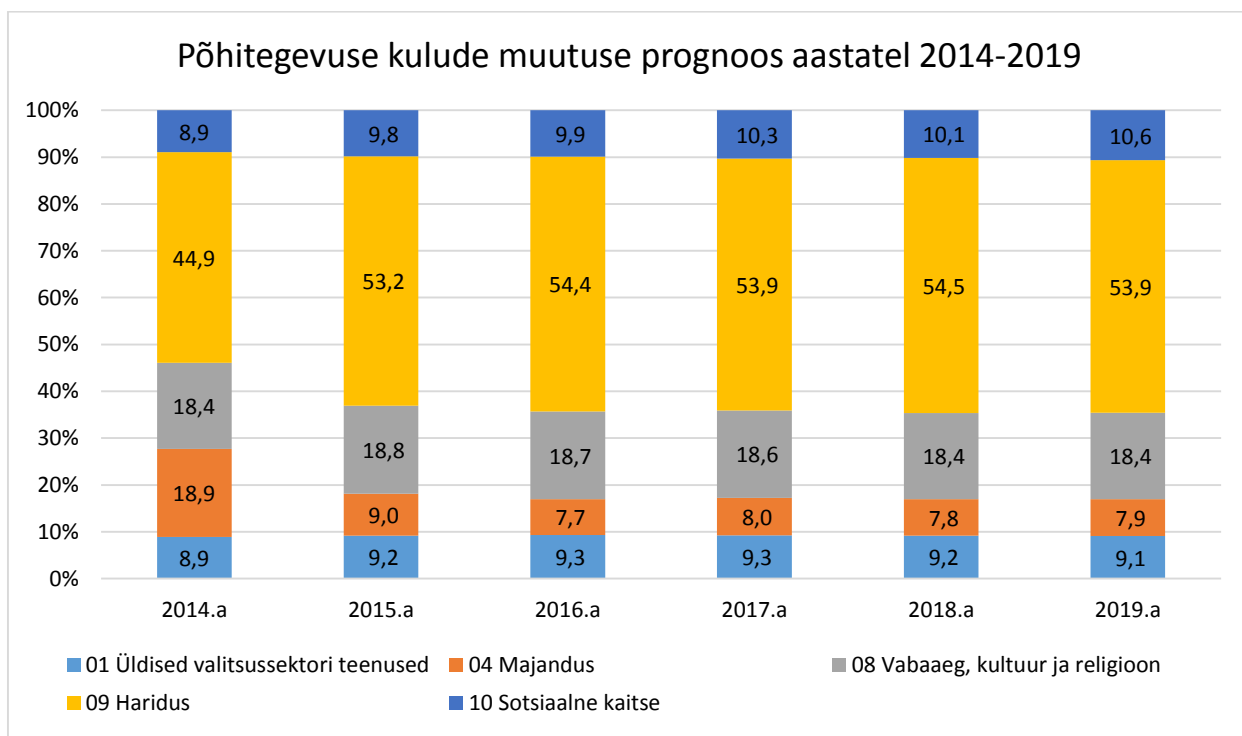
Tabel 8.8

Majandamiskulude prognoos 2014-2019						
	2014.a	2015.a	2016.a	2017.a	2018.a	2019.a
majandamiskulud	4 324 978	3 170 061	3 184 216	3 246 954	3 309 609	3 467 645
%		-26,70%	0,45%	1,97%	1,93%	4,78%

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.12. Majandamiskulude prognoos 2014-2019. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.13. Põhitegevuse kulud 2014-2019. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Põhitegevuse kulud on prognoositud arvestades järgmist:

1. Palga tõus vastavalt tarbijahinnaindeksi ja miinimumpalga tõusule, majanduskulude tõus vastavalt SKP konservatiivsele kasvule (arvestades kommunaalkulude suurenemist, teenuste ja ehitustööde maksumuse suurenemist).
2. Õppelaenu osas on kavandatud vähenemine, sest uutele laenuvõtjatele ei kustuta riik õppelaenu.
3. Jätkatakse omaavalitsuste liikmemaksude ja ühistegevuse kulude tasumist.

4. Korterühistute asutamise ja tegevusega seotud kulud on jäetud 2014. aasta tasemele.
5. Eraldised linnaeelarvetest finantseeritavatele mittetulundusühingutele on jäetud 2014. aasta tasemele.
6. Toimetulekutoetus on vähendatud 15% võrra (arvestades, et väljamaksete arv väheneb, kuid kommunaalkulud ja elatusmiinimum tõuseb).
7. Sotsiaalteenuste korraldamise toetus on suurendatud 17% võrra.
8. Puuetega laste hooldajatoetust on suurendatud 2% aastas.
9. Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse on suurendatud 14% võrra.
10. Toetust linna sotsiaalhoolekande üritusteks on jäetud 2014. aasta tasemele.
11. SA Sillamäe haigla toetus on jäetud 2014. aasta tasemele.

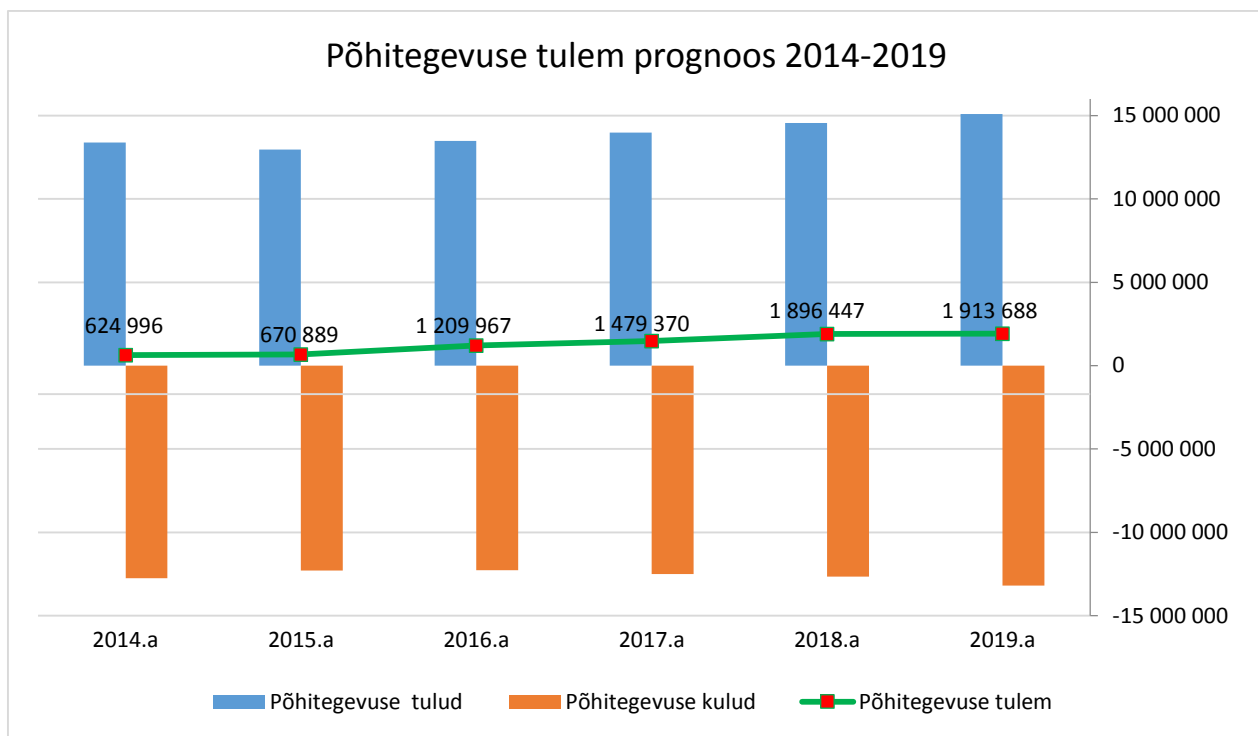
Põhitegevuse kulude arvelt (millele vastavalt võimalustele tuleb leida kaasrahastusi ja toetusi) tuleb leida võimalused järgmiste tegevuste elluviimiseks:

Tabel 8.9

Põhitegevuse ja investeeringustegevuse kulud valdkonniti	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	1 202 116	1 207 500	1 204 000	1 218 843	1 222 000	1 263 950
Põhitegevuse kulud	1 129 745	1 126 490	1 140 000	1 154 843	1 158 000	1 199 950
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	1 129 745	1 126 490	1 140 000	1 154 843	1 158 000	1 199 950
Investeeringustegevuse kulud	72 371	81 010	64 000	64 000	64 000	64 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	72 371	81 010	64 000	64 000	64 000	64 000
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
03 Avalik kord ja julgeolek	10 909	10 200	11 200	12 000	11 900	0
Põhitegevuse kulud	10 909	10 200	11 200	12 000	11 900	
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	10 909	10 200	11 200	12 000	11 900	14 000
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
04 Majandus	1 193 499	1 349 000	2 265 000	1 545 000	765 000	3 740 481
Põhitegevuse kulud	674 919	455 589	400 000	425 000	425 000	450 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	674 919	455 589	400 000	425 000	425 000	450 000
Investeeringustegevuse kulud	518 580	893 411	1 865 000	1 120 000	340 000	3 290 481
sh saadud toetuste arvelt	430 008	315 155	1 355 000	705 000	105 000	2 530 000

sh muude vahendite arvelt	88 572	578 256	510 000	415 000	235 000	760 481
05 Keskkonnakaitse	1 278 289	143 825	150 000	155 000	146 000	150 000
Põhitegevuse kulud	1 278 289	143 825	150 000	155 000	146 000	150 000
sh saadud toetuste arvelt	1 012 442					
sh muude vahendite arvelt	265 847	143 825	150 000	155 000	146 000	150 000
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	1 073 414	622 823	390 000	419 803	1 620 000	440 000
Põhitegevuse kulud	448 191	503 379	390 000	419 803	420 000	440 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	448 191	503 379	390 000	419 803	420 000	440 000
Investeeringustegevuse kulud	625 223	119 444	0	0	1 200 000	0
sh saadud toetuste arvelt					1 000 000	
sh muude vahendite arvelt	625 223	119 444			200 000	
07 Tervishoid	0	0	0	50 000	0	0
Põhitegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	50 000	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt				50 000		
08 Vaba aeg, kultuur ja religioon	2 432 221	2 419 070	2 442 518	2 323 023	2 325 800	4 477 173
Põhitegevuse kulud	2 342 129	2 309 879	2 292 518	2 323 023	2 325 800	2 430 050
sh saadud toetuste arvelt	22 318	23 220	23 220	23 220	24 000	25 000
sh muude vahendite arvelt	2 319 811	2 286 659	2 269 298	2 299 803	2 301 800	2 405 050
Investeeringustegevuse kulud	90 092	109 191	150 000	0	0	2 047 123
sh saadud toetuste arvelt	20 279	31 956	64 000			1 530 000
sh muude vahendite arvelt	69 813	77 235	86 000			517 123
09 Haridus	6 647 549	7 420 597	7 090 866	7 486 000	12 733 050	7 203 077
Põhitegevuse kulud	5 725 204	6 539 703	6 667 800	6 725 000	6 893 050	7 113 077
sh saadud toetuste arvelt	1 971 164	2 117 321	2 157 800	2 195 000	2 260 850	2 306 067
sh muude vahendite arvelt	3 754 040	4 422 382	4 510 000	4 530 000	4 632 200	4 807 010
Investeeringustegevuse kulud	922 345	880 894	423 066	761 000	5 840 000	90 000
sh saadud toetuste arvelt	466 236	594 866	122 000	454 000	5 072 000	72 000
sh muude vahendite arvelt	456 109	286 028	301 066	307 000	768 000	18 000
10 Sotsiaalne kaitse	1 139 449	1 204 316	1 210 000	1 307 071	1 312 539	1 402 013
Põhitegevuse kulud	1 139 449	1 204 316	1 210 000	1 282 071	1 282 539	1 402 013
sh saadud toetuste arvelt	417 475	349 827	350 000	419 605	420 000	450 000
sh muude vahendite arvelt	721 974	854 489	860 000	862 466	862 539	952 013
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	25 000	30 000	0
sh saadud toetuste arvelt				21 000	24 000	
sh muude vahendite arvelt				4 000	6 000	
KOKKU	14 977 446	14 377 331	14 763 584	14 516 740	20 136 289	18 676 694
Põhitegevuse kulud	12 748 835	12 293 381	12 261 518	12 496 740	12 662 289	13 185 090
sh saadud toetuste arvelt	3 423 399	2 490 368	2 531 020	2 637 825	2 704 850	2 781 067
sh muude vahendite arvelt	9 325 436	9 803 013	9 730 498	9 858 915	9 957 439	10 418 023
Investeeringustegevuse kulud	2 228 611	2 083 950	2 502 066	2 020 000	7 474 000	5 491 604
sh saadud toetuste arvelt	916 523	941 977	1 541 000	1 180 000	6 201 000	4 132 000
sh muude vahendite arvelt	1 312 088	1 141 973	961 066	840 000	1 273 000	1 359 604

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.14. Põhitegevuse tulem 2014-2019, eurot. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Põhitegevuse tulem leitakse põhitegevuse tulude kogusumma ja põhitegevuse kulude kogusumma vahena. Sellest on näha, et põhitegevuse tulemi väärtus on prognoosi perioodiks positiivne, mis võimaldab linnal panustada investeerimistegevusse omafinantseerimise võimekuse arvelt.

8.3. Investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega

Tabel 8.10

Olulisemad investeeringud varasematel perioodidel		
Projekti nimetus	Aasta	Linna osalus, eurot
Sillamäe kultuurikeskuse restaureerimise projekt	2002-2004	14 117,83
Sillamäe linna viidamajandus	2003-2004	14 439,24
Sillamäe lasteaedade Rukkilill, Jaaniussike, Päikseke ja Laste Hoolekande Asutuse Lootus renoveerimine	2005	67 023,31
Kalevi regionaalse spordikompleksi hoone jaoks energiakasutuse tõhustamise tõstmise ja küttekulude alandamise projekt	2005-2006	20 451,73
Sillamäe skatepargi rajamine	2005-2006	12 890,98
Sillamäe spordi- ja mänguväljakute rajamine	2006	11 504,1
Kino tuleb tagasi	2007-2008	22 321,65
Sillamäe lasteaia Helepunased Purjed ujula renoveerimine	2008	58 428,03
Sillamäe rannapargi parkla rajamine	2008	13 508,62
Sillamäe jäätmejaama projekteerimine	2008	11 402,86
Munitsipaal üürielamufondi renoveerimine (Kajaka 16)	2009	87 966,97
Sillamäe Linna Keskraamatukogu hoone fassaadi renoveerimine	2009	18 154,17
Kunstmurukattega jalgpalliväljaku ehitus	2009	237 240
Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei akende vahetamine	2010	21 202,1
Sillamäe Spordikompleksi Kalev hoone renoveerimine	2011	316 507,29
Sillamäe Lasteaia Jaaniussike hoone renoveerimine	2011	225 215,57
Sillamäe Kultuurikeskuse hoone renoveerimine	2010-2013	816 546
Sillamäe Vanalinnakooli aula renoveerimine	2012-2013	105 381,61
Sillamäe Avatud Noortekeskuse hoone fassaadi renoveerimine	2013	9 166
Sillamäe prügila sulgemine	2010-2014	112 493,5
Sillamäe Kannuka Kooli söökla ja köögiploki renoveerimine	2014	218 255,9
Sillamäel Lev Tolstoi tänava rekonstrueerimine	2014	1 057

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse arenguosakond

Allpool toodud investeeringud konkretiseerivad arengukavas püstitatud strateegilisi eesmärke ja arengukavas esitatud lahendamist vajavaid väljakutseid. Konkreetsete investeeringute nimekiri ja maht kinnitatakse igal aastal koos aastaeelarvega ja vastavalt käesoleva eelarvestrateegiaga. Toodud meetmete üldmaksumused on valdavalt hinnangulised ning nende elluviimise kulud vajavad täpsustamist.

Tabel 8.11

Planeeritavad linna suuremad ja tähtsamad investeeringuprojektid 2015-2019

Investeeringuprojektid	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Kannuka Kooli söökla renoveerimine (haridus 09)	97 084	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	97 084				
Elektriseadmete vahetamine Sillamäe Kannuka Koolis (haridus 09)	9 966	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	9 966				
Kannuka kool spordisaali korvpalliinventari soetamine haridus 09)	15 000				
sh toetuse arvelt	15 000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
Sillamäe Gümnaasiumi hoone ümberehitamine (haridus 09)	757 054	333 066	0	0	0
sh toetuse arvelt	643 496	50 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	113 558	283 066			
Sillamäe Gümnaasiumi territooriumi heakorrastus (staadion, korvpalliväljak)			233 000		
sh toetuse arvelt			32 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			201 000		

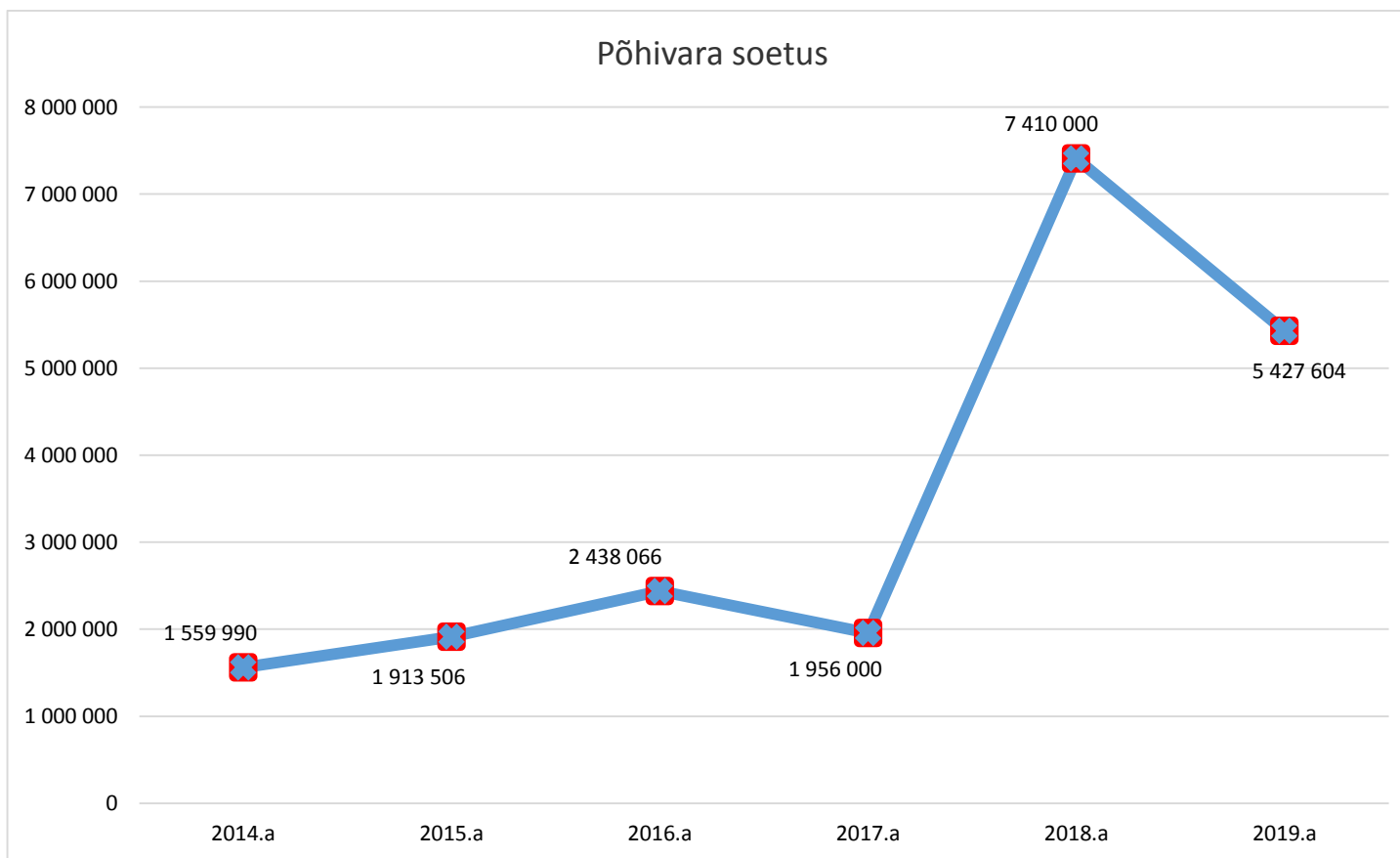
Vanalinna kooli spordisaali projekteerimine ja renoveerimine (haridus 09)	15 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	15 000				
Vanalinnakooli hoone renoveerimine ja ümbritseva territooriumi heakorrastamine				5 750 000	
sh toetuse arvelt				5 000 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				750 000	
Kannuka kooli Kool õppe- ja üldkasutatavates ruumides põrandate remont, õpperuumides uste renoveerimine (haridus 09)					
sh toetuse arvelt		90 000	90 000	90 000	90 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		72 000	72 000	72 000	72 000
Sillamäe Lasteaia Päikseke territooriumi teekatte renoveerimine (haridus 09)	24 000				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	24 000				
Sillamäe Lasteaia Päikseke varjualuste paigaldamine (haridus 09)	3 376				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	3 376				
Sillamäe Lasteaia Päikseke fassaadi ja küttesüsteemi rekonstrueerimine (haridus 09)			438 000		
sh toetuse arvelt			350 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			88 000		
Lasteaia Helepunased purjed sokli ja sillutisriba renoveerimine (haridus 09)	55 000				
sh toetuse arvelt	31 956				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	23 044				
Tškalovi 25 hoone sokli ja sillutisriba renoveerimine (vaba aeg ja kultuur 08)	65 244				

sh toetuse arvelt	31 956				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	33 288				
Tškalovi 25 hoone pööning (vaba aeg ja kultuur 08)		85 000			
sh toetuse arvelt		32 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		53 000			
Linna Keskraamatukogu lasteosakonna hoone põrandate remont (vaba aeg ja kultuur 08)	20 000				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	20 000				
Keskraamatukogu (Kalda 12) hoone rekonstrueerimine (vaba aeg ja kultuur 08)					217 123
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					217 123
Projekt "Tuleohutuse tagamine "Ulei" hoones" ettevalmistamine (vaba aeg ja kultuur 08)	2 742				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	2 742				
Ulei (vaba aeg ja kultuur 08)		65 000			
sh toetuse arvelt		32 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		33 000			
V.Majakovski 7 hoone kapitaaliremont (vaba aeg ja kultuur 08)					1 200 000
sh toetuse arvelt					1 000 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					200 000
Sillamäe Kultuurikeskuse tiibklaveri soetamine (vaba aeg ja kultuur 08)	5 165				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	5 165				
Tervisekeskus			50 000		
sh toetuse arvelt					

sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			50 000		
Teede remont (majandus 04)	331 865	330 000	305 000	325 000	355 000
sh toetuse arvelt	79 865	80 000	105 000	105 000	105 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	252 000	250 000	200 000	220 000	250 000
Lev Tolstoi tn ristmiku remont (I etapp) (majandus 04)	235 290		600 000		
sh toetuse arvelt	235 290		600 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
Sillamäe mereranna ala kergliiklustee ehitamine (majandus 04)	289 336				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	289 336				
Uue mänguväljaku ehitamine (majandus 04)	10 920				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	10 920				
Linna tänavatel ülekäiguradade valgustamine (elamu- ja kommunaalmajandus 06)	12 000				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	12 000				
Sillamäel V.Majakovski tn 11, Sõtke tn 5 ja Sõtke tn 11 elamute lammutustööd (majandus 04)	26 000				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	26 000				
Sillamäe Linnavalitsuse hoone kabinettide remont (üldised valitsussektori teenused 01)	14 500				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	14 500				
Linna digitaalse kaardi uuendamine (üldised valitsussektori teenused 01)	3 510				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	3 510				

Sillamäe spordikompleks "Kalev" ujula puhastusmehanismi soetamine (vaba aeg ja kultuur 08)	2 999				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	2 999				
Sillamäe spordikompleks "Kalev" tribüünide soetamine (vaba aeg ja kultuur 08)	9 288				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	9 288				
Sillamäe Muusikakoolile akordioni soetamine (vaba aeg ja kultuur 08)	3 753				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	3 753				
Sillamäe muuseumi maa-ala heakorrastamine (vaba aeg ja kultuur 08)					630 000
sh toetuse arvelt					530 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					100 000
Kajaka tn treppide rekonstrueerimine (majandus 04)			200 000		
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			200 000		
Mere pst rekonstrueerimine (majandus 04)		1 500 000			
sh toetuse arvelt		1 275 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		225 000			
Linnapargi maastiku-arhitektuurilise projekti koostamine ja dendroloogiliste uuringute tegemine (majandus 04)		20 000			
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		20 000			
Videovalve süsteemi väljaarendamise jätkamine (majandus 04)		15 000	15 000	15 000	

sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		15 000	15 000	15 000	
Merepromenaadi rajamine (majandus 04)					2 500 000
sh toetuse arvelt					2 125 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					375 000
Väikesadama projekteerimine ja ehitus (majandus 04)					435 481
sh toetuse arvelt					300 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					135 481
Linna välisvalgustuse rekonstrueerimine (elamu- ja kommunaalmajandus 06)				1 200 000	
sh toetuse arvelt				1 000 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				200 000	
Laste Hoolekande Asutus Lootus Hoone korpuse B teisel korrusel söökla, mänguruumi ja toa remont (sotsiaalne kaitse 10)			25 000		
sh toetuse arvelt			21 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			4 000		
Laste Hoolekande Asutus Lootus territooriumi piirdeaed (sotsiaalne kaitse 10)				30 000	
sh toetuse arvelt				24 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				6 000	
Eelpool nimetamata muud projektid kokku	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
KÕIK KOKKU	2 006 093	2 438 066	1 956 000	7 410 000	5 427 604
sh toetuse arvelt	1 037 563	1 541 000	1 180 000	6 201 000	4 132 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	968 530	897 066	776 000	1 209 000	1 295 604

Joonis 8.15. Põhivara soetus 2014-2019, eurot. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Investeeringustegevuse kulude hulka kuuluvad ka sihtfinantseerimise kulud. 2010. aastal alustas Sillamäe linn projekti "Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemi rekonstrueerimine" realiseerimist. Projekti toetati Ühtekuuluvusfondist, aga omafinantseeringu osa kaeti laenuvahenditega.

Tabel 8.12

Investeeringustegevus	2014 tegelik	2015 eelarve	2016 kava	2017 kava	2018 kava	2019 kava
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-), €	-605 349	-107 444				

Finantstulud investeeringustegevuseks kaetakse vahenditest, mis on kavandatud vabade vahendite deposiiti paigutamisest. Finantskulud investeeringustegevusest koosnevad summadest, mis linn tagastab laenulepingu alusel.

Tabel 8.13

Investeeringustegevus	2014 tegelik	2015 eelarve	2016 kava	2017 kava	2018 kava	2019 kava
Finantstulud (+), €	1 757	3 000	3 500	3 500	3 500	3 500
Finantskulud (-), €	-63 272	-63 000	-64 000	-64 000	-64 000	-64 000

Arvestatud on linna poolt investeeringustegevusse suunatud vahendeid (ilma toetuste, sihtfinantseerimiste ja laenuvahendite). Investeeringustegevuse eesmärk on tagada linnavara säilimine, korrashoid ja vastavus normatiividele, samuti võimalusel parendused. Seetõttu tuleb tagada investeeringustegevuse osakaal vähemalt praegusel tasemel. Investeeringustegevuses tuleb eelistada töös olevate projektide lõpetamist

Tabel 8.14

Olulisemad käimasolevad investeeringuprojektid, linna osalus nendes

Projekti nimetus	Sillamäe linna osalus aastate kaupa, eurot			
	2014	2015	2016	2017
Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine	607 727	109 020		
Sillamäe prügilä sulgemine	111 884			
Gümnaasiumi hoone ümberehitamine	203 526	113 558		
Sillamäe Kultuurikeskuse abihoone sokli ja sillutisriba renoveerimine		32 208		

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse arenguosakond

Ülejäänud investeeringutest tuleb eelistada linna arengukavas toodud investeeringuid, teisi investeeringuid, mis võimaldavad kulude kokkuhoidu, avaliku teenuse paremat kättesaadavust ja kvaliteeti ning ohutust, sh järelevalveorganite ettekirjutuste täitmist.

8.4. Eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus

2008. aastal Sillamäe linn ja tema tütarettevõtte AS Sillamäe-Veevõrk esitasid SA-le Keskkonnainvesteeringute Keskus taotluse projekti «Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine» realiseerimiseks. Taotlus sai toetuse. Projekti realiseerimise periood on aastatel 2009-2014. Ühtekuuluvusfondi (ÜF) toetus on 11 640 136 eurot, Sillamäe linna omafinantseerimise osa - 4 372 817 eurot. Projekti realiseerimise kogumaht on 16 012 953 eurot.

Sillamäe Linnavalikogu 23.03.2010.a otsusega nr 21 Sillamäe Linnavalitsusele oli antud luba SA-ga Keskkonnainvesteeringute Keskus laenulepingu sõlmimiseks. Laenulepingu tingimused: laenusumma 4 192 604 eurot, laenutähtaeg – 10 aastat pärast projekti realiseerimist, intressimäär - 1% + EURIBOR. 7. aprillil 2010. a Sillamäe linn sai Rahandusministeeriumilt laenuvõtmiseks loa.

27. augustil 2010. a SA-ga Keskkonnainvesteeringute Keskus oli allkirjastatud laenuleping summas 2 620 378 eurot projekti esimese etapi realiseerimiseks. Seega linnal tekkisid laenufinantskohustused 2023. a augustini. 2011-2013. a jooksul linn maksis vaid intresse kasutatud laenusummast, ning 2014. aastast (projekti lõpetamisest) lisandusid laenupõhiosa kustutamise seotud väljamaksed.

Pärast projekti kolmanda etapi riigihangete läbiviimist selgus, et tööde tegelik maksumus tuleb varem kavandatavast madalam. Seega seisuga 2014. a lõpp on projekti üldmaksumus 18 071,71 tuhat eurot. Projekt teostati Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist – 13 136,69 tuhat eurot ja kohaliku omavalitsuse vahendite arvel – 4 657,02 tuhat eurot. AS Sillamäe Veevõrk osa on 278 tuhat eurot ja ettevõtte vastutas projekti realiseerimise eest ja tagas käibemaksu ning projektiga seotud, kuid ÜF abi alla mittekuuluvate, kulude tasumise. Projekti tegevused lõpetati 2015.

Tabel 8.15

	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Finantseerimistegevus	453 447	8 469	-451 716	-701 179	-631 947	-560 584
Kohustuste võtmine (+)	596 175	386 496	225 000			
Kohustuste tasumine (-)	-142 728	-378 027	-676 716	-701 179	-631 947	-560 584
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-372 611	-837 593	-194 315	-53 309	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 085 217	185 669	53 577	28 964	0	0
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	5 101 413	5 109 882	4 658 166	3 956 987	3 325 040	2 764 456

8.5. Ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse määra arvutamiseks

Sillamäe linna konsolideerimisgruppi kuuluvad järgmised äriühingud, sihtasutused ja mittetulundusühingud: AS Meke Sillamäe, AS Sillamäe Veevärk, SA Sillamäe Haigla ja SA Vaivara Kalmistud.

Aktsiaseltsi MEKE Sillamäe põhitegevuseks on elumajade ja kõrvaliste organisatsioonide tehniliste süsteemide (s.h. avariiline) ja ehituskonstruksioonide teenindamine, linna- ja elumajasiseste territooriumide sanitaarpuhastus. Elanikele ja organisatsioonidele osutatud teenuste realiseerimisest saadud tulu oli 2014. aastal 1,35 miljonit eurot. Sellest: 63,4 % - eluruumide teenustasu; 2,6 % - tasu kommunaalteenuste osutamisest (soojus- ja elektrienergia, olmeprügi väljavedu, lift); 34,4 % - muud elanikele ja organisatsioonidele osutatud teenused, s.h. ruumide rent. 2014. aasta neto-realiseerimine suurenes 3,7 protsendi võrra. Ettevõtte 2014. aasta kahjum oli - 13 tuh eurot.

AS Sillamäe Veevärk tegeleb veevarustuse, heitvee ärajuhtimise ja puhastuse, maagaasi müügi ja jaotamise teenuste osutamisega Sillamäe linna elanikkonnale, ettevõtetele ja organisatsioonidele. Ettevõtte tegevusvaldkonda kuulub linna sauna teenuste osutamine ning erinevate tööde teostamine lepingute ja tellimuste alusel.

2014. aastal AS Sillamäe Veevärk müügitulud moodustasid 1 442 tuh eurot. Neist veevarustuse, heitvee ärajuhtimise ja puhastuse teenuste müük - 66,8%; maagaasi müük ja jaotamine - 22,5%; muu tegevus - 10,7%. Võrreldes 2013. aastaga müügitulud langesid 5,3%. Tulude vähenemine toimus müüdud ja jaotatud maagaasi koguste ning erinevate ettevõtte poolt teostatavate tellimistööde mahtude vähenemise tõttu. Samal ajal suurenesid muud tulud (kohaliku omavalitsuselt saadud sihtfinantseerimise arvelt) ning kasvasid tulud heitvee ärajuhtimise ja puhastuse teenuste müügi ja ettevõtte gaasiteenistuse teostatavate tööde arvelt.

2014. aastal vähenesid AS Sillamäe Veevärk kulud ostetud kaupadele, toorainetele, materjalidele ja teenustele 1,4%. Nimetatud kulude vähenemine on peamiselt seotud teistelt ettevõtetelt ostetud teenuste mahtude langemisega. Samal ajal tõusid kulud ettevõtte poolt ostetava elektri- ja soojusenergia ning keskkonnakaitse maksude summa. Tunduvalt suurenesid kulud, mis on seotud projekti „Sillamäe linna veevarustuse- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine“ sihtfinantseerimise tulemusel soetatud põhivara amortisatsiooniga.

2014. aastal kasum ettevõtte tegevusest oli 4,2 tuh eurot. 2013. aastal töötas AS Sillamäe Veevärk kasumiga summas 9,4 tuh eurot.

SA Sillamäe Haigla lülitab endasse polikliiniku, mis asub aadressil Kajaka tn 9 ja statsionaari koos abihoonetega aadressil Tervise 2. Haigla eesmärgiks on oma vara kasutamise ja haldamise läbi osutada meditsiinilist abi ja tervishoiuteenuseid, rehabilitatsiooniteenuseid, inimeste tervise kaitse ja tugevdamine, haiguste, vigastuste, mürgituste ennetamine, nende diagnostika ja ravi. Oma eesmärgi saavutamiseks haigla osutab statsionaarset ja ambulatoorset abi ja sellega seotud teisi tervishoiuteenuseid. 2014. aastal müüdi elanikele meditsiinilisi teenuseid summas 282 tuh eurot, sotsiaalabialaseid teenuseid summas 623 tuh eurot, millest 203,4 tuh eurot oli saadud lepingu alusel Eesti Haigekassast.

SA Vaivara Kalmistud on Sillamäe linna olulise mõju all olev üksus. 2008. aasta veebruaris moodustati sihtasutus Vaivara Kalmistud. Sihtasutuse asukoht on Vaivara vald, Eesti Vabariik. Sihtasutuse eesmärgiks

on: Vaivara valla haldusterritooriumil asuvate kalmistute haldamine, elanikkonnale matusteenuste osutamine, kalmistute maa-ala aastaringne korrashoid ja kalmistute elektroonilise arhiivi loomine ja pidamine, arvestades iga kalmistu omapära, võimalusi ja eesmärgi. SA-sse Vaivara Kalmistud võrdsete osadega (33,3%) kuuluvad Vaivara vald, Narva linn ja Sillamäe linn.

Tabel 8.16

Sillamäe linna konsolideerimisgrupi näitajad (1)

nr	Üksuse nimetus	Sillamäe LV osaluse määr (%)	Töötajate keskmine arv majandusaastal (taandatuna täistööajale)	Töötasude kogusumma majandusaastal (tuhandetes eurodes)
1.	AS MEKE Sillamäe	100	78,0	605
2.	AS Sillamäe Veevärk	100	55,52	520
3.	SA Sillamäe Haigla	100	52,18	387

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Tabel 8.17

Sillamäe linna konsolideerimisgrupi näitajad, € (2)

	Aktiva (31.12.2014)	Netovara (31.12.2014)	Müügitulu (2014)	Puhaskasum (2014)
AS Meke Sillamäe	1 070 737	296 136	1 358 544	- 13 294
AS Sillamäe Veevärk	18 786 256	17 823 965	1 096 314	1 787 023
SA Sillamäe Haigla	649 708	541 917	970 740	92 893

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Tabel 8.18

KOV konsolideerimisgrupi põhitegevuse kulud, €

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
* Tööjõu- ja majandamiskulud	-10 950 293	-10 500 420	-10 835 628	-11 808 490	-12 913 305	-13 957 597
* Antud toetused	-796 479	-1 024 109	-1 144 095	-1 116 049	-1 121 497	-1 138 941
* Muud tegevuskulud	-541 955	-568 090	-619 600	-689 488	-761 737	-865 628
Kokku	-12 288 727	-12 092 618	-12 599 322	-13 614 028	-14 796 539	-15 962 166
Investeeringustegevus	-510 080	-1 096 347	-2 310 520	-2 320 135	-2 363 767	-1 431 328
* Põhivara soetus	-856 820	-1 873 051	-7 936 169	-6 521 583	-6 002 208	-4 506 486
* Põhivara müük	6 641	5 855	38 120	4 241	0	3 583
* Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	282 569	774 005	5 609 452	4 238 059	3 715 341	3 132 210
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	0	0	0	0	-32 000	0
* Finantstulud ja finantskulud	57 530	-3 155	-21 922	-40 852	-44 900	-61 316
<i>sh intressikulud</i>	-31 784	-20 275	-28 835	-48 356	-46 863	-65 590
Ülejääk / puudujääk	593 892	69 367	-918 786	-1 257 773	-1 969 500	-498 119

Allikas: Rahandusministeerium

Tabel 8.19

KOV konsolideerimisgrupi netovõlakoormus (% , €)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	0,0%	0,0%	0,0%	5,5%	18,9%	20,8%
Netovõlakoormus	0	0	0	811 672	2 877 686	3 520 986
* Võlakohustused	849 087	568 456	1 859 480	2 907 562	5 068 517	5 298 802
<i>sh laenukohustused</i>	849 087	496 285	1 470 731	2 620 378	4 416 652	5 104 099
<i>sh muud kohustused</i>	0	72 171	388 749	287 184	651 865	194 703
* Likviidne vara	2 020 793	1 692 712	1 963 336	2 095 890	2 190 831	1 777 816
<i>sh raha ja pangakontod</i>	2 020 793	1 692 712	1 963 336	2 095 890	2 190 831	1 777 816

Allikas: Rahandusministeerium

8.6. Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulem eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav põhitegevuse tulem

Tabel 8.20

Sillamäe linna põhitegevuse tulemi prognoos

Sillamäe linn	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	13 373 831	12 964 270	13 471 485	13 976 110	14 558 736	15 098 778
Maksutulud	6 721 501	7 020 168	7 328 485	7 691 110	8 149 544	8 688 778
sh tulumaks	6 628 307	6 927 668	7 232 485	7 594 110	8 050 000	8 599 778
sh maamaks	87 453	87 500	88 000	88 000	89 544	88 000
sh muud maksutulud	5 741	5 000	8 000	9 000	10 000	1 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 363 657	1 436 460	1 600 000	1 650 000	1 750 000	1 750 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	5 237 404	4 414 242	4 458 000	4 550 000	4 574 192	4 575 000
sh tasandusfond (lg 1)	1 518 340	1 530 291	1 550 000	1 550 000	1 574 192	1 575 000
sh toetusfond (lg 2)	2 455 670	2 662 141	2 708 000	2 800 000	2 800 000	2 800 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	1 263 394	221 810	200 000	200 000	200 000	200 000
Muud tegevustulud	51 270	93 400	85 000	85 000	85 000	85 000
Põhitegevuse kulud kokku	12 748 835	12 293 381	12 261 518	12 496 740	12 662 289	13 185 090
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 312 491	1 533 500	1 448 684	1 550 000	1 500 000	1 500 000
Muud tegevuskulud	11 436 344	10 759 881	10 812 834	10 946 740	11 162 289	11 685 090
sh personalikulud	7 089 432	7 573 320	7 573 618	7 644 786	7 797 680	8 162 445
sh majandamiskulud	4 324 978	3 170 061	3 184 216	3 246 954	3 309 609	3 467 645
sh muud kulud	21 934	16 500	55 000	55 000	55 000	55 000
Põhitegevuse tulem	624 996	670 889	1 209 967	1 479 370	1 896 447	1 913 688

Tabel 8.21

SA Sillamäe Haigla põhitegevuse tulemi prognoos

Sõltuv üksus 1 Sillamäe Haigla SA	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	986 357	833 609	834 449	825 309	828 401	829 515
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	14 699	17 336	22 003	22 231	22 353	24 320
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed</i>						
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt						
Põhitegevuse kulud kokku (+)	897 055	826 147	811 648	817 563	821 563	825 557
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega						
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega	10 041	10 514	10 514	10 514	10 514	10 514
<i>sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)</i>	2 703	3 007	3 076	2 937	0	0
Põhitegevustulem	89 302	7 462	22 801	7 746	6 838	3 958

Tabel 8.22

AS Sillamäe Veevõrk põhitegevuse tulemi prognoos

Sõltuv üksus 2 AS Sillamäe Veevõrk	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	1 441 915	1 500 000	1 501 000	1 510 560	1 510 560	1 510 560
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	59 007	61 000	60 000	60 000	60 000	6 000
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed</i>						
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt	22 570	23 043	23 043	23 043	23 043	23 043
Põhitegevuse kulud kokku (+)	1 440 585	1 498 900	1 500 860	1 505 860	1 509 087	1 510 000
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	393	500	500	500	500	500
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega	6 346	6 346	6 346	6 346	6 346	6 346
Põhitegevustulem	1 330	1 100	140	4 700	1 473	560

Tabel 8.23

AS MEKE põhitegevuse tulemi prognoos

Sõltuv üksus 3 AS MEKE Sillamäe	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	1 432 197	1 584 203	1 736 148	1 920 246	2 111 754	2 322 411
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	140 388	190 000	189 001	195 420	189 531	189 531
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	454	5 551	5 551	5 551	5 551	5 551
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt	8 433	8 433	8 433	8 433	8 433	8 433
Põhitegevuse kulud kokku (+)	1 431 281	1 574 409	1 731 850	1 905 035	2 099 921	2 305 092
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	476	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega	14 616	14 616	14 616	14 616	14 616	14 616
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)	7 227	4 555	4 471	4 500	4 500	4 500
Põhitegevustulem	916	9 794	4 298	15 211	11 833	17 319

Tabel 8.24

Sõltuvate üksuste konsolideeritud põhitegevuse tulemi prognoos

Sõltuvad üksused KOKKU (konsolideeritud)	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	3 829 466	3 886 336	4 040 121	4 224 639	4 419 239	4 631 010
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	214 094	268 336	271 004	277 651	271 884	219 851
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	454	5 551	5 551	5 551	5 551	5 551
Põhitegevuse kulud kokku (+)	3 737 918	3 867 980	4 012 882	4 196 982	4 399 095	4 609 173
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	869	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)	9 930	7 562	7 547	7 437	4 500	4 500
Põhitegevustulem	91 548	18 356	27 239	27 657	20 144	21 837

8.7. Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse tegelik netovõlakoormus eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoormus

Eelarvestrateegias tuleb planeerida põhitegevuse tuleml (mis peab olema 0 või suurem) ja netovõlakoormus.

Tabel 8.25

Sillamäe linna arvestusüksuse eelarvestrateegia koondtabel

Arvestusüksus: Sillamäe linn	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	16 988 334	16 580 570	17 238 902	17 921 398	18 704 391	19 508 237
Põhitegevuse kulud kokku	16 271 790	15 891 325	16 001 696	16 414 371	16 787 800	17 572 712
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	9 476	2 011	1 996	1 886	-1 051	-1 051
Põhitegevustuleml	716 544	689 245	1 237 206	1 507 027	1 916 591	1 935 525
Investeeringistegevus kokku	-1 815 152	-1 667 701	-993 116	-846 580	-1 277 607	-1 368 694
Eelarve tuleml	-1 098 608	-978 456	244 090	660 447	638 984	566 831
Finantseerimistegevus	687 042	24 469	-482 716	-732 179	-662 947	-591 584
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-411 565	-953 987	-238 626	-71 732	-23 963	-24 753
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	0	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 777 805	823 818	585 192	513 460	489 497	464 744
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	5 335 413	5 359 882	4 877 166	4 144 987	3 482 040	2 890 456
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	3 557 608	4 536 064	4 291 974	3 631 527	2 992 543	2 425 712
Netovõlakoormus (%)	20,9%	27,4%	24,9%	20,3%	16,0%	12,4%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	10 193 000	9 948 342	10 343 341	10 752 839	11 493 240	11 704 942
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%	61,4%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	6 635 392	5 412 278	6 051 367	7 121 312	8 500 697	9 279 230

Tabel 8.26

Sillamäe linna netovõlakoormus (% , €)

Sillamäe linn	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	5 101 413	5 109 882	4 658 166	3 956 987	3 325 040	2 764 456
sh kohustused, mis ei kajastu finantseerimistegevuses						
Netovõlakoormus (eurodes)	4 016 196	4 862 258	4 604 857	3 956 987	3 325 040	2 764 456
Netovõlakoormus (%)	30,0%	37,5%	34,2%	28,3%	22,8%	18,3%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	8 024 299	7 778 562	8 082 891	8 876 220	11 378 682	11 482 128
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)				63,5%	78,2%	76,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)				4 919 233	8 053 642	8 717 672

Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimise projektid tulenevad laenukohustused ulatuvad 2023 aastani.

Tabel 8.27

Sillamäe Haigla SA netovõlakoormus (% , €)

Sõltuv üksus 1 Sillamäe Haigla SA	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga		0	0	0	0	0
sh sildfinantseering (arvestusüksuse väline)						
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)						
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis						
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Tabel 8.28

AS Sillamäe Veevärk netovõlakoormus (% , €)

Sõltuv üksus 2 AS Sillamäe Veevärk	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	178 000	250 000	219 000	188 000	157 000	126 000
sh sildfinantseering (arvestusüksuse väline)						
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)						
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis						
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Tabel 8.29

AS MEKE netovõlakoormus (% , €)

Sõltuv üksus 3 AS MEKE Sillamäe	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	56 000	0	0	0	0	0
sh sildfinantseering (arvestusüksuse väline)						
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)						
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis						
Netovõlakoormus (eurodes)	47 671	0	0	0	293	91
Netovõlakoormus (%)	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

8.8. Muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon

8.8.1. Sillamäe linna poolt Rahandusministeeriumile esitatavad eelarvestrateegia vormid

Tabel 8.30

Sillamäe linna eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad majandusnäitajad

Sillamäe linn	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	13 373 831	12 964 270	13 471 485	13 976 110	14 558 736	15 098 778
Maksutulud	6 721 501	7 020 168	7 328 485	7 691 110	8 149 544	8 688 778
sh tulumaks	6 628 307	6 927 668	7 232 485	7 594 110	8 050 000	8 599 778
sh maamaks	87 453	87 500	88 000	88 000	89 544	88 000
sh muud maksutulud	5 741	5 000	8 000	9 000	10 000	1 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 363 657	1 436 460	1 600 000	1 650 000	1 750 000	1 750 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	5 237 404	4 414 242	4 458 000	4 550 000	4 574 192	4 575 000
sh tasandusfond (lg 1)	1 518 340	1 530 291	1 550 000	1 550 000	1 574 192	1 575 000
sh toetusfond (lg 2)	2 455 670	2 662 141	2 708 000	2 800 000	2 800 000	2 800 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	1 263 394	221 810	200 000	200 000	200 000	200 000
Muud tegevustulud	51 270	93 400	85 000	85 000	85 000	85 000
Põhitegevuse kulud kokku	12 748 835	12 293 381	12 261 518	12 496 740	12 662 289	13 185 090
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 312 491	1 533 500	1 448 684	1 550 000	1 500 000	1 500 000
Muud tegevuskulud	11 436 344	10 759 881	10 812 834	10 946 740	11 162 289	11 685 090
sh personalikulud	7 089 432	7 573 320	7 573 618	7 644 786	7 797 680	8 162 445
sh majandamiskulud	4 324 978	3 170 061	3 184 216	3 246 954	3 309 609	3 467 645
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed</i>						
sh muud kulud	21 934	16 500	55 000	55 000	55 000	55 000
Põhitegevuse tulem	624 996	670 889	1 209 967	1 479 370	1 896 447	1 913 688
Investeeringustegevus kokku	-1 451 055	-1 516 951	-952 566	-831 500	-1 264 500	-1 353 104
Põhivara müük (+)	0	2 000	5 000	5 000	5 000	3 000
Põhivara soetus (-)	-1 559 990	-1 913 506	-2 438 066	-1 956 000	-7 410 000	-5 427 604
<i>sh projektide omaosalus</i>		-968 530	-897 066	-776 000	-1 209 000	-1 295 604
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	775 119	561 999	1 541 000	1 180 000	6 201 000	4 132 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-605 349	-107 444				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	681	0				

Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	0				
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	1 757	3 000	3 500	3 500	3 500	3 500
Finantskulud (-)	-63 272	-63 000	-64 000	-64 000	-64 000	-64 000
Eelarve tulem	-826 059	-846 062	257 401	647 870	631 947	560 584
Finantseerimistegevus	453 447	8 469	-451 716	-701 179	-631 947	-560 584
Kohustuste võtmine (+)	596 175	386 496	225 000			
Kohustuste tasumine (-)	-142 728	-378 027	-676 716	-701 179	-631 947	-560 584
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-372 611	-837 593	-194 315	-53 309	0	0
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	0	0				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 085 217	247 624	53 309	0	0	0
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	5 101 413	5 109 882	4 658 166	3 956 987	3 325 040	2 764 456
sh kohustused, mis ei kajastu finantseerimistegevuses						
Netovõlakoormus (eurodes)	4 016 196	4 862 258	4 604 857	3 956 987	3 325 040	2 764 456
Netovõlakoormus (%)	30,0%	37,5%	34,2%	28,3%	22,8%	18,3%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	8 024 299	7 778 562	8 082 891	8 876 220	11 378 682	11 482 128
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)				63,5%	78,2%	76,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)				4 919 233	8 053 642	8 717 672
E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0

Põhitegevuse tulude muutus	-	-3%	4%	4%	4%	4%
Põhitegevuse kulude muutus	-	-4%	0%	2%	1%	4%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,05	1,05	1,10	1,12	1,15	1,15

Tabel 8.31

Investeeringuprojektid	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Kannuka Kooli söökla renoveerimine (haridus 09)	97 084	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	97 084				
Elektriseadmete vahetamine Sillamäe Kannuka Koolis (haridus 09)	9 966	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	9 966				
Kannuka kool spordisaali korvpalliinventari soetamine haridus 09)	15 000				
sh toetuse arvelt	15 000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
Sillamäe Gümnaasiumi hoone ümberehitamine (haridus 09)	757 054	333 066	0	0	0
sh toetuse arvelt	643 496	50 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	113 558	283 066			
Sillamäe Gümnaasiumi territooriumi heakorrastus (staadion, korvpalliväljak)			233 000		
sh toetuse arvelt			32 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			201 000		
Vanalinna kooli spordisaali projekteerimine ja renoveerimine (haridus 09)	15 000	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	15 000				
Vanalinnakooli hoone renoveerimine ja ümbritseva territooriumi heakorrastamine				5 750 000	
sh toetuse arvelt				5 000 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				750 000	

Kannuka kooli Kool õppe- ja üldkasutatavates ruumides põrandate remont, õpperuumides uste renoveerimine (haridus 09)					
sh toetuse arvelt		90 000	90 000	90 000	90 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		72 000	72 000	72 000	72 000
Sillamäe Lasteaia Päikseke territooriumi teekatte renoveerimine (haridus 09)	24 000				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	24 000				
Sillamäe Lasteaia Päikseke varjualuste paigaldamine (haridus 09)	3 376				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	3 376				
Sillamäe Lasteaia Päikseke fassaadi ja küttesüsteemi rekonstrueerimine (haridus 09)			438 000		
sh toetuse arvelt			350 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			88 000		
Lasteaia Helepunased purjed sokli ja sillutisriba renoveerimine (haridus 09)	55 000				
sh toetuse arvelt	31 956				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	23 044				
Tškalovi 25 hoone sokli ja sillutisriba renoveerimine (vaba aeg ja kultuur 08)	65 244				
sh toetuse arvelt	31 956				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	33 288				
Tškalovi 25 hoone pööning (vaba aeg ja kultuur 08)		85 000			
sh toetuse arvelt		32 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		53 000			
Linna Keskraamatukogu lasteosakonna hoone põrandate remont (vaba aeg ja kultuur 08)	20 000				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	20 000				

Keskraamatukogu (Kalda 12) hoone rekonstrueerimine (vaba aeg ja kultuur 08)					217 123
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					217 123
Projekt "Tuleohutuse tagamine "Ulei" hoones" ettevalmistamine (vaba aeg ja kultuur 08)	2 742				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	2 742				
Ulei (vaba aeg ja kultuur 08)		65 000			
sh toetuse arvelt		32 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		33 000			
V.Majakovski 7 hoone kapitaaliremont (vaba aeg ja kultuur 08)					1 200 000
sh toetuse arvelt					1 000 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					200 000
Sillamäe Kultuurikeskuse tiibklaveri soetamine (vaba aeg ja kultuur 08)	5 165				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	5 165				
Tervisekeskus			50 000		
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			50 000		
Teede remont (majandus 04)	331 865	330 000	305 000	325 000	355 000
sh toetuse arvelt	79 865	80 000	105 000	105 000	105 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	252 000	250 000	200 000	220 000	250 000
Lev Tolstoi tn ristmiku remont (I etapp) (majandus 04)	235 290		600 000		
sh toetuse arvelt	235 290		600 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
Sillamäe mereranna ala kergliiklustee ehitamine (majandus 04)	289 336				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	289 336				

Uue mänguväljaku ehitamine (majandus 04)	10 920				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	10 920				
Linna tänavatel ülekäiguradade valgustamine (elamu- ja kommunaalmajandus 06)	12 000				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	12 000				
Sillamäel V.Majakovski tn 11, Sõtke tn 5 ja Sõtke tn 11 elamute lammutustööd (majandus 04)	26 000				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	26 000				
Sillamäe Linnavalitsuse hoone kabinettide remont (üldised valitsussektori teenused 01)	14 500				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	14 500				
Linna digitaalse kaardi uuendamine (üldised valitsussektori teenused 01)	3 510				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	3 510				
Sillamäe spordikompleks "Kalev" ujula puhastusmehhanismi soetamine (vaba aeg ja kultuur 08)	2 999				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	2 999				
Sillamäe spordikompleks "Kalev" tribüünide soetamine (vaba aeg ja kultuur 08)	9 288				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	9 288				
Sillamäe Muusikakoolile akordioni soetamine (vaba aeg ja kultuur 08)	3 753				
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	3 753				
Sillamäe muuseumi maa-ala heakorrastamine (vaba aeg ja kultuur 08)					630 000

sh toetuse arvelt					530 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					100 000
Kajaka tn treppide rekonstrueerimine (majandus 04)			200 000		
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			200 000		
Mere pst rekonstrueerimine (majandus 04)		1 500 000			
sh toetuse arvelt		1 275 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		225 000			
Linnapargi maastiku-arhitektuurilise projekti koostamine ja dendroloogiliste uuringute tegemine (majandus 04)		20 000			
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		20 000			
Videovalve süsteemi väljaarendamise jätkamine (majandus 04)		15 000	15 000	15 000	
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		15 000	15 000	15 000	
Merepromenaadi rajamine (majandus 04)					2 500 000
sh toetuse arvelt					2 125 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					375 000
Väikesadama projekteerimine ja ehitus (majandus 04)					435 481
sh toetuse arvelt					300 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					135 481
Linna välisvalgustuse rekonstrueerimine (elamu- ja konnaalmajandus 06)				1 200 000	
sh toetuse arvelt				1 000 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				200 000	
Laste Hoolekande Asutus Lootus Hoone korpuse B teisel korrusel söökla, mänguruumi ja toa remont (sotsiaalne kaitse 10)			25 000		
sh toetuse arvelt			21 000		

sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			4 000		
Laste Hoolekande Asutus Lootus territooriumi piirdead (sotsiaalne kaitse 10)				30 000	
sh toetuse arvelt				24 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				6 000	
Eelpool nimetamata muud projektid kokku	0	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					
KÕIK KOKKU	2 006 093	2 438 066	1 956 000	7 410 000	5 427 604
sh toetuse arvelt	1 037 563	1 541 000	1 180 000	6 201 000	4 132 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	968 530	897 066	776 000	1 209 000	1 295 604

Tabel 8.32

Sillamäe linna eelarvestrateegia valdkonniti

Põhitegevuse ja investeerimistegevuse kulud valdkonniti	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	1 202 116	1 207 500	1 204 000	1 218 843	1 222 000	1 263 950
Põhitegevuse kulud	1 129 745	1 126 490	1 140 000	1 154 843	1 158 000	1 199 950
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	1 129 745	1 126 490	1 140 000	1 154 843	1 158 000	1 199 950
Investeerimistegevuse kulud	72 371	81 010	64 000	64 000	64 000	64 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	72 371	81 010	64 000	64 000	64 000	64 000
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
Investeerimistegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
03 Avalik kord ja julgeolek	10 909	10 200	11 200	12 000	11 900	0
Põhitegevuse kulud	10 909	10 200	11 200	12 000	11 900	
sh saadud toetuste arvelt						

sh muude vahendite arvelt	10 909	10 200	11 200	12 000	11 900	14 000
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
04 Majandus	1 193 499	1 349 000	2 265 000	1 545 000	765 000	3 740 481
Põhitegevuse kulud	674 919	455 589	400 000	425 000	425 000	450 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	674 919	455 589	400 000	425 000	425 000	450 000
Investeeringustegevuse kulud	518 580	893 411	1 865 000	1 120 000	340 000	3 290 481
sh saadud toetuste arvelt	430 008	315 155	1 355 000	705 000	105 000	2 530 000
sh muude vahendite arvelt	88 572	578 256	510 000	415 000	235 000	760 481
05 Keskkonnakaitse	1 278 289	143 825	150 000	155 000	146 000	150 000
Põhitegevuse kulud	1 278 289	143 825	150 000	155 000	146 000	150 000
sh saadud toetuste arvelt	1 012 442					
sh muude vahendite arvelt	265 847	143 825	150 000	155 000	146 000	150 000
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	1 073 414	622 823	390 000	419 803	1 620 000	440 000
Põhitegevuse kulud	448 191	503 379	390 000	419 803	420 000	440 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	448 191	503 379	390 000	419 803	420 000	440 000
Investeeringustegevuse kulud	625 223	119 444	0	0	1 200 000	0
sh saadud toetuste arvelt					1 000 000	
sh muude vahendite arvelt	625 223	119 444			200 000	
07 Tervishoid	0	0	0	50 000	0	0
Põhitegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	50 000	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt				50 000		
08 Vaba aeg, kultuur ja religioon	2 432 221	2 419 070	2 442 518	2 323 023	2 325 800	4 477 173
Põhitegevuse kulud	2 342 129	2 309 879	2 292 518	2 323 023	2 325 800	2 430 050

sh saadud toetuste arvelt	22 318	23 220	23 220	23 220	24 000	25 000
sh muude vahendite arvelt	2 319 811	2 286 659	2 269 298	2 299 803	2 301 800	2 405 050
Investeeringustegevuse kulud	90 092	109 191	150 000	0	0	2 047 123
sh saadud toetuste arvelt	20 279	31 956	64 000			1 530 000
sh muude vahendite arvelt	69 813	77 235	86 000			517 123
09 Haridus	6 647 549	7 420 597	7 090 866	7 486 000	12 733 050	7 203 077
Põhitegevuse kulud	5 725 204	6 539 703	6 667 800	6 725 000	6 893 050	7 113 077
sh saadud toetuste arvelt	1 971 164	2 117 321	2 157 800	2 195 000	2 260 850	2 306 067
sh muude vahendite arvelt	3 754 040	4 422 382	4 510 000	4 530 000	4 632 200	4 807 010
Investeeringustegevuse kulud	922 345	880 894	423 066	761 000	5 840 000	90 000
sh saadud toetuste arvelt	466 236	594 866	122 000	454 000	5 072 000	72 000
sh muude vahendite arvelt	456 109	286 028	301 066	307 000	768 000	18 000
10 Sotsiaalne kaitse	1 139 449	1 204 316	1 210 000	1 307 071	1 312 539	1 402 013
Põhitegevuse kulud	1 139 449	1 204 316	1 210 000	1 282 071	1 282 539	1 402 013
sh saadud toetuste arvelt	417 475	349 827	350 000	419 605	420 000	450 000
sh muude vahendite arvelt	721 974	854 489	860 000	862 466	862 539	952 013
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	25 000	30 000	0
sh saadud toetuste arvelt				21 000	24 000	
sh muude vahendite arvelt				4 000	6 000	
KOKKU	14 977 446	14 377 331	14 763 584	14 516 740	20 136 289	18 676 694
Põhitegevuse kulud	12 748 835	12 293 381	12 261 518	12 496 740	12 662 289	13 185 090
sh saadud toetuste arvelt	3 423 399	2 490 368	2 531 020	2 637 825	2 704 850	2 781 067
sh muude vahendite arvelt	9 325 436	9 803 013	9 730 498	9 858 915	9 957 439	10 418 023
Investeeringustegevuse kulud	2 228 611	2 083 950	2 502 066	2 020 000	7 474 000	5 491 604
sh saadud toetuste arvelt	916 523	941 977	1 541 000	1 180 000	6 201 000	4 132 000
sh muude vahendite arvelt	1 312 088	1 141 973	961 066	840 000	1 273 000	1 359 604

Tabel 8.33

Muude vahendite arvelt tehtud väljaminekud

Põhitegevuse ja investeeringustegevuse kulud valdkonniti	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	1 202 116	1 207 500	1 204 000	1 218 843	1 222 000	1 263 950
Põhitegevuse kulud	1 129 745	1 126 490	1 140 000	1 154 843	1 158 000	1 199 950

sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	1 129 745	1 126 490	1 140 000	1 154 843	1 158 000	1 199 950
Investeeringustegevuse kulud	72 371	81 010	64 000	64 000	64 000	64 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	72 371	81 010	64 000	64 000	64 000	64 000
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
03 Avalik kord ja julgeolek	10 909	10 200	11 200	12 000	11 900	0
Põhitegevuse kulud	10 909	10 200	11 200	12 000	11 900	
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	10 909	10 200	11 200	12 000	11 900	14 000
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
04 Majandus	1 193 499	1 349 000	2 265 000	1 545 000	765 000	3 740 481
Põhitegevuse kulud	674 919	455 589	400 000	425 000	425 000	450 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	674 919	455 589	400 000	425 000	425 000	450 000
Investeeringustegevuse kulud	518 580	893 411	1 865 000	1 120 000	340 000	3 290 481
sh saadud toetuste arvelt	430 008	315 155	1 355 000	705 000	105 000	2 530 000
sh muude vahendite arvelt	88 572	578 256	510 000	415 000	235 000	760 481
05 Keskkonnakaitse	1 278 289	143 825	150 000	155 000	146 000	150 000
Põhitegevuse kulud	1 278 289	143 825	150 000	155 000	146 000	150 000
sh saadud toetuste arvelt	1 012 442					
sh muude vahendite arvelt	265 847	143 825	150 000	155 000	146 000	150 000
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	1 073 414	622 823	390 000	419 803	1 620 000	440 000

Põhitegevuse kulud	448 191	503 379	390 000	419 803	420 000	440 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	448 191	503 379	390 000	419 803	420 000	440 000
Investeeringustegevuse kulud	625 223	119 444	0	0	1 200 000	0
sh saadud toetuste arvelt					1 000 000	
sh muude vahendite arvelt	625 223	119 444			200 000	
07 Tervishoid	0	0	0	50 000	0	0
Põhitegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	50 000	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt				50 000		
08 Vaba aeg, kultuur ja religioon	2 432 221	2 419 070	2 442 518	2 323 023	2 325 800	4 477 173
Põhitegevuse kulud	2 342 129	2 309 879	2 292 518	2 323 023	2 325 800	2 430 050
sh saadud toetuste arvelt	22 318	23 220	23 220	23 220	24 000	25 000
sh muude vahendite arvelt	2 319 811	2 286 659	2 269 298	2 299 803	2 301 800	2 405 050
Investeeringustegevuse kulud	90 092	109 191	150 000	0	0	2 047 123
sh saadud toetuste arvelt	20 279	31 956	64 000			1 530 000
sh muude vahendite arvelt	69 813	77 235	86 000			517 123
09 Haridus	6 647 549	7 420 597	7 090 866	7 486 000	12 733 050	7 203 077
Põhitegevuse kulud	5 725 204	6 539 703	6 667 800	6 725 000	6 893 050	7 113 077
sh saadud toetuste arvelt	1 971 164	2 117 321	2 157 800	2 195 000	2 260 850	2 306 067
sh muude vahendite arvelt	3 754 040	4 422 382	4 510 000	4 530 000	4 632 200	4 807 010
Investeeringustegevuse kulud	922 345	880 894	423 066	761 000	5 840 000	90 000
sh saadud toetuste arvelt	466 236	594 866	122 000	454 000	5 072 000	72 000
sh muude vahendite arvelt	456 109	286 028	301 066	307 000	768 000	18 000
10 Sotsiaalne kaitse	1 139 449	1 204 316	1 210 000	1 307 071	1 312 539	1 402 013
Põhitegevuse kulud	1 139 449	1 204 316	1 210 000	1 282 071	1 282 539	1 402 013
sh saadud toetuste arvelt	417 475	349 827	350 000	419 605	420 000	450 000
sh muude vahendite arvelt	721 974	854 489	860 000	862 466	862 539	952 013
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	25 000	30 000	0
sh saadud toetuste arvelt				21 000	24 000	
sh muude vahendite arvelt				4 000	6 000	

KOKKU	14 977 446	14 377 331	14 763 584	14 516 740	20 136 289	18 676 694
Põhitegevuse kulud	12 748 835	12 293 381	12 261 518	12 496 740	12 662 289	13 185 090
sh saadud toetuste arvelt	3 423 399	2 490 368	2 531 020	2 637 825	2 704 850	2 781 067
sh muude vahendite arvelt	9 325 436	9 803 013	9 730 498	9 858 915	9 957 439	10 418 023
Investeermistegevuse kulud	2 228 611	2 083 950	2 502 066	2 020 000	7 474 000	5 491 604
sh saadud toetuste arvelt	916 523	941 977	1 541 000	1 180 000	6 201 000	4 132 000
sh muude vahendite arvelt	1 312 088	1 141 973	961 066	840 000	1 273 000	1 359 604

Tabel 8.34

Sõltuva üksuse eelarvestrateegia (Sillamäe Haigla SA)

Sõltuv üksus 1 Sillamäe Haigla SA	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	986 357	833 609	834 449	825 309	828 401	829 515
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	14 699	17 336	22 003	22 231	22 353	24 320
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed</i>						
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt						
Põhitegevuse kulud kokku (+)	897 055	826 147	811 648	817 563	821 563	825 557
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega						
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega	10 041	10 514	10 514	10 514	10 514	10 514
<i>sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)</i>	2 703	3 007	3 076	2 937	0	0
Põhitegevustulem	89 302	7 462	22 801	7 746	6 838	3 958
Investeermistegevus kokku (+/-)	-2 315	-15 650	-10 550	-4 580	200	0
Eelarve tulem	86 987	-8 188	12 251	3 166	7 038	3 958
Finantseerimistegevus (-/+)	-195					
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	87 386	-14 824	8 281	3 166	7 038	3 958
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)						
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	307 370	292 546	300 827	303 993	311 031	314 989
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga		0	0	0	0	0
sh sildfinantseering (arvestusüksuse väline)						
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)						
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis						

Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Tabel 8.35

Sõltuva üksuse eelarvestrateegia (Sillamäe Veevärk AS)

Sõltuv üksus 2 AS Sillamäe Veevärk	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	1 441 915	1 500 000	1 501 000	1 510 560	1 510 560	1 510 560
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	59 007	61 000	60 000	60 000	60 000	6 000
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed						
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt	22 570	23 043	23 043	23 043	23 043	23 043
Põhitegevuse kulud kokku (+)	1 440 585	1 498 900	1 500 860	1 505 860	1 509 087	1 510 000
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	393	500	500	500	500	500
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega	6 346	6 346	6 346	6 346	6 346	6 346
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)						
Põhitegevustulem	1 330	1 100	140	4 700	1 473	560
Investeermistegevus kokku (+/-)	-297 423	-135 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Eelarve tulem	-296 093	-133 900	-9 860	-5 300	-8 527	-9 440
Finantseerimistegevus (-/+)	178 000	72 000	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-123 823	-96 570	-51 560	-22 000	-28 000	-28 913
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)						
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	376 889	280 319	228 759	206 759	178 759	149 846
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	178 000	250 000	219 000	188 000	157 000	126 000
sh sildfinantseering (arvestusüksuse väline)						
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)						
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis						
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Tabel 8.36

Sõltuva üksuse eelarvestrateegia (AS MEKE Sillamäe)

Sõltuv üksus 3 AS MEKE Sillamäe	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	1 432 197	1 584 203	1 736 148	1 920 246	2 111 754	2 322 411
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	140 388	190 000	189 001	195 420	189 531	189 531
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	454	5 551	5 551	5 551	5 551	5 551
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt	8 433	8 433	8 433	8 433	8 433	8 433
Põhitegevuse kulud kokku (+)	1 431 281	1 574 409	1 731 850	1 905 035	2 099 921	2 305 092
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	476	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega	14 616	14 616	14 616	14 616	14 616	14 616
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)	7 227	4 555	4 471	4 500	4 500	4 500
Põhitegevustulem	916	9 794	4 298	15 211	11 833	17 319
Investeermistegevus kokku (+/-)	-64 359	-100	-20 000	-500	-3 307	-5 590
Eelarve tulem	-63 443	9 694	-15 702	14 711	8 526	11 729
Finantseerimistegevus (-/+)	55 790	-56 000				
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-2 517	-5 000	-1 032	411	-3 001	202
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)						
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	8 329	3 329	2 297	2 708	-293	-91
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	56 000	0	0	0	0	0
sh sildfinantseering (arvestusüksuse väline)						
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)						
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis						
Netovõlakoormus (eurodes)	47 671	0	0	0	293	91
Netovõlakoormus (%)	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Tabel 8.37

Sillamäe linna sõltuvate üksuste eelarvestrateegia koondtabel

Sõltuvad üksused KOKKU (konsolideeritud)	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	3 829 466	3 886 336	4 040 121	4 224 639	4 419 239	4 631 010
sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt	214 094	268 336	271 004	277 651	271 884	219 851
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	454	5 551	5 551	5 551	5 551	5 551
Põhitegevuse kulud kokku (+)	3 737 918	3 867 980	4 012 882	4 196 982	4 399 095	4 609 173
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	869	1 700	1 700	1 700	1 700	1 700
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksed (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)	9 930	7 562	7 547	7 437	4 500	4 500
Põhitegevustulem	91 548	18 356	27 239	27 657	20 144	21 837
Investeermistgevus kokku (+/-)	-364 097	-150 750	-40 550	-15 080	-13 107	-15 590
Eelarve tulem	-272 549	-132 394	-13 311	12 577	7 037	6 247
Finantseerimistgevus (-/+)	233 595	16 000	-31 000	-31 000	-31 000	-31 000
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-38 954	-116 394	-44 311	-18 423	-23 963	-24 753
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	0	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	692 588	576 194	531 883	513 460	489 497	464 744
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	234 000	250 000	219 000	188 000	157 000	126 000
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)	0	0	0	0	0	0
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

8.8.2. Sillamäe linna investeerimisvajadused

Tabel 8.38

Objekti nimi ja tegevuste kirjeldus	Vajalikkuse põhjendus (ja püsikulude muutus)	Eeldatav maksumus, eurot	Aasta	2015	2016	2017	2018	2019
Lasteaed Rukkilill (Vladimir Majakovski 8)			Investeeringu summa, €					
Laste mööbli väljavahetus (kapid, toolid, lauad)		10 000		x	x	x	x	x
Liiklusväljaku renoveerimine		3000						
Katuse remont		2000						
Köögi- ja muusikasaali ventilatsioonisüsteemi renoveerimine		20000						
Mänguväljaku inventar (ohtlike eemaldamine ja uue soetus)		20 000		x	x	x	x	x
Mänguvahendite all turvaala paigaldus		x						
Kuivatuskapide väljavahetus sõimerühmades		4 000				x		
Lasteaed Jaaniussike (Juri Gagarini 7a)			Investeeringu summa, €					
Lasteaia piirdeaia uuendamine		32 400,00				*		
Koridori remont, põranda vahetamine vastavalt maja plaanile - plokk B		16 800,00			*			
Remont WC 10 rühmades (ühe rühma remonditasu 15000 €)		150 000,00				*		
Mänguväljakutel mänguvahendite uuendamine		5000			*			
Rühmadesse radiaatorite kaitserestide paigutamine				*	*			
Sõimerühmade remont (2 rühma)		30000			*			
Tervishoiutöötaja kabinetide remont		10 000			*			
Vaipade väljavahetamine rühmaruumides		3 000		*				
Ujula ruumide remont		5 000		*				

Lasteaed Pääkseke (Juri Gagarini 25)			Investeeringu					
			summa, €					
Lasteaia varjualuste renoveerimise jätkamine III etapp	ettekirjutus	27 000			27 000			
Küttesüsteemi renoveerimine	energiaaudit	9 267					9 267	
turvapiirded tuletõrjeredelitel ja välistreppidel keldrisse NB!	ettekirjutus	5 000				5 000		
telliskivist sissepääsud keldrisse	ettekirjutus	5 846				5 846		
fasaadi remont								
hoone tagapoolsed treppide remont	ettekirjutus	24 120			24 120			
Lasteaia teekatte remont (teedeehituse ja teederemonditööd)	ettekirjutus	72 576		25 000	25 000	25 000		
Elektripaigalduse renoveerimine keldris		7 398		7 398				
mänguväljaku inventar uue soetus)		30 000		7 500	7 500	7 500	7 500	
Lasteaed Pääsupesa (Valeri Tškalovi 23)			Investeeringu					
			summa, €					
Rühmaruumide valgustuse vahetamine		5 120				x		
Korralikud, kaasaegsed WC-d		22 000			x			
Juurviljakeldri remont		6 400				x		
Territooriumi piirdeaia uuendamine		2 600					x	
Varikatuste renoveerimine		3 200						
Katuse soojustamine	energiaaudit	33 600				x		
Fassaadi seinte soojustamine +projekt	energiaaudit	78 000			x			
Sokli soojustamine +projekt	energiaaudit	14 400			x			
Soojussõlm, küte	energiaaudit	24 000					x	
Kahe rühma soojustagasustega ventilatsioon	energiaaudit							
Päikesekatted	ettekirjutus	4 500						
Mänguväljaku inventar	ettekirjutus	4 000				x		
Linoleumi vahetamine kõikides rühmades		16 000		10 714				
Väikeehitus (kuuri ehitus) laoruumide jaoks.		25 315			x			
Köögi ventilatsiooni rekonstrueerimine		3480						
Lasteaed Helepunased Purjed (Geoloogia 18)			Investeeringu					
			summa, €					

Ventilatsiooni remont	ettekirjutus	7 000		x				
Rühmade (4) tualettruumid	ettekirjutus	20 000			x			
Lepatriinude rühma remont	ettekirjutus	13 000		x				
Fuajee ja koridori remont	ettekirjutus	20 000			x			
Välistrepid	eksperthinnang	40 000		x				
Mänguväljakul murust kate	eksperthinnang	9 910		x				
Piirdeaed	eksperthinnang	19 262		x				
Kõnniteeplaat lasteaiahoone ümber	eksperthinnang	60 000			x			
Parkla lasteaia juurde				x				
Fassaadi remont ning katuse (soojustus) + projekt								
Eesti Põhikool (Valeri Tškalovi 23)			Investeeringu					
Valgustusposti eemaldamine			summa, €		x			
Kooli territooriumil parkla laiendamine						x		
Spordisaali päikese kaitsevari ja aknakaitsevõrk		5 150			x			
Kannuka kool (Geoloogia 13)			Investeeringu					
Võimlas valgustite renoveerimine	kulum	10 000,00	summa, €		x			
Õppe- ja üldkasutusruumides põrandate remont	kulum	255 646,59				x	x	
Õpperuumides uste renoveerimine	kulum	19 173,49				x	x	
Vundament, sokkel +projekt	energiaaudit	11 888			x			
Välisseinad +projekt	energiaaudit	136 841						x
Soojustamata katus	energiaaudit	19 634			x			
Õppe-ja üldkasutusruumides seinte-ja lageede remont	kulum	400 000				x	x	
Vanalinna kool (Valeri Tškalovi 6)			Investeeringu					
Vee soojendamise boilerite vahetus soojussõlmes		639,12	summa, €			x		
Tulekahjuhäire kaablite vahetus		5 017,06						
Teise korruse väikse tiiva kabinettide remont (projekti alusel)		41 542,57					x	x
Suure tiiva ruumide remont (projekti alusel)		255 646,59					x	
Kooli territooriumi heakorrastus (staadiooni, auto ja jalgrattaparkla, mänguväljaku planeerimine, kooli		447 381,54						

territooriumi piiritlemine)								
Spordisaali projekteerimine ja remont; otsseina soojustamine		191 734,95		x				
Valgustuse ja pistikute vahetus kabinettides ja koridoris 2, 1 soklikorruusel		24 000,00			x			
Kaldpõranda korraldamine, vundamendi kahjustatud osade taastamine ja nende hüdroisalatsioon	energiaaudit			x				
A- korpus välisseina soojustamine	energiaaudit	98 871						x
B - korpus välisseinade soojustamine	energiaaudit	23 929						x
5 kooli välisukse väljavahetamine ja soojustamine; peaukse väljavahetamine ja soojustamine ning suurendamine	energiaaudit	10 226				x		
Kõikide akende vahetus (aknad paigaldatud 1997 a. akende tööaeg on 13 aastat)	energiaaudit					x		
Soojustamata katus (osaliselt - aula osa soojustatud)	energiaaudit	72 859				x		
Gümnaasium ja Keskraamatukogu (Viru pst 26)			Investeeringu					
Katuslagi (osad A, B ja C)	energiaaudit	166 800	summa, €					
Küttesüsteemi säästumeetmed	energiaaudit	70 000						
Ventilatsiooni süsteem köögis	energiaaudit	70 000						
Siseruumide ümberplaneerimine ja sisustamine								
Raamatukogu viimistlus		216 732			216 732			
Raamatukogu sisustus		218 000				218 000		
Koolihoone välise videovalve süsteem		7 000			7 000			
Söökla/puhvet (vastavalt projektile)		105000					105000	
Võimlemissaal, pesuruumid (vastavalt projektile)		43200					43200	
Spordiväljakud- palliväljak, staadion (vastavalt projektile)		?						?
Ulei, Muusikakool (Vladimir Majakovski 7) +projekt			Investeeringu					
			summa, €					
Sokli ja sillutisriba remont	energiaaudit	22 816						
Esitrepi-, panduse- ja piirdestuse remont		7 989						
Elektri valgustusseadiste vahetus		9 586,75						

Fuajee remont		24 618,77						
Ventilatsiooni renoveerimine	energiaaudit	111 638						
Pööningu soojustamine	energiaaudit	12 079						
Välisuste vahetamine	energiaaudit	2 876						
Küttesüsteemi renoveerimine	energiaaudit	32 707						
Tuletõrjeukse paigaldamine Ulei ja Muusikakooli vahel (II korrus)	ettekirjutus	määramata						
Põrandakatte vahetamine II korruse koridoris	ettekirjutus	määramata						
Elektripaigaldise renoveerimine	ektripaigaldise korraline tehniline kontroll	8239,2						
Tuletõkkeuste paigaldamine (I korrus) 2 tk	ettekirjutis	määramata						
Turvavalgustuse paigaldamine	ettekirjutis	määramata						
Tagauste vahetamine (I korrus) 2 tk	ettekirjutis	määramata						
Tuletõrje-veevõrgu demonteerimine	ettekirjutis	määramata						
Raamatukogu abonementi ruumi remont		19000						
Avatud Noortekeskus ESN (Kalda 14) +projekt			Investeeringu summa, €					
I korruse põrandate soojustus	energiaaudit	63 273						
Küttesüsteemi renoveerimine	energiaaudit	57 840						
Ventilatsiooni rekonstrueerimine	energiaaudit	47 934						
katuse ja pööningu soojustus	energiaaudit							
fassaadi remont								
Noorte spordiväljaku ehitamine								
Raamatukogu (Kalda 12) +projekt			Investeeringu summa, €					
Hoone renoveerimisprojekt				32 000				
Kultuurikeskuse abihoone (Valeri Tškalovi 25)			Investeeringu summa, €					
Pööninguga katus	energiaaudit	78 000						
Vundament, sokkel, sillutisriba				x				
Fassaad, välisseinad	energiaaudit	228 000						

Kelder	energiaaudit	80 400						
Ventilatsioon	energiaaudit	19 920						
kõikide uste vahetus (kabinetid, klassid, saal)								
klassides remont				x	x	x	x	
muusikaklassi remont (heliisolatsioon - lae, seinte ja põranda vooderdus)				x	x			
Drenaažisüsteemi ehitamine keldriga hoone osa ümber								
Kultuurikeskus (Kesk 24)			Investeeringu summa, €					
Ümbritseva territooriumi heakorrastus				x	x	x		
Täiendava sisustuse ostmise				x	x	x	x	
mööbli soetamine				x	x	x	x	
nõude soetamine				x	x	x	x	
teise komplekti "lava riietuse" soetamine				x	x	x		
kardinate soetamine				x				
afišistentide vahetus või remont								
Fassaad, välisseinad								
kõikide välistreppide remont								
kinoaparatuuri soetamine (vana aparatuuri ei ole võimalik kasutada kuna selliseid linte enam ei ole)								
peasaali lava kaunistuse väljavahetus								
peasaali parkettpõranda remont (lihvimine, lakkimine)								
Lootus (Juri Gagarini 7)			Investeeringu summa, €					
trepri remont		6500		x				
pesumaja remont		5500			x			
auto soetamine								
hoone korpuse B teisel korrusel söökla, mänguruumi ja toa remont				x				
piirdeaed		20754				x		
hoone korpuse A parem osa remont (sauna					x			

demonteerimine; ruumide remont)								
Muuseum (Kajaka 17a) +projekt			Investeeringu					
Hoone renoveerimine			summa, €					
Ümbritseva territooriumi heakorrastus						315 055	315 055	
Siseruumide remont					41 000	20 000	20 000	20 000
Katuse soojustamine	energiaaudit							
Ventilatsioonisüsteem	energiaaudit							
Küttesüsteem	energiaaudit							
Välistrepi ja käigutee remont, evakuatsioonitreppi ehitamine				3000	9000			
Spordikompleks Kalev (Kesk 30) +projekt			Investeeringu					
Kunstmurukattega jalgpalliväljaku valgustus			summa, €					
Taastuskeskuse rekonstrueerimine							x	
Staadioni rekonstrueerimine								
Universaalse suvise mänguväljaku rajamine								
Maneeži renoveerimine					x			
Skatepargi kaasajastamine		28154						
Kahekorruselise 80-100 kohalise hosteli rekonstrueerimine						x		
Uute spordisaalide rajamine (praegustel väljarenditud pindadel)						x		
Treenerite ruumid						x		
fassaadi uuendamine ja soojustamine						x		
Veepuhkekeskuse rajamine								
Ujula (Kesk 28)			Investeeringu					
Sissepääsu varikatuse remont			summa, €					
Soojusvahetusseadme vahetus								
Õhuliinide soojustamine								
Veevarustuse ja küttesüsteemi torustiku vahetus								
Hoolekandeaustus Sügis (Valeri Tškalovi 1, Mere pst 2)			Investeeringu					

Tööruumide remont (Tškalovi 1) - WC, üldkoridor	Vilets ja vana ruumide seisukord	27 356	summa, €					
Päevakeskuse „Fööniks“ WC (Geoloogia tn. 18)		10 802						
Päevakeskuse „Fööniks“ muusikasaal (Geoloogia tn. 18)		7 548						
Päevakeskuse „Fööniks“ riietusruum (Geoloogia tn. 18)		4 872						
Sissepääesu kaitsekatus aadressil Mere pst.2								
Linnavalitsuse hoone (Kesk 27)			Investeeringu					
kabinettide remont		27 000	summa, €	7000	5000	5000	5000	
teise korruse koridori põrand		8 000		8000				
ventilatsiooni projekteerimine		3 000		3000				
ventilatsiooni paigaldus		30 000			30000			
volikogu saali remont		6 000					6000	
II korruse WCde remont		8 000				8000		
Kabinettide uste vahetamine, ühtne lukusüsteem		16 000			8000	8000		
valgustuse projekteerimine		2 000			2000			
valgustuse vahetus		10 000				5000	5000	
printeriruumi remont		3 000				3000		
vundamendi soojustus ja hüdroisolatsioon		40 000				40000		
Raamatupidamine (Valeri Tškalovi 1a)			Investeeringu					
Sillamäeski Vestnik - akende vahetamine			summa, €					
Jäätmejaam (Tööstuse 12)			Investeeringu					
ehitus			summa, €					
Münguväljakud			Investeeringu					
			summa, €					
Teed			Investeeringu					
Välisvalgustuse projekti koostamine			summa, €					

Välisvalgustuse rekonstrueerimine	energiaaudit							
Parkimisplatside loomine								
Teede remont								
Bussiootepaviljonid								
Treppide ja sildade rekonstrueerimine								
Mere pst rekonstrueerimine								
linnatrepi remont								
Mere promenaadi rajamine								
Kajaka tn treppide rekonstrueerimine								
Pavlovi tn trepi remont								
Purskkaevu rajamine								
Linnakaart								
Kogujatee ehitamine linna idaosas	ehitusprojekt				500 000			
Pargid, haljasalad			Investeeringu					
Merepargi võrkpalli platsi(de) rajamine			summa, €					
Merepargi lastemänguplatsi(de) rajamine								
Merepargi riietuskabiinide paigaldamine								
Mereparki uute pinkide ja prügiurnide paigaldamine								
Mereparki kergliiklusteede rajamine rulluiskudega sõiduks								
Mereparki terviseraja rajamine								
Mereparki välisvalgustuse paigaldamine								
Mereparki infostendide paigaldamine								
Merepargi parkla laiendamine ja asfalteerimine								
Mereparki suveestradilava ehitamine								
Linnapargi territooriumi projekteerimine ja heakorrastus								
Linnapargi välisvalgustuse rekonstrueerimine								
Kasesalus jalgteede rajamine, linnamööbli paigaldamine								
Kasesalus supelranna ala kujundamine								

Kasesalus lastemänguplatsi rajamine								
Kasesalus toitlustevõtte ette nägemine								
Kasesalus teede rajamine rulluiskudega sõiduks								
Alajaama hooned			Investeeringu					
			summa, €					
Sõtke jõe tammid			Investeeringu					
			summa, €					
Ranna 1a pommivarjend			Investeeringu					
			summa, €					
Uued soetused			Investeeringu					
			summa, €					
Intellektuaalne omand			Investeeringu					
			summa, €					
Kinnisvarainvesteeringud			Investeeringu					
			summa, €					